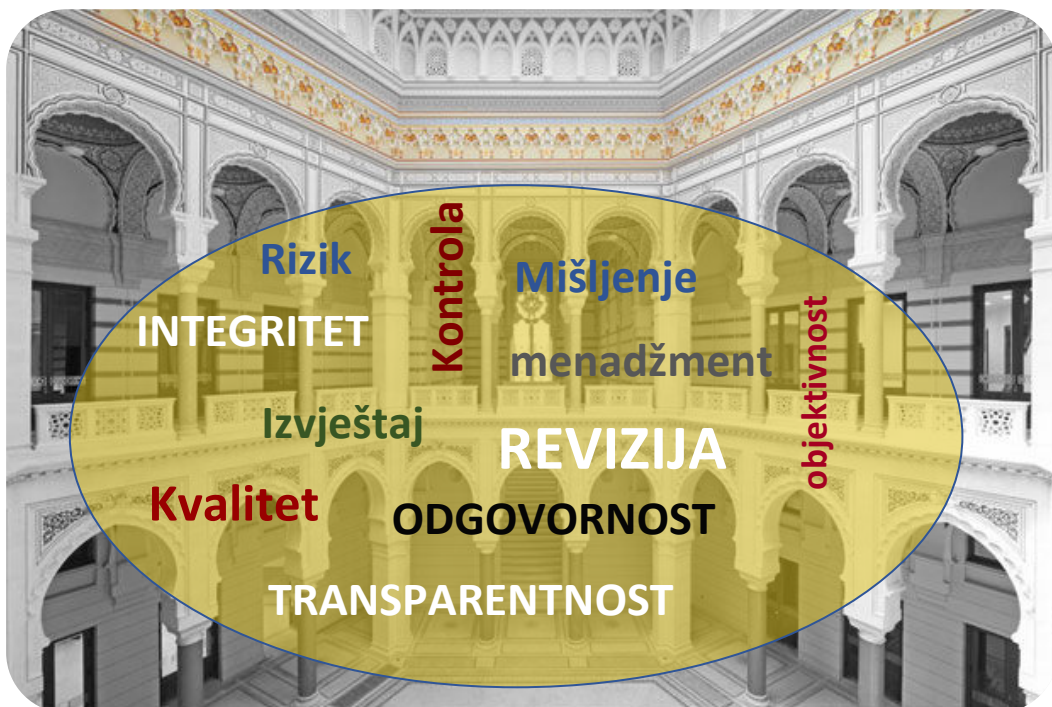
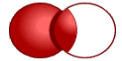

GODIŠNJI REVIZORSKI IZVJEŠTAJ O NAJVAŽNIJIM NALAZIMA I PREPORUKAMA ZA 2017/2018. GODINU

Sarajevo, decembar 2018. godine

**GODIŠNJI REVIZORSKI IZVJEŠTAJ
O NAJVAŽNIJIM NALAZIMA I PREPORUKAMA
ZA 2017/2018. GODINU**

Broj: 01-14-2472/18

Sarajevo, decembar 2018. godine

SADRŽAJ

Riječ generalnog revizora	3
1. Uvod	4
2. Uloga i cilj revizije javnog sektora	4
3. Realizacija Plana revizija za 2017/2018. godinu	5
3.1 Finansijska revizija	9
3.1.1 Glavni nalazi i preporuke	9
3.1.2 Mišljenja revizora	12
3.1.3 Date preporuke za 2017. godinu i realizacija preporuka po prethodnim izvještajima	13
3.1.4 Izvještaj o izvršenju Budžeta Federacije BiH i korisnici Budžeta Federacije BiH	14
3.1.4.1 Glavni nalazi i preporuke	16
3.1.5 Kantoni i kantonalni budžetski korisnici	34
3.1.5.1 Glavni nalazi i preporuke	36
3.1.6 Gradovi i općine	47
3.1.6.1 Glavni nalazi i preporuke	48
3.1.7 Zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove	55
3.1.7.1 Glavni nalazi i preporuke	58
3.1.8 Preduzeća u većinskom državnom vlasništvu	73
3.1.8.1 Glavni nalazi i preporuke	75
3.2 Revizija učinka	86
3.2.1 Glavni zaključci revizije učinka	87
3.2.2 Glavni nalazi i preporuke revizije učinka	88
3.2.2.1 Revizija učinka „Transparentnost zapošljavanja u javnim preduzećima FBiH“	89
3.2.2.2 Revizija učinka „Efikasnost upravljanja gubicima vode u vodovodnim preduzećima“	91
3.2.2.3 Revizija učinka „Efikasnost rada općinskih sudova“	92
3.2.3 Praćenje realizacije preporuka revizije učinka	93
3.2.3.1 Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Podrška razvoju malog i srednjeg preduzetništva u FBiH“	94
3.2.3.2 Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Unapređenje energetske efikasnosti u institucijama FBiH“	94
4. Izvještaj o reviziji Vladinog godišnjeg izvještaja o izvršenju budžeta - Izvještaj o finansijskoj reviziji Izvještaja o izvršenju Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2017. godinu	97

RIJEČ GENERALNOG REVIZORA

Godišnji revizorski izvještaj o najvažnijim nalazima i preporukama za 2017/2018. godinu je dokument u kojem su predstavljeni najvažniji nalazi izvršenih finansijskih revizija i revizija učinka, uz osvrt na date preporuke kao i analiza implementacije preporuka datih u prethodnom periodu.

Primarni korisnik kome je namijenjen ovaj Izvještaj je Parlament Federacije BiH, koji ima ovlaštenje i obavezu da u ime građana zahtijeva odgovornost od izabrane vlasti.

Transparentnim izvještavanjem, Ured za reviziju nastoji da demonstrira svoju ulogu za Parlament i građane, da predstavlja kredibilan izvor nezavisnog i objektivnog uvida u stanje javnog sektora u Federaciji BiH, te da pokrene pozitivne promjene u životima građana.

Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH izvršio je Plan revizije za 2017/2018. godinu kojim je predviđeno obavljanje 80 finansijskih revizija. Izvršena je i jedna specijalna revizija na osnovu Zaključka Parlamenta FBiH, te je objavljeno pet izvještaja revizije učinka. Ambiciozan plan je ispunjen zahvaljujući predanom radu revizorskog i drugog osoblja Ureda za reviziju.

Ovim Izvještajem, Ured za reviziju ispunio je jednu od svojih zakonskih obaveza, u nadi da će ga predstavnici zakonodavne i izvršne vlasti iskoristiti zajedno sa svojim ovlaštenjima, te zahtijevati veću odgovornost za upravljanje i upotrebu javnih resursa za dobrobit cjelokupne zajednice.

Generalni revizor
Dževad Nekić, dipl. oec.

1. Uvod

Godišnji revizorski izvještaj o najvažnijim nalazima i preporukama za 2017/2018. godinu¹ sadrži glavne nalaze i preporuke iz obavljenih finansijskih revizija, revizija učinka i specijalne revizije, te uključuje Izvještaj o finansijskoj reviziji Izvještaja o izvršenju Budžeta Federacije BiH za 2017. godinu, u skladu sa članom 16. stav 6) Zakona o reviziji institucija u Federaciji BiH².

Godišnji izvještaj prvenstveno je namijenjen Parlamentu Federacije BiH, Parlamentarnoj komisiji odgovornoj za reviziju, ali i široj javnosti, jer isti pruža objektivan pregled stanja u javnom sektoru Federacije BiH i doprinosi osnaživanju javnosti za zahtijevanje odgovornosti od vlade i javnih subjekata. Transparentno izvještavanje o nepravilnostima poslovanja i davanje preporuka imaju za cilj jačanje dobrog upravljanja u javnom sektoru i pružanje kvalitetnijih usluga građanima.

2. Uloga i cilj revizije javnog sektora

Reviziju javnog sektora obavljaju vrhovne revizijske institucije³, čija uloga, nadležnosti i djelokrug rada su definisani Međunarodnim standardima za vrhovne revizijske institucije (ISSAI standardi) i zakonskim okvirom. VRI svojim radom promovišu efikasnost, odgovornost, efektivnost i transparentnost javnog sektora.

Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH⁴ je vrhovna revizorska institucija u Federaciji BiH, čiji ciljevi, nadležnosti, dužnosti, organizacija i rukovođenje su uređeni Zakonom o reviziji institucija u Federaciji BiH.

Prilikom obavljanja revizije, Ured za reviziju primjenjuje ISSAI revizijske standarde Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija⁵ i revizijske standarde Međunarodne federacije računovođa (IFAC). Standardi revizije koje izdaje INTOSAI zapravo predstavljaju nadogradnju IFAC standarda, koji se odnose na specifičnosti državne revizije, a koji se ogledaju u kontroli upotrebe javnog novca, obavezi poštivanja zakona i namjenskom trošenju sredstava.

Osnovni cilj Ureda za reviziju je da kroz provođenje revizija osigura nezavisna mišljenja o izvršenju budžeta i finansijskim izvještajima, korištenju resursa i upravljanja državnom imovinom od Vlade, budžetskih i javnih institucija u Federaciji Bosne i

---

¹ U daljem tekstu: Godišnji izvještaj

² „Službene novine FBiH“, broj: 22/06. U daljem tekstu: Zakon o reviziji

³ U daljem tekstu; VRI

⁴ U daljem tekstu: Ured za reviziju

⁵ Međunarodni standardi koje primjenjuju VRI obuhvaćeni su institucionaliziranim okvirom profesionalnih standarda - **ISSAI okvirom** – koji su formalno usvojeni na 19. INTOSAI kongresu održanom u Meksiko City-u, u novembru 2007. godine. Koordinacioni odbor vrhovnih revizijskih institucija BiH usvojio je zaključke kojima ovaj Okvir prihvata kao vlastiti okvir profesionalnih standarda koji će slijediti institucije za reviziju u BiH. Navedeni okvir sadrži ISSAI standarde i smjernice za dobro upravljanje, tzv. INTOSAI Guidance for Good Governance - INTOSAI GOV („Službene novine FBiH“, broj 30/11 i 62/14, „Službeni glasnik BiH“, broj 45/18).

Hercegovine.⁶ Provođenjem revizije učinka, Ured za reviziju nastoji da doprinese efikasnijoj, efektivnijoj i ekonomičnijoj javnoj upravi.

Prilikom vršenja finansijske revizije, Ured za reviziju pregleda finansijske izvještaje i pripadajuće račune institucija kod kojih se vrši revizija, sa ciljem procjene da li su finansijski izvještaji pouzdani i da li bilanci u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta/finansijskog plana. Također procjenjuje da li rukovodioci institucija primjenjuju zakone i propise i da li sredstva koriste za odgovarajuće namjene sa ocjenom finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema interne kontrole. Shodno navedenom, u izvještajima o finansijskoj reviziji se daju dva mišljenja, i to mišljenje o pouzdanosti finansijskih izvještaja i mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa zakonima i drugim propisima. Navedeno ima za cilj da doprinese transparentnijem i jasnijem izvještavanju o utvrđenim nepravilnostima.

Svi revizorski izvještaji se objavljuju na web stranici Ureda za reviziju, te se putem saopćenja za javnost i redovnom saradnjom sa medijima osigurava da informacije budu dostupne i široj javnosti.

U Godišnjem izvještaju prvo su predstavljeni glavni nalazi i preporuke finansijske revizije, zatim revizije učinka, te Izvještaj o finansijskoj reviziji Godišnjeg izvještaja o izvršenju Budžeta Federacije BiH za 2017. godinu.

3. Realizacija Plana revizija za 2017/2018. godinu

Prema Planu revizija za 2017/2018. godinu izvršene su finansijske revizije za 2017. godinu: Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH i federalnih budžetskih korisnika, kantona i kantonalnih budžetskih korisnika, gradova, općina, zavoda, fondova, agencija, javnih ustanova i preduzeća sa većinskim državnim kapitalom. Ukupno je sačinjeno i objavljeno 80 izvještaja o finansijskoj reviziji u skladu sa Planom i jedan Izvještaj koji se odnosi na specijalnu reviziju, po Zaključku Parlamenta Federacije BiH⁷. Za dva subjekta⁸ obavljene su revizije za 2016. i 2017. godinu, te su u okviru sačinjenih izvještaja o finansijskoj reviziji data mišljenja za svaku revidiranu godinu.

Pored izvještaja o finansijskoj reviziji, Ured za reviziju je objavio i pet izvještaja revizije učinka.

Obavljenim finansijskim revizijama obuhvaćeno je i praćenje realizacije preporuka datih u prethodno izvršenim revizijama, kao i analiza mjera poduzetih na osnovu istih.

Pregled planiranih i realizovanih finansijskih revizija za fiskalnu 2017. godinu i revizija učinka u periodu 2017/2018. godina:

---

⁶ Član 3. Zakona o reviziji

⁷ Od 19.04.2018. godine broj:01,02-02-257/18

⁸ Općina Zavidovići i Općina Velika Kladuša

A. FINANSIJSKA REVIZIJA		
Red.br.	Naziv subjekta revizije	Budžet/ Finansijski plan u KM
	Budžet FBiH	2.697.426.725
1.	Budžet FBiH za 2017. godinu	2.697.426.725
	Korisnici Budžeta FBiH	2.488.535.307
2.	Parlament Federacije BiH	14.622.352
3.	Predsjednik i dva potpredsjednika Federacije BiH	2.945.233
4.	Vlada Federacije BiH	15.014.680
5.	Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova	7.820.697
6.	Federalno ministarstvo pravde	4.128.528
7.	Federalno ministarstvo finansija	1.252.385.275
8.	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije	23.042.200
9.	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	148.574.394
10.	Federalno ministarstvo zdravstva	43.255.534
11.	Federalno ministarstvo trgovine	1.352.677
12.	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	5.494.451
13.	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	79.767.537
14.	Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida rata	326.874.947
15.	Federalno ministarstvo poduzetništva, razvoja i obrta	27.949.378
16.	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	428.956.076
17.	Federalno ministarstvo kulture i sporta	10.271.479
18.	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica	25.280.229
19.	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	8.442.936
20.	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	6.722.814
21.	Ustavni sud Federacije BiH	1.515.656
22.	Federalno pravobranilaštvo	1.269.724
23.	Agencija za državnu službu	2.069.036
24.	Federalni zavod za statistiku	6.604.031
25.	Federalna direkcija robnih rezervi	4.224.654
26.	Služba za zajedničke poslove organa i tijela Federacije BiH	39.950.789
	Kantoni i kantonalni budžetski korisnici⁹	1.582.855.852
27.	Kanton Sarajevo	812.235.055
28.	Hercegovačko-neretvanski kanton	193.800.859
29.	Unsko-sanski kanton	219.400.917
30.	Srednjobosanski kanton	190.963.165
31.	Zapadnohercegovački kanton	79.925.939
32.	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi Hercegovačko-neretvanskog kantona*	14.285.220
33.	Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Posavskog kantona	2.575.880
34.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak Tuzlanskog kantona	32.688.169

⁹ U ukupno navedeni iznos budžeta kantona i kantonalnih budžetskih korisnika (1.582.855.852 KM) nisu uključeni budžeti kantonalnih ministarstava koji su pored revidiranih kantona posebno revidirani (označeni sa *), obzirom da su isti već sadržani u ukupno iskazanim budžetima tih kantona.

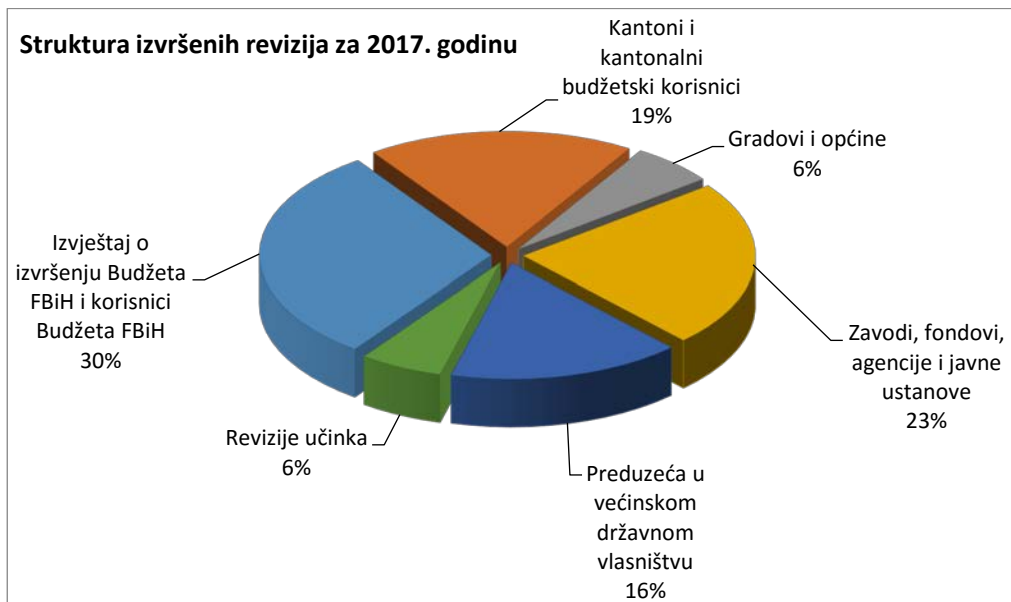

35.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo*	64.003.352
36.	Ministarstvo za boračka pitanja Kantona Sarajevo*	21.792.005
37.	Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Unsko-sanskog kantona*	13.350.924
38.	Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Srednjobosanskog kantona*	13.072.700
39.	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi Zapadnohercegovačkog kantona*	4.624.926
40.	Ministarstvo za finansije Bosansko-podrinjskog kantona	2.119.730
41.	Ministarstvo unutrašnjih poslova Zeničko-dobojskog kantona	46.103.833
42.	Ministarstvo znanosti, prosvjete, kulture i sporta Herceg-bosanske županije	3.042.305
Gradovi i općine		54.742.735
43.	Općina Velika Kladuša ¹⁰	25.735.229
44.	Općina Doboj Istok	2.848.710
45.	Općina Zavidovići ¹¹	20.858.009
46.	Općina Usora	3.055.000
47.	Općina Doboj Jug	2.245.787
Zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove		2.754.880.249
48.	Federalni zavod za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje	2.037.836.998
49.	Federalni zavod za zapošljavanje	54.510.000
50.	Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH	163.251.665
51.	Agencija za nadzor osiguranja FBiH	2.880.000
52.	Komisija za vrijednosne papire FBiH	1.772.806
53.	Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona	97.320.995
54.	Zavod zdravstvenog osiguranja Srednjobosanskog kantona	96.850.000
55.	JU Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo	52.490.610
56.	Služba za zapošljavanje Zeničko-dobojskog kantona	21.753.724
57.	Služba za zapošljavanje Srednjobosanskog kantona/Kantona Središnja Bosna	9.697.000
58.	Služba za upošljavanje Županije Zapadnohercegovačke	4.714.400
59.	Županijski zavod za upošljavanje Livno	3.481.500
60.	Univerzitet u Sarajevu	131.299.109
61.	Sveučilište u Mostaru	31.378.357
62.	Univerzitet „Džemal Bijedić“ u Mostaru	10.115.750
63.	Univerzitet u Bihaću – Universitas studiorum Bihigiensis MCMXCVII	11.530.208
64.	JU Studentski centar Sarajevo	9.852.500
65.	JU za medicinsku rehabilitaciju i banjsko liječenje-Lječilište „Reumal“ Fojnica	10.800.000
66.	JZU Dom zdravlja Jajce	2.991.091
67.	Federalni fond za pomoć nastradalim područjima od prirodne nesreće na teritoriji FBiH	353.536
Preduzeća u većinskom državnom vlasništvu		1.704.619.419
68.	JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo	183.868.753

¹⁰ U okviru navedenog iznosa na Budžet za 2016. godinu odnosi se 12.767.135 KM, a na Budžet za 2017. godinu 12.968.094 KM

¹¹ U okviru navedenog iznosa na Budžet za 2016. godinu odnosi se 10.339.379 KM, a na Budžet za 2017. godinu 10.518.094 KM

69.	JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo	1.029.790.000
70.	RU „Gračanica“ d.o.o. Gornji Vakuf-Uskoplje	14.776.600
71.	DD RMU „Banovići“ Banovići	155.911.869
72.	„Rudnici boksita“ d.o.o. Posušje	5.400.200
73.	JP „Elektroprivreda HZ HB“ d.d. Mostar	268.728.522
74.	JP „Međunarodni aerodrom Tuzla“ d.o.o. Živinice	9.342.377
75.	Registar vrijednosnih papira u FBiH d.d. Sarajevo	2.314.000
76.	KJP za gospodarenje državnim šumama „Sarajevo-šume“ d.o.o. Sarajevo	16.082.491
77.	JP „Bosansko-podrinjske šume“ d.o.o. Goražde	2.399.088
78.	JKP „Komunalac“ d.o.o. Hadžići	5.940.700
79.	JP „Međunarodna zračna luka-aerodrom Mostar“ d.o.o. Mostar	4.460.000
80.	„ERCIPO“ d.o.o. Sarajevo	1.933.000
81.	JKP „Čapljina“ d.o.o. Čapljina	3.671.819
B. REVIZIJA UČINKA		
Red.br.	Naziv revizije učinka	
1.	Transparentnost zapošljavanja u javnim preduzećima Federacije Bosne i Hercegovine	
2.	Efikasnost upravljanja gubicima vode u vodovodnim preduzećima	
3.	Efikasnost rada općinskih sudova	
4.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Podrška razvoju malog i srednjeg preduzetništva u FBiH“	
5.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Unapređenje energetske efikasnosti u institucijama FBiH“	

3.1 Finansijska revizija

3.1.1 Glavni nalazi i preporuke

Izvršenim revizijama konstatovani su određeni propusti koji su uticali na mišljenja o finansijskim izvještajima i mišljenja o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i drugim propisima, za što su date odgovarajuće preporuke. Glavni nalazi i preporuke su:

- Sistem internih kontrola, u javnom sektoru, još uvijek nije uspostavljen i dizajniran u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u Federaciji BiH, niti je isti implementiran na zadovoljavajući način, u skladu sa važećim zakonskim i drugim propisima koji regulišu ovu oblast.

Potrebno je da svi organi i institucije, u okviru svoje nadležnosti, preuzmu aktivnosti na provedbi Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u Federaciji BiH, u cilju uspostavljanja odgovarajućeg sistema finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru.

- Interna revizija kod većine subjekata koji su bili predmet revizije nije uspostavljena, u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u Federaciji BiH¹² i drugim propisima koji regulišu ovu oblast. Internu reviziju je trebalo uspostaviti kao neovisno tijelo koje osigurava objektivne analize radi poboljšanja poslovanja subjekta, međutim uspostava iste traje dugo, s obzirom na to da je navedeni Zakon donesen 2008. godine.

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u Federaciji BiH i drugim važećim propisima koji regulišu ovu oblast, poduzeti aktivnosti na konačnom uspostavljanju interne revizije.

- Budžeti i finansijski planovi kod pojedinih revidiranih subjekata nisu doneseni u skladu sa zakonskim i drugim propisima, strateškim dokumentima i realnim mogućnostima. Nije se pratilo izvršenje odobrenih budžeta i finansijskih planova, niti je vršeno mjerenje učinaka u odnosu na uložena javna sredstva. Rashodi i izdaci stvarani su u većem iznosu od ostvarenih prihoda i primitaka, uz istovremeno povećanje deficita, kao i prenošenja obaveza stvorenih u tekućoj godini u narednu fiskalnu godinu.

Godišnje budžete/finansijske planove na svim nivoima vlasti donositi uz poštivanje zakonskih i drugih propisa i pratiti realizaciju istih, a u cilju efikasnijeg i efektivnijeg korištenja javnih sredstava.

---

¹² „Sl. novine FBiH“ broj 47/08

- Postupci nabavke roba i usluga nisu vršeni u potpunosti u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama. Nepravilnosti, nedostaci i slabosti kod provođenja javnih nabavki konstatovani su u dijelu: planiranja nabavki, blagovremenog pokretanja postupka nabavki, izbora postupka nabavki, izrade tenderske dokumentacije, zaključivanje i realizacije ugovora sa izabranim dobavljačima. Konstatovano je da je kod značajnog broja nabavki ponavljan postupak, da je dio nabavki izvršen po ugovorima zaključenim u prethodnom periodu i bez provođenja postupka javnih nabavki.

Potrebno je da svi nadležni organi i institucije u FBiH, u okviru svojih nadležnosti, poduzmu aktivnosti kako bi se osigurala dosljedna primjena Zakona o javnim nabavkama.

- Obaveze stvorene u tekućoj fiskalnoj godini, kao i obaveze nastale u prethodnom periodu, nisu iskazane na odgovarajućim bilansnim pozicijama rashoda i izdataka u skladu sa zakonskim propisima i važećim aktima, a što je uticalo na tačnost iskazanog finansijskog rezultata, kao i akumuliranog deficita. Neiskazane obaveze se najvećim dijelom odnose na pravomoćne sudske presude i izvršna sudska rješenja iz radnog odnosa i stečena prava po važećim zakonskim propisima. Ougađanje rješavanja i plaćanja navedenih obaveza ima za posljedicu povećanje izdataka na teret javnih sredstava, po osnovu obračunatih zateznih kamata i sudskih troškova.

Stvorene obaveze u skladu sa zakonskim propisima i drugim važećim aktima evidentirati na propisanim bilansnim pozicijama u periodu kada je obaveza za plaćanje i nastala, a u cilju tačnog i istinitog izvještavanja.

- Godišnji popis imovine i obaveza i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem se nije vršio u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji i drugim relevantnim propisima o vršenju popisa i svrhom popisa, zbog čega se ne može potvrditi da je uspostavljen adekvatan nadzor nad zaštitom javne imovine.

Popis imovine i obaveza izvršiti blagovremeno i sveobuhvatno, te uskladiti knjigovodstveno stanje sa stanjem utvrđenim popisom, kako je to regulisano zakonskim i drugim propisima.

- Za dio stalnih sredstva iskazanih u poslovnim knjigama i finansijskim izvještajima institucije i organi ne posjeduju vjerodostojnu dokumentaciju u skladu sa zakonskim propisima, kojom bi se potvrdilo vlasništvo nad istima.

Poduzeti aktivnosti u skladu sa zakonskim i ostalim propisima kako bi se osigurala dokumentacija kojom bi se potvrdilo pravo vlasništva nad stalnim sredstvima, kao i obezbijedilo zakonsko korištenje istih .

- Neriješen status imovine i obaveza institucija koje su u prethodnom periodu prešle na državni nivo (Prijašnje Federalno ministarstvo odbrane i Vojska Federacije BiH; Carinska uprava i Obavještajno sigurnosna agencija).

Potrebno je da Vlada FBiH, u skladu sa nadležnostima utvrđenim zakonskim propisima, okonča proces rješavanja statusa imovine i obaveza institucija koje su prethodno prešle na državni nivo.

- Dio tekućih i kapitalnih transfera planiran je i odobren, a da prethodno nisu doneseni strateški planovi. Odobranje, realizacija i nadzor nad namjenskim korištenjem doznačenih sredstava nije vršeno uz dosljednu primjenu zakonskih i drugih važećih propisa, posebno u dijelu donošenja programa utroška sredstava sa odgovarajućim kriterijima, realizacije i praćenja izvršenja istih, kao i mjerenje učinka u odnosu na uložena javna sredstva. Zbog navedenog se ne može potvrditi transparentnost kod dodjele sredstava, kao i opravdanost izvršenih ulaganja.

Potrebno je da se planiranje tekućih i kapitalnih transfera vrši na osnovu prethodno donesenih strateških dokumenata, kao i da se utvrde i prate očekivane koristi i efekti dodjele istih.

- Porezi i doprinosi na ostala primanja se ne uplaćuju u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak, Zakonom o doprinosima i drugim propisima, što ima uticaja na priliv sredstava u fondove penzijsko-invalidskog osiguranja, zdravstva i zapošljavanja.

Obračun i uplatu poreza i doprinosa na primanja po svim osnovama vršiti u skladu sa važećim zakonskim i drugim propisima.

- Ugovori o djelu zaključivani su sa vanjskim saradnicima za obavljanje poslova iz nadležnosti institucija i poslova koji su utvrđeni pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji, što nije u skladu sa zakonskim i ostalim propisima. Saradnici su angažovani bez prethodno utvrđenih pravila i procedura u pogledu angažovanja, visine naknade, vremena trajanja ugovora i izvještavanja o obavljenom poslu.

Potrebno je da se ugovori o djelu zaključuju samo za poslove i zadatke za koje je, u skladu sa zakonskim propisima, predviđeno zaključivanje istih, vodeći računa o opravdanosti i ekonomičnosti angažovanja vanjskih saradnika.

- Naknade članovima komisija isplaćivane su i za obavljanje poslova iz nadležnosti institucija, koji bi trebali predstavljati redovne poslove uposlenika, utvrđene pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji, zbog čega se ne može potvrditi opravdanost isplate istih.

Potrebno je da se poslovi iz nadležnosti institucije definišu pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i obavljaju od strane uposlenika.

- Preduzeća u većinskom državnom vlasništvu, prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja nisu u potpunosti primjenjivali odredbe Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI) i Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS), što je imalo za posljedicu da nisu realno iskazana sredstva, obaveze, finansijski rezultat, a samim time ni kapital.

Prilikom sastavljanja i prezentacije finansijskih izvještaja primjenjivati Međunarodne računovodstvene standarde (MRS) i Međunarodne standarde finansijskog izvještavanja (MSFI) u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH.

- U Federaciji BiH još uvijek nisu usvojeni Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor. Svrha usvajanja ovih standarda je izrada pouzdanih finansijskih izvještaja koji će biti interno i eksterno uporedivi.

Potrebno je da Vlada FBiH u saradnji sa Federalnim ministarstvom finansija, kod nadležne komisije inicira usvajanje Međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor.

3.1.2 Mišljenja revizora

Zbirni pregled mišljenja datih subjektima revizije prema nivou vlasti i načinu organizovanja za 2017. godinu dat je u sljedećoj tabeli:

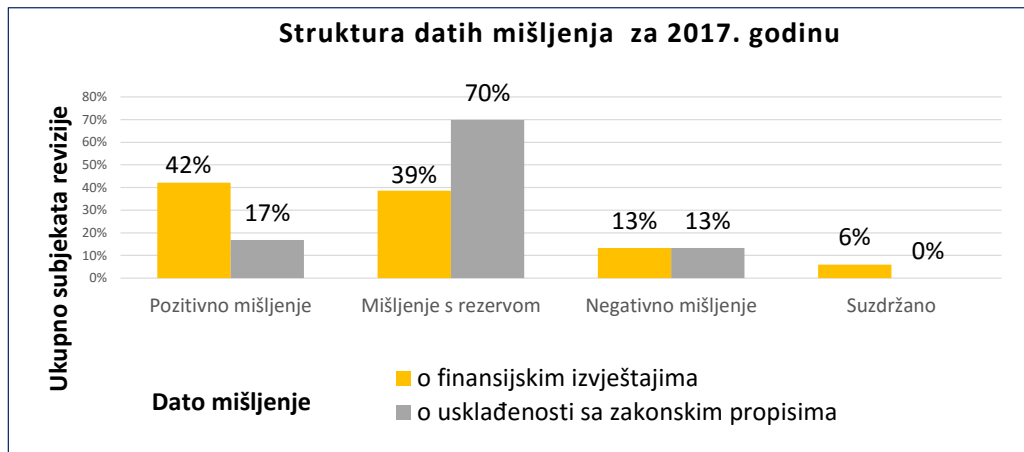
Red. br.	Grupe subjekata revizije	Dato mišljenje								Ukupno revidirano
		o finansijskim izvještajima				o usklađenosti sa zakonskim propisima				
		Pozitivno	S rezervom	Negativno	Suzdržano	Pozitivno	S rezervom	Negativno	Suzdržano	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Izveštaj o finansijskoj reviziji Izveštaja o izvršenju Budžeta FBiH za 2017. godinu i korisnici Budžeta FBiH	17	8	0	1	8	18	0	0	26
2	Kantoni i kantonalni budžetski korisnici	4	8	4	0	0	15	1	0	16
3	Gradovi i općine	1	4	2	0	0	5	2	0	7
4	Zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove	10	6	1	3	4	13	3	0	20
5	Preduzeća u većinskom državnom vlasništvu	3	6	4	1	2	7	5	0	14
	Ukupno:	35	32	11	5	14	58	11	0	83

Napominjemo da je u 53 izvještaja, uz data mišljenja o finansijskim izvještajima, skrenuta pažnja na određena pitanja, u skladu sa ISSAI 1706¹³. Skrenuta je pažnja u 25 izvještaja u kojima su data pozitivna mišljenja, u 23 s rezervom, tri negativna i dva suzdržana mišljenja.

Također, skrenuta je pažnja na određena pitanja i uz mišljenja o usklađenosti sa zakonskim propisima za 32 subjekta, od kojih je osam uz pozitivna mišljenja, 21 uz mišljenja s rezervom i tri uz data negativna mišljenja.

¹³ Odjelci za isticanje pitanja i odjelci o drugim pitanjima u nezavisnom revizorskom izvještaju.

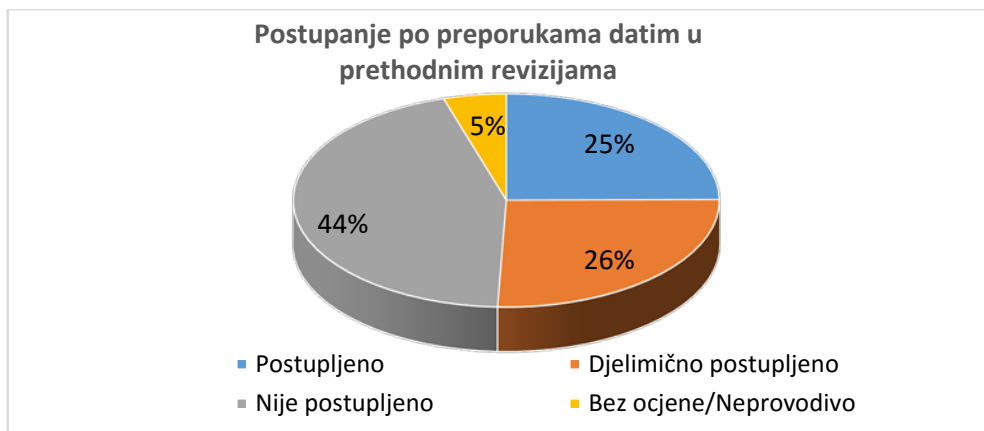
3.1.3 Dato preporuke za 2017. godinu i realizacija preporuka po prethodnim izvještajima

Izvršenim finansijskim revizijama za 2017. godinu kod 81-og subjekta, dato je 1365 preporuka. U postupku obavljanja revizija, samo kod četrdeset jednog subjekta izvršena je analiza i ocjena postupanja po preporukama datim po izvještajima iz prethodnih godina. Kod sedam subjekata nije vršena ocjena postupanja po preporukama, s obzirom na to da je od prethodne revizije proteklo 10 i više godina, a preostala 33 subjekta revidirana su prvi put.

U narednoj tabeli dat je pregled datih preporuka za 2017. godinu, kao i pregled postupanja po preporukama datim u prethodnim revizijama za koje je izvršena ocjena:

Red.br.	Grupe subjekata revizije	Broj datih preporuka za 2017. godinu	Postupanje po preporukama datim u izvještajima u prethodnim godinama				
			Realizovano	Djelimično realizovano	Nije realizovano	Bez ocjene/ Neprovodivo	UKUPNO
1	2	3	4	5	6	8	9(4+5+6+7+8)
1.	Izveštaj o finansijskoj reviziji izvještaja o Izvršenju Budžeta FBiH za 2017. godinu i korisnici Budžeta FBiH	433	115	129	213	21	478
	<i>postotak (%)</i>		24	27	45	4	100
2.	Kantoni i kantonalni budžetski korisnici	289	24	34	105	5	168
	<i>postotak (%)</i>		14	20	63	3	100
3.	Gradovi i općine	116	3	8	6	2	19
	<i>postotak (%)</i>		16	42	32	10	100
4.	Zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove	325	55	36	25	10	126
	<i>postotak (%)</i>		43	29	20	8	100
5.	Preduzeća u državnom vlasništvu	202	12	9	25	2	48
	<i>postotak (%)</i>		25	19	52	4	100
U K U P N O		1365	209	216	374	40	839
<i>postotak (%)</i>			25	26	44	5	100

Kao što se vidi iz prethodne tabele, konstatujemo da značajan broj preporuka koje su date u izvještajima o obavljenoj reviziji nije realizovan, ili je djelimično realizovan, što znači da nisu otklonjeni ranije utvrđeni propusti i nepravilnosti. Kod 41-og subjekta kod kojih je vršena ocjena postupanja po datim preporukama, od 839 preporuke realizovano je samo 209 preporuka. S obzirom na navedeno, a i da je isto utvrđeno i prethodnih godina, može se konstatovati da realizacija preporuka nije na zadovoljavajućem nivou i da bi u narednom periodu trebalo konačno poduzeti ozbiljne aktivnosti i mjere na realizaciji istih, a sve u cilju efikasnijeg i efektivnijeg korištenja javnog novca.

3.1.4 Izvještaj o izvršenju Budžeta Federacije BiH i korisnici Budžeta Federacije BiH

Revizija Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH za 2017. godinu i finansijskih izvještaja korisnika Budžeta FBiH za 2017. godinu provedena je na način da je izvršena revizija finansijskih izvještaja planiranih korisnika i o istim su sačinjeni pojedinačni izvještaji, te revizija finansijskih transakcija Budžeta FBiH, prihoda i primitaka, servisiranje unutrašnjeg i vanjskog duga, koji se evidentira kroz Glavnu knjigu Trezora.

U 2017. godini iz Budžeta FBiH finansiran je 61 korisnik, ako se uzme u obzir da su Parlament Federacije BiH (Dom naroda Parlamenta FBiH, Predstavnički dom Parlamenta FBiH i Zajedničke službe Parlamenta FBiH) i Ured Predsjednika Federacije BiH i dva potpredsjednika (Ured Predsjednika FBiH, Ured potpredsjednika FBiH i Ured Potpredsjednika FBiH) revidirani kao dva subjekta revizije. Revidirano je 25 budžetskih korisnika, sa odobrenim budžetom 2.488.535.307 KM, što je 92% u odnosu na ukupan Budžet FBiH za 2017. godinu (2.697.426.725 KM). Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH za 2017. godinu, sa ukupno ostvarenim rashodima i izdacima u iznosu od 2.417.874.272 KM, za finansijske izvještaje i za usklađenost ocijenjen je sa rezervom uz skretanje pažnje.

Ukupni prihodi i primici Budžeta FBiH za 2017. godinu iskazani su u iznosu od 2.119.834.478 KM (prihodi od poreza, neporezni prihodi, primljeni transferi i donacije), finansiranje 410.201.525 KM (primici od prodaje stalnih sredstva – sukcesije i domaće zaduživanje), rashodi i izdaci 1.421.374.236 KM, otplate primljenih kredita i zajmova 996.500.036 KM, te višak prihoda nad rashodima 112.161.731 KM. Iskazani finansijski

rezultat u Izvještaju o izvršenju Budžeta FBiH za 2017. godinu, ne može se potvrditi za najmanje 81.760.730 KM. Navedeno se odnosi na pogrešno iskazane obaveze i rashode po osnovu pravosnažnih presuda i sudskih izvršnih rješenja iz radnog odnosa budžetskih korisnika; ostalih presuda i sudskih izvršnih rješenja i upravnih sporova i obaveza za poticaje u poljoprivredi.

Najveće nepravilnosti su konstatovane kod realizacije tekućih i kapitalnih transfera koji su iskazani u iznosu od 1.016.775.356 KM (tekući transferi i drugi tekući rashodi 992.870.357 KM i kapitalni transferi 23.904.999 KM). Od navedenog iznosa tekućih transfera na rashode po osnovu prava iz boračko-invalidske i socijalne zaštite odnosi se 714.867.065 KM i isto je regulisano posebnim zakonskim propisima iz ove oblasti.

Pregled ostvarenih rashoda i izdataka po budžetskim korisnicima sa datim mišljenjem dat je u narednoj tabeli:

Red. br.	Subjekti revizije	Ostvareni rashodi i izdaci u KM	Dato mišljenje	
			o finansijskim izvještajima	o usklađenosti sa zakonskim propisima
1	2	3	4	5
1.	Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH za 2017. godinu	2.417.874.272	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
2.	Parlament Federacije BiH	14.263.502	Pozitivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
3.	Predsjednik i dva potpredsjednika Federacije BiH	2.314.179	Suzdržano mišljenje	Pozitivno mišljenje
4.	Vlada Federacije BiH	10.186.145	Pozitivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
5.	Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova	7.373.669	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
6.	Federalno ministarstvo pravde	3.698.996	Pozitivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
7.	Federalno ministarstvo finansija	1.137.644.498	Pozitivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
8.	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije	20.432.701	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
9.	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	41.398.800	Pozitivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
10.	Federalno ministarstvo zdravstva	45.138.171	Pozitivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
11.	Federalno ministarstvo trgovine	1.357.265	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
12.	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	4.644.253	Pozitivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
13.	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	77.764.415	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
14.	Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida rata	322.237.851	Pozitivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
15.	Federalno ministarstvo poduzetništva, razvoja i obrta	23.401.979	Pozitivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
16.	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	428.178.758	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
17.	Federalno ministarstvo kulture i sporta	10.353.953	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
18.	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica	25.029.702	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje

19.	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	8.370.347	Mišljenje s rezervom	Pozitivno mišljenje
20.	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	6.413.713	Pozitivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
21.	Ustavni sud FBiH	1.277.387	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
22.	Federalno pravobranilaštvo	1.004.797	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
23.	Agencija za državnu službu FBiH	2.030.598	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
24.	Federalni zavod za statistiku	6.233.221	Pozitivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
25.	Federalna direkcija robnih rezervi	2.569.999	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
26.	Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH	22.639.915	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom

Napominjemo da je u 25 izvještaja, uz data mišljenja o finansijskim izvještajima, skrenuta pažnja na određena pitanja. Skrenuta je pažnja u 17 izvještaja u kojima su data pozitivna mišljenja i u osam s rezervom.

Također, skrenuta je pažnja na određena pitanja i uz mišljenja o usklađenosti sa zakonskim propisima za 11 subjekta, od kojih je pet uz pozitivna mišljenja, šest mišljenja s rezervom.

3.1.4.1 Glavni nalazi i preporuke

U izvještajima o provedenim finansijskim revizijama pojedinačnih budžetskih korisnika FBiH za 2017. godinu i Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH za 2017. godinu, dati su odgovarajući nalazi i preporuke. Iako Ured za reviziju već duži niz godina ukazuje na probleme u upravljanju i raspolaganju javnim sredstvima i u skladu sa tim daje preporuke, značajan broj istih još uvijek nije realizovan. Kako se utvrđene nepravilnosti ponavljaju iz godine u godinu, od suštinske važnosti bi bilo da se ubuduće iste pravovremeno otklone, što bi prevashodno uticalo na unapređenje transparentnosti, zakonitosti i namjenskog trošenja javnog novca. Glavni nalazi i preporuke su:

- Sistem internih kontrola kod većine revidiranih korisnika Budžeta FBiH još uvijek nije uspostavljen prema prihvaćenom modelu sistema internih kontrola (COSO model) u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u Federaciji BiH i ostalim pratećim zakonskim i drugim propisima koji regulišu ovu oblast. Zbog neadekvatno uspostavljenog sistema internih kontrola u revidiranim institucijama kod većine je zakazala institucionalna odgovornost, što je jednim dijelom uticalo na netransparentno trošenje javnog novca.

U cilju uspostavljanja funkcionalnog sistema finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru potrebno je da Vlada FBiH i Federalno ministarstvo finansija u okviru svojih nadležnosti poduzmu aktivnosti na provedbi Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u Federaciji BiH i Strategijom javne interne finansijske kontrole u FBiH.

- Planiranje javne potrošnje i dalje se u većini slučajeva vrši bez strateških dokumenata i stvarnih i realnih potreba. Nije uspostavljeno odgovarajuće praćenje izvršenja odobrenih budžeta i ne vrši se mjerenje učinaka u odnosu na uložena sredstva. Za izradu raznih strategija u prethodnom periodu uložena su značajna sredstva, ali iste nisu realizovane u skladu sa donesenim akcionim planovima.

Planiranje javne potrošnje vršiti na bazi strateških dokumenata i realnih i stvarnih potreba, te uspostaviti adekvatan sistem praćenja učinaka u odnosu na uložena sredstva.

- Stvorene obaveze u ranijim godinama i tekućem periodu u finansijskim izvještajima nisu iskazane ili su iskazane na pogrešnim pozicijama. Obaveze po pravosnažnim presudama i izvršnim sudskim rješenjima, obaveze po osnovu povrata više uplaćenih poreza i sudskih troškova, te stvorene obaveze za poticaje u poljoprivredi evidentirane su na vanbilansnoj evidenciji i razgraničenim rashodima, što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Za izmirenje ovih obaveza od strane nadležnih nisu pravovremeno poduzimane odgovarajuće aktivnosti na rješavanju i izmirenju istih, tako da kašnjenje izmirenja istih za posljedicu ima obračun zatezних kamata, što će rezultirati povećanjem ukupnih troškova i izdataka na teret budžeta u narednom periodu.

Potrebno je da se Vlada FBiH, Federalno ministarstvo finansija i budžetski korisnici dosljedno pridržavaju važećih zakonskih i drugih propisa u dijelu utvrđivanja, evidentiranja i iskazivanja obaveze na propisanim pozicijama u obračunskom razdoblju u kojem je obaveza za plaćanje i nastala.

- Kod revidiranih subjekata, koji su bili predmet pojedinačnih revizija konstatovana su odstupanja između sistematizovanih i popunjenih radnih mjesta, što može ukazivati da postojeća sistematizacija nije optimalna, s obzirom na to da korisnici obavljaju poslove iz nadležnosti sa postojećim brojem izvršilaca.

Potrebno je da Vlada FBiH, u skladu sa nadležnostima nastavi aktivnosti na unapređenju rada i organizacije federalnih ministarstava i drugih tijela federalne uprave, u cilju uspostavljanja optimalnog broja uposlenih za obavljanje poslova iz nadležnosti istih i što efikasnijeg rada javne uprave.

- Planiranje nabavki, neblagovremeno pokretanje postupka, izbor postupka, dijeljenje nabavke, izrada tenderske dokumentacije, nastavak saradnje sa dobavljačima iz prethodnog perioda, te praćenje realizacije ugovora su propusti koji su uočeni kod primjene Zakona o javnim nabavkama.

U potpunosti primjenjivati Zakon o javnim nabavkama i provedbene akte, te pratiti realizaciju zaključenih ugovora u skladu sa prihvaćenim ponudama.

- Dio tekućih transfera je planiran, odobran i realizovan netransparentno i bez jasnih kriterija. Ocjene i rangiranje zahtjeva za dodjelu jednog dijela transfera i utvrđivanje iznosa sredstava nisu bili u skladu sa Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2017.

godinu, te nije obavljen propisani nadzor nad namjenskim utroškom doznačenih sredstava (poticaji za biljnu i animalnu proizvodnju i ostale vrste podrški, transfer kantonima i općinama, transfer za sport i kulturu i institucije nauke i kulture od značaja za FBiH, udruženja građana iz oblasti kulture i transfer za mlade, razvoj turizma, organizacije i udruženja civilnih invalida, institucije od značaja za BiH). Na poziciji tekućih transfera pojedine institucije planirale su raspodjelu, iako nije postojao zakonski osnov za planiranje istih.

Prilikom planiranja i raspodjele sredstva tekućih transfera jasno definisati kriterije i namjenu, utvrditi obavezu izvještavanja o namjenskom utrošku doznačenih sredstava, te osigurati nadzor nad utroškom doznačenih sredstava.

- Korištenje službenih telefona u revidiranoj godini regulisano je Zaključkom o pravu korištenja službenih telefona koji je Vlada FBiH donijela u 2015. godini i kojim je između ostalog utvrđeno da članovi i sekretar Vlade FBiH imaju pravo upotrebe službenog telefona bez ograničenja, s tim da istim nisu obuhvaćeni savjetnici premijera Vlade FBiH i savjetnici ministara. U 2017. godini Generalni sekretarijat Vlade FBiH je internim aktom ograničio troškove upotrebe službenog telefona za Premijera i sekretara Vlade FBiH, ali Zaključak nije izmijenjen u dijelu utvrđivanja ograničenja za sve članove Vlade FBiH.

Potrebno je da Vlada FBiH preispita Zaključak o pravu korištenja službenih telefona.

- Popis imovine i obaveza i izvora sredstava kod većine budžetskih korisnika, koji su bili predmet revizije nije obavljen u skladu sa važećim propisima o vršenju popisa i svrhom popisa. Nepravilnosti vezane za popis su dvojake prirode: sistemski problemi, (neriješen status državne imovine) i problemi tehničke prirode. Problemi tehničke prirode se uglavnom odnose na tehniku provođenja popisa, što je navedeno u pojedinačnim izvještajima budžetskih korisnika, a to su: neadekvatna priprema i planiranje popisa, obavljanje samo naturalnog popisa, bez usklađivanja stvarnog i knjigovodstvenog stanja, neprovođenje inventurnih razlika, neadekvatno rješavanje utvrđenog manjka i rashodovanja sredstava, evidentiranje sredstava koja su rashodovana u ranijem periodu, nije vršen stvarni popis obaveza i potraživanja. Neriješen status imovine i obaveza institucija koje su u prethodnom periodu prešle na državni nivo (Prijašnje FMO i Vojska FBiH; Carinska uprava i OSA). Utvrđeno je da pojedine federalne institucije ne posjeduju vjerodostojnu dokumentaciju (zemljišno knjižni izvadak i izvod iz posjedovnog lista) kojom bi se potvrdilo da su iste u vlasništvu Federacija BiH, a jedan dio imovine nije bio ni dostupan, što je u konačnici dovelo u pitanje tačnost i istinitost iskazane imovine.

Potrebno je da nadležni organi i institucije ubrzaju proces rješavanja pitanja državne imovine i njenog vlasništva i da se po okončanju procesa izvrši uknjižavanje i evidentiranje iste u poslovnim knjigama.

Popis imovine i obaveza vršiti blagovremeno i sveobuhvatno, te uskladiti knjigovodstveno stanje sa stanjem utvrđenim popisom, kako je to Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH propisano.

- Anagažovanje vanjskih saradnika po osnovu ugovora o djelu za poslove iz nadležnosti revidiranih subjekata i poslove utvrđene pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji. Za anagažovanje izvršilaca za obavljanje navedenih poslova nije provedena procedura, u skladu sa Zakonom o državnoj službi u FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH. Ugovori sa izvršiocima zaključivani su u kontinuitetu tokom cijele godine, pa i tokom više godina. Nije se mogao potvrditi način utvrđivanja visine naknade, odnosno vrednovanje poslova koji su bili predmet ugovora, kao ni transparentnost izbora osoba za zaključivanje ugovora o djelu.

Potrebno je da Vlada FBiH sa nadležnim budžetskim korisnicima poduzme aktivnosti kako bi se ugovori o djelu zaključivali samo za poslove i radne zadatke za koje je u skladu sa zakonskim propisima predviđeno zaključivanje navedenih ugovora i da se isti zaključuju jednokratno, na određeno vrijeme, sa tačno definisanim poslovima koje treba uraditi.

Obavljanje poslova utvrđenih pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, anagažovanje izvršilaca vršiti u skladu sa Zakonom o državnoj službi u FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH.

- Naknada članovima komisija plaćana je i za obavljanje poslova iz nadležnosti revidiranih subjekata. Kod većine budžetskih korisnika konstatovana je nedosljedna primjena Uredbe o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca Federalnih organa državne službe, a što je utvrđivanje visine naknade članovima komisija i isplate iste bez prethodno sačinjenog izvještaja kojim se potvrđuje opravdanost urađenog posla. Naknada se isplaćivala i članovima komisija koji su uposlenici revidiranih institucija i koji su dužni u radno vrijeme obavljati poslove i zadatke za koje ostvaruju redovna primanja iz radnog odnosa, a poslove u komisijama su trebali obavljati van radnog vremena. Obračun navedenih naknada nije imao tretman plaće, kako je propisano odredbama Zakona o porezu na dohodak, jer se u skladu sa navedenim zakonom oporezuju i naknade koje poslodavac isplaćuje zaposleniku za njegovo anagažovanje u raznim komisijama vezano za radni ciklus. Bez obzira što su komisije osnovane u skladu sa naprijed navedenom Uredbom i posebnim propisima, uvažavajući činjenicu da se radi o anagažovanju zaposlenika vezano za radni ciklus i obavljanje poslova iz nadležnosti, ne može se potvrditi opravdanost isplata naknada članovima navedenih komisija.

Potrebno je da se poslovi iz nadležnosti institucije definišu pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i obavljaju od strane uposlenika, bez isplate naknade;

Obračun i isplatu pripadajućih poreza i doprinosa na naknade vršiti u skladu sa važećim zakonskim i drugim propisima.

- Zakup zgrada i prostora za smještaj federalnih institucija ni u revidiranoj godini nije riješen, što utiče da se izdaci za unajmljivanje imovine iz godine u godinu povećavaju i isti su u najvećem dijelu rezultat nerješavanja pitanja smještaja federalnih institucija. Za smještaj federalnih institucija sa sjedištem u Sarajevu zaključeno je devet ugovora o zakupu poslovnih prostora i tri ugovora o zakupu poslovnog prostora za smještaj federalnih institucija sa sjedištem u Mostaru. Interresorna radna grupa koju je formirala Vlada FBiH i koja je trebala pripremiti prijedlog trajnog smještaja federalnih organa i tijela u Sarajevu i Mostaru i prijedlog za rješavanje pitanja ostalih nekretnina koje su u vlasništvu ili posjedu Vlade FBiH i drugih federalnih institucija, nije okončala aktivnosti ni u 2017. godini.

Potrebno je da Vlada FBiH sa nadležnim institucijama nastavi aktivnosti na iznalaženju rješenja za trajan i cjelovit smještaj federalnih organa i institucija.

U sljedećoj tabeli dat je pregled datih preporuka po budžetskim korisnicima za 2017. godinu, kao i postupanje po preporukama datim u prethodnom revidiranom razdoblju:

Red. br.	Subjekti revizije	Date preporuke za 2017. godinu	Postupanje po preporukama datim u izvještajima u prethodnim godinama								
			Ukupno			Djelimično		Ne-realizovano		Bez ocjene/Neprovođivo	
			Broj	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
1.	Izveštaj o izvršenju Budžeta FBiH za 2017.godinu	36	44	2	5%	10	23%	25	57%	7	15%
2.	Parlament Federacije BiH	23	39	13	33%	5	13%	20	51%	1	3%
3.	Predsjednik i dva potpredsjednika Federacije BiH	11	21	2	9%	5	24%	14	67%	0	0%
4.	Vlada Federacije BiH	22	29	9	31%	8	27%	11	38%	1	4%
5.	Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova	11	7	1	14%	2	28%	4	58%	0	0%
6.	Federalno ministarstvo pravde	20	29	8	27%	4	14%	16	55%	1	4%
7.	Federalno ministarstvo finansija	27	30	6	20%	8	27%	16	53%	0	0%
8.	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije	12	11	0	0%	4	36%	5	45%	2	19%
9.	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	15	17	2	12%	3	18%	11	65%	1	5%
10.	Federalno ministarstvo zdravstva	15	18	6	33%	6	33%	4	22%	2	12%
11.	Federalno ministarstvo trgovine	2	6	4	66%	1	17%	1	17%	0	0%
12.	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	18	14	3	21%	1	7%	10	72%	0	0%
13.	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	22	21	5	24%	6	29%	10	47%	0	0%
14.	Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida rata	26	35	12	34%	11	32%	12	34%	0	0%

15. Federalno ministarstvo poduzetništva, razvoja i obrta	19	21	10	48%	6	28%	5	24%	0	0%
16. Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	26	24	4	17%	10	42%	9	37%	1	4%
17. Federalno ministarstvo kulture i sporta	31	30	7	23%	10	33%	13	44%	0	03%
18. Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica	9	10	1	10%	4	40%	5	50%	0	0%
19. Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	10	12	5	42%	2	17%	4	33%	1	8%
20. Federalno ministarstvo okoliša i turizma	12	20	5	25%	8	40%	6	30%	1	5%
21. Ustavni sud FBiH	4	Revizija je rađena za 2001. godinu								
22. Federalno pravobranilaštvo	9	Revizija je rađena prvi put								
23. Agencija za državnu službu FBiH	7	Revizija je rađena prvi put								
24. Federalni zavod za statistiku	8	12	9	75%	2	17%	0	0%	1	8%
25. Federalna direkcija robnih rezervi	23	11	0	0%	5	45%	4	37%	2	18%
26. Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH	15	17	1	6%	8	47%	8	47%	0	0%
Ukupno:	433	478	115	24%	129	27%	213	45%	21	4%

Najznačajniji nalazi po subjektima revizije koji su bili osnov za izražavanje mišljenja:

Subjekti revizije	Dato mišljenje za 2017. godinu / Najznačajniji nalazi
1	2
Izveštaj o izvršenju Budžeta FBiH za 2017.godinu	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> Kao i prethodnih godina, obaveze po osnovu pravosnažnih sudskih presuda i izvršnih rješenja iz radnog odnosa i ostalih sporova, te dospjele obaveze za poticaje u poljoprivredi u iznosu od 81.760.730 KM, u finansijskim izvještajima nisu evidentirane na propisanim pozicijama i u periodu na koji se stvarno i odnose, u skladu sa važećim zakonskim i drugim propisima. Ovo je imalo za posljedicu da su rashodi i obaveze manje iskazani za navedeni iznos; Popis imovine, obaveza i potraživanja kod jednog broja budžetskih korisnika nije izvršen u skladu Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, u dijelu koji se odnosi na popis cjelokupne imovine i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stanjem utvrđenim popisom. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nisu završene aktivnosti vezane za okončanje raspolaganja svim pravima i obavezama nad pokretnom i nepokretnom imovinom prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH, kao i utvrđivanja tačnog iznosa duga, zaduživanja i ostalih obaveza navedenih institucija nastalih do 01.01.2006. godine, za koje je Vlada FBiH, u skladu sa Zakonom o odbrani BiH i Zakonu o prestanku važenja Zakona o odbrani FBiH, i dalje odgovorna; Nisu provedeni zakonski propisi vezani za rješavanje pitanja imovine, potraživanja i obaveza institucija koje su u prethodnom periodu prešle sa federalnog na

	<p>državni nivo (Carinska uprava, Obavještajno – sigurnosna agencija), radi prikazivanja tačnog i istinitog stanja istih u Glavnoj knjizi trezora FBiH.</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Programima utroška sredstava tekućih i kapitalnih transfera, koje donosi Vlada FBiH na prijedlog budžetskih korisnika nisu adekvatno utvrđeni svi bitni elementi. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2017. godinu, a imalo je posljedice na realizaciju tekućih i kapitalnih transfera, visinu utrošenih sredstava i ostvarene efekte ulaganja; 2. Značajan dio sredstava Tekuće rezerve nije se koristio samo za nedovoljno planirane ili nepredviđene namjene, što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2017. Godinu; 3. Pojedini budžetski korisnici iskazali su stalna sredstva, a da nisu osigurali dokumentaciju o vlasništvu i posjedu iste, zbog čega nije realno iskazana vrijednost građevinskih objekata kod istih; 4. Nisu poduzete adekvatne mjere u cilju naplate potraživanja od pravnih lica koji su krajnji korisnici kredita u iznosu od 91.333.708 KM i od kantona 776.488 KM; 5. Obračunate su i isplaćene naknade za rad radnih tijela u iznosu od 1.801.735 KM, a da prethodno nisu ispunjeni uslovi propisani Uredbom o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodioca federalnih organa državne službe, niti su na iste obračunati i uplaćeni pripadajući porezi i doprinosi u skladu sa važećim zakonskim propisima; 6. Ugovori o djelu u iznosu od 3.435.626 KM zaključivali su se za poslove koji su utvrđeni pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta revidiranih korisnika, što nije u skladu sa zakonskim propisima kojima je predviđeno da se isti zaključuju jednokratno, na određeno vrijeme, sa tačno definisanim poslovima koje treba uraditi; 7. Za određeni broj nabavki roba, usluga i radova nije blagovremeno započeta procedura, a pojedine nabavke vršene su bez provođenja postupka utvrđenog Zakonom o javnim nabavkama. Budžetski korisnici nisu dosljedno pratili realizaciju zaključenih ugovora u skladu sa prihvaćenim ponudama. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nadležne institucije FBiH još uvijek nisu usvojile Međunarodne računovodstvene standarde za javni sektor. U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH primjenjuju se propisi vezani za budžetske korisnike i izvanbudžetske fondove iz oblasti računovodstva i revizije u javnom sektoru. Svrha usvajanja standarda za javni sektor je izrada pouzdanih finansijskih izvještaja koji će biti interno i međunarodno uporedivi.
<p>Parlament Federacije BiH</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obaveze po pravosnažnim sudskim presudama iz radnog odnosa u iznosu od 29.869 KM, u skladu sa Instrukcijom Federalnog ministarstva finansija o načinu evidentiranja obaveza po pravosnažnim presudama u glavnoj knjizi, evidentirane su na vanbilansnoj evidenciji. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Obračun i isplata dijela naknada troškova izabranih dužnosnika (topli obrok, prevoz na posao i sa posla i prevoz do mjesta prebivališta porodice) nije izvršen na osnovu relevantne dokumentacije, kojom bi se potvrdila isplata navedenih naknada, u skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH i

	<p>Odlukom o ostvarivanju prava na plaću, naknade plaća i druga materijalna prava izabranih dužnosnika i savjetnika u Domu naroda i Predstavničkom domu Parlamenta FBiH;</p> <p>2. Pravilnici o unutrašnjoj organizaciji Stručne Službe Predstavničkog doma Parlamenta FBiH, Stručne Službe Doma naroda i Zajedničke Službe Parlamenta FBiH nisu usklađeni sa Zakonom o državnoj službi FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH, te ostalim važećim podzakonskim propisima;</p> <p>3. Naknada za rad članovima komisija i naknade članovima Radnih tijela iz reda naučnih, stručnih i javnih radnika Parlamenta Federacije BiH (126.617 KM) obračunate su i isplaćene na osnovu odluka administrativnih komisija oba Doma Parlamenta FBiH. Opravdanost navedenih naknada ne može se potvrditi, jer nije propisano, da se pravo na iste ostvaruje samo za prisustvo i učestvovanje u radu komisije i radnih tijela, a na osnovu izvještaja sekretara komisije o prisustvu izabranog dužnosnika, odnosno naučnih, stručnih i javnih radnika.</p>
Predsjednik i dva potpredsjednika Federacije BiH	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Suzdržano mišljenje</p> <p>1. Godišnji računovodstveni izvještaji za 2017. godinu za Predsjednika i dva potpredsjednika Federacije BiH su urađeni posebno i dostavljeni nadležnim organima i institucijama u utvrđenom roku. S obzirom na to da se radi o jednoj pravnoj osobi sa jednim ID brojem, isti nisu sačinjeni u skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji BiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u Federaciji BiH.</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno mišljenje</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Unutrašnja organizacija Predsjednika i dva potpredsjednika Federacije BiH uticala je na sačinjavanje finansijskih izvještaja i izvršenja budžeta, kao i iskaza o ostalim finansijskim i posebnim podacima o platama i broju zaposlenih, koji ne daju sliku o finansijskom položaju ova tri ureda kao jednog organa izvršne vlasti. Imajući u vidu da se radi o jednom organu izvršne vlasti i da je u skladu sa Zakonom o klasifikaciji djelatnosti u Federaciji BiH, Predsjednik i dva potpredsjednika Federacije BiH razvrstan kao jedan organ sa jednim identifikacijskim brojem, isti u skladu sa navedenim, treba da sačinjavaju i finansijske izvještaje za jednu pravnu osobu kao cjelinu; • Pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Uredu predsjednika i dva potpredsjednika Federacije BiH, nisu uređeni način rukovođenja, ovlaštenja i odgovornosti službenika i namještenika, opis i podjela poslova po uredima u Sarajevu, Mostaru i Odjelu za opće, zajedničke i finansijske poslove, što potvrđuje da navedeni pravilnici nisu sačinjeni u skladu sa Uredbom o načelima za utvrđivanje unutrašnje organizacije federalnih organa uprave i federalnih upravnih organizacija, niti su ovakvim načinom organizovanja u potpunosti stvoreni uslovi za nesmetan rad i efikasno izvršavanje Ustavom i zakonom propisanih zadataka i poslova u nadležnosti Predsjednika i dva potpredsjednika Federacije BiH; • Obaveze po osnovu pravosnažnih sudskih presuda iz radnog odnosa u iznosu od 81.820 KM, po instrukciji Federalnog ministarstva finansija o načinu evidentiranja obaveza po pravosnažnim presudama, evidentirane su u vanbilansnoj evidenciji.
Vlada Federacije BiH	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obaveze po osnovu pravosnažnih sudskih presuda iz radnog odnosa u iznosu od 188.245 KM po instrukciji Federalnog ministarstva finansija o načinu evidentiranja obaveza po pravosnažnim presudama u glavnoj knjizi evidentirane su na poziciji razgraničenih rashoda.

	<p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prilikom donošenja odluka i zaključaka Vlade FBiH i odluka o donošenju programa utroška sredstava tekućih i kapitalnih transfera za budžetske korisnike, nisu u potpunosti poštovane odredbe zakonskih i drugih propisa (Poslovnik o radu Vlade FBiH, Zakon o budžetima u FBiH i Zakon o izvršavanju budžeta FBiH za 2017. godinu); 2. Kod planiranja i korištenja sredstava Tekuće rezerve nisu u potpunosti poštovane odredbe Zakona o budžetima u FBiH i Zakona o izvršavanju budžeta FBiH za 2017. godinu; 3. Isplaćene su naknade po osnovu ugovora o djelu za poslove iz nadležnosti Vlade FBiH i koji su utvrđeni Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.
Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo nije upisano kao nosilac prava vlasništva nad građevinskim objektima i zemljištem koje koristi i koje je u knjigovodstvenim evidencijama iskazano u iznosu od 5.458.208 KM nabavne vrijednosti; • Obaveze po pravosnažnim sudskim presudama iz radnog odnosa u iznosu od 2.115.595 KM, u skladu sa Instrukcijom Federalnog ministarstva finansija o načinu evidentiranja obaveza po pravosnažnim presudama u glavnoj knjizi evidentirane su na poziciji razgraničenih rashoda. <p>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno mišljenje</p> <p>Skretanje pažnje.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ugovori o djelu zaključivani su za obavljanje redovnih poslova koji su utvrđeni Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.
Federalno ministarstvo pravde	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obaveze po osnovu pravosnažnih presuda i sudskih izvršnih rješenja iz radnih sporova u iznosu od 75.803 KM, po instrukciji Federalnog ministarstva finansija, evidentirane su na poziciji razgraničenih rashoda. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Planiranje sredstava za sedam kazneno – popravnih zavoda u Federaciji BiH ne vrši se u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, jer se ista planiraju i od strane Parlamenta FBiH odobravaju u jednom iznosu za sve kazneno – popravne zavode, koji su u skladu sa Zakonom o izvršenju krivičnih sankcija u Federaciji BiH, posebne federalne ustanove, koje imaju svojstvo pravnog lica. Konačnu raspodjelu sredstava za pojedine kazneno – popravne zavode vrši Ministarstvo pravde, a iz prezentirane dokumentacije se ne može potvrditi na koji način je raspodjela izvršena; 2. Za usluge iznajmljivanja softvera i opreme za elektronski nadzor osuđenih osoba i tehničku podršku pri elektronskom nadzoru za potrebe Federalnog ministarstva pravde i kazneno – popravnih zavoda FBiH, zaključen je 23.06.2017. godine, Okvirni sporazum na tri godine u iznosu od 4.754.295 KM i Ugovor za prvu godinu pružanja usluga u iznosu od 1.584.750 KM. Tehnička specifikacija predmetne nabavke je identična sa dostavljenom ponudom izabranog dobavljača, tako da tenderskom dokumentacijom, koja je sačinjena na ovakav način, svim ponuđačima nije omogućen jednak i nediskriminirajući pristup u nadmetanju, u skladu sa članom 54. Zakona o javnim nabavkama;

	<p>3. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva utvrđeno je da Služba za finansijske i računovodstvene poslove vrši izradu finansijskih planova, analizu izvještaja i završnih računa, unos i obradu narudžbenica i faktura, sistemski obračun plata i naknada, kontrolu pravilnog utroška sredstava kroz sistem internih kontrola ne samo za Ministarstvo, već i kazneno – popravne zavode, te da nadzire finansijski rad privrednih jedinica kazneno – popravnih zavoda, što nije utvrđeno Zakonom o izvršenju krivičnih sankcija u FBiH, niti nekim drugim zakonom ili propisom;</p> <p>4. Naknade za rad komisija i naknade po osnovu ugovora o djelu isplaćivane su i za redovne poslove, koji su u nadležnosti Ministarstva i koji su utvrđeni Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, što dovodi u pitanje osnovanost i opravdanost navedenih izdataka. Obračun poreza i doprinosa na naknade za članove komisija, nije vršen u skladu sa članom 27. Zakona o porezu na dohodak.</p>
Federalno ministarstvo finansija	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obaveze po sudskim presudama i izvršnim rješenjima u iznosu 5.607.523 KM evidentirane su na dugoročnim obavezama.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Popisom imovine, potraživanja i obaveza nije utvrđeno stvarno stanje, niti je izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH; 2. Raspodjela sredstava tekućih transfera drugim nivoima vlasti u iznosu od 12.000.000 KM na ime sufinansiranja u projektima i finansijske potpore kantonima i općinama izvršena je bez primjene kriterija utvrđenih Odlukom Vlade FBiH; 3. U okviru dugoročnih obaveza iskazan je iznos od 1.068.363 KM, koji se odnosi na obaveze na osnovu povrata pogrešno ili više uplaćenih prihoda, što nije u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH; 4. Ministarstvo je po zaključenim ugovorima o djelu, tokom cijele 2017. godine, angažovalo vanjske saradnike, za obavljanje redovnih poslova iz nadležnosti Ministarstva, te je po navedenom osnovu iskazan trošak u iznosu od 97.095 KM.
Federalno ministarstvo energije rudarstva i industrije	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Redovnim godišnjim popisom nije provedeno usaglašavanje iskazanih dugoročnih plasmana za 1.981.836 KM, koliko iznose dospjela, a neizmirena potraživanja od ukupno plasiranih 2.605.866 KM, a koja se odnose na Pomoć privrednim subjektima, u cilju izmirenja obaveza prema penziskom-invalidskom osiguranju za radnike koji su ostvarili pravo na odlazak u penziju. Zbog navedenog ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost dugoročnih plasmana.
	<p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obaveze po pravosnažnim sudskim presudama iz radnog odnosa u iznosu 496.945 KM su, u skladu sa Instrukcijom Federalnog ministarstva finansija o načinu evidentiranja obaveza po pravosnažnim presudama u Glavnoj knjizi, evidentirane na poziciji kratkoročnih razgraničenja.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Finansiranja razvojnih projekata javnih preduzeća iz oblasti namjenske industrije za 2017. godinu, koja su iskazana u iznosu 4.000.000 KM, nisu realizovana na

	<p>osnovu jasnih i mjerljivih kriterija i na način definisan Programom utroška istih. Također, korisnici sredstava za 2016. godinu nisu u definisanom roku realizovali odobrena sredstva za programima utvrđene namjene u iznosu 1.072.761 KM. Ministarstvo je umjesto da zatraži povrat odobrenih sredstava u Budžet FBiH, kako je to definisano zaključenim ugovorima, istim odobrilo sredstva i u 2017. godini.</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Taksu za uspostavu rezervi naftnih derivata, Operator – Terminali Federacije nije realizovao za nabavku rezervi naftnih derivata, kako je to utvrđeno Zakonom o naftnim derivatima u FBiH. Odlukom Vlade FBiH o načinu namjenskog utroška sredstava ostvarenih na osnovu takse za uspostavu rezervi naftnih derivata za namjenski utrošak sredstava, pored Operatora, zaduženo je i Ministarstvo.
<p>Federalno ministarstvo prometa i komunikacija</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> U finansijskim izvještajima Federalnog ministarstva prometa i komunikacija iskazani su dugoročni plasmani u iznosu od 35.266.036 KM, koji se odnose na udjele Vlade FBiH u osnovnom kapitalu JP „B&H Airlines“ d.o.o. Sarajevo. Udjeli za doznačena sredstva iz Budžeta FBiH evidentirani su na osnovu odluka Vlade FBiH u ranijem periodu. Preduzeće je prestalo sa radom i za isto se vodi stečajni postupak, zbog gubitka koji je u značajnom dijelu premašio njegov kapital; Za izradu studije „Glavni projekat izgradnje pristana i gradske marine u Neumu“ u 2007. godini utrošeno je 432.187 KM, što je evidentirano na stalnim sredstvima u obliku prava studije izvodljivosti, projektne pripreme i projektovanja. Realizacija Projekta nije započeta, obzirom da je Općinsko vijeće Neum u maju 2008. godine obavijestilo Ministarstvo da isti ne prihvata. Vlada FBiH je zaključkom iz 2013. godine ocijenila da je projekat nepotpun, jer se pri izradi istog nije osigurala saglasnost lokalne zajednice, tako da se ne može implementirati dok se ne ispuni prethodni uslov. Ni u 2017. godini nisu poduzete aktivnosti na dobivanju potrebne saglasnosti, niti je utvrđena opravdanost izvršenih ulaganja; Obaveze po osnovu pravosnažnih sudskih presuda iz radnog odnosa u iznosu od 1.032.830 KM, po Instrukciji o načinu evidentiranja obaveza po pravosnažnim sudskim presudama Federalnog ministarstva finansija evidentirane su u vanbilansnoj evidenciji. <p>Mišljenje o usklađenosti : Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> Nije izvršen potpun i adekvatan nadzor nad utroškom sredstava tekućih i kapitalnih transfera koja su doznačena: JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo, JP „Međunarodna zračna luka Aerodrom Mostar“ d.o.o. Mostar, JP „Međunarodni aerodrom Tuzla“ d.o.o. Tuzla i JP Aerodrom Bihać. Od strane navedenih preduzeća u utvrđenom roku nisu dostavljeni izvještaji o namjenskom utrošku doznačenih sredstava, ili su dostavljeni neblagovremeno i nepotpuni. Također, odlukama o usvajanju programa utroška tekućih i kapitalnih transfera nije predviđeno kvartalno izvještavanje u skladu sa Zakonom o izvršenju budžeta u FBiH za 2017. godinu; Ugovori o djelu u iznosu od 79.830 KM zaključeni su i za poslove koji su u nadležnosti Ministarstva i koji su sistematizovani Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji. <p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno mišljenje</p>

Federalno ministarstvo zdravstva	<p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obaveze po osnovu pravosnažnih sudskih presuda iz radnog odnosa u iznosu od 304.438 KM po instrukciji Federalnog ministarstva finansija o načinu evidentiranja obaveza po pravosnažnim presudama u glavnoj knjizi evidentirane su na vanbilansnoj evidenciji. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Planiranje i odobravanje sredstava tekućih transfera za sanaciju zdravstvenih ustanova u FBiH, Zavodu za transfuzijsku medicinu FBiH i Agenciji za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH u iznosu od 10.425.000 KM, nije vršeno na osnovu relevantne dokumentacije sa mjerljivim kriterijima koji opravdavaju svrhu finansiranja, što onemogućava uspostavu adekvatnog nadzora nad namjenskim utroškom doznačenih sredstava; 2. Kontrola namjenskog trošenja sredstava za korisnike sredstava prihoda ostvarenih po osnovu naknada za priređivanje igara na sreću, nije vršena u skladu sa Uredbom o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda ostvarenih po osnovu naknada za priređivanje igara na sreću i potpisanim ugovorima sa korisnicima.
Federalno ministarstvo trgovine	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obaveze po pravosnažnim presudama u iznosu 200.059 KM nisu iskazane u bilansnoj evidenciji, već su iste, u skladu sa Instrukcijom o načinu evidentiranja obaveza po pravosnažnim presudama u Glavnoj knjizi Ministarstva finansija od 17.12.2014. godine, evidentirane na vanbilansnoj evidenciji Ministarstva. <p>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno mišljenje</p>
Federalno ministarstvo prostornog uređenja	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo je u periodu od 2008.-2012. godine pokrenulo aktivnosti na izradi prostornih i regulacionih planova (Prostorni plan Federacije BiH za period 2008-2028. godine, Regulacioni plan historijskog gradskog područja Počitelj za period 2008-2028. godine i Regulacioni plan historijskog gradskog područja Blagaj za period 2011.-2021 godine) za koje je u prethodnom periodu utrošeno 7.427.183 KM i koji do 31.12.2017. godine nisu okončani. Nisu stvoreni uslovi za izmjenu i dopunu „Regulacionog plana Sarajevska čaršija“ i izradu urbanističkih projekata po „Regulacionom planu historijskog područja Mostara za Z1-Z9“, S1-S8 i CP1-CP3“. Učesnici na realizaciji prostornih i regulacionih planova nisu blagovremeno poduzimali aktivnosti na njihovom donošenju i implementaciji. Parlamentarna procedura usvajanja pojedinih faza, provedene javne rasprave i korekcije postupanja po dostavljenim primjedbama, traju veoma dugo, kao i vrijeme koje protekne od prihvatanja pojedine faze od strane Ministarstva, do razmatranja iste na sjednici Vlade, odnosno Parlamenta FBiH; • Obaveze po pravosnažnim sudskim presudama iz radnog odnosa u iznosu od 321.937 KM, u skladu sa Instrukcijom Federalnog ministarstva finansija o načinu evidentiranja obaveza po pravosnažnim presudama u glavnoj knjizi, evidentirane su na vanbilansnoj evidenciji. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Raspodjela sredstava tekućih transfera za sanaciju šteta nastalih usljed poplava i klizišta i utopljanje zgrada radi uštede energije, kao i interventnih sredstava po

	<p>istim, u iznosu od 2.070.000 KM, izvršena je na osnovu primjene opštih i posebnih kriterija koji nisu dovoljno mjerljivi, kako bi poslužili kao osnov za objektivno vrednovanje, rangiranje i odabir projekata. Navedeno nije u skladu sa Odlukom o usvajanju programa i kriterija raspodjele sredstava i Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2017. godinu. Također, nisu se u svim slučajevima poštovale odredbe zaključenih ugovora o sufinansiranju projekata, što ukazuje da nije uspostavljen odgovarajući nadzor nad utroškom sredstava;</p> <p>2. Kapitalni transfer za zaštitu nacionalnih spomenika u iznosu od 100.000 KM raspodijeljen je na osnovu Javnog poziva, kojim nije definisana dokumentacija koja bi bila dokaz o ispunjavanju posebnih kriterija iz Javnog poziva, niti su u svim slučajevima ispoštovane odredbe ugovora o sufinansiranju projekata</p>
Federalno ministarstvo poljoprivrede vodoprivrede i šumarstva	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Stvorene obaveze po osnovu poticaja za poljoprivredu za period 2014. - 2017. godina u iznosu od 14.198.060 KM (od čega se na obaveze iz 2017. godine odnosi 13.254.599 KM, a na dug iz ranijeg perioda 943.462 KM), koje se odnose na biljnu i animalnu proizvodnju i ostale podrške u poljoprivredi, nisu evidentirane na propisanim pozicijama rashoda i obaveza u izvještajnim periodima na koji se odnose u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta FBiH i Računovodstvenim politikama za budžetske korisnike i trezor FBiH. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obaveze po osnovu pravosnažnih sudskih presuda iz radnog odnosa u iznosu od 813.342 KM, po instrukciji Federalnog ministarstva finansija o načinu evidentiranja obaveza po pravosnažnim presudama u glavnoj knjizi, evidentirane su na poziciji razgraničenih rashoda. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izrada i izvršenje Programa utroška sredstava poticaja za poljoprivredu za 2017. godinu nije izvršeno u skladu sa članom 10. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju, kojim je regulisano da se srazmjerno smanji visina sredstava za podršku pojedinom klijentu, kada ukupni zahtjevi za podršku unutar modela proizvodnji i modela kapitalnih ulaganja premašuju iznos predviđen Programom podrški i odobrenim Budžetom FBiH za 2017. godinu; 2. Nisu ispoštovane odredbe Uredbe o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija u FBiH u dijelu implementacije i izvještavanja nadležnih institucija o utrošku sredstava pojedinih razvojno – investicijskih projekata, koji se finansiraju iz ino - kredita i donatorskih sredstava, a isti su Planom razvojno - investicijskih projekata u FBiH dati u nadležnost Ministarstva.
Federalno ministarstvo za pitanje boraca i invalida odbrambeno oslobodilačkog rata	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obaveze po osnovu pravosnažnih presuda i sudskih izvršnih rješenja, koje se odnose na pravosnažne presude korisnika prava po osnovu Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica i Zakona o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova njihovih porodica u iznosu od 11.318.875 KM, po instrukciji Federalnog ministarstva finansija, evidentirane su na poziciji razgraničenih rashoda, a obaveze iz radnih sporova u vanbilansnoj evidenciji u iznosu od 206.910 KM. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p>

	<p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Poslovi vezani za evidencije iz oblasti vojne obaveze koje je Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno - oslobodilačkog rata privremeno preuzelo od bivšeg Federalnog ministarstva odbrane, nisu utvrđeni Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave; 2. Programom utroška sredstava Transfera za pomoć u zapošljavanju boračkih kategorija putem boračkih zadruga u iznosu od 1.460.000 KM, nisu utvrđeni kriteriji za raspodjelu, u skladu sa Zakonom o izvršavanju Budžeta u FBiH za 2017. godinu. Raspodjela navedenog transfera, kao i transfera udruženjima proisteklim iz posljednjeg odbrambeno - oslobodilačkog rata u iznosu od 460.000 KM i sufinansiranja izgradnje spomen obilježja, uređenja mezarja i grobalja 149.500 KM, nije izvršena uz primjenu jasnih i mjerljivih kriterija definisanih programima utroška sredstava tekućih transfera za 2017. godinu.
Federalno ministarstvo razvoja poduzetništva i obrta	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obaveze po pravosnažnim sudskim presudama iz radnog odnosa u iznosu od 335.676 KM, u skladu sa Instrukcijom Federalnog ministarstva finansija o načinu evidentiranja obaveza po pravosnažnim sudskim presudama u glavnoj knjizi, evidentirane su na poziciji razgraničenih rashoda.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dodjela sredstava dijela tekućih transfera u iznosu od 58.400 KM (programi poticaja inovatorima) nije izvršena uz dosljedno poštivanje Programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele sredstava tekućih transfera koji je usvojila Vlada FBiH, što nije u skladu sa članovima 32., 38. i 39. Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2017. godinu; 2. Dodjela dijela sredstava od priređivanja igara na sreću u iznosu od 168.776 KM je izvršena na osnovu kriterija koji nisu mjerljivi i na osnovu podataka iskazanih u aplikacijskim obrascima popunjenih od strane krajnjih korisnika, zbog čega nije ispoštovan princip transparentnosti, što nije u skladu sa članom 4. Zakona o budžetima u FBiH i članom 6. stav 2. Uredbe o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda ostvarenih po osnovu naknada za priređivanje igara na sreću.
Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. U finansijskim izvještajima Ministarstvo je iskazalo imovinu za koju ne posjeduje dokaze o vlasništvu, niti je u posjedu iste, u iznosu od 408.916 KM, što je imalo za posljedicu da su stalna sredstva precijenjena za navedeni iznos.
	<p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obaveze po pravosnažnim presudama iz radnog odnosa u iznosu 422.247 KM, po Instrukciji Federalnog ministarstva finansija o načinu za postupanje po osnovu pravosnažnih sudskih presuda i izvršnih sudskih rješenja iz radnog odnosa zaposlenih u Ministarstvu, iskazane su na poziciji razgraničenih rashoda.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nisu blagovremeno poduzete aktivnosti nadzora nad namjenskim utroškom doznačenih sredstava u iznosu od 650.000 KM za realiziranje projekta izgradnje „Tvornice urinara i mokraćnih kesa sa priključcima“, koja su iz Budžeta FBiH u prethodnim godinama doznačena Savezu invalida FBiH;

	<ol style="list-style-type: none"> Ugovaranje usluga održavanja aplikacije SOTAC u vrijednosti od 230.400 KM, nije proveden u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, s obzirom na to da obaveze koje dospijevaju u narednim godinama trebaju biti ugovorene u iznosima predviđenim propisima kojim se uređuje izvršenje Budžeta FBiH; Izdaci na osnovu ugovora o djelu sa osobama koji nisu uposlenici Ministarstva, u neto iznosu 80.055 KM, nastali su u značajnoj mjeri obavljanjem redovnih poslova koji su predviđeni Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva.
Federalno ministarstvo kulture i sporta	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> Godišnji popis imovine i obaveza nije obavljen u potpunosti, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, u dijelu poštivanja utvrđenih rokova i usaglašavanja stvarnih i knjigovodstvenih evidencija stalnih sredstava i obaveza; Ministarstvo ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu niti je u posjedu zgrada iskazane vrijednosti 897.040 KM, što je imalo za posljedicu da su stalna sredstva precijenjena za navedeni iznos. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Obaveze po pravosnažnim sudskim presudama iz radnog odnosa u iznosu od 323.416 KM, u skladu sa Instrukcijom Federalnog ministarstva finansija o načinu evidentiranja obaveza po pravosnažnim sudskim presudama u glavnoj knjizi evidentirane su na poziciji razgraničenih rashoda. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> Raspodjela sredstava tekućih transfera u iznosu od najmanje 4.325.850 KM nije izvršena uz dosljedno poštivanje Programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele sredstava tekućih transfera usvojenog od strane Vlade FBiH, što nije u skladu sa Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2017. godinu; Raspodjela interventnih sredstava tekućih transfera u ukupnom iznosu od 324.900 KM je izvršena bez raspisivanja javnog poziva i bez jasnih i pisanih kriterija za odabir projekata i za određivanje visine grant sredstava, što nije u skladu sa Programom utroška sredstava za 2017. godinu, kao ni Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2017. godinu, u dijelu koji se odnosi na transparentnost prilikom trošenja budžetskih sredstava; Nisu poduzimane sve zakonom propisane radnje radi naplate potraživanja po osnovu neopravdanih sredstava tekućih transfera od strane krajnjih korisnika, što nije u skladu sa članom 46. stav 2. Zakona o budžetima u FBiH; Raspodjela sredstava od priređivanja igara na sreću u iznosu od 723.248 KM je izvršena na osnovu kriterija koji nisu mjerljivi i na osnovu podataka iskazanih u aplikacijskim obrascima popunjenih od strane krajnjih korisnika, zbog čega nije ispoštovan princip transparentnosti, što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda ostvarenih po osnovu naknada za priređivanje igara na sreću.
Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Obaveze po osnovu pravosnažnih sudskih presuda iz radnog odnosa u iznosu od 404.233 KM po instrukciji Federalnog ministarstva finansija evidentirane su na vanbilansnoj evidenciji. <p>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno mišljenje</p> <p>-</p>
	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Mišljenje s rezervom</p>

Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	Osnov za izražavanje mišljenja: 1. U Finansijskim izvještajima iskazana je imovina za koju Ministarstvo ne posjeduje dokaze o vlasništvu, niti je u posjedu iste, u iznosu od 606.867 KM, što je imalo za posljedicu da su stalna sredstva precijenjena za navedeni iznos. Skretanje pažnje: <ul style="list-style-type: none"> Obaveze po pravosnažnim sudskim presudama iz radnog odnosa u iznosu od 300.729 KM, u skladu sa Instrukcijom Federalnog ministarstva finansija o načinu evidentiranja obaveza po pravosnažnim presudama u glavnoj knjizi evidentirane su na poziciji razgraničenih rashoda.
	Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno mišljenje
	Skretanje pažnje: <ul style="list-style-type: none"> Nije utvrđen zakonski osnov za planiranje Transfera za institucije nauke i kulture od značaja za BiH; Nisu okončane aktivnosti na izradi Strategije razvoja naučno - istraživačkog i istraživačko - razvojnog rada Federacije BiH, a koja bi bila okvir za planiranje transfera.
Federalno ministarstvo okoliša i turizma	Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno mišljenje
	Skretanje pažnje: <ul style="list-style-type: none"> Obaveze po osnovu pravosnažnih sudskih presuda iz radnog odnosa u iznosu od 365.998 KM, po instrukciji Federalnog ministarstva finansija o načinu evidentiranja obaveza po pravosnažnim sudskim presudama evidentirane su na poziciji razgraničenih rashoda.
	Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom Osnov za izražavanje mišljenja: <ol style="list-style-type: none"> Raspodjela dijela sredstava, tekućih transfera „Aktijski plan Strategije okoliša“ i “Transfera za razvoj turizma“, nije izvršena uz dosljednu primjenu kriterija utvrđenih Programima utroška sredstava. Također, interventna sredstva u okviru naprijed navedenih transfera, u iznosu od 235.000 KM raspodijeljena su krajem revidirane godine, na osnovu podnesenih zahtjeva, bez kriterija; Izvršene su isplate po ugovorima o djelu u neto iznosu od 86.448 KM, za obavljanje redovnih poslova koji su sistematizovani Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva.
Ustavni sud Federacije BiH	Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno mišljenje
	Skretanje pažnje: <ul style="list-style-type: none"> Obaveze po osnovu pravosnažnih sudskih presuda iz radnog odnosa u iznosu od 277.043 KM, evidentirane su na poziciji razgraničenih rashoda po instrukciji Federalnog ministarstva finansija o načinu evidentiranja obaveza po pravosnažnim presudama u glavnoj knjizi.
	Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno mišljenje Skretanje pažnje: <ul style="list-style-type: none"> Ustavni sud Federacije BiH je donio 49 rješenja o neizvršenju po presudama, za koje nadležni organi za izvršenje nisu postupili, a tužilaštva nisu poduzela odgovarajuće mjere za neprovođenje istih. Navedeno ukazuje da se značajan dio presuda Ustavnog suda ne provodi, niti se po rješenjima o neprovođenju istih poduzimaju adekvatne mjere.
	Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno mišljenje

Federalno pravobranilaštvo	<p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Obaveze po pravosnažnim sudskim presudama i izvršnim rješenjima iz radnog odnosa u iznosu od 352.903 KM, po instrukciji Federalnog ministarstva finansija, evidentirane su na poziciji razgraničenih rashoda. <p>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno mišljenje</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji utvrđena su radna mjesta za 11 zamjenika federalnog pravobranioca, sekretara i dva stručna saradnika, od čega su popunjena radna mjesta sa četiri zamjenika i jednog stručnog saradnika. U toku 2017. godine od ukupno 32.017, riješeno je 7.136 predmeta, a na dan 31.12.2017. godine ostalo je neriješeno 24.881 predmet.
Agencija za državnu službu FBiH	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Obaveze po pravosnažnim sudskim presudama iz radnog odnosa u iznosu od 295.363 KM, u skladu sa Instrukcijom Federalnog ministarstva finansija o načinu evidentiranja obaveza po pravosnažnim presudama u glavnoj knjizi evidentirane su na poziciji razgraničenih rashoda. <p>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno mišljenje</p>
Federalni zavod za statistiku	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Obaveze po osnovu pravosnažnih sudskih presuda iz radnog odnosa u iznosu od 1.307.404 KM evidentirane su na poziciji razgraničenih rashoda po instrukciji Federalnog ministarstva finansija o načinu evidentiranja obaveza po pravosnažnim presudama u glavnoj knjizi. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> Ne možemo potvrditi da je angažovanje anketara za koje su iskazani troškovi u iznosu od 249.267 KM, izvršeno u skladu sa Ugovorom koji je Federalni zavod za statistiku zaključio sa Studentskim servisom d.o.o. Sarajevo. Naime, Ugovorom je regulisano da će Servis angažovati potreban broj članova servisa za provođenje anketa i statističkih istraživanja, međutim, angažovanje je izvršeno na prijedlog načelnika kantonalnih službi Federalnog zavoda za statistiku i bez javnog poziva, čime nije zadovoljen princip transparentnosti u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH; Postupak nabavke i zaključivanja ugovora za usluge angažovanja osoba, koje će obavljati poslove anketara, supervizora ili operatera u različitim anketnim istraživanjima u toku 2017. godine, nije proveden u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.
Federalna direkcija robnih rezervi	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> Redovnim godišnjim popisom nije obuhvaćena cjelokupna imovina, popis obaveza i potraživanja nije izvršen, niti je usklađeno knjigovodstveno stanje sa stanjem utvrđenim popisom, što nije u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH; Evidentiranje po osnovu robnih rezervi u postupku znavljanja nije u cijelosti izvršeno zbog čega su stalna sredstva i izvori sredstava podcijenjeni za 643.035 KM, a potraživanja i razgraničeni prihodi precijenjeni za iznos od 1.098.784 KM;

3. Nisu poduzete adekvatne mjere u cilju naplate sumnjivih i spornih potraživanja u iznosu od 91.934 KM.

Skretanje pažnje:

- Obaveze po pravosnažnim sudskim presudama iz radnog odnosa u iznosu od 112.697 KM, u skladu sa Instrukcijom Federalnog ministarstva finansija o načinu evidentiranja obaveza po pravosnažnim presudama u glavnoj knjizi evidentirane su na vanbilansnoj evidenciji;
- Rješenjem Uprave za indirektno oporezivanje od 17.01.2017. godine, Direkciji je oduzet PDV broj, jer se postupak deregistracije ne može okončati iz razloga što Direkcija ima neizmirenih obaveza po osnovu indirektnih poreza iz ranijeg perioda u iznosu od 4.576.634 KM.

Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom

Osnov za izražavanje mišljenja:

1. Nije donesen srednjoročni plan robnih rezervi, kojim bi se utvrdila vrsta, količina i vrijednost federalnih robnih rezervi, njihov teritorijalni razmještaj, količina roba za znavljanje, najmanja količina robe koja mora biti stalno na raspolaganju za potrebe snabdijevanja u slučaju prirodnih i drugih nesreća većeg obima i rata, broj dana snabdijevanja ovim količinama, te uslovi pod kojima se određene vrste i količine federalnih robnih rezervi povjeravaju na skladištenje u skladu sa Zakonom o federalnim robnim rezervama i Uredbom o uslovima skladištenja, osiguranja, nabavke, prodaje, znavljanja, intervencijama na domaćem tržištu i nadzora nad federalnim robnim rezervama;
2. U postupku znavljanja kukuruza skladištar Posavina d.o.o. Orašje nije postupio u skladu sa Odlukom o rokovima obnavljanja federalnih robnih rezervi, niti je od strane Direkcije osiguran adekvatan nadzor koji se odnosi na produženje roka za znavljanje robe, što je imalo za posljedicu otuđenje robe u vrijednosti 474.369 KM;
3. Za određeni broj nabavki roba i usluga nije blagovremeno započeta procedura javnih nabavki, dok bez provođenja postupka javne nabavke zaključen je ugovor za skladištenje i znavljanje deterđenta. Direkcija nije dosljedno pratila realizaciju zaključenih ugovora.

Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH

Mišljenje o finansijskim izvještajima: Mišljenje s rezervom

Osnov za izražavanje mišljenja:

1. Zgrade, zemljišta i stanovi nisu evidentirani na osnovu vjerodostojnih knjigovodstvenih isprava o vlasništvu, što je na kraju uticalo na tačnost i istinitost visine iskazanih stalnih sredstva.

Skretanje pažnje:

- Obaveze po pravosnažnim sudskim presudama i izvršnim rješenjima iz radnog odnosa u iznosu od 4.332.522 KM, po uputstvu Federalnog ministarstva finansija, evidentirane su na poziciji razgraničenih rashoda.

Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom

Osnov za izražavanje mišljenja: ;

1. Godišnji popis sredstava i obaveza nije izvršen u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH
2. Za ulaganja u zgradu Geodetskog zavoda BiH u iznosu od 3.197.192 KM, Salu u zgradi Parlamenta FBiH 1.820.399 KM, Dom odmora Trpanj 467.800 KM i Vilu Braun u Sarajevu 81.813 KM, nisu sačinjeni adekvatni dokumenti sa vlasnicima nekretnina u čiju se imovinu ulagalo, niti je evidentiranje po istom izvršeno na osnovu vjerodostojne dokumentacije;

3. Nisu poštovane odredbe člana 53. i 54. Zakona o javnim nabavkama, u dijelu pripreme tenderske dokumentacije, kojom bi se zadovoljio princip jednakog tretmana i nediskriminacije potencijalnih ponuđača.

Skretanje pažnje:

- Prema prezentiranim podacima, na dan 31.12.2017. godine, u toku su sudski postupci naplate zakupnine protiv 81 korisnika poslovnih prostora prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i po istim ukupan tužbeni zahtjev iznosi 4.484.143 KM;
- Odlukama i zaduženjima Vlade FBiH, Službi je dato u nadležnost upravljanje i evidentiranje imovine prijašnjeg FMO-a i Zavoda za platni promet FBiH, kao i druge imovine preuzete odlukama Vlade FBiH. Iako su od strane Službe u prethodnom periodu pokretane aktivnosti na rješavanju navedenog, iste do okončanja predmetne revizije još uvijek nisu završene. Za rješavanje evidentiranja i upravljanja ovom imovinom u narednom periodu potrebne su značajnije aktivnosti Vlade FBiH i ostalih institucije, u skladu sa utvrđenim nadležnostima.

3.1.5 Kantoni i kantonalni budžetski korisnici

U izvještajnom periodu obavljena je finansijska revizija pet kantona i 11 kantonalnih ministarstava. Od ukupno planiranih budžeta svih 10 kantona za 2017. godinu u iznosu od 2.352.779.461 KM, revidirano je pet kantona čiji budžeti u iznosu od 1.512.306.700 KM čine 64,28% ukupno planiranih. U kantonima koji su revidirani, posebno su izvršene revizije šest ministarstava, čiji su budžeti planirani u ukupnom iznosu od 141.129.127 KM, dok je preostalih pet ministarstava iz kantona koji nisu revidirani, sa planiranim budžetima u ukupnom iznosu od 86.529.917 KM.

Provedenom revizijom utvrdili smo da budžeti kantona, kao i prethodnih godina, nisu planirani na realnim osnovama. Naime, ukupni prihodi i primici pet revidiranih kantona u 2017. godini ostvareni su u iznosu od 1.382.437.214 KM, što je 91,41% u odnosu na ukupno planirane. U istoj godini, ukupni rashodi i izdaci ovih pet kantona iznosili su 1.379.950.120 KM. U strukturi rashoda i izdataka, najveći dio u iznosu od 701.176.189 KM ili 50,81% odnosi se na plate i naknade troškova zaposlenih. U strukturi rashoda i izdataka revidiranih kantona, najveće učešće plata i troškova zaposlenih u izvršenju budžeta je kod Unsko-sanskog kantona, i to 62,77%, a najmanje kod Kantona Sarajevo koje čini 38,46%. Na drugom mjestu su tekući transferi u ukupnom iznosu od 363.553.212 KM, čije je učešće u ukupnim rashodima i izdacima 26,35%. U okviru revidiranih subjekata, najveći dio u iznosu od 247.471.974 KM ili 68,07%, odnosi se na Kanton Sarajevo, dok preostalih 116.081.238 KM ili 31,93% čine tekući transferi ostala četiri revidirana kantona. Ostali rashodi i izdaci ovih pet kantona u ukupnom iznosu od 315.220.721 KM ili 22,84% odnose se na kapitalne transfere, izdatke za materijal, stalna sredstva, finansijsku imovinu, otplatu kredita i kamate. Za 2017. godinu, četiri kantona iskazala su pozitivne finansijske rezultate, a jedan negativan. Međutim, neovisno o tome, svi revidirani kantoni su još uvijek u deficitu, odnosno, iskazuju višak rashoda nad приходima. Ukupan višak rashoda nad приходima, tzv. „akumulirani deficit“, pet revidiranih kantona iskazalo je u iznosu od 223.381.062 KM. Posebno naglašavamo da iskazani iznosi viška rashoda nad приходima nisu realni, s obzirom na to da u iste nisu

uključene sve dospjele obaveze, koje prema prezentiranim podacima iznose 131.867.219 KM. U okviru istih, najveći dio u iznosu od 121.135.591 KM (bez kamata) odnosi se na pravosnažne presude i izvršna sudska rješenja po osnovu tužbi iz radnih odnosa, koje je trebalo evidentirati na pripadajuće bilansne pozicije. Izuzetak je Kanton Sarajevo, koji je iste iskazao, ali kod ovog kantona problem može predstavljati veliki broj neriješenih sudskih postupaka. Naime, prema prezentiranim podacima, protiv budžetskih korisnika u ovom kantonu vodi se 6.041 spor u vrijednosti 411.949.672 KM, od čega se najveći dio odnosi na tužbe po osnovu prava iz radnih odnosa.

U narednoj tabeli daje se pregled iskazanih rashoda i izdataka sa datim mišljenjima revidiranih kantona i kantonalnih ministarstava:

Red. br.	Subjekti revizije	Rashodi i izdaci u 2017. (u KM)	Dato mišljenje	
			o finansijskim izvještajima	o usklađenosti sa zakonskim propisima
1	2	3	4	5
1.	Kanton Sarajevo	740.270.842	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
2.	Hercegovačko-neretvanski k/ž	193.578.820	Negativno mišljenje	Mišljenje s rezervom
3.	Unsko-sanski kanton	193.735.645	Negativno mišljenje	Mišljenje s rezervom
4.	Srednjobosanski kanton	173.045.767	Negativno mišljenje	Negativno mišljenje
5.	Županija Zapadnohercegovačka	79.319.046	Negativno mišljenje	Mišljenje s rezervom
6.	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi HNK	12.565.012	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
7.	Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Županije Posavske	2.363.648	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
8.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak Tuzlanskog kantona	30.791.525	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
9.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo	62.277.127	Positivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
10.	Ministarstvo za boračka pitanja Kantona Sarajevo	21.684.661	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
11.	Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Unsko-sanskog kantona	12.518.184	Positivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
12.	Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Srednjobosanskog kantona	12.719.059	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
13.	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi Županije Zapadnohercegovačke	4.592.509	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
14.	Ministarstvo za finansije Bosansko-podrinjskog kantona	2.923.925	Positivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
15.	Ministarstvo unutrašnjih poslova Zeničko-dobojskog kantona	44.248.439	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
16.	Ministarstvo znanosti, prosvjete, kulture i sporta HBŽ	2.547.546	Positivno mišljenje	Mišljenje s rezervom

Napominjemo da je u šest izvještaja, uz data mišljenja o finansijskim izvještajima, skrenuta pažnja na određena pitanja. Skrenuta je pažnja u jednom izvještaju u kojem je dato pozitivno mišljenje a u pet s rezervom.

Također, skrenuta je pažnja na određena pitanja i uz mišljenja o usklađenosti sa zakonskim propisima kod tri subjekta kojima je dato mišljenje s rezervom.

3.1.5.1 Glavni nalazi i preporuke

- Sistem internih kontrola kod kantona i kantonalnih ministarstva nije uspostavljen na odgovarajući način, prema propisanom COSO modelu, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i njihovim provedbenim aktima. Nisu doneseni svi propisani akti i pisane procedure, a prije svih računovodstvene politike i pravilnici o internim kontrolama, nisu imenovani koordinatori za finansijsko upravljanje i kontrolu, nije uspostavljena interna revizija, ni odgovarajući budžetski nadzor, što u konačnici ima uticaja na transparentnost u trošenju javnog novca.

U cilju potpune uspostave sistema internih kontrola prema COSO modelu, donijeti sve potrebne akte i pisane procedure, dosljedno i u potpunosti ih poštovati i vršiti kontinuiran nadzor nad njihovom primjenom, u skladu sa naprijed navedenim propisima.

- Finansijski rezultat i ukupan višak rashoda nad prihodima pojedini kantoni nisu tačno iskazali zbog neevidentiranih obaveza, a prije svih, pravosnažnih presuda i izvršnih sudskih rješenja (u značajnim iznosima), što nije u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH, članom 16. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članom 35. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Nepoduzimanje aktivnosti na rješavanju i izmirenju ovih obaveza za posljedicu ima obračun zatezних kamata, što će rezultirati povećanjem rashoda i značajnim odlivom sredstava u narednom periodu.

Radi realnog iskazivanja finansijskih rezultata i finansijskih položaja kantona, pravosnažne presude i rješenja o izvršenju, koje u biti predstavljaju dospjele obaveze, evidentirati na pripadajuće bilansne pozicije u skladu sa navedenim propisima.

- Planiranje budžeta nije se vršilo u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i realnim mogućnostima. Nije planirano pokriće propisanog dijela akumuliranog deficita, niti su izmjenama i dopunama budžeta prethodno planirani budžeti svedeni u realne okvire. Zakonima o izvršenju budžeta nije jasno definisan i uređen način izvršavanja pojedinih rashoda i izdataka, a što je posebno izraženo kod tekućih i kapitalnih transfera. Istim zakonima nije propisano ni donošenje programa utroška sredstava sa kriterijima raspodjele, niti je predviđeno da korisnici sredstava podnose izvještaje o njihovom utrošku. Ni finansijsko izvještavanje nije vršeno u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Planiranje budžeta vršiti u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i prema realnim mogućnostima, zakonima o izvršenju budžeta jasno definisati način izvršavanja pojedinih izdataka, za tekuće transfere utvrditi obavezu donošenja programa utroška sa kriterijima raspodjele, a finansijsko izvještavanje vršiti u skladu sa naprijed navedenim pravilnikom.

- Nabavke roba, radova i usluga nisu se u svim slučajevima provodile u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i ostalim podzakonskim propisima o javnim nabavkama, s obzirom na to da se nisu primjenjivali propisani postupci ili se isti nisu pokretali blagovremeno, zbog čega su se nabavke vršile na osnovu ugovora zaključenih u prethodnim godinama. Pojedini budžetski korisnici su određene nabavke vršili bez provođenja propisanih postupaka i procedura. Posebno naglašavamo problem izostanka adekvatnog nadzora nad realizacijom ugovora.

Sve nabavke započinjati blagovremeno, uz pravilan odabir postupaka, dosljednu primjenu procedura propisanih važećim propisima o javnim nabavkama i kontinuiran nadzor nad realizacijom ugovora.

- Aktivnosti na redovnim godišnjim popisima nisu započinjale blagovremeno, popisi se nisu provodili u potpunosti, nisu se završavali u utvrđenim rokovima, niti se vršilo usklađivanje knjigovodstvenog stanja imovine i obaveza sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, što nije u skladu sa članom 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članovima 67. do 69. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Godišnji popis započinjati blagovremeno, isti provoditi u potpunosti i u utvrđenim rokovima, uz obavezno usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim, u skladu sa naprijed navedenim propisima o popisu.

- Raspodjela sredstava tekućih transfera vršila se bez jasno utvrđenih kriterija, sa korisnicima sredstava nisu se zaključivali ugovori, nisu se sačinjavali ni izvještaji o utrošku sredstva, niti je vršen adekvatan nadzor nad trošenjem tih sredstava.

Raspodjelu sredstava tekućih transfera vršiti na osnovu prethodno utvrđenih jasnih i mjerljivih kriterija i osigurati adekvatan nadzor nad utroškom istih u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH;

- Prilikom dodjele sredstava tekućih transfera nisu se objavljivali podaci o korisnicima i iznosima dodijeljenih sredstava, shodno principu transparentnosti iz člana 4. Zakona o budžetima u FBiH. S obzirom na to da se radi o javnim sredstvima, za koje je jedan od osnovnih principa trošenja potpuna transparentnost, ne možemo se složiti, niti prihvatiti da podaci o korisnicima ovih sredstava, radi zaštite njihovih ličnih podataka, nisu dostupni javnosti, posebno ako se ima u vidu karakter i njihova namjena, kao i osjetljivost ove materije i kategorije korisnika.

Prilikom dodjele sredstava tekućih i kapitalnih transfera u svim slučajevima objavljivati javne pozive i za svaki transfer osigurati potpunu transparentnost;

- Nadležna ministarstva nisu zaključila ugovore o koncesijama sa svim subjektima koji eksploataciju prirodnih bogatstava i dalje vrše bez naknade, zbog čega kantoni i jedinice lokalne samouprave po tom osnovu ostvaruju manje prihode i gube značajna sredstva. Nije se redovno vršilo ni fakturisanje, a ni naplata koncesionih naknada, u skladu za zaključenim ugovorima, što nije u skladu sa članom 46. Zakona o budžetima u FBiH i odredbama člana 23. Zakona o koncesijama.

Nadležna kantonalna ministarstva zadužena za koncesije treba da zaključe ugovore sa svim korisnicima prirodnih bogatstava, da blagovremeno fakturišu koncesione naknade, a ministarstva finansija da vrše redovan nadzor nad ispunjenjem obaveza iz ugovora i poduzimaju sve zakonom propisane radnje na naplati ovih naknada;

- Kod većeg broja kantona i kantonalnih ministarstava nismo mogli potvrditi iskazana potraživanja po različitim osnovama, s obzirom na to da su ista nepotpuna i nepouzdana, niti su se poduzimale sve propisane mjere naplate.

U cilju realnog iskazivanja potraživanja, poduzeti aktivnosti i postupiti u skladu sa članom 46. Zakona o budžetima u FBiH;

- Evidentan je porast angažovanja lica po osnovu ugovora o djelu za poslove koji su sistematizovani pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, što nije u skladu sa važećim propisima o radu.

Ugovore o djelu zaključivati samo za jednokratne i tačno definisane poslove koji traju određeno vrijeme, a za obavljanje poslova utvrđenih pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta angažovati izvršioce u skladu sa Zakonom o državnoj službi u FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH.

- Pojedina ministarstva nisu sačinjavala sve obrasce finansijskih izvještaja propisane važećim propisima o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u FBiH.

Finansijske izvještaje sačinjavati u rokovima utvrđenim Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;

U narednoj tabeli dat je pregled datih preporuka za 2017. godinu, kao i pregled postupanja po preporukama datim u prethodnim revizijama za koje je izvršena ocjena:

Red. br.	Subjekti revizije	Date preporuke za 2017. godinu	Postupanje po preporukama datim u izvještajima u prethodnim godinama									
			Ukupno		Realizovano		Djelimično		Ne-realizovano		Bez ocjene/Neprovodivo	
			Broj	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	
1.	Kanton Sarajevo	34	29	6	21	3	10	19	66	1	3	
2.	Hercegovačko-neretvanski kanton	33	32	3	9	10	31	17	53	2	7	
3.	Unsko-sanski kanton	17	32	9	28	4	13	18	56	1	3	
4.	Srednjobosanski kanton	40	36	4	11	8	22	23	64	1	3	
5.	Županija Zapadnohercegovačka	41	39	2	5	9	23	28	72	0	0	
6.	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi Hercegovačko – neretvanskog kantona/županije	13	Revizija je rađena prvi put									
7.	Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Županije Posavske	19	Revizija je rađena prvi put									
8.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak Tuzlanskog kantona	13	Revizija je rađena prvi put									
9.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo	3	Revizija je rađena prvi put									
10.	Ministarstvo za boračka pitanja Kantona Sarajevo	14	Revizija je rađena prvi put									
11.	Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Unsko-sanskog kantona	5	Revizija je rađena prvi put									
12.	Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Srednjobosanskog kantona	13	Revizija je rađena prvi put									
13.	Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi Županije Zapadnohercegovačke	12	Revizija je rađena prvi put									
14.	Ministarstvo za finansije Bosansko-podrinjskog kantona	9	Revizija je rađena prvi put									
15.	Ministarstvo unutrašnjih poslova Zeničko-dobojskog kantona	13	Revizija je rađena prvi put									
16.	Ministarstvo znanosti, prosvjete, kulture i sporta Hercegbosanske županije	10	Revizija je rađena prvi put									
Ukupno:		289	168	24	14	34	20	105	63	5	3	

Najznačajniji nalazi po subjektima revizije koji su bili osnov za izražavanje mišljenja:

Subjekti revizije	Dato mišljenje za 2017. godinu/ Najznačajniji nalazi
1	2
Kanton Sarajevo	<p data-bbox="306 213 889 236">Mišljenje o finansijskim izvještajima: Mišljenje s rezervom</p> <p data-bbox="306 248 618 271">Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol data-bbox="306 278 1149 596" style="list-style-type: none"> <li data-bbox="306 278 1149 363">1. Nismo mogli potvrditi iskazana potraživanja u iznosu od 34.519.367 KM, obzirom da ista nisu potpuna i da na datum bilansa sa kupcima nisu izvršena usaglašavanja, kako je to propisano članom 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH; <li data-bbox="306 368 1149 481">2. Nismo mogli potvrditi ni iskazano stanje dugoročnih plasmana Ministarstva za boračka pitanja u iznosu 7.923.027 KM, po osnovu datih kredita za zapošljavanje pripadnicima boračke populacije u ranijem periodu, obzirom da se isti neredovno ili uopće ne vraćaju, niti su obezbjeđeni instrumenti povrata; <li data-bbox="306 486 1149 596">3. Transakcijski računi JU Kantonalni centar za socijalni rad i JU Zavod za vaspitanje muške djece i omladine, na kojima su iskazana sredstva u ukupnom iznosu 541.931 KM, nisu u sistemu Glavne knjige trezora, što nije u skladu sa članom 15. Zakona o trezoru u FBiH. <p data-bbox="306 606 480 629">Skretanje pažnje:</p> <ul data-bbox="306 636 1149 843" style="list-style-type: none"> <li data-bbox="306 636 1149 749">• Protiv kantonalnih budžetskih korisnika vodi se 6.041 sudski spor u vrijednosti 411.949.672 KM, od čega se najveći dio odnosi na tužbe po osnovu prava iz radnih odnosa. Iako predstavljaju značajne potencijalne obaveze, podaci o istim nisu objavljeni u Zabilježkama uz konsolidovane finansijske izvještaje; <li data-bbox="306 754 1149 843">• Obaveze po izvršnim sudskim rješenjima na datum bilansa iskazane su u iznosu od 33.200.820 KM i njihovo neblagovremeno izmirenje ima za posljedicu obračun zateznih kamata, te samim tim i stvaranje dodatnih troškova za Kanton. <p data-bbox="306 853 766 876">Mišljenje o usklađenost: Mišljenje s rezervom</p> <p data-bbox="306 887 618 910">Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol data-bbox="306 917 1149 1617" style="list-style-type: none"> <li data-bbox="306 917 1149 1174">1. Ugovor o zakupu stanova na lokaciji Otes, koji je Kanton Sarajevo zaključio 2002. godine sa firmom „GPA – Društvo za razvoj i stanogradnju“ d.o.o. Sarajevo na period od 30 godina više je nego nepovoljan za Kanton. Po osnovu istog se iz Budžeta Kantona godišnje izdvajaju značajna sredstva, od čega su samo u 2017. godini, po osnovu zakupa ovih objekata i troškova održavanja zajedničkih prostorija iskazani izdaci u iznosu od 940.965 KM. S obzirom na to da najveći dio korisnika stanova ne izmiruju ni obaveze za komunalne naknade, izvjesno je da će se iste izmiriti iz Budžeta Kantona koje sada iznose 409.874 KM i koje se svaki dan uvećavaju, što potvrđuje neracionalno i neefikasno trošenje budžetskih sredstava; <li data-bbox="306 1180 1149 1324">2. Ministarstvo privrede nije na efikasan način upravljalo sa poslovnim prostorima u vlasništvu privrednih subjekata drugih država, koji su mu dati u nadležnost, s obzirom na to da je u 2017. godini ostvaren prihod od samo 127.656 KM, iako ukupne obaveze korisnika poslovnih prostora na datum bilansa iznose 4.130.494 KM; <li data-bbox="306 1330 1149 1474">3. Nabavka robnih rezervi Direkcije za robne rezerve u iznosu 804.914 KM, te radovi na rekonstrukciji raskrsnice na „Trgu Heroja“ u naselju Hrasno u iznosu 291.940 KM i radovi na rekonstrukciji puta Sinanovići – Puzim na području Općine Trnovo u iznosu 174.531 KM Direkcije za puteve, izvršeni su bez provođenja postupka u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama; <li data-bbox="306 1479 1149 1617">4. U okviru iskazanih izdataka za ugovore o djelu u iznosu od 3.905.405 KM značajan dio odnosi se na naknade licima koja su angažovana za obavljanje poslova koji su sistematizovani. Nije bilo osnova da se ugovori o djelu zaključuju za takve poslove, s obzirom na to da predmeti istih nisu regulisani propisima o radu i internim aktima budžetskih korisnika.

	<p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zavod za izgradnju Kantona Sarajevo raspolaže sa 25 poslovnih prostora za koje nemamo saznanja ko ih, na koji način i po kojoj cijeni koristi, s obzirom na to da nam ni nakon više upućenih urgencija nisu dostavljeni podaci o njihovim korisnicima.
Hercegovačko-neretvanski kanton	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Negativno mišljenje</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> Pravosnažne presude i izvršna sudska rješenja u ukupnom iznosu od 21.864.961 KM nisu knjigovodstveno evidentirane u periodima na koje se odnose, što nije u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH, zbog čega su podcijenjeni rashodi i finansijski rezultati pripadajućih obračunskih perioda, kao i ukupno iskazane obaveze i višak rashoda nad prihodima; Iskazana vrijednost stalnih sredstava i obaveze prema dobavljačima na datum bilansa precijenjeni su za najmanje 478.725 KM, s obzirom na to da je Ministarstvo unutrašnjih poslova evidentiralo ulaganja u tuđa sredstva za radove koji su otpočeli tek u 2018. godini; Računi pravosudnih institucija na kojima su iskazana sredstva u iznosu od 2.257.045 KM, nisu iskazani u sistemu Glavne knjige Trezora.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> Dokument okvirnog budžeta (DOB) za period 2017. – 2019. godine nije sačinjen u roku, niti je usvojen od strane Vlade Kantona, Budžetom za 2017. godinu nije planirano pokriće deficita iz prethodnih godina, niti je u Kantonu uspostavljena funkcija budžetskog nadzora; Zakonom o izvršenju Budžeta Kantona za 2017. godinu nisu utvrđena prava i obaveze korisnika sredstava tekućih i kapitalnih transfera koji se finansiraju iz Budžeta. Vlada Kantona nije utvrdila način i metodologiju raspodjele sredstava tekućih transfera koje dodjeljuje. Prilikom raspodjele sredstava tekućih transfera, u pojedinim slučajevima nisu utvrđeni i primijenjeni mjerljivi kriteriji za ocjenu zahtjeva korisnika sredstava, zbog čega nismo mogli potvrditi da je raspodjela u navedenim slučajevima izvršena na osnovu principa transparentnosti. Za pojedine transfere nije utvrđena njihova namjena, niti su se korisnici obavezivali da dostavljaju izvještaje o utrošku, radi čega nisu stvoreni ni preduslovi za uspostavljanje nadzora nad namjenskim utroškom sredstava; U pojedinim slučajevima nabavki roba, usluga i izvođenja radova koje su provodili komisija imenovana od strane Vlade Kantona, Ministarstvo unutrašnjih poslova i Ministarstvo saobraćaja i veza nisu u potpunosti ispoštovani postupci i procedure propisani Zakonom o javnim nabavkama i njegovim provedbenim aktima.
	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Negativno mišljenje</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> Pravosnažne presude i izvršna sudska rješenja u ukupnom iznosu od 75.574.201 KM, nisu evidentirani na bilansne pozicije u izvještajnim periodima na koje se odnose, već se vode vanbilansno, što nije u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH, zbog čega su podcijenjeni rashodi i finansijski rezultat pripadajućih obračunskih perioda, kao i ukupno iskazane obaveze i višak rashoda nad prihodima.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p>

	<p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nisu poštovane odredbe člana 6. Zakona o budžetima u FBiH kojima je propisana obaveza uravnoteženja budžeta, tako da ukupni prihodi i primici pokrivaju ukupne rashode i izdatke, kao i člana 43. kojima je propisana obaveza planiranja i ostvarenja tekućeg suficita za pokriće deficita iz ranijih godina; 2. Nije proveden cjelovit popis sredstava, obaveza i potraživanja, niti je izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stanjem utvrđenim popisom, kako je to predviđeno odredbama članova 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.
Srednjobosanski kanton	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Negativno mišljenje</p>
	<p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sudska rješenja o izvršenju u iznosu od 20.396.007 KM nisu knjigovodstveno evidentirana u periodima na koje se odnose, u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH, što je imalo za posljedicu da su podcijenjeni rashodi i izdaci i finansijski rezultat pripadajućih perioda, kao i ukupno iskazane obaveze i višak rashoda nad prihodima; 2. Ukupan višak rashoda nad prihodima nije tačno iskazan za iznos od najmanje 526.192 KM po osnovu pogrešno iskazanih namjenskih prihoda vodnih naknada; 3. Računi pravosudnih institucija na kojima su iskazana sredstva u ukupnom iznosu od 2.784.603 KM, nisu u sistemu Glavne knjige trezora, što nije u skladu sa članom 15. Zakona o trezoru u FBiH;
	<p>Mišljenje o usklađenosti: Negativno mišljenje</p>
	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Negativno mišljenje</p>

Županija Zapadnohercegovačka	Osnov za izražavanje mišljenja: <ol style="list-style-type: none"> 1. Sudska rješenja o izvršenju u iznosu od 3.300.422 KM i obaveze po osnovu doprinosa iz ranijeg perioda u iznosu od 10.731.628 KM, nisu evidentirane na poziciji rashoda i obaveza u periodima na koje se odnose, u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH, što je imalo za posljedicu da su podcijenjeni rashodi i izdaci i finansijski rezultat pripadajućih perioda i ukupno iskazane obaveze, kao i ukupno iskazani višak rashoda nad prihodima; 2. Transakcijski računi pravosudnih institucija na dan 31.12.2017. godine, na kojima su iskazana novčana sredstva u ukupnom iznosu od 1.414.371 KM, nisu u sistemu Glavne knjige Trezora, što nije u skladu sa članom 15. Zakona o trezoru u FBiH; 3. Prihodi su precijenjeni za namjenska sredstva naknada za šume u iznosu od 923.864 KM, s obzirom na to da nisu utrošeni za namjene utvrđene Zakonom o šumama, već za tekuće izdatke.
Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom	
	Osnov za izražavanje mišljenja: <ol style="list-style-type: none"> 1. Proračunom Županije Zapadnohercegovačke za 2017. godinu nije planirano pokriće deficita iz prethodnih godina, što nije u skladu sa članom 43. stav 2. Zakona budžetima u FBiH; 2. Finansijski izvještaji proračunskih korisnika i konsolidovani finansijski izvještaji Županije Zapadnohercegovačke nisu sačinjeni u propisanom roku u skladu sa članom 93. i 95. Zakona o budžetima u FBiH i odredbama Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH; 3. Prilikom izvršavanja tekućih i kapitalnih transfera, nisu utvrđena prava i obaveze korisnika sredstava, u pojedinim slučajevima nije utvrđena namjena istih, niti su korisnici sredstava obavezani na dostavljanje izvještaja o utrošku, zbog čega nisu stvoreni preduslovi za uspostavljanje nadzora nad namjenskim utroškom, kako je propisano Zakonom o budžetima u FBiH. Tekući transferi nisu u svim slučajevima realizovani u skladu sa Zakonom o izvršavanju Proračuna Županije Zapadnohercegovačke za 2017. godinu, s obzirom na to da nisu doneseni niti primijenjeni jasno definisani i mjerljivi kriteriji, koji bi trebali služiti pri odabiru korisnika i utvrđivanju iznosa odobrenih sredstava; 4. Nije izvršeno utvrđivanje stvarnog stanja i usklađivanje stanja imovine i obaveza iskazanih u knjigovodstvu sa stvarnim stanjem u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH; 5. Prilikom provođenja postupaka javnih nabavki, nisu u potpunosti ispoštovane procedure propisane Zakonom o javnim nabavkama, s obzirom na to da u svim slučajevima provedenih nabavki nisu primijenjeni odgovarajući, propisani postupci, dok su pojedine nabavke izvršene bez provođenja procedura.
Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi Hercegovačko- neretvanskog kantona	Mišljenje o finansijskim izvještajima: Mišljenje s rezervom Osnov za izražavanje mišljenja: <ol style="list-style-type: none"> 1. Godišnji finansijski izvještaji Ministarstva ne sadrže sve izvještaje propisane Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH, a nisu sačinjeni ni periodični izvještaji i izvještaji o utrošku sredstava tekuće rezerve. Skretanje pažnje: <ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo ne raspolaže sa podacima o iznosima pravosnažnih sudskih presuda po osnovu tužbi iz radnih odnosa, s obzirom na to da se iste vode u vanbilansnoj evidenciji Glavne knjige trezora Kantona. S obzirom na to da ove presude predstavljaju dospjele obaveze iste treba da su na propisani način evidentirane na pripadajućim bilansnim pozicijama Ministarstva, u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH. Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom

	<p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nisu zaključeni ugovori sa korisnicima tekućih i kapitalnih transfera kojim se regulišu međusobna prava i obaveze, niti su poduzete sve aktivnosti iz nadležnosti Ministarstva kako bi se obezbijedilo adekvatno izvještavanje o namjenskom utrošku i nadzor nad namjenskim utroškom sredstava tekućih i kapitalnih transfera, što su obaveze utvrđene članovima 46. i 57. Zakona o budžetima u FBiH. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zakonom o izvršenju Budžeta Kantona za 2017. godinu nisu utvrđena prava i obaveze korisnika sredstava Budžeta Kantona koja se dodjeljuju kao tekući i kapitalni transferi, kako je predviđeno članom 7. Zakona o budžetima u FBiH. Zakonom nije jasno utvrđeno koja će se sredstva tekućih i kapitalnih transfera dodjeljivati na osnovu odluka Vlade Kantona, niti je utvrđena metodologija raspodjele sredstava koja se dodjeljuju odlukama Vlade Kantona. Također, za pojedine transfere nisu sačinjeni programi utroška sredstava niti je utvrđena njihova namjena.
<p>Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Posavskog kantona</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Godišnji finansijski izvještaji Ministarstva ne sadrže Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta i Analizu iskaza – tekstualni dio izvještaja, propisane članom 19. Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nije obezbijeđeno dosljedno poštivanje odredbi zaključenih ugovora o koncesijama, nije vršen nadzor nad realizacijom istih, niti je podnesen godišnji izvještaj o stanju ugovorenih obaveza Vladi Županije, zbog čega nisu dosljedno primijenjene odredbe Zakona o koncesijama Županije Posavske; 2. Prikupljena sredstva od naknada za zakup poljoprivrednog zemljišta u iznosu od najmanje 98.588 KM nisu raspoređena u namjene i na način utvrđene Pravilnikom o uslovima i načinu korištenja sredstava ostvarenih od zamjene, zakupa i koncesije poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države; 3. Nisu dosljedno primijenjene odredbe Zakona o javnim nabavkama, s obzirom na to da u pojedinim slučajevima nije odabran propisani postupak, niti je u svim slučajevima na isti način primijenjena odredba člana 69. Zakona o javnim nabavkama.
<p>Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak Tuzlanskog kantona</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ministarstvo nije sačinilo finansijske izvještaje za 2017. godinu u propisanom roku i dostavilo nadležnom organu za ovjeravanje, što nije u skladu sa članom 63. Zakona o izvršenju Budžeta Tuzlanskog kantona i članom 21. Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH. Uz finansijske izvještaje nije sačinjena Analiza - tekstualni dio uz finansijske izvještaje (zabilješka), što nije u skladu sa članom 19. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članom 30. Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo ne raspolaže podacima o iznosima pravosnažnih sudskih presuda po osnovu tužbi iz radnih odnosa, niti se iste knjigovodstveno vode u Glavnoj knjizi Trezora u Ministarstvu finansija Tuzlanskog kantona. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p>

	<p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nije vršen nadzor nad stručnim radom pravnih i fizičkih lica koje obavljaju djelatnosti socijalne zaštite, utvrđenih člancima 3. i 4. Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodica s djecom u FBiH, a što je obaveza predviđena odredbama člana 65. do 69. Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodica s djecom Tuzlanskog kantona; 2. Nije proveden cjelovit popis stalnih sredstava, niti je provedeno usaglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem stalnih sredstava, kako je to propisano odredbama članova 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.
<p>Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno mišljenje</p> <p style="text-align: center;">-</p>
	<p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ministarstvo je po osnovu zakupa objekata na lokaciji Otes i troškova održavanja zajedničkih prostorija iskazalo izdatke u iznosu od 940.965 KM. S obzirom na to da najveći dio korisnika stanova ne izmiruju ni obaveze za komunalne naknade, izvjesno je da će se iste izmiriti iz Budžeta Kantona koje sada iznose 409.874 KM i koje se svaki dan povećavaju. Istovremeno, za usluge fizičke zaštite stambenih objekata u naselju Gladno polje, iskazan je izdatak u iznosu 20.600 KM. Stambeni objekti se ne mogu staviti u funkciju smještaja socijalnih kategorija stanovništva, s obzirom na to da za iste nisu osigurane građevinska i upotrebna dozvola. Navedeno ukazuje da su spomenuti stambeni objekti neiskorišteni, dok se istovremeno u značajnom iznosu plaća zakup drugih stambenih jedinica za smještaj socijalnih kategorija stanovništva, što potvrđuje neracionalno i neefikasno trošenje budžetskih sredstava.
<p>Ministarstvo za boračka pitanja Kantona Sarajevo</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nismo mogli potvrditi iskazane dugoročne plasmane u iznosu od najmanje 7.923.027 KM, koji se odnose na kredite za zapošljavanje date pripadnicima boračke populacije u ranijem periodu, kao ni sumnjiva i sporna potraživanja po istom osnovu u iznosu od 1.789.933 KM.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Raspodjela sredstava tekućih transfera u pojedinim slučajevima vršena je bez jasno utvrđenih i mjerljivih kriterija. Tako je i najveći dio sredstava transfera za Sufinansiranje pravne pomoći u korist branilaca BiH u iznosu od 205.000 KM ili 75,93% dodijeljen fondaciji za koju je nadležna komisija prethodno konstatovala da su upitni njeni prostorni i ljudski resursi za realizaciju jednog od ponuđenih projekata, s obzirom na to da je ista registrovana dva mjeseca prije objavljivanja javnog poziva za njegovu dodjelu. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prilikom dodjele sredstava tekućih i kapitalnih transfera Ministarstvo ne objavljuje podatke o korisnicima i iznosima dodijeljenih sredstava, shodno principu transparentnosti iz člana 4. Zakona o budžetima u FBiH. S obzirom na to da se radi o javnim sredstvima, za koje je jedan od osnovnih principa trošenja potpuna transparentnost, ne možemo se složiti, niti prihvatiti da podaci o korisnicima ovih sredstava, radi zaštite njihovih ličnih podataka, nisu dostupni javnosti, posebno ako se ima u vidu karakter i njihova namjena, kao i osjetljivost ove materije i kategorije korisnika.
	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno mišljenje</p>

Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Unsko-sanskog kantona	Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom
	Osnov za izražavanje mišljenja: 1. Tekući transfer neprofitnim organizacijama – invalidna udruženja u iznosu 127.500 KM realizovan je na netransparentan način i bez primjene jasnih i mjerljivih kriterija, dok za transfer Kantonalnoj bolnici „Dr. Irfan Ljubijankić“ Bihać od 1.000.000 KM, transfer Općoj bolnici Sanski Most u iznosu 50.000 KM, transfer domovima zdravlja Cazin, Bosanska Krupa i Bihać u iznosu 38.100 KM nisu osigurani dokazi da su sredstva i utrošena za namjene za koje su i odobrena.
Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Srednjo- bosanskog kantona	Mišljenje o finansijskim izvještajima: Mišljenje s rezervom
	Osnov za izražavanje mišljenja: 1. Ministarstvo nije sačinilo i u propisanom roku nadležnom organu za ovjeravanje (FIA) dostavilo finansijske izvještaje za 2017. godinu. Isti su sačinjeni 06.06.2018. godine, ali bez Analize iskaza - tekstualnog dijela, što nije u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH. Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta nije sačinjen prema podacima iz Glavne knjige, što nije u skladu sa članom 20. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.
	Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom
	Osnov za izražavanje mišljenja: 1. Ministarstvo je raspodjelu sredstava kapitalnih transfera u iznosu 539.988 KM i tekućih transfera neprofitnim organizacijama u iznosu 188.500 KM izvršilo bez programa utroška, utvrđenih kriterija i javnog poziva za odabir korisnika, samo na osnovu zahtjeva korisnika, što nije zasnovano na principu transparentnosti iz člana 4. Zakona o budžetima u FBiH, nisu zaključeni ugovori sa korisnicima transfera, niti je proveden nadzor nad utroškom sredstava; 2. Popisom na dan 31.12.2017. godine nije utvrđeno stvarno stanje obaveza (dugoročne obaveze nisu popisane), a samim tim nije bilo moguće izvršiti ni usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, što nije u skladu sa članom 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.
Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne zaštite Županije Zapadno- hercegovačke	Mišljenje o finansijskim izvještajima: Mišljenje s rezervom
	Osnov za izražavanje mišljenja: 1. Godišnji finansijski izvještaji Ministarstva ne sadrže sve propisane obrasce i nisu predati u rokovima utvrđenim Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH, niti su sačinjavani ni svi predviđeni periodični izvještaji; 2. Obaveze prema Institutu za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja na dan 31.12.2017. godine su zbog nepravilno provedenih računovodstvenih postupaka iskazane u iznosu od 245.222 KM, iako iste usaglašene sa navedenim dobavljačem iznose 122.611 KM.
	Skretanje pažnje: <ul style="list-style-type: none"> Ministarstvo ne posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju na osnovu koje su evidentirana stalna sredstva ukupne nabavne vrijednosti 747.240 KM, kako je propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.
	Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom
	Osnov za izražavanje mišljenja: 1. Godišnji popis imovine i obaveza nije proveden u potpunosti, niti je izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem u skladu sa članom 25., 26. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.
	Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno mišljenje

Ministarstvo za finansije Bosansko-podrinjskog kantona	Skretanje pažnje: <ul style="list-style-type: none"> Dospjele obaveze po Ugovoru o prenosu kreditnih sredstava po III Stand By aranžmanu Međunarodnog monetarnog fonda u iznosu od 9.472.439 KM, nisu evidentirane na propisanim pozicijama. Ministarstvo je za otplatu ukupnih obaveza po kreditima u budžetskom zahtjevu tražilo potrebna sredstva u iznosu 9.728.898 KM, ali je odobreno samo 368.000 KM za otplatu i 65.000 KM za kamate po kreditu Saudijskog fonda za razvoj.
	Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom
	Osnov za izražavanje mišljenja: <ol style="list-style-type: none"> Godišnji popis imovine i obaveza nije izvršen u potpunosti u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, s obzirom na to da nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom.
Ministarstvo unutrašnjih poslova Zeničko-dobojskog kantona	Mišljenje o finansijskim izvještajima: Mišljenje s rezervom
	Osnov za izražavanje mišljenja: <ol style="list-style-type: none"> Nije izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem potraživanja utvrđenim popisom, radi čega ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost potraživanja u iznosu od 1.158.947 KM, niti je u potpunosti izvršen redovan godišnji popis ostale imovine u skladu sa članom 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.
	Skretanje pažnje: <ul style="list-style-type: none"> Pravosnažne sudske presude po osnovu tužbi iz radnih odnosa u iznosu od 13.872.952 KM, koje predstavljaju dospjele obaveze, nisu knjigovodstveno evidentirane u bilansnim pozicijama Ministarstva.
	Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom
	Osnov za izražavanje mišljenja: <ol style="list-style-type: none"> Nisu poduzete sve zakonom propisane radnje za naplatu potraživanja starijih od šest mjeseci, niti je izvršeno preknjižavanje istih na poziciju sumnjivih i spornih potraživanja, što nije u skladu sa članom 46. Zakona o budžetima u FBiH; Nisu poštovane odredbe člana 6. Zakona o budžetima u FBiH, kojim je utvrđeno da budžetski korisnici mogu stvarati obaveze samo za namjene i do visine utvrđene u Posebnom dijelu budžeta, jer su stvorene obaveze iznad iznosa utvrđenih u Posebnom dijelu budžeta u iznosu od 44.042 KM.
Ministarstvo znanosti, prosvjete, kulture i sporta Hercegbosanske županije	Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno mišljenje
	Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom
	Osnov za izražavanje mišljenja: <ol style="list-style-type: none"> Popis sredstava i obaveza na dan 31.12.2017. godine nije izvršen u skladu sa članovima 25. i 26. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

3.1.6 Gradovi i općine

U izvještajnom periodu obavljena je i finansijska revizija pet općina. Općine Doboj Istok, Usora i Doboj Jug revidirane su prvi put. Revizije preostale dvije općine (Velika Kladuša i Zavidovići), koje su planirane na osnovu zahtjeva nadležnih organa, izvršene su za 2016. i 2017. godinu.

Planirani budžeti revidiranih općina iznosili su 54.742.735 KM, ostvareni prihodi i primici 45.124.008 KM, a rashodi i izdaci 43.149.492 KM.

Na osnovu utvrđenih propusta i nepravilnosti izražena su sljedeća mišljenja:

Red. br.	Subjekti revizije	Rashodi i izdaci u 2017. ¹⁴ (u KM)	Dato mišljenje	
			o finansijskim izvještajima	o usklađenosti sa zakonskim propisima
1	2	3	4	5
1.	Općina Velika Kladuša – za 2016.	8.394.667	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
	Općina Velika Kladuša - za 2017.	9.373.456	Mišljenje s rezervom	Negativno mišljenje
2.	Općina Doboj Istok	2.807.362	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
3.	Općina Zavidovići – za 2016.	8.764.303	Negativno mišljenje	Negativno mišljenje
	Općina Zavidovići – za 2017.	9.368.709	Negativno mišljenje	Mišljenje s rezervom
4.	Općina Usora	2.409.262	Pozitivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
5.	Općina Doboj Jug	2.031.733	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom

Napominjemo da je u tri izvještaja, uz data mišljenja o finansijskim izvještajima, skrenuta pažnja na određena pitanja i to kod dva izvještaja u kojima je dato mišljenje s rezervom i jedno negativno mišljenje.

Također, skrenuta je pažnja na određena pitanja i uz mišljenja o usklađenosti sa zakonskim propisima za tri subjekta kojima je dato mišljenje s rezervom.

3.1.6.1 Glavni nalazi i preporuke

Revizijom općina utvrđeni su propusti i nepravilnosti od kojih su značajniji imali uticaja na izražavanje mišljenja i za koje su date odgovarajuće preporuke, i to:

- Kao ni viši nivoi vlasti, ni općine nisu uspostavile odgovarajući sistem internih kontrola prema COSO modelu, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i njihovim provedbenim aktima. Nisu donesene računovodstvene politike, pravilnici o internim kontrolama i ostali akti kojima treba da se regulišu značajniji procesi iz nadležnosti i segmenti upravljanja javnim sredstvima (pravilnici o plaćama i naknadama, reprezentaciji, korištenju telefona, upotrebi službenih vozila i potrošnji goriva, postupku direktnog sporazuma i sl.), niti su imenovani koordinatori za finansijsko upravljanje i kontrolu.

U cilju potpune uspostave sistema internih kontrola prema COSO modelu, donijeti sve potrebne akte i pisane procedure, dosljedno i u potpunosti ih poštovati i vršiti kontinuiran nadzor nad njihovom primjenom, u skladu sa naprijed navedenim propisima.

- Nabavke roba, usluga i radova nisu se vršile u potpunosti u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i njegovim provedbenim aktima, s obzirom na to da su se pojedine nabavke vršile bez provođenja propisanih postupaka i procedura; određeni postupci nabavki nisu započinjali blagovremeno, radi čega su se nabavke vršile na osnovu ugovora zaključenih u prethodnim godinama; nisu se primijenjivali propisani

¹⁴ Za Općine Velika Kladuša i Zavidovići u navedenoj koloni iskazani su i rashodi i izdaci za 2017. i 2016. godinu

postupci; predmeti nabavke su se dijelili, radi izbjegavanja primjene propisanog postupka i nije se pratila realizacija ugovora.

Sve postupke nabavki započinjati blagovremeno, uz pravilan odabir propisanog postupka, potpunu primjenu propisanih procedura i dosljedno praćenje realizacije ugovora.

- Priprema, izrada i donošenje budžeta, kao i budžetsko izvještavanje, nisu se vršili u potpunosti u skladu sa odredbama članova Zakona o budžetima u FBiH i Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Prilikom pripreme, izrade, donošenja budžeta i budžetskog izvještavanja dosljedno i u potpunosti postupati u skladu sa propisima kojim je regulisana ova materija.

- Odlukama o izvršavanju budžeta nisu definisana prava i obaveze korisnika budžetskih sredstava, nije utvrđena namjena sredstava i obaveza pravdanja utrošenih sredstava, niti je uspostavljen adekvatan nadzor i kontrola utroška istih.

Odlukama o izvršavanju budžeta definisati prava i obaveze korisnika budžetskih sredstava, pisanim aktima utvrditi namjenu dodijeljenih sredstava i obavezu pravdanja utrošenih sredstava, te uspostaviti nadzor i kontrolu utroška istih u cilju transparentnog trošenja javnog novca.

- Godišnji popis imovine i obaveza nisu započinjali blagovremeno, nisu obavljani cjeloviti popisi, niti se vršilo usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, u skladu sa članom 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Popis imovine i obaveza vršiti blagovremeno i sveobuhvatno, uz obavezno usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, u skladu sa važećim zakonskim propisima.

- Raspodjela sredstava tekućih transfera nije se vršila na osnovu jasno utvrđenih mjerljivih kriterija i za jasno određene namjene, s ciljem transparentnog trošenja javnih sredstava. Odlukama o izvršavanju budžeta i ugovorima o dodjeli sredstava korisnici se nisu obavezivali da dostavljaju izvještaje o namjenskom utrošku sredstava, pa samim tim nije ni uspostavljen odgovarajući, adekvatan nadzor nad namjenskim utroškom sredstava.

U cilju transparentnog trošenja javnog novca, odlukama o izvršavanju budžeta jasno definisati prava i obaveze korisnika sredstava budžeta, raspodjelu sredstava tekućih transfera vršiti na osnovu jasno utvrđenih mjerljivih kriterija i za jasno određene namjene, te uspostaviti nadzor nad namjenskim utroškom sredstava.

- Kod većeg broja općina nisu uspostavljene evidencije o prikupljenim namjenskim sredstvima, a ni evidencije o realizaciji tih sredstava za utvrđene namjene. Namjenski prihodi nisu se evidentirali po utrošku, a neutrošena namjenska sredstva ne iskazuju se na poziciji razgraničenih prihoda, shodno Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor.

Uspostaviti cjelovite evidencije o prikupljenim namjenskim sredstvima i o njihovom utrošku.

- Ulaganja u objekte komunalne infrastrukture, čije je upravljanje, finansiranje i unapređenje djelatnosti, prema Zakonu o principima lokalne samouprave, u nadležnosti jedinica lokalne samouprave, nisu evidentirana kao ulaganja u stalna sredstva, u skladu sa članom 53. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH, već kao kapitalni transferi, radi čega nije osiguran potpun i adekvatan nadzor nad korištenjem ovih sredstava;

Sva ulaganja u objekte komunalne infrastrukture planirati i evidentirati kao ulaganja u stalna sredstva, u skladu sa članom 53. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

- Kod pojedinih jedinica lokalne samouprave stalna sredstva i njihovi izvori nisu usaglašeni, kako je to predviđeno odredbama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Poduzeti aktivnosti i konačno usaglasiti stalna sredstva i njihove izvore, u skladu sa važećim propisima.

- Sve općine još uvijek nisu okončale aktivnosti na uspostavljanju trezorskog načina poslovanja, u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH, kao ni registar budžetskih korisnika, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.

Poduzeti sve neophodne aktivnosti kako bi se u što kraćem roku uspostavio trezorski način poslovanja, kao i registar budžetskih korisnika, u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH i Zakonom o budžetima u FBiH.

U sljedećoj tabeli daje se pregled datih preporuka za 2017. godinu, kao i postupanje po preporukama datim za prethodno revidiranu godinu za koju je izvršena ocjena postupanja:

RB	Subjekti revizije	Date preporuke za 2017. godinu	Postupanje po preporukama datim u izvještajima u prethodnim godinama								
			Ukupno			Djelimično		Ne-realizovano		Bez ocjene	
			Broj	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
1.	Općina Velika Kladuša	29	10	2	20%	7	70%	1	10%	-	
2.	Općina Doboj Istok	26	Revizija je rađena prvi put								
3.	Općina Zavidovići	33	9	1	11%	1	11%	5	56%	2	22%
4.	Općina Usora	13	Revizija je rađena prvi put								
5.	Općina Doboj Jug	15	Revizija je rađena prvi put								
	Ukupno:	116	19	3	16%	8	42%	6	32%	2	10%

U narednom pregledu daje se rezime najznačajnijih nalaza po subjektima revizije koji su bili osnov za izražavanje mišljenja:

Subjekti revizije	Dato mišljenje za 2017. godinu/ Najznačajniji nalazi
1	2
Općina Velika Kladuša (za 2016. godinu)	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> Nismo mogli potvrditi iskazano stanje akumuliranog viška prihoda nad rashodima u Bilansu stanja na dan 31.12.2016. godine, s obzirom na to da iskazano povećanje ne odgovara ostvarenom finansijskom rezultatu za 240.962 KM, iz razloga što nisu dosljedno primijenjene usvojene računovodstvene politike, i što nije vršeno umanjenje prihoda za iznos neutrošenih namjenskih sredstava. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> Odredbe Zakona o budžetima u FBiH nisu u potpunosti primijenjene, obzirom da nije sačinjen Dokument okvirnog budžeta za period 2016. – 2018. godine sa svim propisanim elementima, nisu sačinjeni operativni planovi, nacrt budžeta ne sadrži prijedlog rasporeda akumuliranog suficita, opći dio budžeta nije sačinjen na propisani način; Odlukom o izvršavanju Budžeta Općine Velika Kladuša za 2016. godinu nisu utvrđena prava i obaveze korisnika budžetskih sredstava, kako je predviđeno članom 7. Zakona o budžetima u FBiH. Raspodjela transfera udruženjima građana vršena je bez utvrđivanja obaveze dostavljanja izvještaja o namjenskom utrošku sredstava, što je obaveza predviđena članom 57. Zakona o budžetima u FBiH, te od navedenih nisu pravdana sredstva i dostavljeni izvještaji o utrošku za najmanje 114.000 KM; Nije uspostavljen adekvatan sistem planiranja nabavki, a prilikom provođenja postupaka nisu u potpunosti primijenjene odredbe Zakona o javnim nabavkama i provedbenih akata istog Zakona, u dijelu ocjene zaprimljenih ponuda i odabira postupaka u skladu sa godišnjim procijenjenim vrijednostima nabavki.
Općina Velika Kladuša (za 2017. godinu)	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> Nismo mogli potvrditi iskazano stanje akumuliranog viška prihoda nad rashodima u Bilansu stanja na dan 31.12.2017. godine, obzirom da iskazano povećanje na navedenoj poziciji ne odgovara ostvarenom finansijskom rezultatu za 613.597 KM, iz razloga što nisu dosljedno primijenjene usvojene računovodstvene politike i što u prethodnom periodu nije vršeno umanjenje prihoda za iznos neutrošenih namjenskih sredstava. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Općina Velika Kladuša ne posjeduje kompletnu dokumentaciju o vlasništvu i posjedu svih nekretnina iskazanih u poslovnim knjigama, na osnovu koje je izvršeno evidentiranje; Nije usvojena računovodstvena politika za evidentiranje poslovnih promjena u vezi sa transferima JU Centar za socijalni rad, te kod istog nije evidentirano potraživanje od Ministarstva zdravstva, rada i socijalne politike Unsko-sanskog kantona po osnovu transfera koji se finansiraju iz Budžeta Unsko-sanskog kantona u iznosu 964.838 KM, dok su obaveze po navedenom osnovu iskazane. <p>Mišljenje o usklađenosti: Negativno mišljenje</p>

	<p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Odredbe Zakona o budžetima u FBiH nisu u potpunosti primijenjene, obzirom da nije sačinjen Dokument okvirnog budžeta za period 2017. – 2019. godine sa svim propisanim elementima, nisu sačinjeni operativni planovi, nacrti Budžeta ne sadrže prijedlog rasporeda suficita, a opći dio Budžeta nije sačinjen na propisani način. U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2017. godinu je iskazano prekoračenje u iznosu 471.504 KM, što nije u skladu sa članom 6. Zakona o budžetima u FBiH; 2. Odlukom o izvršavanju Budžeta Općine Velika Kladuša za 2017. godinu nisu utvrđena prava i obaveze korisnika budžetskih sredstava, kako je predviđeno članom 7. Zakona o budžetima u FBiH. Raspodjela transfera udruženjima građana i javnim preduzećima vršena je u pojedinim slučajevima bez utvrđivanja jasne namjene korištenja, a izvještaji o utrošku sredstava nisu dostavljeni za najmanje 324.600 KM, što je obaveza predviđena članom 57. Zakona o budžetima u FBiH; 3. Nije uspostavljen adekvatan sistem planiranja nabavki, a prilikom provođenja postupaka nisu u potpunosti primijenjene odredbe Zakona o javnim nabavkama i provedbenih akata istog Zakona, u dijelu ocjene zaprimljenih ponuda, odabira postupaka u skladu sa godišnjim procijenjenim vrijednostima nabavki, a nije primijenjena ni e-aukcija za postupke gdje je utvrđeni kriterij najniža cijena; 4. Imenovanje devet savjetnika Načelnika izvršeno je bez prethodno definisanih uslova za obavljanje poslova, a njihove pojedinačne odgovornosti i obaveze nisu definisane Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, što nije u skladu sa Uredbom o načelima za utvrđivanje unutrašnje organizacije organa državne službe u Unsko-sanskom kantonu.
<p>Općina Doboj Istok</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nije proveden cjelovit popis stalnih sredstava, potraživanja i obaveza. Nije utvrđeno stvarno stanje zaliha kanalizacijskih cijevi iskazanih u vrijednosti od 284.200 KM, niti je izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem na dan 31.12.2017. godine, u skladu sa članovima 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članom 67. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH. 2. Nismo mogli potvrditi pravilnost obračuna amortizacije u iznosu od 735.276 KM, a samim tim ni vrijednost iskazanih stalnih sredstava za koje se ne vodi pomoćna evidencija, u skladu sa članom 22. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, članom 7. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članom 59. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • U okviru stalnih sredstava iskazane su zgrade i stanovi u vrijednosti 1.385.697 KM za koje Općina ne posjeduje vjerodostojnu knjigovodstvenu dokumentaciju. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prilikom planiranja i donošenja Budžeta za 2017. godinu, kao i budžetskog izvještavanja nisu se u potpunosti poštivale odredbe Zakona o budžetima u FBiH. Budžet Općine nije se izvršavao u skladu sa članom 57. istog Zakona, s obzirom na to da su na pojedinim pozicijama rashoda i izdataka stvorene obaveze iznad visine odobrenog budžeta u ukupnom iznosu od 143.548 KM; 2. Kod nekih nabavki radova, roba i usluga nisu primjenjivani odgovarajući postupci propisani Zakonom o javnim nabavkama, s obzirom na to da su se predmeti nabavke dijelili, što nije u skladu sa članom 15. stav (6) istog Zakona, niti su se poštovale odredbe zaključenih ugovora.

	<p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prema članu 27. Zakona o trezoru u FBiH, Općina je bila u obavezi da u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovog Zakona (12.04.2016. godine) uskladi svoje akte s istim zakonom, te da u roku od 12 mjeseci uspostavi trezorsko poslovanje. Općina je u 2017. godini započela aktivnosti na uspostavljanju trezora, ali iste još uvijek nije okončala.
Općina Zavidovići (za 2016. godinu)	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Negativno mišljenje</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Općina nije evidentirala rješenja po osnovu općinskih naknada iz 2015. i 2016. godine na osnovu nastanka poslovnog događaja u skladu sa članovima 14., 16. i 21. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Iskazana potraživanja po navedenom osnovu u iznosu od 2.502.114 KM odnose se na prenesena stanja iz 2014. godine, za koja nisu blagovremeno poduzete aktivnosti naplate, radi čega je naplata istih neizvjesna i upitna, te stoga i ne možemo potvrditi iskazani iznos; 2. Sudska rješenja o izvršenju u iznosu 302.631 KM, nisu knjigovodstveno evidentirana u periodima na koje se odnose, što nije u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH. Isto je imalo za posljedicu da su podcijenjeni rashodi i izdaci i finansijski rezultat pripadajućih perioda, kao i ukupne obaveze i višak rashoda nad prihodima; 3. Nisu planirani i evidentirani namjenski prihodi po utrošku u skladu sa namjenom određenom članom 63. Zakona o građevinskom zemljištu FBiH, niti su evidentirani razgraničeni prihodi za neutrošena sredstva, što nije u skladu sa članovima 20., 47. i 48. Zakona o budžetima u FBiH, zbog čega ne možemo potvrditi da su ostvareni prihodi u iznosu 281.623 KM korišteni namjenski, a samim tim i da su realno iskazani.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: Negativno mišljenje</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nisu poštivane odredbe Zakona o budžetima u FBiH, i to kod: izrade sadržaja nacrtu budžeta, primjene fiskalnog pravila, jer je planiran negativni tekući bilans od 162.784 KM, pokrića ukupnog viška rashoda nad prihodima, operativnih planova novčanih tokova i plana izdataka za kapitalne investicije. Nisu ni poštivane odredbe Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH kod izrade Analize uz finansijske izvještaje; 2. Godišnjim popisom nije utvrđeno stvarno stanje stalnih sredstava, potraživanja i obaveza, a samim tim nije bilo moguće ni izvršiti usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem shodno članovima 25. i 26. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH; 3. Raspodjela sredstava tekućih transfera za fizičku kulturu i sport u iznosu od 174.000 KM izvršena je bez utvrđenih kriterija, što nije u skladu sa Odlukom o izvršenju Budžeta Općine Zavidovići za 2016. godinu. Nije ni osiguran adekvatan nadzor nad namjenskim utroškom doznačenih sredstava krajnjim korisnicima.
Općina Zavidovići (za 2017. godinu)	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Negativno mišljenje</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Općina nije evidentirala rješenja po osnovu općinskih naknada iz 2015. i 2016. godine na osnovu nastanka poslovnog događaja u skladu sa članovima 14., 16. i 21. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Iskazana potraživanja po navedenom osnovu u iznosu od 2.502.114 KM odnose se na prenesena stanja iz 2014. godine, za koja nisu blagovremeno poduzete aktivnosti naplate, radi čega je naplata istih neizvjesna i upitna, te stoga i ne možemo potvrditi iskazani iznos;

2. Sudska rješenja o izvršenju u iznosu 302.631 KM, nisu knjigovodstveno evidentirana u periodima na koje se odnose, što nije u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH. Isto je imalo za posljedicu da su podcijenjeni rashodi i izdaci i finansijski rezultat pripadajućih perioda, kao i ukupne obaveze i višak rashoda nad prihodima;
3. Nisu planirani i evidentirani namjenski prihodi po utrošku u skladu sa namjenom određenom članom 63. Zakona o građevinskom zemljištu FBiH, niti su evidentirani razgraničeni prihodi za neutrošena sredstva, što nije u skladu sa članovima 20., 47. i 48. Zakona o budžetima u FBiH, zbog čega ne možemo potvrditi da su ostvareni prihodi u iznosu 281.623 KM korišteni namjenski, a samim tim i da su realno iskazani.

Skretanje pažnje:

- Općina ne posjeduje kompletnu dokumentaciju o vlasništvu i posjedu svih nekretnina iskazanih u Glavnoj knjizi. Nisu uspostavljene pomoćne knjige, iskazane promjene, niti je vršen obračun amortizacije, shodno članovima od 20. do 23. i 27. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Također, nije ni utvrđena i iskazana vrijednost svih zgrada, objekata i javnih dobara kojim Općina upravlja.

Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom

Osnov za izražavanje mišljenja:

1. Nisu poštivane odredbe Zakona o budžetima u FBiH, i to kod: izrade sadržaja nacrtu budžeta, primjene fiskalnog pravila, jer je planiran negativni tekući bilans od 162.784 KM, pokriva ukupnog viška rashoda nad prihodima, operativnih planova novčanih tokova i plana izdataka za kapitalne investicije. Nisu ni poštivane odredbe Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH kod izrade Analize uz finansijske izvještaje;
2. Godišnjim popisom nije utvrđeno stvarno stanje stalnih sredstava, potraživanja i obaveza, a samim tim nije bilo moguće ni izvršiti usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem shodno članovima 25. i 26. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH;

Skretanje pažnje:

- Općina Zavidovići, kao jedinica lokalne samouprave ima svojstvo pravnog lica, nije porezno registrovana, niti je dodijeljen identifikacioni broj, već su porezno registrovani Općinski načelnik kao osnovno pravno lice, Općinsko vijeće, te dijelovi pravnog lica šest općinskih službi i stručna služba Općinskog vijeća, što nije u skladu sa članom 6. Zakona o principima lokalne samouprave u FBiH i članom 2. Statuta Općine;
- Općina nije uspostavila trezorsko poslovanje shodno članu 27. Zakona o trezoru u FBiH. Aktivnosti su započete, ali nisu završene do okončanja revizije.

Općina Usora

Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno mišljenje

-

Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom

Osnov za izražavanje mišljenja:

1. Godišnji popis imovine i obaveza nije proveden u potpunosti, niti je izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem u skladu sa članovima 25., 26. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, članom 18. Uredbe o računovodstvu u FBiH i članom 67. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
2. Postupci javnih nabavki nisu u svim slučajevima provedeni u skladu sa procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavkama i njegovim provedbenim aktima.

Mišljenje o finansijskim izvještajima: Mišljenje s rezervom

Općina Dobož Jug	Osnov za izražavanje mišljenja: 1. Prihodi i ukupan finansijski rezultat za 2017. godinu manje su iskazani za 66.258 KM, zbog nepravilnog evidentiranja primljenih namjenskih sredstava i priznavanja u periodima u kojima ista nisu realizovana, što nije u skladu sa članom 48. Zakona o budžetima u FBiH.
	Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom
	Osnov za izražavanje mišljenja: 1. Prilikom pripreme i izrade Budžeta za 2017. godinu, kao i kod budžetskog izvještavanja, nije se dosljedno pridržavalo odredbi Zakona o budžetima u FBiH i Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH. Budžet se nije izvršavao u skladu sa članom 57. istog Zakona i članom 3. Odluke o izvršenju Budžeta Općine za 2017. godinu, što je imalo za posljedicu stvaranje rashoda i izdataka na određenim pozicijama iznad budžetom odobrenih, iako je ukupno izvršenje Budžeta bilo u okviru odobrenog; 2. Nije proveden cjelovit popis imovine i obaveza na dan 31.12.2017. godine, te nije izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, kako je to predviđeno odredbama članova 25., 26. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Skretanje pažnje: <ul style="list-style-type: none"> • Prema članu 27. Zakona o trezoru u FBiH, Općina je bila obavezna da u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona (14.04.2016. godine) uskladi svoje akte s istim Zakonom, te da u roku od 12 mjeseci uspostavi trezorski način poslovanja s javnim sredstvima. Općina je započela aktivnosti na uspostavljanju trezorskog načina poslovanja, ali iste nisu okončane do završetka predmetne revizije.

3.1.7 Zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove

U izvještajnom periodu obavljena je finansijska revizija 19 subjekata revizije od čega šest revizija zavoda, četiri fonda, jedna agencija, sedam javnih ustanova, jedan institut i jedna komisija, u skladu sa Godišnjim planom i programom rada Ureda za reviziju za 2017/2018. godinu i o istim su sačinjeni pojedinačni izvještaji.

Kod izbora subjekata revizije prioritet je dat revizijama subjekata koji nisu prethodno revidirani od strane Ureda za reviziju (9 subjekata), kao i subjektima za koje su podneseni zahtjevi za reviziju.

U izvještajnom periodu obavljena je, po zahtjevu Parlamenta FBiH, specijalna finansijska revizija Federalnog fonda za pomoć nastradalih područja od prirodnih nesreća na teritoriji FBiH.

O izvršenim revizijama sačinjeni su izvještaji, koji su dostavljeni korisnicima kod kojih se obavljala revizija. Izvještaji su također dostavljeni izvršnim i zakonodavnim tijelima na federalnom i kantonalnom nivou vlasti, u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH.

Pregled ostvarenih ukupnih prihoda i primitaka, rashoda i izdataka, finansijskog rezultata, te obaveza kod revidiranih subjekata dat je u sljedećoj tabeli:

Red.br.	Revidirani subjekti	Prihodi i primici u 2017. godini	Rashodi i izdaci u 2017. godini	Iskazani finansijski rezultat za 2017. godinu	Obaveze na dan 31.12.2017. godine
1	2	3	4	5	6
1.	Agencija za nadzor osiguranja FBiH	2.329.675	2.245.153	84.522	214.333
2.	Federalni zavod za zapošljavanje	61.483.856	33.481.794	28.002.062	29.999.549
3.	Federalni zavod za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje	2.101.445.292	2.036.988.210	64.457.082	214.986.053
4.	Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH	162.794.789	158.462.824	4.331.965	43.754.457
5.	Komisija za vrijednosne papire FBiH	2.090.489	1.656.800	433.689	29.223
6.	Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona	99.144.706	99.095.339	49.367	10.117.347
7.	Zavod zdravstvenog osiguranja Srednjobosanskog kantona/Kantona Središnja Bosna	99.297.303	93.242.134	6.055.169	10.661.145
8.	Sveučilište u Mostaru	32.335.638	31.770.678	564.960	990.800
9.	Univerzitet u Sarajevu	114.277.138	110.862.111	3.415.027	9.702.280
10.	Univerzitet u Bihaću	11.530.208	10.599.209	930.999	9.474.812
11.	Univerzitet „Džemal Bijedić“ u Mostaru	9.698.052	9.671.700	26.352	3.405.558
12.	Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo	33.205.765	34.366.098	(1.160.333)	8.730.689
13.	Služba za zapošljavanje Zeničko-dobojskog kantona	20.150.082	19.958.185	191.897	3.351.114
14.	Služba za zapošljavanje Županije Zapadnohercegovačke	4.505.211	4.188.651	316.560	257.091
15.	Županijski zavod za upošljavanje Hercegbosanske županije Livno	2.509.585	2.481.683	27.902	183.422
16.	Služba za zapošljavanje Srednjobosanskog kantona/Kantona Središnja Bosna	9.271.533	8.537.616	733.917	1.071.210
17.	JU za medicinsku rehabilitaciju i banjsko liječenje – Lječilište „Reumal“ Fojnica	9.638.406	9.418.853	219.553	11.246.440
18.	JU Studentski centar Sarajevo	9.233.344	9.199.641	33.703	8.643.971
19.	JZU „Dom zdravlja“ Jajce	3.007.477	2.807.300	200.177	421.053
20.	Federalni fond za pomoć nastradalim područjima od prirodne nesreće na teritoriji FBiH	1.247.587	515.074	732.513	152.449
	Ukupno:	2.789.196.136	2.679.549.053	109.647.083	367.392.996

Kao što je navedeno u prethodnoj tabeli, ostvareni prihodi i primici revidiranih subjekata u 2017. godini iskazani su u iznosu od 2.789.196.136 KM, ukupni rashodi i izdaci 2.679.549.053 KM, te pozitivan finansijski rezultat 109.647.083 KM. Ističemo da je samo Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo iskazala višak rashoda nad prihodima u iznosu od 1.160.333 KM. Obaveze na dan 31.12.2017. godine iskazane su u iznosu od 367.392.996 KM, od čega se na dugoročne obaveze odnosi 8.896.492 KM. Najznačajnije

kratkoročne obaveze iskazane su kod Federalnog zavoda za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje u iznosu od 214.986.053 KM, i iste se najvećim dijelom odnose na neisplaćene penzije za decembar 2017. godine. U navedenim institucijama i javnim ustanovama koje su bile predmet revizije, na dan 31.12.2017. godine, bilo je zaposleno 5.667 zaposlenika.

U sljedećoj tabeli daje se pregled zavoda, fondova, agencija i javnih ustanova i datih mišljenja za 2017. godinu:

Redni	Revidirani subjekti	Dato mišljenje	
		o finansijskim izvještajima	o usklađenosti sa zakonskim propisima
1	2	6	7
1.	Agencija za nadzor osiguranja FBiH	Mišljenje s rezervom	Pozitivno mišljenje
2.	Federalni zavod za zapošljavanje	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
3.	Federalni zavod za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje	Pozitivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
4.	Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH	Pozitivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
5.	Komisija za vrijednosne papire FBiH	Pozitivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
6.	Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona	Pozitivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
7.	Zavod zdravstvenog osiguranja Srednjobosanskog kantona/Kantona Središnja Bosna	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
8.	Sveučilište u Mostaru	Suzdržano mišljenje	Negativno mišljenje
9.	Univerzitet u Sarajevu	Suzdržano mišljenje	Negativno mišljenje
10.	Univerzitet u Bihaću – Universitas studiorum Bihigiensis MCMXCVII	Pozitivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
11.	Univerzitet „Džemal Bijedić“ u Mostaru	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
12.	Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
13.	Služba za zapošljavanje Zeničko-dobojskog kantona	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
14.	Služba za zapošljavanje Županije Zapadnohercegovačke	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
15.	Županijski zavod za upošljavanje Hercegbosanske županije Livno	Pozitivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
16.	Služba za zapošljavanje Srednjobosanskog kantona/Kantona Središnja Bosna	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
17.	JU za medicinsku rehabilitaciju i banjsko liječenje – lječilište „Reumal“ Fojnica	Negativno mišljenje	Negativno mišljenje
18.	JU Studentski centar Sarajevo	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
19.	JZU „Dom zdravlja“ Jajce	Pozitivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
20.	Federalni fond za pomoć nastradalim područjima od prirodne nesreće na teritoriji FBiH	Suzdržano mišljenje	Mišljenje s rezervom

Napominjemo da je u 13 izvještaja, uz data mišljenja o finansijskim izvještajima, skrenuta pažnja na određena pitanja. Skrenuta je pažnja u sedam izvještaja u kojima su data pozitivna mišljenja, u 5 mišljenja s rezervom i jedno suzdržano mišljenje.

Također, skrenuta je pažnja na određena pitanja i uz mišljenja o usklađenosti sa zakonskim propisima za 11 subjekta, od kojih je tri uz pozitivna mišljenja, sedam uz mišljenja s rezervom i jedan uz dato negativno mišljenje.

3.1.7.1 Glavni nalazi i preporuke

U toku obavljanja finansijske revizije zavoda, fondova, agencija i javnih ustanova utvrđeni su određeni propusti, za što su date odgovarajuće preporuke, a što je uticalo na davanje mišljenja. U nastavku se daju sljedeći nalazi i preporuke:

- Značajan broj revidiranih subjekata još uvijek nije uspostavio odgovarajući sistem internih kontrola, prema propisanom COSO modelu, u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i njihovim provedbenim aktima, što se prvenstveno odnosi na donošenje pravilnika o internim kontrolama, kao i internih procedura kojima treba da se regulišu značajniji procesi iz nadležnosti subjekta. Neadekvatno uspostavljen sistem internih kontrola u revidiranim institucijama je značajnim dijelom uticao na transparentnost trošenja javnog novca.

U cilju potpune uspostave sistema internih kontrola, potrebno je donijeti sve potrebne akte i pisane procedure, te osigurati dosljedno i u potpunosti poštivanje istih u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u Federaciji BiH.

- Kod planiranja, izrade i donošenja finansijskih planova za 2017. godinu, nije osigurano poštivanje Zakona o budžetima u FBiH, a u izvjesnim slučajevima su se stvarali rashodi i izdaci iako prethodno nisu bili odobreni finansijskim planom.

Osigurati dosljednu primjenu Zakona o budžetima u FBiH kod planiranja, izrade i donošenja finansijskog plana, te stvaranja obaveza samo u okviru iznosa odobrenog plana.

- Nisu poduzimane sve zakonom propisane radnje naplate potraživanja, posebno potraživanja koja su iskazana na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja, a u pojedinim slučajevima je nastupila zastara.

Potrebno je da se poduzmu sve zakonom propisane radnje naplate potraživanja po osnovu kojih se ostvaruju javni prihodi, u skladu sa zakonskim propisima.

- U knjigovodstvenim evidencijama iskazana je imovina koja se odnosi na poslovne objekte, za koje nije osigurana validna dokumentacija kojom se dokazuje vlasništvo nad istom.

Poduzeti aktivnosti u cilju rješavanja imovinsko – pravnih odnosa za poslovne prostore koji se koriste, te izvršiti uknjižbu prava vlasništva nad istim kod nadležnih sudova.

- Obračun i isplata plata i naknada zaposlenim, kod određenih revidiranih subjekata se vršila u skladu sa internim aktima koji nisu usklađeni sa važećim zakonskim i drugim propisima.

Potrebno je uskladiti interne akte na osnovu kojih se vrši obračun i isplata plata i naknada zaposlenim sa važećim zakonskim i drugim propisima.

- Prilikom isplata plata kod određenog broja revidiranih subjekata nisu uplaćivani porezi i doprinosi što nije u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak, Zakonom o doprinosima i drugim propisima.

Potrebno je da se obračun i uplata poreza i doprinosa na plate kao i na ostala primanja po svim osnovama, vrši u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonu o doprinosima.

- Angažovanje vanjskih saradnika po ugovoru o djelu za poslove iz nadležnosti institucija i poslove koji su utvrđeni pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji ne vrši se u skladu sa zakonskim i ostalim propisima.

Potrebno je da se ugovori o djelu zaključuju samo za poslove i zadatke za koje je, u skladu sa zakonskim propisima, predviđeno zaključivanje istih, vodeći računa o opravdanosti i ekonomičnosti angažovanja vanjskih saradnika.

- U Federalnom zavodu za zapošljavanje i kantonalnim službama za zapošljavanje utvrđena je neefikasnost u realizaciji programa aktivne politike zapošljavanja, zbog čega realizacija plana i programa ne prati finansijski plan, kao i nedovoljna kontrola zaključenih ugovora u cilju efikasnog trošenja javnih sredstava i postizanja veće stope zaposlenosti.

Kod provođenja poticajnih mjera aktivne politike zapošljavanja osigurati poštivanje Zakona o budžetima u FBiH u dijelu zakonitog, namjenskog, efikasnog i ekonomičnog raspolaganja raspoloživim sredstvima.

- Prijem zaposlenika u radni odnos kod određenog broja revidiranih subjekata, se vrši bez raspisivanja javnog konkursa, čime se ne obezbjeđuje transparentnost u zapošljavanju.

Prijem zaposlenika na upražnjena radna mjesta vršiti raspisivanjem javnog konkursa, u cilju povećanja transparentnosti u radu i poslovanju.

- Godišnji popis imovine i obaveza i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem se ne vrši u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji FBiH i drugim relevantnim propisima o vršenju popisa.

Popis imovine i obaveza vršiti blagovremeno i sveobuhvatno, te usklađivati knjigovodstveno stanje sa stanjem utvrđenim popisom, kako je to regulisano važećim zakonskim i drugim propisima.

- Nabavke nisu vršene u potpunosti u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, s obzirom na to da pojedine institucije, nisu provodile propisane procedure, predmeti nabavki se dijele radi izbjegavanja primjene propisanog postupka, nije osigurano blagovremeno pokretanje postupaka javnih nabavki, određeni subjekti nisu osigurali izradu i donošenje plana javnih nabavki, a nije osigurano u potpunosti ni praćenje realizacije ugovora.

Prilikom nabavke roba, usluga i radova dosljedno i u potpunosti poštivati postupke i procedure propisane važećim propisima o javnim nabavkama.

- Kod određenog broja javnih ustanova evidentna je neusklađenost osnovnog kapitala iskazanog u poslovnim knjigama, sa iskazanim kapitalom u sudskom registru.

Poduzeti aktivnosti na usklađivanju osnovnog kapitala u poslovnim knjigama ustanova i sudskog registra.

- Na Univerzitetima koji su bili predmet revizije, vršeno je angažovanje vanjskih saradnika (akadenskog osoblja), kao i zaposlenika za izvođenje redovne nastave po ugovoru o djelu, za poslove iz nadležnosti institucija koji su utvrđeni pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji.

Angažovanje vanjskih saradnika za obavljanje redovnih sistematizovanih poslova vezanih za izvođenje nastave na visokoškolskim ustanovama, vršiti u skladu sa odredbama Zakona o radu.

U sljedećoj tabeli daje se pregled datih preporuka po revidiranim subjektima za 2017. godinu, kao i postupanje po preporukama datim u prethodnom revidiranom razdoblju:

Red. br.	Subjekti revizije	Date preporuke za 2017. godinu	Postupanje po preporukama datim u izvještajima u prethodnim godinama								
			Ukupno			Djelimično		Ne-realizovano		Bez ocjene	
			Broj	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
1.	Agencija za nadzor osiguranja FBiH	23	Revizija je rađena prvi put								
2.	Federalni zavod za zapošljavanje	38	41	15	37%	11	26%	15	37%	0	0%
3.	Federalni zavod za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje	14	16	3	19%	9	56%	2	12%	2	12%
4.	Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH	13	9	4	44%	4	44%	1	12%	0	0%
5.	Komisija za vrijednosne papire FBiH	8	Revizija je rađena prvi put								
6.	Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona	18	24	12	50%	4	17%	4	17%	4	16%
7.	Zavod zdravstvenog osiguranja Srednjobosanskog kantona/Kantona Središnja Bosna	12	12	6	50%	3	25%	2	17%	1	8%
8.	Sveučilište u Mostaru	23	Revizija je rađena prvi put								
9.	Univerzitet u Sarajevu	25	Revizija je rađena prvi put								

10.	Univerzitet u Bihaću – Universitas studiorum Bihigiensis MCMXCVII	12	Revizija je rađena prvi put								
11.	Univerzitet „Džemal Bijedić“ u Mostaru	17	Revizija je rađena prvi put								
12.	Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo	12	12	7	58%	3	25%	0	0%	2	17%
13.	Služba za zapošljavanje Zeničko-dobojskog kantona	16	12	8	67%	2	17%	1	8%	1	8%
14.	Služba za zapošljavanje Županije Zapadnohercegovačke	13	Revizija je rađena za 2005. godinu								
15.	Županijski zavod za upošljavanje Hercegbosanske županije Livno	8	Revizija je rađena za 2005. godinu								
16.	Služba za zapošljavanje Srednjobosanskog kantona /Kantona Središnja Bosna	8	Revizija je rađena za 2005. godinu								
17.	JU za medicinsku rehabilitaciju i banjsko liječenje – Lječilište „Reumal“ Fojnica	20	Revizija je rađena prvi put								
18.	JU Studentski centar Sarajevo	22	Revizija je rađena prvi put								
19.	JZU „Dom zdravlja“ Jajce	17	Revizija je rađena prvi put								
20.	Federalni fond za pomoć nastradalim područjima od prirodne nesreće na teritoriji FBiH	6	Revizija je rađena prvi put								
Ukupno:		325	126	55	43%	36	29%	25	20%	10	8%

U narednom pregledu daju se najznačajniji nalazi po subjektima revizije koji su bili osnov za izražavanje mišljenja:

Subjekti revizije	Dato mišljenje za 2017. godinu/ Najznačajniji nalazi
1	2
Agencija za nadzor osiguranja FBiH	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> U finansijskim izvještajima za 2017. godinu, na poziciji plata i ostalih primanja zaposlenih, iskazana je jednokratna nagrada u bruto iznosu od 112.397 KM, kao i naknade u neto iznosu po osnovu toplog obroka 90.336 KM i regres za godišnji odmor 21.971 KM, što nije obrazloženo Bilješkama uz finansijske izvještaje u skladu sa MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Iako internim aktima nije propisano, Agencija za nadzor osiguranja FBiH vodi knjigovodstvo i sačinjava finansijske izvještaje prema Kontnom planu za neprofitne organizacije. Imajući u vidu da Agencija obavlja djelatnost od javnog interesa, mišljenja smo da bi Agenciji odgovaralo vođenje knjigovodstva prema Kontnom planu za budžetske korisnike. <p>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno mišljenje</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Primjenjivanim Pravilnikom o radu Agencije za nadzor, koji je donio direktor, utvrđen je način obračuna plata, naknada i ostalih primanja zaposlenih, zatim broj zaposlenika za obavljanje poslova unutar Agencije, te je istom dato pravo da upošljava zaposlenike na određeno vrijeme bez provođenja konkursne procedure, zbog čega konstatujemo da sistem internih kontrola u Agenciji nije adekvatno postavljen.

**Federalni zavod za
zapošljavanje****Mišljenje o finansijskim izvještajima: Mišljenje s rezervom****Osnov za izražavanje mišljenja:**

1. Ne može se potvrditi iskazano stanje sumnjivih i spornih potraživanja u finansijskim izvještajima na dan 31.12.2017. godine u iznosu od 14.214.345 KM jer nije izvršeno usaglašavanje istih sa stvarnim stanjem, što nije u skladu sa članom 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Zavod nije poduzeo odgovarajuće aktivnosti kako bi ista bila naplaćena ili otpisana u većem obimu, što nije u skladu sa članom 46. Zakona o budžetima u FBiH;
2. Dospjele kamate po osnovu potraživanja za nenaplaćenu glavnica za date komisione kredite u ranijem periodu, nisu evidentirane u Glavnoj knjizi. Također, knjigovodstveno stanje potraživanja po osnovu dospjele a nenaplaćene glavnice za ove kredite nije usaglašeno sa iskazanim stanjem u izvještajima banaka komisionara za iznos od najmanje 137.433 KM, zbog čega se ne mogu potvrditi iskazana dugoročna potraživanja u iznosu od 22.768.084 KM.

Skretanje pažnje:

- Zakonom o pravima demobilisanih branilaca i članova njihovih porodica, koji je bio u primjeni od 01.01.2007. do 01.05.2010. godine, nezaposlenim demobilisanim borcima je utvrđeno pravo na naknadu za vrijeme nezaposlenosti, zavisno od vremena provedenog u oružanim snagama, u trajanju od jedne godine, dvije i tri godine, po osnovu kojeg su kantonalne službe za zapošljavanje izdavale rješenja o utvrđivanju prava na navedenu naknadu u fiksnom iznosu za cijeli period trajanja prava, i to „u iznosu od 25 % od prosječne plaće u Federaciji iz prethodne godine“ (u odnosu na datum izdavanja rješenja). Punomoćnici demobilisanih boraca su pokrenuli tužbe protiv Federalnog zavoda kao drugostepenog organa pred Vrhovnim sudom FBiH, a istima traže usklađivanje naknada u upravnom postupku, što se i dalje nalazi u fazi rješavanja (nijedan predmet nije meritorno riješen). Prema posljednjim podacima Federalnog zavoda, ukoliko se navedeni problem ne riješi, procjena ukupno potrebnih sredstava za eventualno usklađivanje utvrđenih naknada demobilisanim borcima iznosi 97.772.624 KM.

Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom**Osnov za izražavanje mišljenja:**

1. Zaključeni a nerealizovani ugovori za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja u iznosu od 14.412.824 KM su preneseni na realizaciju u narednu 2018. godinu. Iako su za navedene namjene u Finansijskom planu za 2017. godinu bila osigurana sredstva u iznosu od 29.930.000 KM, prenošenje ugovora na realizaciju u naredni period je uticalo na smanjenje efekata zapošljavanja, što nije u skladu sa članom 4. Zakona o budžetima u FBiH;
2. Zavod nije poduzeo adekvatne aktivnosti da se, do isteka ugovorenog perioda, u svim kantonalnim službama za zapošljavanje implementira Jedinstveni informacioni sistem u oblasti zapošljavanja. Za funkcionisanje istog u 2017. godini su utrošena sredstva u iznosu od 600.457 KM, od čega se 319.396 KM odnosi na troškove tekućeg održavanja licenci, a 281.061 KM na plaćene obaveze po ranije potpisanim ugovorima za uvođenje istog, što nije u skladu sa članom 4. Zakona o budžetima u FBiH, u dijelu koji se odnosi na efikasno i ekonomično trošenje sredstava;
3. Prilikom provođenja postupka javne nabavke radnih stanica - računara, laptopa i tableta u vrijednosti od 499.539 KM, se ne može potvrditi da je osigurana pravična i aktivna konkurencija, što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

Federalni zavod za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje	Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno mišljenje
	Skretanje pažnje: <ul style="list-style-type: none"> Finansijska stabilnost Federalnog zavoda za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje još uvijek nije osigurana, iako je za 2017. godinu iskazan višak prihoda nad rashodima u iznosu 64.457.082 KM, što je rezultiralo smanjenjem akumuliranog viška rashoda nad prihodima na iznos od 115.429.594 KM. U cilju saniranja i stabilizacije finansijskog poslovanja Federalnog zavoda, neophodna je i dalja saradnja sa resornim ministarstvom, Vladom FBiH i drugim relevantnim institucijama.
	Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom Osnov za izražavanje mišljenja: <ol style="list-style-type: none"> Procedure javnih nabavki nisu provedene u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama u dijelu: nabavke usluga održavanja eGOP sistema za elektronsko upravljanje dokumentima putem pregovaračkog postupka bez objave obavještenja u iznosu 233.475 KM; naknadno provedenih procedura javnih nabavki u 2017. godini za izvršene navedene usluge u 2016. godini u iznosu 84.240 KM i vršenja nabavki usluga unajmljivanja kompjuterske opreme na osnovu zaključenog okvirnog sporazuma, bez prethodno zaključenog ugovora za budžetsku 2017. godinu u iznosu 152.791 KM; Za izvršene usluge održavanja eGOP sistema za elektronsko upravljanje dokumentima u 2016. godini stvorene su obaveze i iskazani rashodi u 2017. godini u iznosu 84.240 KM, što nije u skladu sa modificiranim nastankom događaja propisanim odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH. Skretanje pažnje: <ul style="list-style-type: none"> Novim Pravilnikom o radu Federalnog zavoda i dalje je ostavljena mogućnost prijema zaposlenika u radni odnos bez raspisivanja javnog konkursa, čime se ne osigurava transparentnost zapošljavanja u Federalnom zavodu, za čiji rad se obezbjeđuju sredstva iz doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje, a ista predstavljaju javni prihod; Nadzorni odbor kao organ kontrole Federalnog zavoda, čiji je djelokrug rada definisan Zakonom o organizaciji penzijskog i invalidskog osiguranja FBiH, u 2017. godini je održao dvije sjednice, a isplate naknada članovima Nadzornog odbora su vršene mjesečno u ukupnom iznosu od 35.680 KM.
Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH	Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno mišljenje <p style="text-align: center;">-</p> Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom Osnov za izražavanje mišljenja: <ol style="list-style-type: none"> Zavod nije blagovremeno poduzeo aktivnosti na izradi i usvajanju Izmjena i dopuna Finansijskog plana (Rebalans) za 2017. godinu, zbog čega nije donesen, niti data saglasnost na isti od strane Parlamenta FBiH do kraja fiskalne 2017. godine. Na pojedinim pozicijama lijekova i medicinskih usluga, stvorene su obaveze iznad plana u ukupnom iznosu 2.177.245 KM, što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH. Najveće prekoračenje od 1.674.160 KM se odnosi na izdvajanje za realizaciju Programa kardiologije i kardiohirurgije; Nabavka citostatika nije pratila odobrena sredstva u Finansijskom planu za 2017. godinu, s obzirom na to da su ugovori za nabavku istih zaključeni u januaru 2018. godine a nabavka je vršena po osnovu ugovora iz 2016. godine. Također, nabavke lijekova ukupne ugovorene vrijednosti 2.314.487 KM, izvršene su putem pregovaračkog postupka bez objave obavještenja o nabavci, iako nisu predviđene Planom javnih nabavki za 2017. godinu, niti je donesena posebna

	odluka o pokretanju postupka javne nabavke, što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.
Komisija za vrijednosne papire FBiH	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> lako internim aktima nije propisano, Komisija za vrijednosne papire FBiH vodi knjigovodstvo i sačinjava finansijske izvještaje prema Kontnom planu za neprofitne organizacije. Imajući u vidu da Komisija obavlja djelatnost od javnog interesa, mišljenja smo da bi Komisiji odgovaralo vođenje knjigovodstva prema Kontnom planu za budžetske korisnike. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> Isplate razlike plata svim zaposlenicima u iznosu od 50% za period juli-septembar 2017. godine, izvršene su u ukupnom neto iznosu od 85.282 KM. Ne možemo potvrditi opravdanost isplate razlike plate svim zaposlenicima s obzirom na to da nisu ostvarene uštede u poslovanju, a koje bi trebale da budu osnov za donošenje odluke o isplati. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Komisija je u finansijskim izvještajima za 2017. godinu, na poziciji plata i ostalih primanja zaposlenih, iskazala isplaćenu razliku plata kao i stimulacije, ali isti nisu detaljno obrazloženi u Bilješkama uz finansijske izvještaje u skladu sa MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja.
Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zavod ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu za pet poslovnih prostora, od ukupno osam, koji su iskazani u poslovnim knjigama. Iako su poduzimane određene aktivnosti, još uvijek Zavod nije u posjedu ovih poslovnih prostora, s obzirom na to da nije izvršena knjigovodna prava vlasništva kod nadležnih sudova. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> Nabavka medicinskog materijala, u iznosu od 644.026 KM je vršena bez provođenja procedura javnih nabavki, što je obaveza u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama. Također, nabavka trakica za mjerenje šećera u krvi u iznosu od 738.328 KM, za koju nije okončana procedura javnih nabavki do kraja 2017. godine, vršena je na osnovu aneksa osnovnog ugovora iz 2013. godine, što nije u skladu sa odredbama navedenog Zakona; Isplate razlika plata zaposlenicima za mart i septembar 2017. godine, izvršene su u ukupnom iznosu od 96.296 KM (bruto). Ne možemo potvrditi opravdanost navedenih isplata, jer iste nisu u skladu sa članom 51. Pravilnika o platama, naknadama plate i drugim materijalnim pravima radnika Zavoda zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona; Popis obaveza i potraživanja nije izvršen u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Listu lijekova koji se mogu propisivati i izdavati na teret Zavoda zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona donosi Vlada Kantona na prijedlog ministra Ministarstva zdravstva, rada i socijalne politike Unsko-sanskog kantona u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima na državnom i federalnom nivou. Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona nema nadležnost utvrđivanja vrste i cijene lijeka na Listi lijekova, već samo obezbjeđuje sredstva za nabavku

	<p>lijekova u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju i Zakonom o lijekovima;</p> <ul style="list-style-type: none"> Pravilnikom o radu Zavoda zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona ostavljena je mogućnost prijema zaposlenika u radni odnos na osnovu odluke direktora, odnosno istim nije definisano da prilikom zapošljavanja postoji obaveza raspisivanja javnog konkursa. Na ovaj način se ne osigurava transparentnost kod zapošljavanja u Zavodu za čiji rad se obezbjeđuju sredstva iz doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje, a ista predstavljaju javni prihod.
<p>Zavod zdravstvenog osiguranja SBK/KSB</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno mišljenje</p>
	<p>-</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno mišljenje</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Listu lijekova koji se mogu propisivati i izdavati na teret Zavoda zdravstvenog osiguranja Srednjobosanskog kantona/Kantona Središnja Bosna donosi Vlada Kantona na prijedlog kantonalnog ministra zdravstva u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima na državnom i federalnom nivou. Zavod zdravstvenog osiguranja SBK/KSB nema nadležnost utvrđivanja vrste i cijene lijeka na Listi lijekova već samo obezbjeđuje sredstva za nabavku lijekova u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju i Zakonom o lijekovima.
<p>Sveučilište u Mostaru</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Suzdržano mišljenje</p>
	<p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> Sačinjeni konsolidovani finansijski izvještaji ne odražavaju činjenično stanje, s obzirom na to da u istim nisu obuhvaćeni podaci za šest Instituta kojima je osnivač Sveučilište u Mostaru, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i članom 60. Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Rektorata. Nisu prezentirani finansijski izvještaji, kao ni ostala relevantna dokumentacija vezana za poslovanje istih u 2017. godini. Zbog značajnosti navedenog nismo imali pouzdanu osnovu da u potpunosti izrazimo mišljenje o konsolidovanim finansijskim izvještajima Sveučilišta u Mostaru za 2017. godinu. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Uključivanje suosnivača u daljnje finansiranje Sveučilišta u Mostaru, u skladu sa Sporazumom o pravima i obavezama suosnivača nad Sveučilištem u Mostaru, Zakonom o visokom obrazovanju u Hercegovinačko – neretvanskom kantonu i Statutom Sveučilišta u Mostaru, neophodno je kako bi se omogućilo funkcionisanje Sveučilišta u Mostaru i ispunjenje zadaća koje su definisane navedenim Zakonom i Statutom.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: Negativno mišljenje</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> U skladu sa članom 128. Zakona o visokom obrazovanju u Hercegovinačko – neretvanskom kantonu, Sveučilište u Mostaru je bilo obavezno da u roku dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona (22.04.2012. godine) izvrši proces integracije. Aktivnosti na provođenju procesa integracije započete su u 2017. godini, ali iste nisu okončane do 31.12.2017. godine; Prilikom pripreme i izrade finansijskog plana, kao i kod budžetskog izvještavanja, nije se dosljedno pridržavalo odredbi Zakona o budžetima u FBiH i Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH. Finansijski plan nije usvojen za sve pravne osobe koje u skladu sa članovima 55.

	<p>i 56. Zakona o visokom obrazovanju u Hercegovачko – neretvanskom kantonu predstavljaju organizacione jedinice Sveučilišta u Mostaru;</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Prilikom evidentiranja prihoda po osnovu upisnina i školarina nije se pridržavalo odredbi člana 76. Zakona o budžetima u FBiH, što je imalo za posljedicu da je na datum bilansa ukupan finansijski rezultat podcijenjen, a kratkoročna razgraničenja precijenjena najmanje za iznos od 1.346.534 KM koliko na datum bilansa iznose razgraničenja po navedenom osnovu u knjigovodstvenoj evidenciji četiri fakulteta koja su bila predmet finansijske revizije. S obzirom na to da predmetom revizije nisu bili finansijski izvještaji svih pravnih lica u sastavu Sveučilišta u Mostaru, nismo u mogućnosti potvrditi iskazani finansijski rezultat; 4. U knjigovodstvenoj evidenciji Filozofskog fakulteta neosnovano je izvršeno priznavanje prihoda na ime školarina čija se naplata očekuje u 2018. godini, što nije u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH; 5. Ne možemo potvrditi osnovanost zaključivanja ugovora o djelu za obavljanje redovnih, sistematizovanih poslova koji se obavljaju u kontinuitetu tokom cijele godine, a posebno zaključivanje ugovora o djelu za izvođenje nastave. Naprijed navedeno nije u skladu sa odredbama Zakona o radu, Zakona o obligacionim odnosima, kao ni Statuta Sveučilišta u Mostaru. Za angažovanje nastavnog osoblja i stručnih saradnika po osnovu ugovora o djelu za obavljanje redovnih poslova, obračun i uplata pripadajućih poreza i doprinosa nisu izvršeni kao za redovan rad u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dohodak i Zakona o doprinosima; 6. Fakultet prirodoslovno – matematičkih i odgojnih znanosti i Filozofski fakultet nemaju u stalnom radnom odnosu 50% nastavnika i saradnika za obavezne i stručne predmete usko vezane za područje studija, odnosno ne zadovoljavaju pedagoške standarde u skladu sa članom 13. Uredbe o kriterijima, standardima i normativima u visokom obrazovanju u Hercegovачko – neretvanskom kantonu; 7. Nisu usaglašena stanja gotovine iskazana na kraju godine u Izvještaju o novčanim tokovima i Bilansu stanja, s obzirom na to da je na dan 31.12.2017. godine u Izvještaju o novčanim tokovima iskazana gotovina za 835.068 KM manje u odnosu na gotovinu iskazanu u Bilansu stanja. Posljedica navedenog je da finansijski izvještaji nisu sačinjeni u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH; 8. Nije proveden popis kratkoročnih i dugoročnih razgraničenja na Rektoratu, gotovine, kratkoročnih obaveza i razgraničenja na Ekonomskom fakultetu i obaveza prema bankama i obaveza za školarine i upisnine na Filozofskom fakultetu za 2017. godinu, niti je izvršen u zakonom definisanom roku. Samim time nije izvršeno ni usaglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, kako je to predviđeno odredbama člana 25., 26. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.
<p>Univerzitet u Sarajevu</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Suzdržano mišljenje</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sačinjeni finansijski izvještaji Univerziteta u Sarajevu ne odražavaju stvarno stanje, s obzirom na to da istim nisu obuhvaćeni podaci za 23 fakulteta, dvije akademije i pet instituta koji su u sastavu Univerziteta u Sarajevu, što nije u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju i Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH. Zbog značajnosti navedenog nismo imali pouzdanu osnovu da u potpunosti izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima Univerziteta u Sarajevu za 2017. godinu. <p>Mišljenje o usklađenosti: Negativno mišljenje</p>

	<p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. U skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju na području Kantona Sarajevo, Univerzitet u Sarajevu je bio u obavezi da izvrši proces integracije. Univerzitet u Sarajevu je započeo aktivnosti na provođenju procesa integracije, ali iste nisu okončane do 31.12.2017. godine; 2. Prilikom pripreme i izrade finansijskog plana kao i izvještavanja Univerziteta u Sarajevu, nije se dosljedno pridržavalo odredbi Zakona o budžetima u FBiH i Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH. Finansijski plan nije usvojen za sva pravna lica koja u skladu sa članom 143. Zakona o visokom obrazovanju u Kantonu Sarajevo predstavljaju organizacione jedinice; 3. Ne možemo potvrditi opravdanost zaključivanja ugovora o djelu na Ekonomskom fakultetu, Filozofskom fakultetu, Fakultetu sporta i tjelesnog odgoja, Poljoprivredno-prehrambenom fakultetu i Veterinarskom fakultetu za obavljanje redovnih, sistematizovanih poslova koji se obavljaju u kontinuitetu tokom cijele godine, a posebno zaključivanje ugovora o djelu za izvođenje nastave. Naprijed navedeno nije u skladu sa odredbama Zakona o radu i Zakona o obligacionim odnosima. Za angažovanje nastavnog kadra i stručnih saradnika na osnovu ugovora o djelu za obavljanje redovnih poslova, obračun i uplata pripadajućih poreza i doprinosa nisu izvršeni u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima; 4. Ekonomski fakultet u 2017. godini zaključivao je ugovore o djelu sa zaposlenicima za poslove koji su najvećim dijelom utvrđeni Pravilnikom o unutrašnjem ustrojstvu i organizaciji rada Ekonomskog fakulteta koji predstavljaju redovne poslove zaposlenika u okviru radnih mjesta; 5. Ekonomski fakultet je tokom 2017. godine imao dva kreditna zaduženja (jedan dugoročni i jedan kratkoročni kredit-overdraft), koja su realizovana na osnovu odluka dekana. Zakonom o visokom obrazovanju i Statutom Univerziteta u Sarajevu odobravanje kreditnog zaduženja nije dato u nadležnost dekanu; 6. Popis imovine i obaveza Univerziteta u Sarajevu za 2017. godinu i usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza na dan 31.12.2017. godine, nije izvršeno u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.
<p>Univerzitet u Bihacu – Universitas studiorum Bihigiensis MCMXCVII</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obaveze po pravosnažnim sudskim presudama i sudskim izvršnim rješenjima iz radnog odnosa u iznosu od 823.594 KM (724.274 KM glavnica, 99.320 KM sudski troškovi), nisu evidentirane u knjigovodstvenim evidencijama. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Univerzitet nema pravno važeći akt na osnovu kojeg se vrši obračun plata i naknada plata, što nije u skladu članom 118. Zakona o radu. Pravilnikom o radu Univerziteta nije utvrđen način obračuna plata i naknada plata, već je istim definisano da se plate obračunavaju u skladu sa Kolektivnim ugovorom za visoko obrazovanje i znanost Unsko – sanskog kantona, čija primjena je prestala na osnovu odredbi člana 182. novog Zakona o radu iz 2016. godine;

	<p>2. Ne možemo potvrditi osnovanost zaključivanja ugovora o angažmanu sa vanjskim saradnicima za obavljanje redovnih, sistematizovanih poslova vezanih za izvođenje nastave koji se obavljaju u kontinuitetu tokom cijele godine. Naprijed navedeno nije u skladu sa odredbama Zakona o radu i Zakona o obligacionim odnosima. Za angažovanje nastavnog osoblja i stručnih saradnika na osnovu ugovora o angažmanu za obavljanje redovnih poslova, obračun i uplata pripadajućih poreza i doprinosa nisu izvršeni kao za redovan rad u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dohodak i Zakona o doprinosima;</p> <p>3. Na izdata Rješenja o prekonornim satima, za održanu nastavu u periodu X – XII/ 2017. godine, resorno Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta USK-a nije dalo saglasnost, u skladu sa tačkom 10) u poglavlju 5. Standarda i normativa za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Unsko – sanskog kantona i članom 7. Pravilnika o uvjetima za rad radnika u odgojno – obrazovnim i nastavno – naučnim ustanovama izvan punog radnog vremena, a što je uticalo da obračun izvršenih prekonornih sati nije evidentiran u 2017. godini.</p>
<p>Univerzitet „Džemal Bijedić“ u Mostaru</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Mišljenje s rezervom</p>
	<p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p>
	<p>1. Godišnji popis sredstava i obaveza Univerziteta za 2017. godinu nije proveden u cijelosti u skladu sa odredbama članova 25., 26. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH s obzirom na to da nije izvršen popis potraživanja i obaveza, zbog čega se ne mogu potvrditi stanja potraživanja i obaveza iskazanih u finansijskim izvještajima.</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • U toku 2017. godine došlo je do pada aplikativnog sistema koji Univerzitet koristi za podršku poslovanja. Na nivou Univerziteta nisu postojale rezervne kopije sa podacima o prometu i konačnim stanjima za period januar-avgust 2017. godine, kao ni podaci za 2016. godinu. Početna stanja za 2017. godinu su preuzeta iz pojedinačnih bruto bilansa organizacionih jedinica Univerziteta za 2016. godinu. S obzirom na to da glavne knjige organizacionih jedinica na osnovu kojih su sačinjeni finansijski izvještaji za 2016. godinu nisu bile odštampane, iako je bila obaveza u skladu sa članom 29. Zakona o računovodstvu i reviziji isto je moglo uticati da iskazane bilansne pozicije nisu potpune. Prema prezentiranoj dokumentaciji <i>back-up</i> računovodstvenih podataka još uvijek nije osiguran; • Univerzitet ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu za poslovni prostor Kasarne „Sjeverni logor“ koji je iskazan u poslovnim knjigama.
<p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p>	
<p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p>	
<p>1. Ne možemo potvrditi osnovanost zaključivanja ugovora o djelu sa spoljnjim saradnicima za obavljanje redovnih, sistematizovanih poslova vezanih za izvođenje nastave koji se obavljaju u kontinuitetu tokom cijele godine. Naprijed navedeno nije u skladu sa odredbama Zakona o radu i Zakona o obligacionim odnosima. Za angažovanje nastavnog osoblja i stručnih saradnika na osnovu ugovora o djelu za obavljanje redovnih poslova, obračun i uplata pripadajućih poreza i doprinosa nisu izvršeni kao za redovan rad u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dohodak i Zakona o doprinosima.</p>	
	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Mišljenje s rezervom</p>

Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo	<p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Potraživanja u iznosu od 379.392 KM, po osnovu izdatih prvostepenih i drugostepenih rješenja kao i rješenja o izvršenju, za više isplaćene novčane naknade korisnicima za nezaposlenost, nisu evidentirane na bilansnim pozicijama. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja ostala su raspoloživa sredstva za koja nisu zaključeni ugovori u iznosu od 6.347.206 KM što čini 29% planiranih sredstava za ovu namjenu u 2017. godini. Zbog navedenog nisu u potpunosti ostvareni očekivani efekti realizacije programa na smanjenje stope nezaposlenosti, što nije u skladu sa članom 4. Zakona o budžetima u FBiH. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rukovodilac Odjela interne revizije, ujedno je i član Nadzornog odbora Javne ustanove Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo, čime se narušavaju osnovni principi interne revizije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH; • Predsjednik i član Upravnog odbora čije su nadležnosti jasno definisane Statutom, imenovani su u Komisiju za kontrolu biroa, za obavljanje poslova kontrole rada u biroima neposrednim i elektronskim putem, iako su navedeni sklovi u nadležnosti Sektora za posredovanje u zapošljavanju i evidenciji.
Služba za zapošljavanje Zeničko-dobojskog kantona	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Služba ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu za dva poslovna prostora od ukupno 11 koji su iskazani u poslovnim knjigama, zbog čega još uvijek nije izvršena uknjižba prava vlasništva nad istim kod nadležnih sudova. • U okviru pozicija vanbilansne evidencije, na dan 31.12.2017. godine, iskazano je stanje od 2.703.296 KM, od čega se 156.748 KM odnosi na potraživanja Službe po potpisanim Sporazumima o izmirenju obaveza pravnih subjekata po osnovu doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti, dok se 2.546.549 KM odnosi na potencijalne obaveze prema nezaposlenima za umanjenu novčanu naknadu u periodu maj 2009. – april 2010. godine. <p>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno mišljenje</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pravilnikom o radu Službe za zapošljavanje Zeničko – dobojskog kantona je predviđeno da direktor odlučuje da li se raspisuje javni oglas ili se prijem novih zaposlenika vrši bez raspisivanja javnog oglasa što je neprimjereno jer se Služba finansira iz sredstava doprinosa za osiguranje nezaposlenosti i predstavlja nedostatak sistema internih kontrola. U 2017. godini je izvršeno zapošljavanje 13 uposlenika bez raspisivanja javnog konkursa
Služba za zapošljavanje Županije Zapadno-hercegovačke	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. U finansijskim izvještajima za 2017. godinu, na poziciji bruto plata i naknada plata, iskazan je oporezivi dio naknada po osnovu toplog obroka u bruto iznosu od 51.072 KM, regresa za godišnji odmor u bruto iznosu od 25.595 KM i naknada za prijevoz na posao i sa posla 19.504 KM, što nije obrazloženo u Izvještaju o izvršenju Finansijskog plana za 2017. godinu, niti su sačinjene Bilješke uz finansijske izvještaje za 2017. godinu, u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH

	<p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Služba ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu za dva poslovna prostora od ukupno pet koji su iskazani u poslovnim knjigama. Iako su poduzimane aktivnosti u 2017. godini i ranijim godinama, još uvijek nije izvršena uknjižba prava vlasništva nad istim kod nadležnih sudova, jer nisu obezbjeđeni dokumenti o vlasništvu. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> Popis obaveza i potraživanja na dan 31.12.2017. godine, nije izvršen iako je bila obaveza u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Službe za zapošljavanje Županije Zapadnohercegovačke ostavljena je mogućnost prijema zaposlenika u radni odnos na osnovu odluke direktora uz suglasnost Upravnog vijeća. Na ovaj način se ne osigurava transparentnost kod zapošljavanja u Službi za čiji rad se obezbjeđuju sredstva iz doprinosa za zapošljavanje, a ista predstavljaju javni prihod.
<p>Županijski zavod za upošljavanje Livno</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zavod ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu za pet poslovnih prostora od ukupno osam koji su iskazani u poslovnim knjigama. Iako su poduzimane aktivnosti u 2017. godini i ranijim godinama, još uvijek nije u posjedu ovih poslovnih prostora, s obzirom na to da nije izvršena uknjižba prava vlasništva kod nadležnih sudova. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> Popis sredstava i obaveza na dan 31.12.2017. godine nije izvršen u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH, u dijelu popisa obaveza i potraživanja, izrade izvještaja o popisu, te donošenja Odluke o usvajanju popisa sredstava i obaveza Zavoda na dan 31.12.2017. godine. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Županijskog zavoda za upošljavanje Livno ostavljena je mogućnost prijema zaposlenika u radni odnos u skladu sa zakonom o radu kojim nije definisano da prilikom zapošljavanja postoji obaveza raspisivanja javnog konkursa. Na ovaj način se ne osigurava transparentnost kod zapošljavanja u Zavodu za čiji rad se obezbjeđuju sredstva iz doprinosa za zapošljavanje, a ista predstavljaju javni prihod.
<p>Služba za zapošljavanje SBK/KSB</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> U okviru stalnih sredstava iskazani su poslovni prostori koji se nalaze u Jajcu, Kreševu i Donjem Vakufu za koje Služba ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu. Iako su poduzimane aktivnosti na obezbjeđenju navedene dokumentacije, Služba nije u posjedu ovih poslovnih prostora, jer nije izvršena uknjižba prava vlasništva kod nadležnih sudova iz razloga navedenih u ovom izvještaju. <p>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno mišljenje</p>

<p>Javna ustanova za medicinsku rehabilitaciju i banjsko liječenje – lječilište „Reumal“ Fojnica</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Negativno mišljenje</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nije izvršena ispravka vrijednosti potraživanja u iznosu od 1.770.022 KM na teret rashoda, starijih od godinu dana. Kao posljedica navedenog, rashodi perioda manje su iskazani za navedeni iznos, što je u konačnici uticalo na tačnost iskazanog finansijskog rezultata; 2. Ustanova u 2017. godini nije osigurala relevantnu dokumentaciju po kojoj od tri zaključena ugovora o dugoročnom kreditu, otplaćuje rate i kamate po osnovu preuzimanja sudužništva za kredite privrednog društva Nature Concept Fojnica d.o.o. Fojnica, na osnovu koje bi se utvrdilo da li su stečeni uslovi ili ne za preuzimanje imovinskih prava i obaveza po predmetnom kreditu i upravljanja nad objektom dužnika. Također, blagovremeno nisu poduzete sve potrebne aktivnosti zaštite imovine, te osiguranja tekuće likvidnosti Ustanove; 3. Bilješke uz finansijske izvještaje nisu sačinjene u skladu sa Međunarodnom računovodstvenom standardom 1 - Presentiranje finansijskih izvještaja, obzirom da ne sadrže cjelovit tekstualni opis ili raščlanjene stavke prezentirane u finansijskim izvještajima. <p>Mišljenje o usklađenosti: Negativno mišljenje</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bez saglasnosti osnivača Ustanove izvršeno je smanjenje učešća u kapitalu Društva „NCF“ d.o.o. Fojnica sa 98,23% na 27,83% u korist povećanja privatnog kapitala, a samim tim i smanjenja upravljačkih prava Ustanove u navedenom Društvu, što nije u skladu sa članom 27. Zakona o ustanovama; 2. Prilikom isplata mjesečnih plata od avgusta do decembra 2017. godine, nisu uplaćivani pripadajući porezi i doprinosi u iznosu od 640.971 KM, što nije u skladu sa odredbama Zakona o doprinosima i Zakonu o porezu na dohodak; 3. Ustanova na dan 31.12.2017. godine ima neizmirene obaveze za pripadajuće doprinose za mirovinsko i invalidsko osiguranje iz ranijeg perioda. Navedeno nije u skladu sa odredbama Zakona o doprinosima; 4. Godišnji popis stalnih sredstava i potraživanja nije izvršen u skladu sa članom 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH; 5. Za izvršene nabavke roba, usluga i radova, iskazane vrijednosti 2.431.383 KM u 2017. godini, iako je bila u obavezi, Ustanova nije primjenjivala odredbe Zakona o javnim nabavkama. <p>Skretanje pažnje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vrijednost osnovnog kapitala nije usaglašena u poslovnim knjigama i sudskom registru, jer je u finansijskim izvještajima, na dan 31.12.2017. godine iskazan osnovni kapital u iznosu od 21.178.980 KM, a u Rješenju o upisu u sudski registar 42.045.397 KM; • U poslovnim knjigama Ustanove dio zemljišta nije evidentiran na osnovu vjerodostojnih knjigovodstvenih isprava o vlasništvu i posjedui; • Statutom Ustanove nije predviđeno imenovanje Nadzornog odbora, koji ima funkciju organa kontrole poslovanja u ustanovama, a imenuje ga i razrješava osnivač, u skladu sa Zakonom o ustanovama; • Pravilnikom o radu Javne ustanove za medicinsku rehabilitaciju i banjsko liječenje – lječilište „Reumal“ Fojnica je predviđeno da direktor može odlučiti da li se raspisuje javni konkurs ili se prijem novih zaposlenika vrši bez raspisivanja javnog konkursa, što je neprimjereno jer se radi o javnoj ustanovi. Navedeno je
--	--

	<p>imalo za posljedicu da je u 2017. godini izvršeno upošljavanje 62 zaposlenika bez raspisivanja javnog konkursa.</p>
JU Studentski centar Sarajevo	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Mišljenje s rezervom</p>
	<p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Potraživanja starija od 12 mjeseci u iznosu od 236.869 KM nisu vrijednosno usklađena, odnosno ispravljena na teret rashoda, što je imalo za posljedicu da su rashodi podcijenjeni, a potraživanja i finansijski rezultat precijenjeni za navedeni iznos; 2. Na dan bilansa nije vršena procjena umanjenja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme odnosno procjena nadoknadive vrijednosti sredstava u skladu sa zahtjevima MRS 36 - Umanjenje imovine. Posljedica navedenog je da se knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Standarda. <p>Skretanje pažnje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Studentski centar je u 2016. godini poslovao s gubitkom 215.700 KM, a u 2017. godini sa dobiti 33.703 KM. Ukupne kratkoročne obaveze na dan 31.12.2017. godine iznosile su 8.643.971KM, od čega su obaveze prema dobavljačima 2.011.269 KM, a obaveze za poreze i doprinose po osnovu isplaćenih plata zaposlenicima 4.917.568 KM, dok je tekuća imovina na dan 31.12.2017. godine iznosila 1.949.758 KM. Trenutno je na snazi ograničena blokada transakcijskih računa Studentskog centra od strane Porezne uprave FBiH, zbog neizmirenih obaveza po osnovu pripadajućih poreza i doprinosa kod isplate plata. Navedeno ukazuje na težak finansijski položaj Studentskog centra, što može uticati na postojanje značajne neizvjesnosti u vezi sposobnosti Studentskog centra da posluje po načelu vremenske neograničenosti poslovanja, što nije objavljeno u Bilješkama uz finansijske izvještaje.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p>
JZU Dom zdravlja Jajce	<p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p>
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ne može se potvrditi osnovanost angažovanja fizičkih lica (studenata), za obavljanje redovnih poslova Studentskog centra utvrđenih Pravilnikom o radu sa organizacijom, sistematizacijom radnih mjesta, platama i drugim naknadama radnika; 2. Studentski centar na dan 31.12.2017. godine ima neizmirene obaveze za pripadajuće poreze i doprinose za plate zaposlenika iz ranijeg perioda u iznosu 4.785.076 KM, što nije u skladu sa Zakonom o doprinosima i Zakonom o porezu na dohodak.
	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno mišljenje</p>
	<p>-</p>
	<p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p>
	<p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Provedeni konkurentski postupci za nabavku sanitetskog i drugog potrošnog materijala, nabavku lijekova i nabavku stomatološkog materijala, ukupne vrijednosti 90.091 KM (sa PDV-om), nisu bili u dovoljnoj mjeri transparentni jer nije osigurana pravična i aktivna konkurencija, što nije u skladu sa članom 3., 6., 75. i 88. Zakona o javnim nabavkama. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pravilnikom o radu je predviđeno da Upravni odbor donosi odluku o potrebi zasnivanja radnog odnosa sa novim zaposlenikom javnim oglašavanjem, prijavom potreba za radnikom nadležnoj službi za zapošljavanje ili neposrednim ugovaranjem. U 2017. godini je izvršeno zapošljavanje osam uposlenika na

	<p>određeno vrijeme, od čega četiri na osnovu posebnih odluka Upravnog odbora, bez raspisivanja javnog konkursa, što je neprimjereno jer se Dom zdravlja finansira iz sredstava doprinosa za zdravstveno osiguranje.</p>
<p>Federalni fond za pomoć nastradalim područjima od prirodne nesreće na teritoriji FBiH</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Suzdržano mišljenje</p>
	<p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <p>1. Godišnji finansijski izvještaji Fonda za pomoć nastradalim područjima od prirodne nesreće na teritoriji FBiH za 2017. godinu nisu sačinjeni i ovjereni od ovlaštene osobe, niti dostavljeni nadležnim institucijama u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji FBiH.</p> <p>Program rada i finansijski plan za 2017. godinu nije usvojio Upravni odbor, niti je na iste data saglasnost Vlade FBiH i Parlamenta FBiH, u skladu sa Zakonom o osnivanju Federalnog fonda za pomoć nastradalim područjima od prirodne nesreće na teritoriji FBiH, Zakonom o budžetima u Federaciji BiH i Statutom Fonda za pomoć nastradalim područjima od prirodne nesreće na teritoriji FBiH. Navedeno je rezultiralo da je Fond tokom 2017. godine radio bez odobrenog finansijskog plana, zbog čega ne možemo potvrditi opravdanost nastalih troškova Fonda u iznosu od 325.527 KM.</p>
	<p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <p>1. Nije uspostavljena baza podataka o programima, projektima i sličnim aktivnostima u ugroženim područjima, te potrebnim i raspoloživim finansijskim sredstvima za njihovo ostvarivanje u skladu sa Zakonom o osnivanju Federalnog fonda za pomoć nastradalim područjima od prirodne nesreće na teritoriji FBiH i Statutom Fonda za pomoć nastradalim područjima od prirodne nesreće na teritoriji FBiH;</p> <p>2. Upravni odbor Fonda nije u skladu sa raspoloživim sredstvima donio odluke o dodjeli sredstava finansijske pomoći u iznosu 1.705.000 KM, s obzirom na to da za iste nije usvojen finansijski plan u skladu sa procedurama propisanim u Zakonu o osnivanju Federalnog fonda za pomoć nastradalim područjima od prirodne nesreće na teritoriji FBiH, Zakonu o budžetima u Federaciji BiH i Statutu Fonda za pomoć nastradalim područjima od prirodne nesreće na teritoriji FBiH;</p> <p>3. Gašenje Fonda Upravni odbor je pokrenuo 16.12.2016. godine, ali ni u revidiranoj godini nisu okončane aktivnosti na istom. Upravni odbor Fonda je 24.11.2017. godine svoj rad proglasio okončanim, a da prethodno nije doneseno rješenje Vlade FBiH o razrješenju dužnosti istog, niti su stvorene zakonske pretpostavke za gašenje Fonda, što nije u skladu sa Zakonom o osnivanju Federalnog fonda za pomoć nastradalim područjima od prirodne nesreće na teritoriji FBiH i Statutom Fonda.</p>

3.1.8 Preduzeća u većinskom državnom vlasništvu

Ured za reviziju, planirao je i izvršio finansijsku reviziju za 2017. godinu 14 preduzeća u većinskim državnom vlasništvu¹⁵ (u daljem tekstu preduzeća).

Pregled ostvarenih ukupnih prihoda, rashoda, finansijskog rezultata i kratkoročnih obaveza kod revidiranih subjekata je sljedeći:

¹⁵ Nadležnost Ureda za reviziju obuhvata i preduzeće u kojem država ima vlasnički udjel od 50% plus jednu dionicu ili više (Zakon o reviziji institucija u FBiH, član 11, stav 3).

Red.br.	Subjekti revizije	Ostvareni prihod u 2017. godini u KM	Ostvareni rashodi u 2017. godini u KM	Ostvarena dobit (gubitak) u 2017. godini u KM	Kratkoročne obaveze na dan 31.12.2017. godine u KM
1	2	3	4	5	6
1.	JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo	118.676.586	122.906.757	(4.230.171)	307.550.043
2.	JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo	1.155.076.709	1.154.456.327	620.382	83.787.538
3.	RU „Gračanica“ d.o.o. Gornji Vakuf-Uskoplje	20.014.482	17.089.354	2.925.128	2.278.770
4.	DD RMU „Banovići“ Banovići	148.166.628	141.975.916	6.190.712	36.389.448
5.	„Rudnici boksita“ d.o.o. Posušje	5.617.146	5.568.142	49.004	2.113.562
6.	JP „Elektroprivreda HZ HB“ d.d. Mostar	311.724.825	311.487.384	237.441	95.973.520
7.	JP „Međunarodni aerodrom Tuzla“ d.o.o. Živinice	10.878.737	10.878.737	0	6.048.840
8.	Registar vrijednosnih papira u FBiH d.d. Sarajevo	2.259.304	2.243.320	15.984	83.988
9.	KJP za gospodarenje državnim šumama „Sarajevo-šume“ d.o.o. Sarajevo	16.398.642	16.165.724	232.918	1.921.239
10.	JP „Bosansko-podrinjske šume“ d.o.o. Goražde	2.104.228	1.968.814	135.414	70.487
11.	JKP „Komunalac“ d.o.o. Hadžići	5.312.704	5.020.706	291.998	235.317
12.	JP „Međunarodna zračna luka-aerodrom Mostar“ d.o.o. Mostar	2.837.433	2.796.350	41.083	132.251
13.	„ERCZIPO“ d.o.o. Sarajevo	2.017.742	2.012.091	5.651	163.248
14.	JKP „Čapljina“ d.o.o. Čapljina	3.311.171	3.302.244	8.927	1.386.111
	Ukupno:	1.804.396.337	1.797.871.866	6.524.471	538.134.362

Kao što je navedeno u prethodnoj tabeli, ostvareni prihod revidiranih preduzeća u 2017. godini iskazan je u iznosu 1.804.396.337 KM, a ukupni rashodi 1.797.871.866 KM. JP „Željeznice F-BiH“ d.o.o. Sarajevo iskazale su gubitak u poslovanju u iznosu 4.230.171 KM, a preostalih 13 preduzeća dobit u ukupnom iznosu 10.754.642 KM. Kratkoročne obaveze, na dan 31.12.2017. godine, za revidirana preduzeća iskazane su 538.134.362 KM. U revidiranim preduzećima na dan 31.12.2017. godine bilo je 13.855 zaposlenika.

U sljedećoj tabeli daje se pregled preduzeća i datih mišljenja o finansijskim izvještajima i usklađenosti sa zakonskim propisima:

Red. br.	Subjekti revizije	Dato mišljenje	
		o finansijskim izvještajima	o usklađenosti sa zakonskim propisima
1	2	3	3
1.	JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo	Mišljenje s rezervom	Negativno mišljenje
2.	JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
3.	RU „Gračanica“ d.o.o. Gornji Vakuf-Uskoplje	Pozitivno mišljenje	Mišljenje s rezervom
4.	DD RMU „Banovići“ Banovići	Negativno mišljenje	Negativno mišljenje

5.	„Rudnici boksita“ d.o.o. Posušje	Mišljenje s rezervom	Negativno mišljenje
6.	JP „Elektroprivreda HZ HB“ d.d. Mostar	Mišljenje s rezervom	Mišljenje s rezervom
7.	JP „Međunarodni aerodrom Tuzla“ d.o.o. Živinice	Negativno mišljenje	Mišljenje s rezervom
8.	Registar vrijednosnih papira u FBiH d.d. Sarajevo	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
9.	KJP za gospodarenje državnim šumama „Sarajevo-šume“ d.o.o. Sarajevo	Mišljenje s rezervom	Negativno mišljenje
10.	JP Bosansko-podrinjske šume d.o.o. Goražde	Suzdržano mišljenje	Mišljenje s rezervom
11.	JKP „Komunalac“ d.o.o. Hadžići	Mišljenje s rezervom	Pozitivno mišljenje
12.	JP „Međunarodna zračna luka-aerodrom Mostar“ d.o.o. Mostar	Negativno mišljenje	Mišljenje s rezervom
13.	„ERCZIPO“ d.o.o. Sarajevo	Pozitivno mišljenje	Negativno mišljenje
14.	JKP „Čapljina“ d.o.o. Čapljina	Negativno mišljenje	Mišljenje s rezervom

Napominjemo da je u šest izvještaja, uz data mišljenja o finansijskim izvještajima, skrenuta pažnja na određena pitanja. Skrenuta je pažnja u tri izvještaja u kojima su data mišljenja s rezervom, dva negativna mišljenja i jedno suzdržano mišljenje.

Također, skrenuta je pažnja na određena pitanja i uz mišljenja o usklađenosti sa zakonskim propisima za četiri subjekta, od kojih je dva uz mišljenje s rezervom i dva uz data negativna mišljenja.

3.1.8.1 Glavni nalazi i preporuke

Najveći propusti i nepravilnosti utvrđeni prilikom obavljanja revizija za 2017. godinu, zbog kojih su izražena naprijed navedena mišljenja, odnose se na sljedeće:

- Veći broj preduzeća nije u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH uspostavilo odgovarajući sistem internih kontrola po COSO modelu. U skladu sa navedenim Zakonom, preduzeća nisu odredila koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu, niti su sačinila godišnje izvještaje o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2017. godinu.

Sistem internih kontrola uspostaviti u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.

- Prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja nisu dosljedno primjenjivane odredbe Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI) i Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS), što je imalo za posljedicu da nisu realno iskazana sredstva, obaveze, finansijski rezultat, a samim time ni kapital.

Prilikom sastavljanja i prezentacije finansijskih izvještaja, obavezna je primjena Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS) i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI), kako je propisano odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH.

- Na datum bilansa nije vršeno mjerenje nadoknadive vrijednosti iskazane imovine u skladu sa zahtjevima MRS 36 – Umanjenje imovine, koji zahtijeva da se na kraju svakog izvještajnog perioda ocijeni da li postoji bilo koji pokazatelj da je vrijednost

neko sredstva umanjena. Posebno ističemo da određeni broj preduzeća ulaganja u investicije u toku vodi veoma dugo (neki od 1986. godine), a nije vršena procjena nadoknadivih ulaganja, te iskazane nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi ne ispunjavaju uslove i zahtjeve za priznavanje sredstva u skladu sa paragrafom 89. Okvira MSFI, koji nalaže da se sredstvo prizna u bilansu stanja kada je vjerovatno da će buduće ekonomske koristi priticati u pravno lice i kada sredstvo ima cijenu ili vrijednost koja se može pouzdano izmjeriti.

Na datum bilansa vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti takvog sredstva u skladu sa MRS 36. - Umanjenje imovine, te izvršiti ocjenu priznavanja sredstava u bilansu stanja u skladu sa paragrafom 89. Okvira MSFI.

- Nije vršen obračun proizvodnje i evidentiranje zaliha u skladu sa zahtjevima MRS 2-Zalihe, koji zahtijeva da se zalihe mjere po trošku sticanja ili neto utrživoj vrijednosti, zavisno o tome šta je niže, zbog čega nije moguće utvrditi efekte odstupanja između proizvedene i realizovane količine, te efekte između prodajne cijene i cijene koštanja.

Radi realnog iskazivanja imovine i finansijskog rezultata, uspostaviti robno-materijalno knjigovodstvo za proizvodnju i skladištenje zaliha. Izvršiti vrednovanje odnosno usklađivanje vrijednosti zaliha u skladu sa zahtjevima MRS 2-Zalihe.

- Nije vršena ispravka vrijednosti svih zastarjelih i nenaplativnih potraživanja, a nisu ni poduzimane sve zakonom propisane radnje naplate, kako ne bi nastupila zastara.

Intenzivirati aktivnosti naplate potraživanja, kako ne bi došlo do zastare, te vršiti umanjene vrijednosti potraživanja do naplativog iznosa na teret rashoda poslovanja.

- Rezervisanja po osnovu izvjesnih sudskih sporova nisu vršena u skladu sa zahtjevima MRS 37.-Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva, koja se priznaju kada preduzeća imaju sadašnju obavezu (pravnu ili stvarnu) koja je nastala kao rezultat prošlog događaja; kada je vjerovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi biti potreban za izmirenje obaveza i kada se iznos obaveza može pouzdano procijeniti.

Rezervisanja po osnovu izvjesnih sudskih sporova vršiti u skladu sa zahtjevima MRS 37.-Rezerviranja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva, kako bi finansijski izvještaji po svim bitnim pitanjima prikazali istinito i objektivno finansijski položaj i rezultat poslovanja.

- Ugovori za obavljanje privremenih i povremenih poslova zaključivani su na period od po tri mjeseca, u kontinuitetu cijelu godinu. Neki ugovori za privremene i povremene poslove traju neprekidno više godina. Naprijed navedeno nije u skladu sa članom 166. Zakona o radu koji definiše da privremeni i povremeni poslovi ne predstavljaju poslove za koje se zaključuje ugovor o radu na određeno ili neodređeno vrijeme i da ne traju duže od 60 dana u toku kalendarske godine.

Ugovore o privremenim i povremenim poslovima zaključivati samo u slučajevima i na način predviđen članom 166. Zakona o radu.

- Nabavke roba, usluga i radova nisu vršene u potpunosti u skladu sa procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavkama i provedbenim aktima (postupci nisu pokretani blagovremeno, izbor postupaka nije adekvatan i nabavke su vršene na osnovu ugovora zaključenih u prethodnim godinama).

Nabavke u potpunosti vršiti u skladu sa procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavkama i provedbenim aktima vezanim za javne nabavke.

- Popis imovine i obaveza nije izvršen detaljno i sveobuhvatno u svim preduzećima, niti je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja imovine i obaveza sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, kako je propisano članom 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH.

Popis imovine i obaveza vršiti detaljno i sveobuhvatno, tj. utvrditi stvarno stanje, te uskladiti knjigovodstveno stanje sa stanjem utvrđenim popisom, kako je propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.

- Bilješke uz finansijske izvještaje, za dio preduzeća, nisu sastavljane u skladu sa tačkom 25. MRS 1 – Presentacija finansijskih izvještaja, s obzirom na to da menadžment pri sastavljanju finansijskih izvještaja nije procijenio i objavio sposobnost preduzeća da nastavi poslovati u vremenski neograničenom razdoblju.

Bilješke uz finansijske izvještaje sastavljati u skladu sa tačkom 25. MRS 1 – Presentacija finansijskih izvještaja.

U narednoj tabeli daje se pregled datih preporuka za 2017. godinu, kao i pregled postupanja po preporukama datim u prethodnim revizijama za koje je izvršena ocjena:

Red. br.	Subjekti revizije	Date preporuke za 2017. godinu	Postupanje po preporukama datim u izvještajima u prethodnim godinama										
			Ukupno			Realizovano		Djelimično		Ne-realizovano		Bez ocjene/Neprovodivo	
			Broj	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%		
1.	JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo	12	14	5	35	4	29	5	36	0	00		
2.	JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo	12	12	1	8	0	0	10	83	1	9		
3.	RU „Gračanica“ d.o.o. Gornji Vakuf-Uskoplje	5	Revizija je rađena prvi put										
4.	DD RMU „Banovići“ Banovići	20	Revizija je rađena za 2006. godinu										
5.	„Rudnici boksita“ d.o.o. Posušje	14	Revizija je rađena prvi put										
6.	JP „Elektroprivreda HZ HB“ d.d. Mostar	13	11	4	36	4	36	3	28	0	0		

7.	JP „Međunarodni aerodrom Tuzla“ d.o.o. Živinice	19	Revizija je rađena prvi put									
8.	Registar vrijednosnih papira u FBiH d.d. Sarajevo	2	Revizija je rađena prvi put									
9.	KJP za gospodarenje državnim šumama „Sarajevo-šume“ d.o.o. Sarajevo	14	Revizija je rađena za 2006. godinu									
10.	JP „Bosansko-podrinjske šume“ d.o.o. Goražde	16	Revizija je rađena prvi put									
11.	JKP „Komunalac“ d.o.o. Hadžići	10	Revizija je rađena prvi put									
12.	JP „Međunarodna zračna luka-aerodrom Mostar“ d.o.o. Mostar	29	11	2	18	1	9	7	64	1	9	
13.	„ERCZIPO“ d.o.o. Sarajevo	9	Revizija je rađena prvi put									
14.	JKP „Čapljina“ d.o.o. Čapljina	27	Revizija je rađena prvi put									
Ukupno:		202	48	12	25%	9	19%	25	52%	2	4%	

U narednom pregledu daju se najznačajniji nalazi po subjektima revizije koji su bili osnov za izražavanje mišljenja:

Subjekti revizije	Dato mišljenje za 2017.godinu/ Najznačajniji nalazi
1	2
JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> Društvo na dan 31.12.2017.godine, kao ni na datume prethodnih izvještaja, nije izvršilo mjerenje nadoknadije vrijednosti sredstava u skladu sa zahtjevima MSFI. Društvo je u finansijskim izvještajima iskazalo nekretnine, postrojenja i opremu u upotrebi koja je najvećim dijelom stečena prilikom formiranja jedinstvenog preduzeća od interesa za Federaciju BiH kada je priznata po trošku sticanja umanjenom za obračunatu amortizaciju zaključno sa 31.12.2001. godine. Posljedica navedenog je da se knjigovodstvena vrijednost, nekretnina, postrojenja i opreme u upotrebi može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Standarda; Društvo nije vršilo vrednovanje, odnosno usklađivanje vrijednosti zaliha u upotrebi u skladu sa MRS 2 – Zalihe, koji zahtijeva da se zalihe mjere po trošku sticanja ili neto utrživoj vrijednosti zavisno o tome što je niže. Društvo je iskazalo zalihe u vrijednosti od 23.825.466 KM, od čega 8.374.685 KM čine zalihe sirovina, materijala i rezervnih dijelova van upotrebe, koje se u najvećem dijelu nastale demontiranjem stalnih sredstava prilikom remonta pruge i zamjene gornjeg stroja pruga. Na osnovu navedenog, zalihe nisu realno iskazane, niti se može izmjeriti efekat na finansijski rezultat. <p>Mišljenje o usklađenosti: Negativno mišljenje</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> Društvo na dan 31.12.2017. godine ima neizmirenih obaveza po osnovu doprinosa za PIO, zdravstveno osiguranje i nezaposlenost, u ukupnom iznosu 169.013.611 KM (obaveze iz ranijeg perioda), što nije u skladu sa članom 11. Zakona o doprinosima i članom 23. Pravilnika o načinu obračunavanja i uplate doprinosa;

	<p>2. Godišnji popis imovine i obaveza nije izvršen u skladu sa članom 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, u dijelu popisa zaliha materijala, rezervnih dijelova i sitnog inventara van upotrebe i u dijelu popisa potraživanja i obaveza na osnovu analitičkih pregleda.</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Društvo kontinuirano iskazuje gubitke u poslovanju (u 2017. godini 4.230.171 KM) što je dovelo do značajnog smanjenja kapitala i potpune nesolventnosti i nelikvidnosti. Kapital je u posljednjih 13 godina smanjen za 682.222.072 KM, a na datum bilansa iskazane su obaveze 798.078.185 KM i to dugoročne 488.548.698 KM, a kratkoročne 309.529.487 KM (u okviru kratkoročnih obaveza, obaveze prema zaposlenima iskazane su 190.560.742 KM), dok su tekuća sredstva samo 72.361.587 KM. Ovakva situacija upućuje na postojanje značajne neizvjesnosti u vezi sa sposobnošću Društva da nastavi sa vremenski neograničenim poslovanjem. Radi prevazilaženja postojećih problema osnivač, Vlada FBiH i organi upravljanja Društva (Skupština, Nadzorni odbor i Uprava Društva) nisu sačinili strateški plan održivosti i unapređenja poslovanja koji bi bio provodiv u praksi. Neprovođenje Zakona o finansijskoj konsolidaciji Javnog preduzeća „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo za period od 01.01.2008.–31.12.2012. godine i Zakona o finansiranju željezničke infrastrukture i sufinansiranju putničkog i kombinovanog saobraćaja može imati uticaja na dalje poslovanje Društva; Postupci djelimične privatizacije koji su za posljedicu imali smanjenje državnog, a povećanje dioničkog kapitala, nisu provedeni u skladu sa važećim propisima o privatizaciji. Navedene neusklađenosti konstatovane su i u prethodnim izvještajima, ali po istim nije bilo daljnjih aktivnosti.
<p>JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <p>1. Na dan 31.12.2017. godine Društvo nije izvršilo procjenu vrijednosti nadoknadivog iznosa ulaganja u zavisna društva, u skladu sa MRS 36 – Umanjenje imovine, što može imati za posljedicu da se knjigovodstvena vrijednost ulaganja može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Standarda.</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Na poziciji datih avansa iskazana su potraživanja u iznosu od 72.975.010 KM, koja se odnose za unaprijed uplaćena sredstva rudnicima, odnosno zavisnim društvima, za isporuku uglja, od čega se 59.084.107 KM sa PDV-om, odnosi na uplate starije od 365 dana. Zaključenim ugovorima o datim avansima definisan je način povrata najvećim dijelom putem isporuke uglja, međutim isti se ne realizuju u utvrđenim rokovima, zbog čega Društvo ima iskazana značajna potraživanja u finansijskim izvještajima. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <p>1. Nabavke roba, usluga i radova vršene su bez pravilno odabranih vrsta postupaka i poštivanja propisanih procedura, s obzirom na to da za određene pregovaračke postupke bez objave obavještenja nisu bili ni ispunjeni uslovi za njihovu primjenu, dok su se u pojedinim slučajevima predmeti nabavki dijelili s namjerom izbjegavanja primjene odgovarajućeg postupka, što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.</p>
<p>ZDRU „Gračanica“ d.o.o. Gornji Vakuf-Uskoplje</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p>

	<p>1. Nisu poštovane odredbe Zakona o javnim nabavkama prilikom nabavke usluga prevoza uglja za „TE Tuzla“ i „Natron Hayat“ d.o.o. Maglaj za 2017. godinu, u dijelu pravilnog odabira postupka nabavke kojim bi se osigurala transparentnost, jednakost i nediskriminacija, pravična i aktivna konkurencija, u cilju najučinkovitijeg korištenja javnih sredstava.</p> <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Društvo je u toku 2017. godine vršilo uvećanja osnovne plate po osnovu stimulacija bez donesenog posebnog akta sa utvrđenim mjerilima i kriterijima za ocjenu rezultata rada radnika kako je definisano članom 104. i 105. Pravilnika o radu Društva.
RMU „Banovići“ d.d. Banovići	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Negativno mišljenje</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Na dan 31.12.2017. godine iskazani kapital u finansijskim izvještajima podcijenjen je za 17.358.396 KM, a dugoročna razgraničenja su precijenjena za navedeni iznos jer bespovratno uplaćena sredstva Vlade FBiH po osnovu Zakona o finansijskoj konsolidaciji rudnika uglja u FBiH, nisu evidentirana kao povećanje učešća državnog kapitala; 2. U okviru iskazanih kratkoročnih potraživanja od kupaca, značajan dio u iznosu od 18.471.638 KM (iz perioda 1992.-1994. godine 10.945.874 KM) je bez izvjesnosti naplate, jer je za ista, zbog protoka vremena, nastupila zastara. Društvo nije vršilo vrijednosno usklađivanje ovih potraživanja u skladu sa paragrafom 33., 37., i 85. Okvira za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja i nije teretilo rashode pripadajućeg perioda i finansijski rezultat, što ima za posljedicu da su imovina (potraživanja) i kapital sa 31.12.2017. godine precijenjeni za 18.471.638 KM; 3. Za iskazane zalihe materijala i rezervnih dijelova u iznosu 31.457.503 KM nije vršena procjena umanjenja vrijednosti po osnovu njihove zastarjelosti, u skladu sa zahtjevima MRS 2 – Zalihe, s obzirom na to da se značajan dio odnosi na zalihe nabavljene u ranijem periodu, a koje su zastarjele i neupotrebljive. Nismo mogli utvrditi efekte koje bi navedeno usklađivanje imalo; 4. Na dan 31.12.2017. godine, Društvo nije izvršilo mjerenje nadoknadive vrijednosti stalnih sredstava ukupne neto knjigovodstvene vrijednosti 112.491.488 KM, u skladu sa zahtjevima MRS 36 – Umanjenje imovine. U okviru navedene imovine evidentirano je ulaganje od 12.046.750 KM u transportni sistem jalovine na površinskom kopu Turija, započet još 1986. godine, koji je demontiran, a za koji nije izvršena procjena umanjenja i nisu terećeni rashodi poslovanja. Posljedica navedenog je da se knjigovodstvena vrijednost, nekretnina, postrojenja, opreme i investicija u toku iskazanih u finansijskim izvještajima može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Standarda, te da finansijski izvještaji nisu sastavljeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziju u FBiH, MRS i MSFI; 5. Na dan 31.12.2017. godine Društvo nije izvršilo rezervisanja za izvjesne sudske sporove u ukupnoj vrijednosti od 1.560.000 KM, u skladu sa zahtjevima iz MRS 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva. Navedeno ima za posljedicu da su rashodi i obaveze podcijenjeni, a finansijski rezultat precijenjen. <p>Mišljenje o usklađenosti: Negativno mišljenje</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Za izvršene nabavke u vrijednosti od 23.196.526 KM, Uprava nije provodila postupke i procedure propisane Zakonom o javnim nabavkama, provedbenim i internim aktima; 2. Ne možemo potvrditi iskazane troškove goriva, jer Društvo nije donijelo interna akta kojima bi se vršio adekvatan nadzor nad potrošnjom. Također, ne možemo potvrditi iskazane troškove transportnih usluga, jer ispostavljene fakture

	dobavljača nisu sačinjene na osnovu vjerodostojne dokumentacije.
„Rudnici boksita“ d.o.o. za eksploataciju rude Posušje	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Popisom imovine i obaveza nije utvrđeno stvarno stanje, a samim tim nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, kako nalaže član 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Zbog navedenog, ne možemo potvrditi iskazani finansijski rezultat, koji je uvećan za 140.795 KM (višak zaliha), jer nije izvršeno usklađivanje vrijednosti zaliha, kako nalaže MRS 2 – Zalihe; 2. Na dan 31.12.2017. godine Društvo nije izvršilo mjerenje nadoknadne vrijednosti sredstava u skladu sa zahtjevima MRS 36 - Umanjenje imovine. Posljedica navedenog je da se knjigovodstvena vrijednost, nekretnina, postrojenja i opreme u upotrebi i investicija u toku, može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Standarda, te da finansijski izvještaji nisu sastavljeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, MRS i MSFI. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skupština Društva nije razmatrala Godišnji obračun, Plan poslovanja, Izvještaj o radu, što je bila obaveza u skladu sa članom 335. Zakona o privrednim društvima i članom 6. Zakona o javnim preduzećima u FBiH. Nadzorni odbor i Uprava nisu vršili saziv Skupštine, a što je bila obaveza najmanje jednom godišnje, kako nalaže član 336. Zakona o privrednim društvima.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: Negativno mišljenje</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Društvo je, usluge prevoza rude u iznosu 532.810 KM, usluge održavanja vozila i nabavku rezervnih dijelova za vozni park 41.764 KM, te usluge bušenja za istraživanje boksita 98.449 KM, vršilo bez provođenja odredbi Zakona o javnim nabavkama; 2. Doprinosi za penzijsko invalidsko osiguranje, zdravstveno osiguranje i osiguranje od nezaposlenosti u ukupnom iznosu od 1.227.511 KM iz perioda 2013., 2014. i 2015. godine nisu plaćeni, niti su poduzete bilo kakve aktivnosti u cilju izmirivanja istih, što nije u skladu sa članom 11. Zakona o doprinosima i članom 23. Pravilnika o načinu obračunavanja i uplate doprinosa.
	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Društvo na dan 31.12.2017. godine nije izvršilo mjerenje nadoknadne vrijednosti imovine u skladu sa zahtjevima MRS 36 - Umanjenje imovine. Posljedica navedenog je da se knjigovodstvena vrijednost, nekretnina, postrojenja i opreme u upotrebi i investicija u toku može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Standarda. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ukupna ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca iskazana je 210.114.470 KM, i čini 67% nenaplaćenih potraživanja (na „Aluminij“ d.d. Mostar se odnosi 138.283.199 KM), a što je neopravdano, s obzirom na djelatnost Društva i raspoložive instrumente osiguranja naplate potraživanja.
JP „Elektroprivreda HZ HB“ d.d. Mostar	<p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Društvo nije dosljedno primjenjivalo Zakon o javnim nabavkama u dijelu pravilnog odabira postupka nabavke i osiguranja stvarne konkurencije svih ponuđača. Kod nabavke kratkoročnog kredita pregovaračkim postupkom bez objave obavještenja, nisu postojali opravdani i dokazivi razlozi krajnje hitnosti iz člana 21. Zakona o javnim nabavkama, a kod nabavke usluge reklamiranja Društva putem nogometnih klubova, nije osigurana stvarna konkurentaska osnova svim ponuđačima u skladu sa članom 53. Zakona o javnim nabavkama.

<p>JP „Međunarodni aerodrom Tuzla“ d.o.o. Tuzla</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Negativno mišljenje</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. U finansijskim izvještajima nisu iskazane nekretnine koje Društvo koristi: objekat putničkog terminala, portirnica sa nadstrešnicom i parkiralište, procijenjene vrijednosti 2.080.322 KM. Navedeno ima za posljedicu da su imovina i kapital podcijenjeni za navedeni iznos. Na dan 31.12.2017. godine, kao ni na datume prethodnih izvještaja, Društvo nije izvršilo mjerenje nadoknadive vrijednosti sredstava u skladu sa zahtjevima MRS 36 – Umanjenje imovine. Posljedica navedenog je da se knjigovodstvena vrijednost, nekretnina, postrojenja i opreme u upotrebi i investicija u toku može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Standarda, te da finansijski izvještaji nisu sastavljeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziju u FBiH, MRS i MSFI; 2. Društvo u 2017. godini nije priznalo najmanje 255.747 KM prihoda od donacija koji se odnosi na utrošena primljena sredstva iz Budžeta FBiH za plata i naknade za decembar 2017. godine, kako to zahtjeva MRS 20 - Računovodstveno obuhvatanje državnih donacija i objavljivanje državne pomoći, zbog čega su podcijenjeni prihodi i iskazani finansijski rezultat za 2017. godinu, a precijenjene obaveze za navedeni iznos. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Društvo cjelokupno poslovanje obavlja sa samo jednom aviokompanijom, a značajnim dijelom se finansira iz Budžeta Federacije BiH i Budžeta Tuzlanskog kantona. Iako je trebalo, Društvo nije izvršilo procjenu sposobnosti nastavka poslovanja u vremenski neograničenom periodu.
<p>„Registar vrijednosnih papira u FBiH“ d.d. Sarajevo</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno mišljenje</p> <p>-</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno mišljenje</p> <p>-</p>
<p>KJP za gospodarenje državnim šumama „Sarajevo-šume“ d.o.o. Sarajevo</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Struktura i iskazani iznos kapitala u poslovnim knjigama nije usklađen sa kapitalom upisanim u sudski registar. Osnovni kapital u sudskom registru i u Statutu Društva iskazan je u iznosu 10.000 KM, a u poslovnim knjigama, pored kapitala u navedenom iznosu, iskazan je i državni kapital 354.573.698 KM i dionički kapital 408.699 KM. Prema navedenom, kapital kao i imovina su precijenjeni za navedene iznose, a finansijski izvještaji nisu sastavljeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziju u FBiH, Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja; 2. Društvo nema podatke, niti prati efekte troškova zaliha i njihovo učešće u cijeni koštanja pojedinih drvnih sortimenata. Ne utvrđuje se cijena koštanja drvnih sortimenata, jer uspostavljene evidencije ne daju stvarnu cijenu koštanja.

	<p>Navedeno nije u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom 2–Zalihe;</p> <p>3. Ne može se potvrditi iskazani finansijski rezultat u iznosu od 232.918 KM, jer su prihodi od prodaje drvnih sortimenata manje iskazani za 91.757 KM, a zalihe nisu vrednovane u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom 2–Zalihe. Efekte na finansijski rezultat nije moguće kvantificirati.</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: Negativno mišljenje</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Obaveze po osnovu naknada za korištenje šuma ne izmiruju se u propisanim rokovima, u skladu sa Zakonom o šumama Kantona Sarajevo. Neizmirene obaveze po ovom osnovu za period 2013.- 2017. godina iskazane su 1.375.543 KM; 2. Postupci javnih nabavki nisu se provodili u skladu sa članovima 15. i 23. Zakona o javnim nabavkama u dijelu pravilnog odabira postupka nabavke. Nabavke dodatnih usluga za rekonstrukciju i asfaltiranje puteva u iznosu 230.154 KM, provedene su pregovaračkim postupkom bez objave obavještenja, a da nisu ispunjeni uslovi za primjenu ovog postupka. Također, provedeno je više postupaka nabavki putem direktnih sporazuma za srodne predmete nabavke, a za koje je trebalo provesti drugi odgovarajući postupak nabavke; 3. Popis stalnih sredstava nije pravilno proveden, nije utvrđeno stvarno stanje, niti je izvršeno poređenje stanja utvrđenog popisom sa knjigovodstvenim stanjem radi njihovog usklađivanja, kako je propisano članovima 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pravilnikom o radu, prijem novih radnika predviđen je posredovanjem Zavoda za zapošljavanje, objavljivanjem oglasa u nekom od dnevnih listova ili neposredno ukoliko postoji poznat kandidat za zaposlenje. Prijem uposlenika u 2017. godini je, u najvećem broju, vršen na neposredan način koji je najmanje transparentan, što je neprimjereno jer se radi o preduzeću osnovanom javnim sredstvima i koje gazduje državnim dobrima.
<p>JP „Bosansko-podrinjske šume“ d.o.o. Goražde</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Suzdržavanje od mišljenja</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Društvo ne vodi materijalno knjigovodstvo i nema knjigovodstvenih evidencija o količini i cijeni proizvedenih i skladištenih drvnih sortimenata. Računovodstvenim politikama nije uređeno priznavanje cijene koštanja proizvodnje, ni način vrednovanja i iskazivanja zaliha. Zalihe se evidentiraju na datum bilansa popisom, bez usklađivanja vrijednosti, kako nalaže MRS 2- Zalihe. Ne možemo potvrditi da su finansijski izvještaji sastavljeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, MRS i MSFI. Efekte na finansijske izvještaje nije moguće kvantificirati. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tokom 2017. godine Skupština Društva i Nadzorni odbor nisu imali kontinuitet u svom radu. Vlada Bosansko-podrinjskog kantona je više puta imenovala i razrješavala članove Skupštine. Nadzorni odbor je također radio u više saziva i sa ograničenim mandatima, opozivima i ostavkama, a stavovi njegovih članova u većem broju slučajeva nisu bili međusobno usaglašeni. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Postupci nabavke usluga sječe, izvoza i izгона šumskih drvnih sortimenata i usluga izrade vlaka i sanacije putne komunikacije nisu provedeni uz dosljednu primjenu odredaba Zakona o javnim nabavkama i njegovim provedbenim aktima. Nije postupljeno u skladu sa članovima 53. i 65. Zakona o javnim nabavkama u dijelu pripreme tenderske dokumentacije, evaluacija ponuda i sačinjavanja zapisnika o istim.

	<p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kantonavno Ministarstvo za privredu, u 2017. godini, nije prenijelo na Društvo poslove gospodarenja šumama kako je utvrđeno članom 51. tačka 6. Zakona o šumama Bosansko-podrinjskog kantona. Društvo je u 2017. godini obavljalo navedene poslove bez važećeg Ugovora o ustupanju poslova gospodarenja državnim šumama na području Kantona.
<p>JKP „Komunalac“ d.o.o. Hadžići</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> Na dan 31.12.2017. godine, kao ni na datume prethodnih izvještaja, Društvo nije izvršilo mjerenje nadoknadive vrijednosti sredstava u skladu sa zahtjevima MRS 36 - Umanjenje imovine. Posljedica navedenog je da se knjigovodstvena vrijednost, nekretnina, postrojenja i opreme u upotrebi i investicija u toku može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Standarda, te da finansijski izvještaji nisu sastavljeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, MRS i MSFI; Na poziciji investicija u toku, iskazane su investicije u ukupnom iznosu od 52.661 KM, od kojih se ne očekuju buduće ekonomske koristi u skladu sa paragrafom 89. Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI). <p>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno mišljenje</p> <p style="text-align: center;">-</p>
<p>JP „Međunarodna zračna luka-aerodrom“ d.o.o. Mostar</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Negativno mišljenje</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> Pasivna vremenska razgraničenja iskazana su 2.691.870 KM i odnose se na odgođeni prihod za primljene donacije. Ne postoji potpuna i pouzdana evidencija o nabavljenim sredstvima iz donacija i subvencija, niti o sučeljavanju prihoda kroz amortizaciju u periodu korištenja sredstava. Zbog navedenog, ne može se potvrditi tačnost iskazanih pasivnih vremenskih razgraničenja jer nisu iskazana u skladu sa MRS 20 – Računovodstveno obuhvatanje državnih donacija i objavljivanje državne pomoći; Na dan 31.12.2017. godine, Društvo nije vršilo mjerenje nadoknadive vrijednosti sredstava u skladu sa zahtjevima MRS 36 - Umanjenje imovine. Na poziciji opreme iskazan je iznos od 276.200 KM, za koji nije prezentovana dokumentacija iz koje bi se utvrdilo na što se odnosi i za koju se ne vrši obračun amortizacije. Navedeno ima za posljedicu da vrijednost sredstava nije tačno iskazana, a samim time ni finansijski rezultat, te da finansijski izvještaji nisu sastavljeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziju u FBiH, MRS i MSFI; Društvo je u 2017. godini iskazalo pozitivan finansijski rezultat - dobit od 41.083 KM i isti nije tačno iskazan i precijenjen je za iznos od najmanje 145.308 KM. Nisu knjiženi troškovi u iznosu od najmanje 126.916 KM u čemu su troškovi za marketinške usluge 92.016 KM i nisu tačno iskazani troškovi amortizacije. Prihodi su više iskazani za 18.392 KM, a nije moguće kvantificirati iznos pogrešnog iskazivanja prihoda od donacija. Zbog navedenog, kao i prenosa ispravke nenaplaćenih potraživanja na teret rashoda i otpisivanja obaveza prema dobavljačima koje nisu prethodno usaglašene, ne može se potvrditi iskazani finansijski rezultat. <p>Skretanje pažnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Skupština i Nadzorni odbor ne obavljaju funkcije organa upravljanja Društva u skladu sa Zakonom o privrednim društvima i Zakonom o javnim preduzećima u FBiH. Grad Mostar nije imenovao predstavnika - punomoćnika osnivača Društva i sjednice Skupštine nisu održavane od 2013. godine, što nije u skladu sa članom 336. Zakona o privrednim društvima. Zbog neodržavanja Skupštine nisu usvojeni finansijski izvještaji i izvještaji o poslovanju od 2013. do 2017. godine, niti su

	<p>razmatrani Godišnji obračun, Plan poslovanja i Izvještaj o radu, što je obaveza u skladu sa članom 335. Zakona o privrednim društvima i članom 6. Zakona o javnim preduzećima u FBiH;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Društvo nije izvršilo procjenu sposobnosti nastavka poslovanja u vremenski neograničenom periodu.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Planovi poslovanja Društva ne sadrže sve elemente propisane Zakonom o javnim preduzećima u FBiH, a koji se odnose na: predviđanje prihoda i rashoda, kapitalne izdatke, izvore finansiranja, kao i elemente nabavki. Iako je u 2017. godini došlo do značajnog pada prihoda i rashoda u odnosu na planirane, nisu poduzete aktivnosti na izmjenama i dopunama Plana poslovanja u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima; 2. Za postupke javnih nabavki izrade glavnog projekta širenja stajanke u iznosu od 35.720 KM i aerodromskog uređaja za izvlačenje dima i plinova – dimovuk u iznosu od 14.481 KM nisu pravilno odabrani postupci nabavke. Također, kod direktnih sporazuma u više slučajeva vršeno je dijeljenje predmeta nabavke. Navedeno nije u skladu sa članovima 15., 21. i 23. Zakona o javnim nabavkama; 3. Popisom imovine i obaveza nije utvrđeno stvarno stanje, a samim tim nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, kako je propisano članovima 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.
<p>„ERCZIPO“ d.o.o. Sarajevo</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Pozitivno mišljenje</p> <p>-</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: Negativno mišljenje</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Za izvršene nabavke roba i usluga iskazane vrijednosti 551.326 KM u 2017. godini, iako je bilo u obavezi, Društvo nije primjenjivalo odredbe Zakona o javnim nabavkama.
<p>JKP „Čapljin“ d.o.o. Čapljin</p>	<p>Mišljenje o finansijskim izvještajima: Negativno mišljenje</p> <p>Osnov za izražavanje mišljenja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Na dan 31.12.2017. godine, Društvo nije izvršilo mjerenje nadoknadive vrijednosti sredstava u skladu sa zahtjevima MRS 36 - Umanjenje imovine. Osim toga, Društvo je tokom 2017. godine izmijenilo amortizacijske stope bez preispitivanja ostatka vrijednosti korisnog vijeka upotrebe imovine, što nije u skladu sa paragrafom 51. MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema. Efekte na finansijske izvještaje nismo mogli utvrditi. Posljedica navedenog je da finansijski izvještaji nisu sastavljeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, MRS i MSFI; 2. Društvo je na dan 31.12.2017. godine iskazalo obaveze u iznosu 17.062.672 KM, a da se nisu stekli uslovi za priznavanje u skladu sa paragrafom 91. Okvira za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja. Na osnovu iskazanih obaveza, neosnovano su iskazane nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi; 3. Društvo nije iskazalo obaveze utvrđene po Sporazumu o plaćanju dužnih javnih prihoda iz perioda 2002. do 2007. godine, u ukupnom iznosu 3.497.385 KM. Također, nisu iskazane obaveze za opću i posebnu vodnu naknadu za korištenje voda, utvrđene u Zapisniku Federalne uprave za inspeksijske poslove 2003. - 2016. godine u ukupnom iznosu 1.002.164 KM, što ima za posljedicu da su rashodi i obaveze podcijenjeni, a finansijski rezultat precijenjen; 4. Iskazane zalihe u iznosu 205.353 KM nisu vrednovane u skladu sa MRS 2 - Zalihe. Efekte na finansijske izvještaje nismo mogli utvrditi;

5. Društvo je iskazalo potraživanja 1.847.433 KM koja nisu vrijednosno usklađena, što je bila obaveza u skladu sa paragrafom 33., 37. i 85. Okvira za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja. Efekte na finansijske izvještaje nismo mogli utvrditi.

Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom**Osnov za izražavanje mišljenja:**

1. Društvo u 2017. godini, a ni u ranijem periodu nije vršilo obračun i plaćanje opće i posebne vodne naknade za korištenje voda u skladu sa Zakonom o vodama i Pravilnikom o načinu obračunavanja i postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontroli podmirivanja obaveza na osnovu opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada;
2. Popisom imovine i obaveza nije utvrđeno stvarno stanje, a samim time nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, kako je propisano članovima 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

3.2 Revizija učinka

Shodno članu 14. Zakona o reviziji institucija u Federaciji BiH, Ured za reviziju ima pravo izvršiti pregled ili ispitivanje određenog aspekta poslovanja cijele ili dijela institucije, programa ili aktivnosti u pogledu ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti sa kojima ta institucija koristi svoje resurse i o tome izvještava na način koji određuje ovaj Zakon. Rezultati pojedinačnih revizija učinka prezentiraju se putem izvještaja koji se dostavljaju subjektima revizije i ostalim institucijama u skladu sa odredbama Zakona o reviziji (Parlament Federacije BiH, Vlada Federacije BiH i Predsjednik Federacije BiH). Izvještaji revizije učinka su javni dokumenti i objavljuju se na web stranici Ureda za reviziju.

U provođenju revizije učinka primjenjuje se Okvir međunarodnih standarda za vrhovne revizijske institucije (ISSAI okvir u BiH) koji prepoznaju reviziju učinka kao jednu od tri glavne vrste revizije javnog sektora. Revizija učinka treba da doprinese boljim javnim uslugama, kvalitetnijem trošenju javnog novca i većem stepenu transparentnosti i javne odgovornosti. Teme za reviziju učinka, koje su relevantne, aktuelne i od posebnog interesa za građane, biraju se iz oblasti u kojima su potrebne promjene, te koje su značajne u smislu angažovanih materijalnih i ljudskih resursa ili uticaja koji imaju na društvo.

Revizija učinka najčešće obuhvata višegodišnji period, te se ne vezuje za kalendarsku godinu. U revizionom ciklusu 2017/2018. godine objavljeno je pet izvještaja revizije učinka kako slijedi:

1. Transparentnost zapošljavanja u javnim preduzećima FBiH;
2. Efikasnost upravljanja gubicima vode u vodovodnim preduzećima;
3. Efikasnost rada općinskih sudova;
4. Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Podrška razvoju malog i srednjeg preduzetništva u FBiH“;
5. Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Unapređenje energetske efikasnosti u institucijama FBiH“.

Prvi tri navedena izvještaja predstavljaju revizije učinka čiji su predmeti ispitivanja bile oblasti koje do sada nisu revidirane od strane Ureda za reviziju, te su u izvještajima osim nalaza i zaključaka date i preporuke. Preostala dva izvještaja odnose se na praćenje realizacije preporuka iz ranije objavljenih izvještaja revizije učinka, te su u njima predstavljeni nalazi i zaključci.

3.2.1 Glavni zaključci revizije učinka

- Javna preduzeća u većinskom vlasništvu Federacije BiH i nadležne institucije Federacije BiH nisu poduzele odgovarajuće aktivnosti, kako bi zapošljavanje u javnim preduzećima učinili transparentnim. Postojeća regulativa je ostavila prostor menadžmentu javnih preduzeća da samostalno odlučuju kako će vršiti zapošljavanje i koliko će biti transparentni u obavljanju svojih dužnosti. Informacije o zapošljavanju u javnim preduzećima, u većini slučajeva, nisu bile javno objavljene i dostupne svim nezaposlenim i zainteresovanim licima, tako da isti nisu imali jednake šanse za zapošljavanje. Izostao je i odgovarajući nadzor nad zapošljavanjem u javnim preduzećima, kao i posredovanje u zapošljavanju između osoba koje traže zaposlenje i javnih preduzeća koja imaju potrebu za radnom snagom.
- Gubici vode u vodovodnim preduzećima se mogu i trebaju značajno smanjiti, kako bi se osiguralo redovno vodosnabdijevanje građana, smanjili troškovi vodovodnih preduzeća vezani za gubitke vode i sačuvala voda kao jedan od najvrjednijih prirodnih resursa. Rezultati revizije su pokazali kako vodovodna preduzeća u Federaciji BiH nisu poduzimala odgovarajuće aktivnosti u cilju otkrivanja i adekvatnog evidentiranja gubitaka vode u vodovodnoj mreži i u skladu s tim nisu poduzimali konkretne aktivnosti i mjere, kako bi smanjili gubitke vode. Izostanak adekvatnog nadzora i kontrole vodovodnih preduzeća od strane njihovih osnivača (općine, gradovi, kanton) dodatno usložnjava teško stanje u oblasti vodosnabdijevanja. Osnivači nisu osigurali da vodovodna preduzeća na odgovoran način upravljaju vodovodnom infrastrukturom i da ulažu dovoljna sredstva za održavanje i rekonstrukciju vodovodne mreže.
- Revizijom je konstatovano da se efikasnosti rada općinskih sudova značajno razlikuje zbog činjenice da su određeni sudovi sa postojećim resursima kontinuirano rješavali manji broj predmeta, u poređenju sa ostalim sudovima. Nadležni u sudovima ne raspolažu sa odgovarajućim informacijama o tome da li su ljudski resursi maksimalno iskorišteni, odnosno da li se sa postojećim ljudskim resursima rješava dovoljan broj predmeta. Općinski sudovi nisu bili efikasni u pogledu rješavanja predmeta u utvrđenim rokovima, niti su osigurali odgovarajuće praćenje trajanja pojedinačnih predmeta i analizu uzroka koji dovode do prekoračenja rokova. Neblagovremeno rješavanje predmeta u prethodnim godinama, uzrokovalo je isplate značajnih iznosa javnih sredstava zbog utvrđenih povreda prava na suđenje u razumnom roku. Posebno zabrinjava činjenica da broj utvrđenih povreda prava na suđenje u razumnom roku, kao i iznosi obeštećenja stranaka, imaju trend rasta. Podaci o različitom prosječnom trajanju rješavanja predmeta između sudova, ukazuju na činjenicu da građani Federacije BiH, zavisno od

toga na kojem sudu rješavaju svoj predmet, nemaju iste mogućnosti da brzo i ekonomično ostvare svoja prava.

- Praćenje realizacije preporuka iz ranije objavljenih izvještaja revizije učinka pokazalo je kako institucije kojima su upućene preporuke nisu preduzele dovoljne aktivnosti u cilju realizacije preporuka. Također je zaključeno kako nije ostvaren napredak u postupanju Parlamenta FBiH i Vlade FBiH na osnovu izvještaja revizije učinka. Navedeni organi vlasti izvještaje revizije učinka nisu redovno razmatrali, niti su svojim zaključcima obavezali institucije da realiziraju date preporuke.

3.2.2 Glavni nalazi i preporuke revizije učinka

U ovom dijelu izvještaja prezentirani su osnovni nalazi i preporuke iz tri objavljena izvještaja revizije učinka, u kojima su obrađene teme koje nisu bile predmet ispitivanja u ranijim izvještajima revizije učinka. Revizije su se odnosile na višegodišnji vremenski period, uzorkom su bila obuhvaćena 63 subjekta, a preporuke su upućene na 77 subjekta, što je prikazano u narednoj tabeli:

Red. br.	Revizija učinka	Subjekti revizije	Broj subjekata obuhvaćenih uzorkom revizije	Broj subjekata kojima su date preporuke	Broj datih preporuka	Vremenski obuhvat revizije
1.	Transparentnost zapošljavanja u javnim preduzećima FBiH	<ul style="list-style-type: none"> • Javna preduzeća u većinskom vlasništvu FBiH • Resorna ministarstva koja vrše ovlaštenja u javnim preduzećima iz nadležnosti FBiH, • Federalni zavod za zapošljavanje. 	12	25	11	2014.-2016.
2.	Efikasnost upravljanja gubicima vode u vodovodnim preduzećima	<ul style="list-style-type: none"> • Javna preduzeća koja vrše usluge vodosnabdijevanja u FBiH (vodovodna preduzeća u FBiH) • Osnivači vodovodnih preduzeća (kanton/JLS) 	20	20	7	2015.-2017.
3.	Efikasnost rada općinskih sudova	<ul style="list-style-type: none"> • Općinski sudovi u FBiH 	31	32	6	2014.-2016.
	UKUPNO:		63	77	24	

3.2.2.1 Revizija učinka „Transparentnost zapošljavanja u javnim preduzećima FBiH“

Cilj revizije je bio ispitati postupak zapošljavanja u javnim preduzećima Federacije BiH i uzroke nedovoljne transparentnosti zapošljavanja.

Glavni nalazi revizije:

- Javna preduzeća u većinskom vlasništvu Federacije BiH su u periodu 2014.-2016. godina intenzivno zapošljavala nove radnike, pri čemu se menadžment javnih preduzeća, najčešće odlučivao za nedovoljno transparentne načine zapošljavanja. U posmatranom periodu revizije, u devet javnih preduzeća iz uzorka revizije, ukupno je zaposleno 2282 nova radnika, od toga je 73%, odnosno 1674 radnika primljeno bez konkursa/oglasa.
- Najčešće korišteni i internim aktima propisani načini zapošljavanja bili su zapošljavanje kandidata na osnovu zaprimljenih individualnih prijava za posao, odnosno neposrednim izborom „poznatog kandidata“. Revizijom je konstatovano da su i jedan i drugi način netransparentni.
- Zapošljavanje u javnim preduzećima Federacije BiH rijetko se provodilo putem konkursa/oglasa, a konstatovano je da ni ovaj način zapošljavanja nije zadovoljavao kriterije transparentnosti.
- Postojeći propisi u Federaciji BiH kojima je uređeno poslovanje, a time i zapošljavanje u javnim preduzećima, nisu jasno regulisali način zapošljavanja, postupak zapošljavanja, kao i informisanje o zapošljavanju u javnim preduzećima. Zakoni nisu slijedili, niti jasno propisali obaveze koje proističu iz međunarodnih deklaracija i konvencija iz oblasti zapošljavanja, kao i načela transparentnosti koja proističu iz zakona donesenih na nivou BiH.
- Zakonskim i podzakonskim propisima nije definisano provođenje nadzora nad zapošljavanjem u javnim preduzećima Federaciji BiH, što je imalo je za posledicu da se suštinski nadzor nad zapošljavanjem u javnim preduzećima nije ni provodio.
- Federalni zavod za zapošljavanje, kao nadležna institucija za unapređenje zapošljavanja u Federaciji BiH nije se bavio ispitivanjem zapošljavanja u javnim preduzećima, niti je predlagao konkretne mjere za osiguranje uslova za proaktivno posredovanje u zapošljavanju između nezaposlenih osoba i javnih preduzeća.
- Federalni zavod za zapošljavanje i službe za zapošljavanje nisu uspostavile adekvatne evidencije o nezaposlenim osobama koje su osnovna pretpostavka za aktivno posredovanje u zapošljavanju.

Preporuke za Parlament Federacije BiH

- *Okončati proceduru donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu, kojim će se propisati obaveza zapošljavanja putem javnog oglašavanja (konkurs/oglas), u cilju transparentnosti zapošljavanja u cjelokupnom javnom sektoru, a time i u javnim preduzećima Federacije BiH. Osigurati da se u Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o radu uvrste kaznene odredbe za nepoštivanje obaveze javnog oglašavanja prilikom zapošljavanja.*

Preporuke za Vladu Federacije BiH

- *Osigurati da se nakon donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu odmah pristupi izradi provedbenog akta, kojim treba detaljno i sveobuhvatno urediti način i postupak zapošljavanja u javnom sektoru, pa tako i u javnim preduzećima Federacije BiH;*
- *U skladu sa dopunama Zakona o javnim preduzećima u Federaciji BiH, donijeti nedostajuću Uredbu, kojom će se javnim preduzećima u Federaciji BiH detaljnije urediti principi obavljanja djelatnosti od javnog društvenog interesa;*
- *Jasno propisati nadležnosti u provođenju nadzora nad zapošljavanjem u javnim preduzećima Federacije BiH.*

Preporuke za Federalno ministarstvo prometa i komunikacija i Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije, kao i ostala resorna ministarstva koja vrše ovlaštenja u javnim preduzećima iz nadležnosti Federacije BiH

- *Izraditi procedure za provođenje nadzora, praćenje rada i monitoring u javnim preduzećima Federacije BiH, uz obavezu podnošenja izvještaja Vladi Federacije BiH;*
- *Kontinuirano analizirati planove i izvještaje o zapošljavanju u javnim preduzećima Federacije BiH, uz obaveznu kontrolu načina i postupka zapošljavanja i o tome redovno obavještavati Vladu Federacije BiH.*

Preporuke za javna preduzeća Federacije BiH

- *Javno objavljevati informacije o svakom pojedinačnom zapošljavanju, kako bi sva lica koja traže posao, imala jednak pristup informacijama o planiranom zapošljavanju;*
- *Internim aktima javnih preduzeća jasno definisati procedure zapošljavanja, kako bi svaka faza u postupku zapošljavanja bila jasno propisana, adekvatno dokumentovana i podložna provođenju nadzora.*

Preporuka za Federalno ministarstvo rada i socijalne politike

- *Okončati izradu nedostajućih propisa, kojim će se osigurati pretpostavke za adekvatno i proaktivno posredovanje u zapošljavanju.*

Preporuke za Federalni zavod za zapošljavanje i kantonalne službe za zapošljavanje

- ***Ubrzati aktivnosti usklađivanja i ažuriranja podataka o osobama sa evidencija službi za zapošljavanje, kako bi se omogućila uspostava kvalitetnih evidencija o aktivnim tražiocima posla;***
- ***Osigurati proaktivnu saradnju sa javnim preduzećima, kako bi se unaprijedilo posredovanje u zapošljavanju između javnih preduzeća i nezaposlenih lica evidentiranih na službama za zapošljavanje.***

3.2.2.2 Revizija učinka „Efikasnost upravljanja gubicima vode u vodovodnim preduzećima“

Cilj revizije je bio ispitati jesu li vodovodna preduzeća i njihovi osnivači poduzimali adekvatne aktivnosti, kako bi se smanjili gubici vode u vodovodnim mrežama u Federaciji BiH, koji su prepoznati kao jedan od najvećih uzroka problema u vodosnabdijevanju.

Glavni nalazi revizije:

- Gubici vode u mreži kod većine vodovodnih preduzeća iz uzorka revizije bili su izrazito visoki, a kod pojedinih vodovodnih preduzeća iznosili su čak i preko 70% od ukupne količine zahvaćene vode. U periodu 2015.-2017. godina, u 10 vodovodnih preduzeća iz uzorka, količina vode u iznosu cca. 288 miliona m³ ili 64% od ukupno zahvaćene vode izgubljena je u sistemima vodosnabdijevanja.
- Većina vodovodnih preduzeća nije preduzimala aktivnosti u cilju odgovarajućeg otkrivanja i evidentiranja gubitaka vode. Podaci o strukturi gubitaka vode, kojima raspolaže većina vodovodnih preduzeća iz uzorka, ne omogućavaju pouzdano i jasno utvrđivanje stvarnih i prividnih gubitaka, pa se isti najčešće utvrđuju prema procjenama.
- Uprkos visokim gubicima vode, vodovodna preduzeća nisu definisala precizne i mjerljive ciljeve za smanjenje gubitaka vode, niti su vršili aktivnu kontrolu vodovodne mreže u cilju blagovremenog otkrivanja gubitaka vode. Popravke na mreži najčešće su vršene tek nakon pojave vidljivog curenja vode. Preduzete aktivnosti u većini slučajeva nisu rezultirale smanjenjem gubitaka vode.
- Osnivači vodovodnih preduzeća, u velikom broju, nisu precizno definisali obaveze vodovodnih preduzeća, zbog čega je izostalo redovno održavanje i izgradnja sistema vodosnabdijevanja, a preduzeća su poslovala sa neodgovarajućim tehničkim i kadrovskim kapacitetima.
- Veliki broj osnivača ne raspolaže ni osnovnim podacima o gubicima vode u vodovodnoj mreži, niti su zahtijevali od vodovodnih preduzeća redovno dostavljanje informacija o gubicima vode i mjerama koje se preduzimaju na njihovom smanjenju.

Preporuke za vodovodna preduzeća

- *Osigurati redovno i precizno evidentiranje i praćenje gubitaka vode u vodovodnoj mreži;*
- *Uspostaviti metode aktivne kontrole gubitaka vode i osigurati njihovo kontinuirano provođenje;*
- *Osigurati redovno održavanje vodovodne infrastrukture i izdvajanje dovoljnih finansijskih sredstava za ove namjene;*
- *Jasno definisati ciljeve i planirati konkretne mjere usmjerene na smanjivanje gubitaka vode u mreži i osigurati njihovo provođenje.*

Preporuke za osnivače vodovodnih preduzeća

- *Jasno definisati obaveze i odgovornosti između osnivača i vodovodnih preduzeća u cilju osiguranja redovnog održavanja vodovodne mreže i smanjivanja gubitaka vode u mreži;*
- *Osigurati kontinuiranu kontrolu i nadzor iskazanih podataka o zahvaćenoj i isporučenoj vodi i gubicima vode, kako bi se imao tačan uvid u stanje gubitaka vode i poduzele adekvatne aktivnosti na njihovom smanjivanju;*
- *Utvrđiti prioriteta kapitalna ulaganja u održavanje i rekonstrukciju vodovodne mreže.*

3.2.2.3 Revizija učinka „Efikasnost rada općinskih sudova“

Cilj revizije bio je ispitati efikasnost rada općinskih sudova u rješavanju predmeta. U okviru navedenoga cilja, revizija je ispitivala da li pojedini općinski sudovi, sa postojećim resursima, rješavaju veći broj predmeta u odnosu na druge općinske sudove, te da li se predmeti rješavaju u utvrđenim rokovima.

Glavni nalazi revizije:

- Rezultati DEA analize su pokazali da je između općinskih sudova u posmatranom periodu postojala značajna razlika u broju riješenih predmeta u odnosu na raspoložive ljudske resurse, te da je većina sudova sa ovog aspekta bila nedovoljno efikasna. Tako je 18 općinskih sudova sa raspoloživim ljudskim resursima riješilo manji broj sudskih predmeta u poređenju sa ostalih 13 općinskih sudova, uključenih u analizu. Određeni općinski sudovi su sa raspoloživim ljudskim resursima kontinuirano rješavali manje sudskih predmeta u odnosu na druge općinske sudove uključene u analizu.
- Postojeći način praćenja rezultata rada u sudovima ne pruža pouzdane informacije o stvarnoj iskorištenosti ljudskih resursa.

- U svim sudovima iz uzorka, u posmatranom periodu, došlo je do prekoračenja rokova za rješavanje predmeta. Nisu poštovani optimalni, a samim time ni zakonom propisani rokovi. U prosjeku se dvije trećine predmeta u općinskim sudovima, rješavalo sa prekoračenjem rokova.
- Općinski sudovi nisu u dovoljnoj mjeri pratili trajanja rješavanja predmeta i analizirali uzroke kašnjenja u rješavanju predmeta.
- U pojedinim sudovima prosječno trajanje rješavanja predmeta bilo je višestruko duže u odnosu na prosječno trajanje rješavanja predmeta u drugim sudovima.
- Gotovo jedna trećina neriješenih predmeta u općinskim sudovima stara je od 2 do 5 godina, što je značajno ako se uzme u obzir da su optimalni rokovi za rješavanje predmeta iz nadležnosti općinskih sudova skoro u pravilu kraći od jedne godine.
- Dugotrajno rješavanje predmeta, u posljednje vrijeme se sve češće karakterizira kao povreda prava na suđenje u razumnom roku. U periodu 2014.-2018. godina, odlukama nadležnog suda, utvrđena je obaveza obeštećenja stranaka zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku u iznosu preko 1,8 miliona KM na teret kantonalnih budžeta.

Preporuke za općinske sudove

- *Redovno vršiti procjenu iskorištenosti raspoloživih ljudskih resursa u cilju osiguranja efikasnosti u rješavanju predmeta;*
- *Internim aktom suda precizno propisati način praćenja trajanja i poštivanja rokova rješavanja pojedinačnih predmeta;*
- *Redovno vršiti detaljnu analizu uzroka kašnjenja u rješavanju predmeta, s ciljem preduzimanja mjera na otklanjanju uzroka koji dovode do nepoštivanja „optimalnih rokova“;*
- *Identifikovati i analizirati sve predmete kod kojih postoji rizik od povrede prava na suđenje u razumnom roku, kako bi se osiguralo njihovo žurno rješavanje;*
- *Osigurati rješavanje predmeta prema starosti inicijalnog akta, kako bi se poboljšala starosna struktura neriješenih predmeta.*

Preporuka za Federalno ministarstvo pravde

- *Uputiti inicijativu VSTV-u BiH da se izvrši detaljna analiza sudijskih normi, utvrđenih Pravilnikom o orijentacionim mjerilima za rad sudija i stručnih saradnika u sudovima u BiH.*

3.2.3 Praćenje realizacije preporuka revizije učinka

U ovom dijelu izvještaja prezentiraju se rezultati provedenog praćenja realizacije preporuka iz dva ranije objavljena izvještaja revizije učinka. Praćenje realizacije preporuka revizije učinka predstavlja važan dio revizijskog postupka, predviđen

Međunarodnim standardima VRI. Riječ je o periodičnoj aktivnosti koja se provodi s ciljem osiguranja povratne informacije za Ured za reviziju, zakonodavnu i izvršnu vlast o aktivnostima preduzetim na osnovu izvještaja revizije učinka, a sve u cilju unapređenja buduće prakse postupanja po izvještajima i veće realizacije preporuka.

3.2.3.1 Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Podrška razvoju malog i srednjeg preduzetništva u FBiH“

Cilj praćenja bio je ispitati da li su odgovorne institucije preduzimale aktivnosti na osnovu Izvještaja revizije učinka „Podrška razvoju malog i srednjeg preduzetništva u FBiH“ objavljenog u 2013. godini, te u kojoj mjeri su date preporuke realizovane.

Rezultati provedenog praćenja pokazali su sljedeće:

- Od ukupno sedam preporuka datih u predmetnom Izvještaju, jedna preporuka je potpuno realizovana, četiri preporuke su djelimično realizovane, dok za dvije preporuke nisu preduzimate aktivnosti na njihovoj realizaciji.
- Programi podrške sektoru MSP nisu planirani na temelju sveobuhvatnih informacija o stanju u sektoru i uslovima poslovanja subjekata MSP.
- Prilikom provođenja programa podrške razvoju ovog sektora, prioritet se i dalje davao dodjeli finansijskih poticaja, dok su izostale opšte mjere podrške koje su potrebne za stvaranje boljih uslova poslovanja za sve subjekte malog i srednjeg poduzetništva.
- U prethodnim godinama učinjen je određeni napredak u definisanju kriterija za odabir korisnika finansijskih poticaja, međutim konstatovano je da kvalitet projekta i dalje ne predstavlja kriterij koji se koristi za ocjenu projekata u svim oblastima za koje su poticaji davani.
- Federalno ministarstvo razvoja, preduzetništva i obrta nije osiguralo odgovarajuće praćenje rezultata poticaja kako bi se utvrdio stvarni učinak datih poticaja na razvoj ovog važnog sektora.
- Nije ostvaren napredak u postupanju Parlamenta FBiH i Vlade FBiH na osnovu izvještaja revizije učinka. Navedeni organi vlasti izvještaje revizije učinka nisu redovno razmatrali, niti su svojim zaključcima obavezali institucije da realiziraju date preporuke.

3.2.3.2 Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Unapređenje energetske efikasnosti u institucijama FBiH“

Cilj praćenja bio je ispitati preduzete aktivnosti institucija na temelju Izvještaja revizije učinka „Unapređenje energetske efikasnosti u institucijama FBiH“ objavljenog u 2015. godini i procijeniti u kojoj mjeri su date preporuke realizovane.

Rezultati provedenog praćenja pokazali su sljedeće:

- Od ukupno trinaest preporuka datih u predmetnom izvještaju, tri preporuke su realizovane, pet preporuka je djelimično realizovano, dok za četiri preporuke institucije još uvijek nisu preduzele potrebne aktivnosti na njihovoj realizaciji. Jedna od datih preporuka više nije relevantna obzirom da je podzakonski akt na koji se preporuka odnosila stavljen van snage.
- U proteklom periodu ostvaren je značajan napredak u osiguranju osnovnih pretpostavki za sistemsko unapređenje energetske efikasnosti u FBiH. Donesen je Zakon o energijskoj efikasnosti u FBiH i izrađene su Okvirna energetska strategija FBiH do 2035. godine i Akcioni plan energetske efikasnosti FBiH za period 2016.-2018. godina.
- Još uvijek nedostaju važni podzakonski akti koji su neophodni za postupanje u skladu sa odredbama Zakona o energijskoj efikasnosti u FBiH i realiziranje programa unapređenja energetske efikasnosti.
- Donesenim Zakonom, strateškim i planskim dokumentima prepoznat je značaj unapređenja energetske efikasnosti u javnom sektoru, te su propisane obaveze institucija koje je potrebno ispuniti u cilju unapređenja stanja u predmetnoj oblasti. Međutim, utvrđeno je da institucije FBiH u proteklom periodu nisu planirale i realizovale konkretne mjere kako bi smanjile potrošnju energije i ostvarile ostale koristi od unapređenja energetske efikasnosti.
- Provedeno praćenje je također pokazalo da Parlament FBiH i Vlada FBiH nisu razmatrali predmetni izvještaj revizije učinka, kako bi svojim zaključcima dodatno obavezali institucije na postupanje u skladu sa datim preporukama. Pored navedenog, utvrđeno je da Vlada FBiH nije posebno analizirala preporuke koje su joj bile upućene, niti je planirala način realizovanja preporuka iz predmetnog izvještaja.

**4. Izvještaj o reviziji Vladinog godišnjeg izvještaja o izvršenju budžeta -
Izvještaj o finansijskoj reviziji
Izvještaja o izvršenju Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine
za 2017. godinu**

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

**IZVJEŠTAJA O IZVRŠENJU BUDŽETA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2017. GODINU**

Broj: 01-02-06-14-1-1295-3/18

Sarajevo, juli 2018. godine

SADRŽAJ

I.	MIŠLJENJE REVIZORA	103
1.	MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA	103
2.	MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI.....	105
II.	KRITERIJI ZA REVIZIJU	107
III.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	108
1.	UVOD	108
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	109
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA.....	109
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	113
5.	PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE.....	121
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	123
6.1	<i>GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA.....</i>	<i>123</i>
6.1.1	Prihodi i primici	123
6.1.2	Rashodi, izdaci i finansiranje.....	124
6.1.2.1	Plate i naknade troškova uposlenih	125
6.1.2.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge.....	126
6.1.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	131
6.1.2.4	Kapitalni transferi	146
6.1.2.5	Interventna sredstva ili sredstva rezerve	147
6.1.2.6	Izdaci za kamate	148
6.1.2.7	Izdaci za finansijsku imovinu.....	149
6.1.2.8	Izdaci za otplatu dugova	149
6.1.3	Tekuća rezerva	149
6.1.4	Finansijski rezultat.....	151
6.2	<i>IMOVINA, OBAVEZE I IZVORI SREDSTAVA .....</i>	<i>152</i>
6.2.1	Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe.....	153
6.2.2	Stalna sredstva	153
6.2.3	Dugoročni plasmani.....	153
6.2.4	Kratkoročna potraživanja i plasmani	155
6.2.5	Kratkoročne obaveze i razgraničenja	157
6.2.6	Dugoročne obaveze i razgraničenja	159
6.2.7	Izvori sredstava	160
6.2.8	Popis sredstava i obaveza	160
7.	VANBILANSNA EVIDENCIJA	161
8.	JAVNE NABAVKE	162
9.	KOMENTAR	163
IV.	PRILOG KONSOLIDOVANI GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI I PREGLED REALIZOVANIH TEKUĆIH TRANSFERA.....	165
	Konsolidovani godišnji izvještaj o izvršenju Budžeta za 2017. godinu	166
	Konsolidovani bilans stanja na dan 31.12.2017. godine	169
	Konsolidovani izvještaj o novčanim tokovima period izvještavanja od 01.01. do 31.12.2017. godine.....	170
	Pregled realizovanih tekućih transfera u 2017. godini.....	171

I. MIŠLJENJE REVIZORA

Mišljenje revizora se daje na osnovu provedene finansijske revizije koja uključuje reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa zakonskim i ostalim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Uvod

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH za 2017. godinu** koji obuhvataju: Račun prihoda i rashoda, Bilans stanja, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o platama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta i Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta – tekstualni dio.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Ministarstvo finansija je odgovorno za izradu i fer prezentaciju **Izvještaja o izvršenju Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2017. godinu** u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, koji je definisan Zakonom o budžetima u FBiH, Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje unutrašnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI 1000-1810). Ovi standardi zahtijevaju da postupamo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji koji su bili podloga za sačinjavanje **Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH za 2017. godinu**, ne sadrže značajne pogrešne iskaze usljed prevare i greške. Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objavama u finansijskim izvještajima. Izbor postupka se temelji na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima usljed prevare ili greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentiranje finansijskih izvještaja u cilju odabira revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja. Revizor također ocjenjuje finansijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sistem internih kontrola.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnov za naše mišljenje.

Osnov za mišljenje s rezervom:

1. Obaveze po pravosnažnim presudama i izvršnim sudskim rješenjima iz radnog odnosa i ostalih sporova, te dospjele obaveze za poticaje u poljoprivredi, u iznosu od 81.760.730 KM, nisu evidentirane na propisanim pozicijama i u finansijskim izvještajima u periodu na koje se odnose, zbog čega su za navedeni iznos podcijenjeni rashodi i obaveze, a finansijski rezultat pripadajućih obračunskih perioda precijenjen. Navedeno nije u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH (tačke 6.1.4 i 7. Izvještaja);
2. Popis imovine i obaveza kod jednog broja budžetskih korisnika nije izvršen u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, s obzirom na to da istim nije obuhvaćena cjelokupna imovina, niti je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stanjem utvrđenim popisom (tačka 6.2.8 Izvještaja).

Mišljenje s rezervom

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u Osnovi za mišljenje s rezervom, finansijski izvještaji i **Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH za 2017. godinu**, prikazuju fer i istinito, u svim materijalnim aspektima, stanje imovine, obaveza i izvora sredstava na dan 31.12.2017. godine, izvršenje budžeta i novčane tokove za godinu koja se završava na taj datum, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Skretanje pažnje

Bez kvalifikacije na dato mišljenje o finansijskim izvještajima, skrećemo pažnju na sljedeće:

- Nisu završene aktivnosti vezane za okončanje raspolaganja svim pravima i obavezama nad pokretnom i nepokretnom imovinom prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH, kao i utvrđivanje tačnog iznosa dugova, zaduživanja i ostalih obaveza navedenih institucija nastalih do 01.01.2006. godine, za koje je Vlada FBiH, u skladu sa Zakonom o odbrani BiH i Zakonom o prestanku važenja Zakona o odbrani FBiH, i dalje odgovorna (tačke 3. i 6.2.8 Izvještaja);
- Nisu provedeni zakonski propisi, vezano za rješavanje pitanja imovine, potraživanja i obaveza institucija koje su u ranijem periodu prešle sa federalnog na državni nivo (Carinska uprava, Obavještajno – sigurnosna agencija), radi prikazivanja tačnog i istinitog stanja istih u Glavnoj knjizi Trezora FBiH (tačka 3. Izvještaja).

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Uvod

Izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima **Izvještaja o izvršenju Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2017. godinu**, sa značajnim zakonima i drugima propisima.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentiranje finansijskih izvještaja, osim **Ministarstva finansja i Vlada Federacije BiH** je odgovorna da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH i ISSAI 4000-Standard za reviziju usklađenosti. Pored gore navedene odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Ova odgovornost uključuje provođenje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje korisnika **Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine** za 2017. godinu prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnov za naše mišljenje.

Osnov za mišljenje s rezervom:

1. Programima utroška sredstava tekućih i kapitalnih transfera, koje donosi Vlada FBiH na prijedlog budžetskih korisnika, nisu adekvatno utvrđeni svi bitni elementi. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i članom 38. Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2017. godinu, a imalo je posljedice na realizaciju tekućih i kapitalnih transfera, visinu utrošenih sredstava i ostvarene efekte ulaganja (tačke 6.1.2.3 i 6.1.2.4 Izvještaja);
2. Značajan dio sredstava Tekuće rezerve nije se koristio samo za nedovoljno planirane ili nepredviđene namjene, što nije u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2017. godinu (tačka 6.1.3 Izvještaja);
3. Pojedini budžetski korisnici iskazali su stalna sredstva, a da nisu osigurali dokumentaciju o vlasništvu i posjedu iste, zbog čega nije realno iskazana vrijednost građevinskih objekata kod istih (tačke 6.2.2 i 6.2.8 Izvještaja);

4. Nisu poduzete adekvatne mjere u cilju naplate potraživanja od krajnjih korisnika kredita od pravnih lica u iznosu od 91.333.708 KM i od kantona u iznosu od 776.488 KM (tačka 6.2.4 Izvještaja);
5. Obračunate su i isplaćene naknade za rad radnih tijela u neto iznosu od 1.801.735 KM, a da prethodno nisu ispunjeni uslovi propisani Uredbom o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe, niti su na iste obračunati i uplaćeni pripadajući porezi i doprinosi u skladu sa važećim zakonskim propisima (tačka 6.1.2.2 Izvještaja);
6. Ugovori o djelu u neto iznosu od 3.435.626 KM zaključivali su se za poslove koji su utvrđeni pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta revidiranih korisnika, što nije u skladu sa zakonskim propisima kojima je predviđeno da se isti zaključuju jednokratno, na određeno vrijeme, sa tačno definisanim poslovima koje treba uraditi (tačka 6.1.2.2 Izvještaja);
7. Za određeni broj nabavki roba, usluga i radova nije blagovremeno započeta procedura nabavke, a pojedine nabavke vršene su bez provođenja postupka javne nabavke. Budžetski korisnici nisu dosljedno pratili realizaciju zaključenih ugovora u skladu sa prihvaćenim ponudama (tačka 8. Izvještaja).

Mišljenje s rezervom

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u Osnovi za mišljenje s rezervom, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH za 2017. godinu u skladu su sa svim materijalnim aspektima, te sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisani.

Skretanje pažnje

Bez kvalifikacije na dato mišljenje o usklađenosti, skrećemo pažnju na sljedeće:

- **Od strane nadležnih institucija FBiH još uvijek nisu usvojeni Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor. U skladu sa članom 33. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, primjenjuju se propisi vezani za budžetske korisnike i izvanbudžetske fondove iz oblasti računovodstva i revizije u javnom sektoru. Svrha usvajanja standarda za javni sektor je izrada pouzdanih finansijskih izvještaja koji će biti interno i međunarodno uporedivi (tačka 4. Izvještaja).**

Sarajevo, 27.07.2018. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA
Dragan Kolobarić, dipl. oec.

GENERALNI REVIZOR
Dževad Nekić, dipl. oec.

II. KRITERIJI ZA REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine, u okviru finansijske revizije provodi i reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija usklađenosti, u okviru finansijske revizije, podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li je dati predmet revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima, usklađeni sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju uporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Kriteriji za reviziju finansijskih izvještaja su sljedeći:

- Zakon o budžetima u FBiH;
  - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
  - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
  - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Kriterij za reviziju usklađenosti su sljedeći:

- Zakon o budžetima u FBiH;
- Zakon o izvršavanju Budžeta FBiH za 2017. godinu;
- Budžet FBiH za 2017. godinu;
- Zakon o trezoru u FBiH;
- Zakon o pripadnosti javnih prihoda u FBiH;
- Zakon o dugu, zaduživanju i garancijama u FBiH;
- Zakon o Vladi FBiH;
- Zakon o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave;
- Zakon o organizaciji organa uprave u FBiH;
- Zakon o pravima izabranih dužnosnika, nosilaca izvršnih funkcija i savjetnika u institucijama vlasti FBiH;
- Zakon o igrama na sreću;
- Zakon o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o državnoj službi u FBiH;
- Zakon o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
- Zakon o platama i naknadama u organima vlasti FBiH;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.

III. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine je u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH¹ i primjenjivim Međunarodnim standardima Vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) izvršio reviziju Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH za 2017. godinu. Navedeni Izvještaj Federalno ministarstvo finansija (u daljnjem tekstu: Ministarstvo finansija) je 05.04.2018. godine uputilo Vladi FBiH, koji je usvojen 12.04.2018. godine. Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH za 2017. godinu Vlada FBiH je uputila Parlamentu FBiH na usvajanje 16.04.2018. godine. Do momenta okončanja ovog Izvještaja, Parlament FBiH isti nije usvojio.

U Izvještaju o izvršenju Budžeta FBiH za 2017. godinu ukupno ostvareni prihodi, primici i finansiranje u 2017. godini iznosili su 2.530.036.003 KM, rashodi, izdaci i otplate duga 2.417. 874.272 KM i iskazan je višak prihoda nad rashodima u iznosu 112.161.731 KM.

U 2017. godini iz Budžeta FBiH finansiran je 61 budžetski korisnik. Ured za reviziju planirao je reviziju 25 korisnika budžeta kojima je odobren budžet u iznosu od 2.488.535.307 KM, što je 92% od ukupno planiranih sredstava Budžetom FBiH za 2017. godinu (2.697.426.725 KM). Iskazani rashodi i izdaci kod revidiranih korisnika iznose 2.225.948.814 KM ili 92% ukupno realizovanih rashoda i izdataka u 2017. godini (2.417.874.272 KM).

Ministarstvo finansija upravlja Budžetom FBiH i opslužuje isti u dijelu izrade, izvršenja i nadzora nad korištenjem budžetskih sredstava, u skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji BiH² i Zakonom o trezoru u Federaciji BiH³. Budžetski korisnici su odgovorni za naplatu i ubiranje prihoda iz svoje nadležnosti, kao i za korištenje budžetskih sredstava za namjene i do visine utvrđene u Posebnom djelu Budžeta FBiH. Budžetski korisnici koriste sredstva u skladu sa godišnjim finansijskim planom, a prema dinamici utvrđenoj tromjesečnim i mjesečnim planovima, koje odobrava ministrica finansija, u skladu sa raspoloživim sredstvima.

U pojedinačnim izvještajima o finansijskoj reviziji budžetskih korisnika za 2017. godinu, data su neovisna revizijska mišljenja i objavljene su informacije o uočenim nepravilnostima u poslovanju federalnih institucija, koje su pored ostalog navedene i u ovom Izvještaju. Značajan broj nalaza i preporuka koje se odnose na poslovanje pojedinih institucija se ponavlja duži niz godina i veći dio istih su sistemskog karaktera, za čije rješavanje nije odgovorna samo institucija, kod koje je utvrđena nepravilnost. Realizacijom datih preporuka bi se osigurala dodatna transparentnost u korištenju javnog novca i poboljšala finansijska disciplina. Svi budžetski korisnici su se očitovali na dostavljene nacрте izvještaja.

---

¹ „Sl. novine FBiH“ br. 22/06

² „Sl. novine FBiH“ br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15 i 104/16

³ „Sl. novine FBiH“ br. 26/16

Konačni izvještaji dostavljeni su: Predsjedniku FBiH, Premijeru Vlade FBiH, Predsjedavajućoj Doma naroda FBiH, Predsjedavajućem Predstavničkog doma FBiH i Ministarstvu finansija. Nakon dostavljanja konačnih izvještaja Parlamentu FBiH, isti su objavljeni na internet stranici Ureda za reviziju institucija u FBiH www.vrifbih.ba.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije je Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH za 2017. godinu i usklađenost poslovanja Vlade FBiH, ministarstava i drugih budžetskih korisnika s pozitivnim zakonskim i drugim relevantnim propisima. Predmet revizije nije bila implementacija razvojno – investicionih projekata koji su u nadležnosti ministarstava, već samo koordinacija, nadzor, uspostava knjigovodstvenih evidencija i izvještavanje u skladu sa Uredbom o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realiziranja programa javnih investicija u FBiH i ostalim propisima i aktima donesenim od strane nadležnih organa i institucija.

Cilj revizije je pribavljanje realne osnove, na osnovu pregleda finansijskih izvještaja i pripadajućih računa korisnika federalnog budžeta, u skladu sa primjenjivim revizijskim standardima, izraziti mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i odražavaju li u potpunosti rezultate izvršenja budžeta, kao i izvršiti procjenu jesu li rukovodioci institucija primjenjivali zakone i druge propise, koristili sredstva za odgovarajuće namjene, ocijeniti finansijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sistem interne kontrole.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije i obuhvatila je izvještaje o obavljenim revizijama za 2017. godinu, te finansijske transakcije Budžeta FBiH, koje se evidentiraju isključivo kroz Glavnu knjigu Trezora (budžetski prihodi, raspodjela prihoda budžeta, servisiranje unutrašnjeg i vanjskog duga).

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH je izvršio finansijsku reviziju Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH za 2016. godinu i dao preporuke u cilju otklanjanja uočenih propusta i nedostataka. U Izvještaju o finansijskoj reviziji Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH za 2016. godinu dato je mišljenje s rezervom o finansijskim izvještajima. Ministarstvo finansija i Vlada FBiH nisu postupili u skladu sa članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestili o poduzetim mjerama i aktivnostima na realizaciji datih preporuka u cilju prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom Izvještaju za 2016. godinu.

Revizijom Izvještaja o izvršenju Budžeta Federacije BiH za 2017. godinu i uvidom u poduzete aktivnosti, te analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke

- 1) Kursne razlike u Glavnoj knjizi Trezora evidentirane su u skladu sa Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor i Uputstvom o planiranju i računovodstvenom evidentiranju vanjskog duga FBiH;

- 2) Ministarstvo finansija je utvrdilo salda ostalih dugoročnih obaveza po pojedinačnim sudskim presudama koje predstavljaju verifikovani dug na osnovu stare devizne štednje.

Djelomično realizovane preporuke

- 1) Nastavljene su aktivnosti Vlade FBiH i nadležnih institucija na unaprjeđenju rada i organizacije federalnih ministarstava i drugih tijela federalne uprave, u cilju uspostavljanja optimalnih pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i broja uposlenih, uvažavajući zakonom utvrđene nadležnosti revidiranih korisnika;
- 2) Vlada FBiH i Ministarstvo finansija su poduzimali aktivnosti na provedbi Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru FBiH, Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Strategije javne interne finansijske kontrole u FBiH u dijelu uspostavljanja odgovarajućeg sistema finansijskog upravljanja i kontrole, kao i interne revizije i funkcionisanje Centralne harmonizacijske jedinice;
- 3) Unaprijeđen je Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH za 2017. godinu u odnosu na prethodni period, ali isti i dalje ne sadrži sve podatke u skladu sa članom 97. Zakona o budžetima u FBiH i Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
- 4) Većina budžetskih korisnika je blagovremeno pokrenula aktivnosti i predložila programe utroška sredstava transfera, kako bi se osigurala realizacija istih u godini u kojoj su i odobreni;
- 5) Jedan broj budžetskih korisnika unaprijedio je kriterije za raspodjelu tekućih transfera, uz jasno definisanje namjene korištenja i osigurao obavezu izvještavanja o namjenskom utrošku, te su poduzete aktivnosti na nadzoru realizacije tekućih transfera doznačenih krajnjim korisnicima u prethodnom periodu, međutim iste još nisu okončane;
- 6) Internim aktom Generalnog sekretarijata Vlade FBiH utvrđena je potrošnja za Premijera i sekretara Vlade Federacije BiH, dok su ministri i savjetnici i dalje bez ograničenja, jer nije došlo do izmjene Zaključka Vlade FBiH o pravu upotrebe službenih telefona;
- 7) Izdvajanje sredstva Tekuće rezerve Vlade FBiH, u odnosu na prethodnu godinu, je unaprijeđeno, ali jedan dio iste je i u revidiranoj godini odobren za izdatke koji se nisu mogli odobriti iz tekuće rezerve;
- 8) Za jedan dio građevina je osigurana dokumentacija o vlasništvu i posjedu, na osnovu koje je izvršeno evidentiranje u Glavnu knjigu Trezora;
- 9) Nadležni budžetski korisnici vrše nadzor i provjeru namjenskog utroška sredstava i realizacije projekata, te poduzimaju aktivnosti u cilju naplate dospjelih plasmana koji su finansirani iz kreditnih linija Razvojne banke FBiH i drugih finansijskih institucija;
- 10) Kada je u pitanju primjena Zakona o javnim nabavkama stanje se popravilo, ali isto još nije na zadovoljavajućem nivou.

Nerealizovane preporuke

- 1) Potrebno je da Vlada FBiH u saradnji sa Ministarstvom finansija inicira usvajanje Međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor;
- 2) Potrebno je da Ministarstvo finansija osigura saglasnost kreditora za prenesena sredstva iz revolving fonda, u suprotnom izvršiti povrat, kako bi se ista koristila za propisane namjene;
- 3) Osigurati dosljednu primjenu člana 6. i člana 8. Zakona o platama i naknadama u organima vlasti FBiH, vezano za obračun plate za profesionalne zastupnike u Parlamentu FBiH;
- 4) Obračun, isplatu i kontrolu troškova službenog putovanja svi budžetski korisnici trebaju vršiti u skladu sa Uredbom o naknadama troškova za službena putovanja;
- 5) Potrebno je da svi budžetski korisnici poštuju odredbe Uredbe o uslovima i načinu upotrebe službenih putničkih automobila u organima uprave u FBiH, Pravilnika o uslovima i načinu upotrebe službenih putničkih automobila i Pravilnika o obaveznom sadržaju i načinu popunjavanja obrasca putnog naloga;
- 6) Potrebno je da Vlada FBiH nastavi aktivnosti na iznalaženju rješenja za trajan i cjelovit smještaj federalnih organa i institucija;
- 7) Obračun i isplatu naknada za rad radnih tijela vršiti samo ukoliko se ispune uslovi propisani Uredbom o načinu osnivanja i utvrđivanja visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodioca federalnih organa državne službe, a pripadajuće poreze i doprinose na naknadu istih obračunavati i plaćati u skladu sa važećim zakonskim propisima;
- 8) Potrebno je da Vlada FBiH poduzme aktivnosti kako bi se ugovori o djelu zaključivali samo za poslove i radne zadatke za koje je u skladu sa zakonskim propisima predviđeno zaključivanje navedenih ugovora, da se isti zaključuju jednokratno, na određeno vrijeme, sa tačno definisanim poslovima koje treba uraditi;
- 9) Za obavljanje poslova utvrđenih pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, potrebno je da budžetski korisnici angažovanje izvršioca vrše u skladu sa Zakonom o državnoj službi u FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
- 10) Potrebno je da svi budžetski korisnici provode odredbe Uredbe o reprezentaciji i poklonima u federalnim organima uprave i federalnim upravnim organizacijama i vlastitim internim aktima;
- 11) Potrebno je da Vlada FBiH u saradnji sa nadležnim resornim ministarstvima pristupi izmjeni zakonskih propisa koji regulišu finansiranje pojedinih oblasti u zdravstvu, poljoprivredi, subvencioniranju javnih preduzeća i boračko invalidske zaštite;
- 12) Potrebno je da budžetski korisnici u saradnji sa Vladom i Ministarstvom finansija poduzmu aktivnosti na preispitivanju opravdanosti finansiranja transfera koji nemaju zakonsku osnovanost, a za transfere koji se odobre programima utroška sredstava potrebno je decidno utvrditi svrhu i način upotrebe i izvještavanja o utrošku sredstava u skladu sa članom 57. Zakona o budžetima u FBiH;

- 13) Vlada FBiH je poduzela aktivnosti kako bi svi učesnici koji su zaključili ugovore o komisionim poslovima sa Razvojnou bankom FBiH, raspodjelu prikupljenih sredstava vršili u skladu sa propisima;
- 14) Planiranje i raspodjelu sredstava transfera vršiti u skladu sa donesenim programima utroška sredstava koji trebaju biti prilagođeni namjeni transfera i isti ne treba da sadrže interventna sredstva ili sredstva rezerve;
- 15) Potrebno je da Vlada FBiH utvrdi stvarnu vrijednost stalnih sredstava koja su iskazana na pozicijama institucija koje su prešle na državni nivo;
- 16) Potrebno je da Vlada FBiH poduzme aktivnosti putem nadležnih institucija u vezi rješavanja statusa poslovnih prostora koji su preuzeti od Prijašnjeg FMO i Vojske FBiH;
- 17) Potrebno je da Ministarstvo finansija, Ministarstvo rada i socijalne politike, Ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata i Vlada FBiH kratkoročna razgraničenja i obaveze evidentiraju, poštujući odredbe Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenih politika za federalne budžetske korisnike i trezor;
- 18) Usaglasiti stanja na kontima glavnih kategorija 16 i 36 (Finansijski obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama) i evidentirati iste u skladu sa Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor;
- 19) Potrebno je da Ministarstvo finansija u Glavnoj knjizi Trezora izvrši sva potrebna evidentiranja knjigovodstvenih promjena koja su nastala odlivom sredstava po kreditu Vlade Kraljevine Španije;
- 20) Vlada FBiH u saradnji sa Ministarstvom finansija treba da uspostavi redovnu komunikaciju sa Federalnim pravobranilaštvom, te osigura protok informacija iz registra sudskih presuda (pravomoćne sudske presude za ratna potraživanja, iznosu potraživanja i druge informacije o ovim presudama);
- 21) Pravomoćne sudske presude evidentirati na pripadajućim pozicijama rashoda i obaveza, u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH;
- 22) Potrebno je da Vlada FBiH u saradnji sa nadležnim institucijama osigura neophodne preduslove, kako bi Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH i Ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata okončali zadatke povjerene im Zaključkom Vlade FBiH iz 2006. godine, a u vezi Prijašnjeg FMO i Vojske FBiH;
- 23) Popis imovine, obveza i potraživanja izvršiti blagovremeno i sveobuhvatno, te uskladiti knjigovodstveno stanje sa stanjem utvrđenim popisom, kako je to Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH propisano;
- 24) Ministarstvo finansija treba da utvrdi tačan iznos bilansnih pozicija Prijašnjeg FMO-a, Vojske FBiH i Obavještajno – sigurnosne službe FBiH i iste iskaže, te sačini detaljan pregled plana postupanja po preporukama datim u Izveštaju o reviziji finansijskih izvještaja Prijašnjeg FMO-a i Vojske FBiH za 2005. godinu;

- 25) Poštivati važeće zakonske propise vezane za razvojno – investicijske projekte, a izvještaje o utrošku sredstava sačinjavati na način koji omogućava praćenje planiranih i realizovanih veličina, uz adekvatnu analizu realizacije projekata, te iste dostaviti nadležnim organima i institucijama na postupanje.

Preporuke za koje nije izvršena ocjena postupanja

Za sljedeće preporuke nije izvršena ocjena postupanja, jer su iste ocijenjene revizijom predmetnih budžetskih korisnika – ministarstava:

- 1) Finansijske promjene, odnosno transakcije u budžetu Ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata potrebno je evidentirati i iskazivati na odgovarajućim pozicijama, u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Kontnom planu;
- 2) Poduzeti aktivnosti kako bi Institut za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja postupio u skladu sa odredbama zaključenog ugovora o obavljanju poslova medicinskog vještačenja zdravstvenog stanja u postupku za ostvarivanje prava iz oblasti boračko – invalidske zaštite i ocjene vojnog invaliditeta, u dijelu izvršenja obaveze u ugovorenom roku;
- 3) Potrebno je da Ministarstvo energije, rudarstva i industrije i Ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta efikasno realizuju kreditna sredstva i izvrše kontrolu utroška sredstava;
- 4) Potrebno je da Ministarstvo finansija i Ministarstvo prometa i komunikacija poduzmu zakonom utvrđene mjere u cilju naplate potraživanja od krajnjih korisnika kredita i potraživanja od JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo, te ista evidentiraju u skladu sa Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor;
- 5) Ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata treba da preispita primjenu zaključenih protokola sa bankama i poduzme aktivnosti u cilju naplate potraživanja na osnovu više isplaćenih sredstva naknada za boračko invalidsku zaštitu;
- 6) Budžetski korisnici kod kojih nije usaglašeno stanje vrijednosti stalnih sredstava i izvora sredstava, te stanje dugoročnih plasmana i ostalih izvora sredstava potrebno je da izvrše usaglašavanje istih;
- 7) Obaveze, odnosno rashode, stvarati u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju budžeta u FBiH, samo za namjene i do visine utvrđene u Posebnom dijelu Budžeta, te iste iskazivati u razdoblju kada je obaveza za plaćanje i nastala.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Sistem internih kontrola

U skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji BiH, budžetski korisnici obavezni su urediti sistem interne kontrole po međunarodnim standardima interne kontrole, kako bi se osiguralo izvještavanje o aktivnostima u okviru osnovne djelatnosti. Ministarstvo

finansija donosi instrukcije za uspostavu i održavanje sistema interne kontrole, a budžetski korisnici obavezni su donijeti vlastite pravilnike o internim kontrolama.

Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru FBiH (u daljem tekstu: FUK), interne finansijske kontrole predstavljaju cjelokupan sistem koji uspostavlja izvršna vlast radi kontrole, revizije i izvještavanja o upotrebi budžetskih sredstava i efikasnog ostvarivanja poslovnih ciljeva i zadataka. Cilj ovog sistema je osigurati transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno upravljanje javnim sredstvima i kontrolu javnih sredstava. Navedenim zakonom uređuje se finansijsko upravljanje i kontrola u javnom sektoru u FBiH i propisuju zajednički okvirni principi i standardi za uspostavljanje, razvoj i implementaciju sistema FUK-a, kao i odgovornosti za uspostavljanje, razvoj i implementaciju sistema FUK-a, te nadležnosti Centralne harmonizacijske jedinice Federalnog ministarstva finansija (u daljnjem tekstu: CHJ FMF).

Sistem internih kontrola u javnom sektoru čine tri osnovna elementa:

- Finansijsko upravljanje i kontrola,
- Interna revizija,
- Centralna Harmonizacijska jedinica (sektor u Federalnom ministarstvu finansija ovlašten za razvoj, rukovođenje i koordinaciju FUK-a i interne revizije u javnom sektoru).

Finansijsko upravljanje i kontrola obuhvata objedinjeni sistem finansijskih i drugih kontrola koje su integrisane u sve aktivnosti institucije, uključujući i organizacionu strukturu, metode i procedure koje se primjenjuju na finansijske, operativne i strateške sisteme budžetskih korisnika. Finansijsko upravljanje i kontrola provodi se putem pet međusobno povezanih komponenti internih kontrola na osnovu COSO modela⁴ koje obuhvataju: kontrolno okruženje, procjenu rizika, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacije, te praćenje i procjenu.

Kod budžetskih korisnika kod kojih je izvršena finansijska revizija za 2017. godinu, uočen je određen napredak na uspostavi i unaprjeđenju sistema finansijskog upravljanja i kontrole, ali isti je još uvijek nezadovoljavajući u dijelu koji se odnosi na:

- **Kontrolno okruženje** kod federalnih budžetskih korisnika još uvijek ne predstavlja pouzdan osnov za razvoj kvalitetnog sistema finansijskog upravljanja i kontrole. U pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, kod većine budžetskih korisnika konstatovana su značajna odstupanja između sistematizovanih i popunjenih radnih mjesta, što ukazuje da postojeća sistematizacija nije optimalna, s obzirom na to da korisnici funkcionišu i obavljaju poslove iz nadležnosti sa postojećim brojem izvršilaca. Provedenom revizijom za korisnike kod kojih je u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH obavezna revizija, utvrđeno je da nije uspostavljeno adekvatno upravljanje ljudskim resursima, koji predstavljaju ključni faktor uspješnog izvršenja postavljenih ciljeva. Također, kod većine, budžet je planiran

---

⁴ Komponente su utvrđene sa INTOSAI smjernicama za standarde interne kontrole za javni sektor. Skraćenica COSO odnosi se na bbbKomitet sponzorskih organizacija Treadway komisije (eng. Committee of Sponsoring Organisations of the Treadway Commission)

za veći broj izvršilaca, u odnosu na stvarni broj uposlenih. Navedeno naglašavamo, jer kontrolno okruženje predstavlja etičke vrijednosti, integritet i kompetentnost uposlenih, način rukovođenja, postojanje planskog pristupa poslovanju, uređenu organizacionu strukturu, sa jasno definisanim ovlaštenjima i odgovornostima. U skladu sa Zaključkom Vlade FBiH bio je na snazi moratorij na zapošljavanje, međutim većina budžetskih korisnika je zaključivala ugovore o djelu za redovne poslove iz nadležnosti i poslove koji su utvrđeni pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji. Zbog navedenog i činjenice da su tokom revidirane godine isplaćena značajna sredstva za naknade ugovora o djelu, smatramo da nisu postignuti željeni ciljevi, i da ne možemo potvrditi opravdanost zaključivanja značajnog broja ugovora o djelu za poslove iz nadležnosti revidiranih budžetskih korisnika.

- **Upravljanje rizicima** je komponenta finansijskog upravljanja i kontrole, koja još uvijek nije razvijena u smislu da budžetski korisnici procjene rizike poslovanja sa utvrđenim stepenom (nizak, srednji ili visok) u smislu procjene i praćenja istih, kako bi se spriječila neželjena dešavanja u poslovanju.
- **Kontrolne aktivnosti** u poslovnim procesima i oblasti zaštite imovine, te kontrole usmjerene na osiguranje zakonitosti i pravilnosti kod donošenja finansijskih i drugih odluka, uglavnom su uređene internim aktima i procedurama, međutim, kod jednog dijela budžetskih korisnika, koji su bili predmet revizije, utvrđeni su propusti kod planiranja, realiziranja i nadzora nad namjenskim utroškom doznačenih transfera.
- **Informacije i komunikacije** još uvijek nisu na zadovoljavajućem nivou.
- **Praćenje i procjena** sustava finansijskog upravljanja i kontrole koja se izvršava putem pojedinačnih izvještaja budžetskih korisnika, uglavnom pokazuje nedovoljan nivo razvoja sistema finansijskog upravljanja i kontrole, koji se najviše odražava u dijelu praćenja uspostavljenih internih kontrola od strane nedovoljno obučenog kadra i poštivanje principa etičnosti.

Preporuka:

- ***Potrebno je da Ministarstvo finansija u saradnji sa CHJ-FMF, kao organizacionom jedinicom u okviru Ministarstva, nastavi aktivnosti na uspostavi i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrole u skladu važećim sa zakonskim i drugim propisima.***

Interna revizija je nezavisno, objektivno uvjeravanje i konsultantska aktivnost kreirana sa ciljem da se doda vrijednost i unaprijedi poslovanje organizacije. Ona pomaže organizaciji da ostvari svoje ciljeve, osiguravajući sistematičan, discipliniran pristup ocjeni i poboljšanju efikasnosti upravljanja rizikom, kontrolama i procesima upravljanja.

Sistem interne revizije u federalnim institucijama uređen je Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH⁵ i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za

⁵ „Sl.novine FBiH“ br. 47/08

internu reviziju u javnom sektoru u Federaciji BiH⁶. Navedenim Pravilnikom utvrđena je obaveza za uspostavu 18 samostalnih jedinica za obavljanje interne revizije za sve budžetske korisnike koji se finansiraju iz federalnog budžeta. Pregledom korisnika koji su bili predmet revizije, utvrđeno je da je većina budžetskih korisnika pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji utvrdila organizacijske jedinice interne revizije, ali upražnjena mjesta su samo dijelom popunjena, ili uopće nisu popunjena, što je utjecalo na pravovremenost i kvalitet obavljenog posla. Pet budžetskih korisnika, iako su bili obavezni i pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji predvidjeli su organizacione jedinice sa četiri izvršioca, iste nisu uopće popunili. Godišnji konsolidovani izvještaj interne revizije za 2017. godinu sačinjen je u aprilu 2018. godine i isti je Vlada Federacije usvojila 24.05.2018. godine. Navedenim Izvještajem je prihvaćeno da su formirane jedinice interne revizije i kod korisnika, koji su samo pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji utvrdili organizacione jedinice (koje niti su popunjeni, niti se može potvrditi da su nadležni radili na popuni istih), s obzirom na to da je provedenim pojedinačnim revizijama utvrđeno da u istim nema niti jednog uposlenog. Za one korisnike koji nisu obavezni da uspostave jedinice interne revizije, reviziju obavlja Ministarstvo finansija. U revidiranoj godini Jedinica za internu reviziju pri Ministarstvu finansija, izvršila je reviziju tekućih transfera u Ministarstvu okoliša i turizma, kojim su konstatovani propusti u neblagovremenom usvajanju Programa utroška sredstava, te razradi kriterija za dodjelu transfera i planiranje budžeta i proces nabavki kod Federalne direkcije za robne rezerve.

Navedeno ukazuje da implementacija zakonskih i drugih propisa, koji se odnose na uspostavu interne revizije traje sporo i neefikasno. Primjera radi, institucije kod kojih nije uspostavljena interna revizija, a kod kojih je trebala biti uspostavljena, u skladu sa važećim zakonskim i drugim propisima, jer raspolažu sa budžetom preko 105 miliona KM (Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova; Federalno ministarstvo pravde sa kazneno popravnim zavodima; Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije, Federalno ministarstvo kulture i sporta i Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH).

Preporuka:

- ***Potrebno je da Ministarstvo finansija u saradnji sa CHJ i Vladom FBiH nastavi aktivnosti u cilju konačne uspostave funkcije interne revizije u sklad sa važećim propisima, te da svi u lancu u okviru svojih nadležnosti ubrzaju aktivnosti na uspostavi funkcionalne interne revizije u federalnim institucijama.***

Centralna harmonizacijska jedinica (CHJ-FMF) razvija metodologiju za procjenu rizika koju će koristiti sve institucije na nivou Federacije BiH i priprema smjernice metodologije u vezi sa finansijskim upravljanjem i kontrolom i internom revizijom, procjenjuje aktivnosti jedinica za internu reviziju i finansijsko upravljanje i kontrolu, nadgleda primjenu navedenih zahtjeva i analizira funkciju jedinica za internu reviziju i finansijsko upravljanje i kontrolu unutar ministarstava i drugih organa javne uprave.

---

⁶ „Sl. novine FBiH“ br. 82/13 i 74/14.

Konsolidovani izvještaj o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole u institucijama u Federaciji BiH za 2017. godinu, nije sačinjen u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru.

Preporuka:

- *Potrebno je da Ministarstvo finansija – CHJ u saradnji sa budžetskim korisnicima, poduzme neophodne aktivnosti na uspostavi operativnih i funkcionalnih struktura interne revizije sa objedinjenim sistemom finansijskog upravljanja i kontrole u cilju transparentnog, ekonomičnog, efikasnog i objektivnog upravljanja javnim sredstvima.*

Budžetska inspekcija je formirana i ista je počela sa radom u 2018. godini.

Računovodstvene politike i finansijsko izvještavanje

U skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji BiH, Ministarstvo finansija, između ostalog, donosi pravilnike i uputstva za postupanje po određenim procesima u oblasti računovodstva i knjigovodstva. Tako je tokom 2017. godine Ministarstvo donijelo instrukciju za evidentiranje obaveza po sudskim presudama iz radnog odnosa, ali samo na zahtjev budžetskih korisnika koji su tražili instrukciju za postupanje. Navedeno je imalo za posljedicu da su obaveze, kod jednog broja budžetskih korisnika evidentirane na vanbilansnoj evidenciji, po Instrukciji Ministarstva finansija, dok su oni koji su tražili instrukciju za postupanje tokom 2017. godine, iste evidentirali na poziciji razgraničenih rashoda i obaveza, što je rezultiralo da je saldo ovih obaveza na datum bilansa bio 0 KM, što je uticalo na tačnost i istinitost ukupno iskazanih obaveza u Izvještaju o izvršenju Budžeta FBiH za 2017. godinu. Ovakav način iskazivanja je rezultirao da rashodi i izdaci nisu iskazani u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u Federaciji BiH, kojim je regulisano da se isti priznaju na osnovu nastanka poslovnog događaja (obaveze) u izvještajnom periodu na koji se odnose neovisno od plaćanja. Evidentiranje ovih obaveza nije u skladu sa članom 16. Uredbe o računovodstvu budžeta FBiH i članom 35. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Također, Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2017. godinu, utvrđeni su prioriteti izvršavanja Budžeta FBiH za 2017. godinu, gdje su na prvom mjestu predviđene otplate kamata vanjskog i unutrašnjeg duga FBiH, zatim transfer za boračke invalidnine, druga boračka davanja i invalidnine za neratne invalide i civilne žrtve rata, potom plate i naknade troškova zaposlenih. Na sljedećem mjestu je transfer za poljoprivredu i razvojni projekti, transfer za raseljene i izbjegle osobe, potom tekući transferi kantonima, te nižim nivoima vlasti, javnim preduzećima i kapitalne investicije. Na posljednjem mjestu prioriteta je kategorija ostalo, za koju nije decidno navedeno koje obaveze obuhvata. **S obzirom na navedeno, može se zaključiti da su i obaveze po osnovu pravosnažnih sudskih presuda i izvršnih rješenja na posljednjem mjestu prioriteta izvršavanja Budžeta FBiH. Ovo naglašavamo iz razloga jer, obaveze po osnovu pravosnažnih sudskih presuda i izvršnih rješenja čine značajan iznos obaveza FBiH, koji se dodatno uvećavaju za sudske troškove i troškove zateznih kamata, a tačan iznos istih biće poznat i konačan danom isplate glavnog duga. S obzirom na iznos ovih sredstava, datum nastanka glavnog duga i odgovornost nadležnih za planiranje i realizaciju ovih**

obaveza, kao i utvrđivanje prioriteta plaćanja istih, ne može se potvrditi opravdanost svrstavanja ovih obaveza u zadnji red prioriteta u izvršavanju Budžeta u FBiH.

Provedenom revizijom finansijskih izvještaja u 2017. godini budžetskih korisnika koji su bili predmet revizije, utvrdili smo da su budžetski korisnici u FBiH različito postupali kod evidentiranja ovih obaveza. Naime po instrukciji Ministarstva finansija, jedan broj budžetskih korisnika ove obaveze je evidentirao na vanbilansnoj evidenciji (Instrukcija o načinu realizacije sudskih odluka (presuda/rješenja o izvršenju od 28.12.2015. godine) i razgraničenim obavezama i razgraničenim rashodima (Uputstvo za postupanje po osnovu pravosnažnih sudskih presuda i izvršnih sudskih rješenja iz radnih odnosa zaposlenih u Ministarstvu od 02.06.2017. godine). Zbog navedenog načina evidentiranja, u bilansu stanja nije iskazano saldo za ove pozicije, što je u konačnici uticalo na tačnost iskazanih obaveza i rashoda, te samim tim i na finansijski rezultat u Izvještaju o izvršenju Budžeta FBiH za 2017. godinu.

Svih 19 budžetskih korisnika, koji su u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji BiH bili predmet obavezne revizije, sačinili su i podnijeli finansijske izvještaje za 2017. godinu. Na osnovu pregleda dostavljenih izvještaja po budžetskim korisnicima utvrđeno je da pojedini korisnici uz finansijske izvještaje nisu dostavili tekstualna obrazloženja istih, u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Da interne kontrole kod budžetskih korisnika nisu uspostavljene u skladu sa naprijed navedenim zakonskim i drugim propisima, potvrđuje i činjenica da su budžetski korisnici pravilnicima o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima uredili interne kontrole u skladu sa međunarodnim standardima interne kontrole, kako bi istim osigurali izvršavanje aktivnosti u okviru osnovne djelatnosti. Za kontrole utvrđene na ovakav način ne možemo u potpunosti potvrditi da su istim uistinu utvrđene i suštinske kontrole u cilju primjerenosti trošenja javnog novca i zaštite javne imovine. Navedeno potvrđuje i činjenica da pravilnicima nisu obuhvaćeni svi procesi rada iz zakonom utvrđene nadležnosti, niti su procijenjeni rizici za značajne procese poslovanja, kao ni jasno definisani upravljački, administrativno-kontrolni i računovodstveno-kontrolni postupci, postupci procjene rizika i provođenja monitoringa menadžmenta nad uspostavljenim internim kontrolama. Iako su budžetski korisnici internim aktima uredili kontrole pojedinih rashoda i izdataka, u većini slučajeva nije vršen nadzor nad uspostavljenim kontrolnim aktivnostima, kao ni identifikacija slabosti i poslovnih aktivnosti koje treba poboljšati, kako bi se interni akti izmijenili i prilagodili stvarnim potrebama.

S obzirom na ovako uspostavljene interne kontrole, tokom revizije utvrđeni su određeni nedostaci i nepravilnosti u poslovanju svakog pojedinačno revidiranog korisnika, koji su dati u izvještajima o finansijskoj reviziji i koje upućuju na zaključak da sistem internih kontrola još uvijek nije na zadovoljavajućem nivou i isti je uticao na konstatovane propuste u izvršenju Budžeta FBiH kao cjeline. Navedeno potvrđuje sljedeće: planiranje budžeta kod većine korisnika još uvijek nije zasnovano na mjerljivim ciljevima i realnim ulaznim pokazateljima, u skladu sa donesenim programima rada, što automatski dovodi do toga da i izvještavanje također nije zasnovano na realiziranju planiranih ciljeva koji se mogu izmjeriti; akti vezani za putne troškove, troškovi telefona, izdatke za gorivo i održavanje vozila kod jednog broja budžetskih korisnika se ne primjenjuju, ili se samo djelimično primjenjuju;

nabavke roba, usluga i ugovaranje radova pojedini budžetski korisnici su vršili suprotno Zakonu o javnim nabavkama, a što se odnosi na blagovremeno pokretanje nabavki i odabira odgovarajućeg postupka, dijeljenja nabavki, neutemeljenog stvaranja obaveza za narednu budžetsku godinu i praćenje zaključenih ugovora sa izabranim dobavljačima; Zakon o izvršavanju Budžeta FBiH za 2017. godinu nije poštovan u dijelu planiranja, blagovremenog predlaganja i usvajanja programa raspodjele tekućih i kapitalnih transfera sa utvrđenim kriterijima, kao i izvještavanja i praćenja namjenskog trošenja istih, te raspodjele i korištenja sredstava tekuće rezerve; provođenje godišnjeg popisa sredstava i obaveza usaglašavanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom nije bilo u skladu sa važećim zakonskim i drugim propisima; značajan broj vanjskih saradnika se angažovao putem ugovora o djelu za poslove koji su u nadležnosti revidiranih korisnika i koji su utvrđeni pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji; i dalje se značajni iznosi stvorenih obaveza revidirane godine evidentiraju na vanbilansnoj evidenciji ili na razgraničenim rashodima što u konačnici utiče na tačnost i istinitost iskazanih pokazatelja o ukupnim rashodima i izdacima. Prema uputstvu i podacima Ministarstva finansija u Glavnoj knjizi Trezora obaveze po sudskim presudama evidentirane su na poziciji obaveza i razgraničenih rashoda, što u konačnici daje saldo nulu KM i što utiče na istinitost i tačnost finansijskih izvještaja. Kod jednog broja budžetskih korisnika ove obaveze su „ostale“ na vanbilansnoj evidenciji što također utiče na tačnost ukupno iskazanih obaveza i rashoda.

Za utvrđene nepravilnosti date su preporuke u izvještajima o izvršenoj finansijskoj reviziji.

Kod određenih budžetskih korisnika, odlukama Vlade FBiH, kao vršioci dužnosti na određeni period (od devedeset dana), odnosno do okončanja konkursne procedure su imenovani direktori – državni službenici. Konkursne procedure se ne pokreću u periodu od devedeset dana (dok traje mandat vršioca dužnosti), tako da se u praksi dešava da vršioci dužnosti obavljaju funkcije direktora više godina. Ovakav način imenovanja rukovodioca federalnih institucija nije regulisan važećim zakonskim propisima koji ne poznaju kategoriju vršioca dužnosti, a direktori imenovani na određeni period, obavljaju funkciju u daljem periodu, bez da je Vlada FBiH donijela akt o produženju „mandata“, što dovodi u pitanje validnost obavljanja navedene funkcije. Ovakva praksa imenovanja ima štetne posljedice na funkcionisanje institucija, jer ugrožava zakonitost, nezavisnost i efikasnost rada same institucije.

Preporuke:

- ***Potrebno je da Ministarstvo finansija, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH donese jasne instrukcije po pitanju evidentiranja pravosnažnih sudskih presuda iz radnog odnosa, a sve u cilju jedinstvenog postupanja svih budžetskih korisnika po istom;***
- ***Potrebno je da Vlada FBiH poduzme aktivnosti na pokretanju konkursnih procedura i da okonča imenovanja rukovodećih državnih službenika u skladu sa Zakonom o državnoj službi u FBiH.***

Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor (MRSJS) na nivou Federacije BiH, ni u toku 2017. godine nisu usvojeni, za čije je usvajanje nadležan Savez računovođa, revizora i finansijskih radnika Federacije BiH (SRRiF-FBiH). Usvajanjem navedenih standarda osigurala bi se izrada izvještaja koji bi interno i međunarodno bila

usporediva. U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH⁷ do objavljivanja MRSJS budžetski korisnici i fondovi u Federaciji BiH primjenjivat će posebne propise za budžetske korisnike i izvanbudžetske fondove iz oblasti računovodstva i revizije u javnom sektoru.

Preporuka:

- ***Preporučujemo da Ministarstvo finansija u saradnji sa Vladom FBiH i nadležnim Savezom nastavi aktivnosti u vezi usvajanja Međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor.***

Prevenција korupcije

Vlada Federacije BiH je 07.04.2016. godine formirala Antikoruptivni tim, koji je nadležan da sačini analizu identifikovanih slabosti u otkrivanju koruptivnih krivičnih dijela i isti dostavi Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije i nadležnim tužilaštvima u BiH. Također, Antikoruptivni tim je ovlašten da prati implementaciju Strategije za borbu protiv korupcije i Akcioni plan za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije 2016. – 2019. godine Federacije BiH.

Antikoruptivni tim je u 2017. godini održao sedam sjednica, uz napomenu da je od formiranja Tima do kraja izvještajnog perioda, održano ukupno 13 sjednica. Vlada Federacije BiH je Strategiju i Akcioni plan za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije 2016. – 2019. godina Federacije BiH, usvojila Odlukom 16.09.2016. godine. Težište aktivnosti Antikoruptivnog tima, od konstituisanja do usvajanja Strategije i Akcionog plana, bilo je usmjereno na pomoć i podršku radnoj grupi i ekspertima pri izradi finalne verzije navedenih dokumenata. Uspostavljanje tzv. „antikoruptivne mreže“ unutar federalnih javnih institucija je vrlo važna pretpostavka za nesmetano dvostrano komuniciranje Tima sa federalnim javnim institucijama i efikasno i efektivno provođenje antikoruptivnih aktivnosti.

Na osnovu odredaba Zakona o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije⁸, Agencija je propisala jedinstvenu metodologiju i smjernice za izradu planova integriteta i pružanje pomoći svim javnim institucijama i pravnim osobama, kao orijentaciju pri izradi Planova integriteta. Planove integriteta je usvojilo 68 od 88 obaveznika federalnih organa uprave, uz napomenu da Federalno tužilaštvo i Vrhovni sud Federacije BiH ovu obavezu realizuju na osnovu „Smjernica za izradu i provođenje Plana integriteta u pravosudnim institucijama Bosne i Hercegovine“, koje je sačinilo Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH. Od 132 Federalne institucije, 128 je imenovalo osobe zadužene za koordinaciju antikorupcijskih aktivnosti unutar institucija.

Na sjednici Tima od 29.12.2017. godine usvojena je Informacija o realizaciji aktivnosti Akcionog plana za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije, koja je prosljeđena Vladi Federacije BiH na upoznavanje i donošenje odgovarajućih zaključaka. Tim je identifikovao i određene uzroke zbog kojih pojedine aktivnosti nisu provedene, ili čija realizacija nije pokrenuta, a odnose se na:

⁷ „Sl. novine FBiH“ br.83/09

⁸ „Sl. glasnik BiH“ br. 103/09 i 58/13

- Određeni broj institucija nije dostavio izvještaj/informaciju o provođenju Strategije ili su podaci iz izvještaja neprecizni, ili nisu u skladu sa indikatorima aktivnosti;
- Pojedine aktivnosti nisu adekvatno uspostavljene u smislu neusklađenosti rokova sa aktivnostima, nejasnih indikatora i neadekvatnih provodioca aktivnosti;
- Nedovoljna kompetentnost subjekata provođenja;
- Nedostatak finansijskih i drugih resursa.

Izvještaj o radu Antikoruptivnog tima za 2017. godinu, Vlada FBiH je usvojila 21.03.2018. godine.

Preporuka:

- ***Potrebno je da Vlada FBiH nastavi aktivnosti na realiziranju Plana integriteta, prema Akcionom planu za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije 2016-2019. godine.***

5. PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE

Budžet FBiH za 2017. godinu⁹ Parlament Federacije BiH je usvojio 30.12.2016. godine u iznosu od 2.747.628.075 KM. Izmjene i dopune Budžeta FBiH za 2017.¹⁰ godinu usvojene su 07.12.2017. godine i objavljene 13.12.2017. godine. Prihodi i primici uravnoteženi su i planirani u iznosu od 2.697.426.725 KM.

U strukturi planiranih rashoda i izdataka najznačajnije učešće imaju: tekući transferi i drugi tekući rashodi 1.015.443.193 KM (37,64%), izdaci za otplate dugova 1.031.274.555 (38,34%), izdaci za bruto plate i naknade uposlenih 230.954.814 KM (8,56%), izdaci za kamate 145.161.401 KM (5,38%) i izdaci za materijal i usluge 87.749.937 KM (3,25%). Preostali dio sredstava u iznosu od 186.842.825 KM ili 6,83% planiran je za izdatke za nabavku stalnih sredstva 36.665.942 KM, izdatke za finansijsku imovinu 7.343.700 KM, kapitalne transfere 137.678.183 KM i tekuću rezervu 5.155.000 KM.

Ministarstvo finansija je Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH za 2017. godinu dostavilo Vladi Federacije BiH i drugim nadležnim organima i institucijama u skladu sa važećim propisima i u utvrđenom roku.

Provedenom revizijom planiranja i izvršavanja budžeta, te finansijskog izvještavanja, utvrđena je neusaglašenost, koja se odnosi na:

- 1) Registar budžetskih korisnika FBiH nije usaglašen sa Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH. Parlament FBiH i Predsjednik i dva dopredsjednika FBiH, budžet i dalje planiraju kao tri budžetska korisnika, bez obzira što se „vode“ pod jednim identifikacijskim brojem, a Kazneno-popravni zavodi kao jedan budžetski korisnik, iako se radi o sedam posebnih pravnih osoba;

⁹ „Sl. novine FBiH“ br. 104/16

¹⁰ „Sl. Novine FBiH“ br. 96/18

- 2) Sredstva za rad Kazneno-popravnih zavoda budžetom za 2017. godinu planirana su za sve zavode u jednom iznosu (za jednu budžetsku glavu), a ne pojedinačno, u okviru razdjela Ministarstva pravde (budžetska glava 1502), iako Zakonom o ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave nije navedeno da su isti u sastavu Ministarstva pravde, dok u skladu sa Zakonom o izvršavanju kaznenih sankcija u FBiH navedeni zavodi imaju svojstvo pravne osobe. Ovo ima za posljedicu da raspodjelu budžetom odobrenih sredstava za kazneno-popravne zavode vrši Ministarstvo pravde, bez za to utvrđenih zakonskih nadležnosti, a ne nadležno zakonodavno tijelo (Parlament FBiH). Ovakvim načinom realiziranja budžeta, rukovodioci zavoda nisu direktno odgovorni za planiranje, izvršavanje i izvještavanje odobrenog budžeta. Navedeno ima za posljedicu da se izvještaji o izvršenju budžeta kazneno popravnih zavoda ne sačinjavaju u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
- 3) U planove novčanih tokova nisu uključena sredstva (vlastiti prihodi) budžetskih korisnika, koji iste ostvaruju po posebnim zakonskim i drugim propisima;
- 4) Jedan dio sredstava tekuće rezerve nije se koristio u skladu sa propisima, samo za nepredviđene namjene, za koje u budžetu nisu planirana sredstva ili za namjene za koje se tokom godine pokaže da za njih nisu utvrđena dostatna sredstva, jer ih pri planiranju budžeta nije bilo moguće predvidjeti. Tekuća rezerva je odobravana za rashode i izdatke za koje smatramo da su poznati i predstavljaju redovnu aktivnost, tako da su se mogli predvidjeti i planirati Budžetom FBiH za 2017. godinu;
- 5) Uputstvo o načinu vođenja knjigovodstva, finansijskog izvještavanja i godišnjeg obračuna za razvojno investicijske projekte krajem 2014. godine je stavljeno van snage, a nije doneseno novo, zašto smatramo da može značajno utjecati na primjenu određenih zakonskih propisa kod resornih ministarstava, u dijelu finansijskog izvještavanja o realizaciji i nadzoru nad implementacijom razvojno investicionih projekata;
- 6) Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH za 2017. godinu nije usklađen sa sadržajem i klasifikacijom računa budžeta, jer ne sadrži sve informacije i podatke propisane članom 97. Zakona o budžetima u FBiH (početno i završno stanje imovine, obaveza i izvora vlasništva, objašnjenje većih odstupanja, podatke o svim promjenama po osnovu zaduživanja i upravljanja dugom i o garancijama datim u toku fiskalne godine);
- 7) Programima utroška sredstava tekućih transfera nisu jasno definisani kriteriji raspodjele, niti je izvršeno utvrđivanje procjene efekata postignutih utrošenim sredstvima transfera, a što bi uticalo na planiranu visinu i namjenu sredstava za narednu godinu.

Uvažavajući naprijed navedeno, ne može se potvrditi da su Vlada FBiH, Ministarstvo finansija i Ministarstvo pravde (što je konstatovano i u prethodnim revizijama) dosljedno ispoštovali zakonsku proceduru vezano za planiranje i odobravanje sredstva po pojedinim budžetskim razdjelima za jedan broj budžetskih korisnika. Prezentirani Izvještaj o izvršenju budžeta nije sačinjen u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH. Zakonom o izvršavanju budžeta za 2017. godinu utvrđeni su prioriteti plaćanja po osnovnim kategorijama, bez potkategorija u okviru istih, kako bi se istim zaštitila

javna sredstva. Registar budžetskih korisnika je sačinjen na način da je prihvaćeno postojeće stanje, što u konačnici može da utječe na neracionalnost korištenja ljudskih i materijalnih resursa. Instrukcije Ministarstva finansija koje se odnose na pojedina knjiženja nisu jasne, preraspodjele su donošene u decembru poslije usvajanja Izmjena i dopuna Budžeta FBiH za 2017. godinu.

Preporuke:

- *Potrebno je da Ministarstvo finansija u saradnji sa Vladom FBiH i ostalim budžetskim korisnicima u okviru datih nadležnosti poduzme aktivnosti na otklanjanju utvrđenih nepravilnosti koje se odnose na planiranje, izvršenje i izvještavanje Budžeta FBiH;*
- *Potrebno je da Ministarstvo finansija uskladi Registar budžetskih korisnika sa Zakonom o budžetima u FBiH.*

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

6.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

6.1.1 Prihodi i primici

U Godišnjem izvještaju o izvršenju Budžeta FBiH za 2017. godinu, ukupno ostvareni prihodi, primici i finansiranje iskazani su u iznosu od 2.530.036.003 KM, što je u odnosu na plan (2.622.426.725 KM) manje za 92.390.722 KM. U odnosu na prethodnu godinu (2.373.753.366 KM) isti su veći za 156.282.637 KM. Dat je tabelarni pregled ostvarenih prihoda i primitaka:

u KM:

Naziv	Izmjene i dopune Budžeta FBiH za 2017.g.	Ostvareni prihodi i primici za 2017. godinu	Ostvareni prihodi i primici za 2016. godinu	Index (3/2X100)	Index (3/4X100)
1	2	3	4	5	6
I. Prihodi od poreza (1+2+3)	1.620.277.705	1.600.094.278	1.430.922.837	99	112
Prihodi od indirektnih poreza	1.553.492.601	1.524.473.930	1.366.672.733	98	112
Porez na dobit	66.655.104	75.573.677	63.886.886	113	118
Ostali porezi	130.000	46.670	363.218	36	13
II. Neporezni prihodi	504.528.300	519.699.270	379.684.891	103	137
Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	369.016.955	384.038.165	278.646.922	104	138
Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga	119.665.690	121.724.415	82.153.934	102	148
Novčane kazne	15.839.632	13.930.270	14.940.156	88	93
Drugi tekući prihodi	6.023	6.419	3.943.879	107	0
III. Priljeni transferi i donacije	29.121	40.929	43.910	141	93
A Ukupno (I+II+III)	2.124.835.126	2.119.834.478	1.810.651.638	100	117
IV. Primici od prodaje stalnih sredstava	120.165.998	120.165.998	53.246	100	225.681
V. Primici od zaduživanja	377.425.601	290.035.527	563.048.482	77	52
Zajmovi primljeni kroz državu (MMF- Stand by aranžman)	87.245.808	0	102.521.201	-	-
Primici od inostranog zaduživanja	179.793	203.645	203.890	113	100

Primici od domaćeg zaduživanja (Dugoročne obaveznice)	30.000.000	29.999.154	139.912.010	100	21
Primici od domaćeg zaduživanja (Trezorski zapisi)	260.000.000	259.832.728	320.411.381	100	81
B Finansiranje (IV+V)	497.591.599	410.201.525	563.101.728	82	73
Ukupno (A+B)	2.622.426.725	2.530.036.003	2.373.753.366	96	107

Prihodi i primici su iskazani u iznosu od 2.240.000.476 KM, a u strukturi istih najveći udio imaju porezni prihodi ostvareni u iznosu od 1.600.094.278 KM (99% u odnosu na plan) i neporezni prihodi 519.699.270 KM (103% u odnosu na plan). U odnosu na prethodnu godinu porezni prihodi su veći za 12%, dok je rast neporeznih prihoda veći za 37%.

Primici od prodaje stalnih sredstava iskazani su u planiranom iznosu. U okviru ovih prihoda 120.048.992 KM se odnosi na primitak od sukcesije, klirinški dug bivšeg SSSR-a. Izmjenama i dopunama Budžeta FBiH za 2017. godinu na poziciji Ministarstva prometa i komunikacija bila su planirana sredstva za kapitalne transfere za izgradnju autocesta i brzih cesta u iznosu od 107.000.000 KM, koji su se trebali finansirati iz primitaka od sukcesije klirinškog duga. Navedeni transfer nije realizovan i ova sredstva su iskorištena za finansiranje redovnih budžetskih rashoda i izdataka zajedno sa ostalim prihodima koji su ostvareni u 2017. godini.

Primici od zaduživanja iskazani su u iznosu od 290.035.527 KM, od čega su najznačajniji primici od kratkoročnog zaduživanja 259.832.728 KM na osnovu jedanaest emisija trezorskih zapisa i primici od dugoročnog zaduživanja na osnovu jedne emisije dugoročnih obveznica 29.999.154 KM.

Preporuka:

- **Potrebno je da Vlada FBiH u saradnji sa nadležnim ministarstvima (Ministarstvo finansija i Ministarstvo prometa i komunikacija) preispita opravdanost utroška naplaćenih prihoda od klirinškog duga za finansiranje redovne budžetske potrošnje.**

6.1.2 Rashodi, izdaci i finansiranje

U Godišnjem Izvještaju o izvršenju Budžeta FBiH za 2017. godinu, ukupno ostvareni rashodi i izdaci iskazani su u iznosu od 2.417.874.272 KM, što je u odnosu na plan (2.697.426.725 KM) manje za 279.552.453 KM. U odnosu na prethodnu godinu (2.288.784.801 KM) isti su veći za 129.089.471 KM. Dan je tabelarni pregled ostvarenih rashoda i izdataka:

u KM

Opis	Izmjene i dopune Budžeta Federacije BiH za 2017. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2017. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2016. godinu	Index (3/2 x100)	Index (3/4x100)	% udjela
1	2	3	4	5	6	7
1. Tekući rashodi	1.479.309.345	1.379.727.628	1.367.543.075	93	101	57
1.1. Plate i naknade troškova zaposlenih	208.576.119	198.077.369	199.174.205	95	99	8
1.2. Doprinosi poslodavca	22.378.695	21.378.197	21.532.838	96	99	1
1.3. Izdaci za materijal i usluge	87.749.937	69.550.001	79.498.549	79	87	3
1.4. Tekući transferi i drugi tekući rashodi	1.015.443.193	992.870.357	967.810.309	98	103	41

1.5.Izdaci za kamate	145.161.401	97.851.704	99.527.174	67	98	4
2.Tekuća rezerva Vlade FBiH	5.155.000			0		
3.Kapitalni izdaci	174.344.125	38.984.908	20.816.652	22	187	2
3.1.Nabavka stalnih sredstava	36.665.942	15.079.909	9.449.798	41	160	1
3.2.Kapitalni transferi	137.678.183	23.904.999	11.366.854	17	210	1
4.Izdaci za finansjsku imovinu	7.343.700	2.661.700	13.847.700	36	19	0
4.1.Izdaci za kupovinu dionica	4.343.700	661.700	3.447.700	15	19	0
4.2.Ostala domaća pozajmljivanja	3.000.000	2.000.000	10.400.000	67	19	0
5.Otplate dugova	1.031.274.555	996.500.036	886.577.374	97	112	41
5.1.Vanjski dug	561.509.642	561.261.461	391.070.109	100	144	23
5.2.Domaća pozajmljivanja	430.000.000	400.379.528	339.603.140	93	118	17
5.3.Unutarnji dug	39.664.913	34.859.047	155.904.125	88	22	1
5.4.Izdate garancije	100.000	0	0	0		
RASHODI I IZDACI (1+2+3+4+5)	2.697.426.725	2.417.874.272	2.288.784.801	90	106	100
6.Pokriće ostvarenog deficita	0					
UKUPNO (1+2+3+4+5+6)	2.697.426.725	2.417.874.272	2.288.784.801	90	106	100

6.1.2.1 Plate i naknade troškova uposlenih

Plate i naknade troškova uposlenih iskazane su u iznosu od 198.077.369 KM, od čega se na bruto plate i naknade odnosi 173.244.804 KM i na naknade troškova zaposlenih 24.832.565 KM. U odnosu na prethodnu godinu ovi izdaci su manji za 1.096.836 KM.

Plate i naknade troškova izabranih dužnosnika, nositelja izvršnih funkcija i savjetnika u organima zakonodavne i izvršne vlasti Federacije BiH, državnih službenika i namještenika, zatvorskih policajaca-stražara i službenika sudske policije uređene su Zakonom o platama i naknadama u organima vlasti u FBiH¹¹. Osnovica za obračun plata koja se primjenjivala u revidiranoj godini, kao i prethodne godine, iznosila je 315 KM. Prema Izvještaju o izvršenju Budžeta FBiH za 2017. godinu, na dan 31.12.2017. godine, u federalnim institucijama bilo je uposleno 6.690 djelatnika, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 43.

Obračun plata i naknada plata djelatnika kod budžetskih korisnika, koji su bili predmet revizije uglavnom je vršen u skladu sa zakonskim i drugim propisima i internim aktima. Nepravilnosti su konstatovane u Parlamentu FBiH, u dijelu osiguranja evidencija prisutnosti na poslu profesionalnih zastupnika, koje su značajne iz razloga jer iste su osnova za obračun naknada za uposlene (topli obrok, prijevoz i dr.) i Ministarstvu pravde kod obračuna dodataka na platu za posebne uslove rada.

Naknade troškova uposlenih ostvarene su u iznosu od 24.832.565 KM. Ove naknade najvećim dijelom se odnose na naknade za: topli obrok 11.805.446 KM, prevoz na posao i sa posla 4.893.903 KM, regres za godišnji odmor 2.876.727 KM, otpremnine za odlazak u penziju 1.666.315 KM, pomoći u slučaju smrti, teže i ostalih bolesti 1.553.816 KM, odvojeni život od porodice 970.318 KM, najam stanova 581.495 KM, prevoz u dane vikenda za državne službenike i savjetnike 256.391 KM, naknada polaznicima na Policijskoj akademiji 121.600 KM, kao i troškove smještaja dužnosnika 84.051 KM.

¹¹ „Sl. novine FBiH“ br. 45/10,20/17

Ukupne naknade troškova izabranih dužnosnika i savjetnika u Parlamentu Federacije BiH, iznosile su 1.430.522 KM, a najznačajniji iznosi odnose se na naknade za: zakup stana 474.635 KM, odvojeni život 362.348 KM, topli obrok 285.542 KM, troškove prevoza u dane vikenda - četiri vikenda mjesečno 213.914 KM i smještaj 11.663 KM.

Komisija za rješavanje statusnih pitanja članova Vlade FBiH i njihovih savjetnika, odnosno Administrativna komisija oba doma Parlamenta, za izabrane dužnosnike, nositelje izvršnih funkcija i savjetnike, čije je mjesto prebivališta udaljeno više od 70 km od sjedišta rada institucije, donosi rješenja o naknadi troškova prevoza do mjesta prebivališta porodice. Istim se ostvaruje pravo na naknadu troškova prevoza do mjesta prebivališta porodice, do četiri puta mjesečno u visini cijene karte prevoza u drumskom ili željezničkom saobraćaju na relaciji koju koriste. Kod jednog broja korisnika koji su bili predmet revizije, uočeno je da se navedena naknada za prevoz korisnicima odvojenog života obračunava i isplaćuje svaki mjesec uglavnom četiri puta mjesečno u visini cijene karte prevoza u drumskom saobraćaju na relaciji koju koriste. **Uredbom o naknadama koje pripadaju članovima Vlade FBiH i njihovim savjetnicima koje nemaju karakter plata¹², propisano je pravo na naknadu troškova prevoza do mjesta prebivališta porodice, do četiri puta mjesečno, ali istom nije uređen način korištenja navedenog prava, koji bi bio osnov za isplatu, što ima za posljedicu da je plaćan maksimalno odobreni iznos. S obzirom na to da je Uredbom o naknadama koje nemaju karakter plate¹³, državnim službenicima i namještenicima navedeno pravo ukinuto 2012. godine, smatramo da bi ove isplate ministrima i savjetnicima trebalo preispitati, a odredbe ove dvije uredbe u dijelu spomenute naknade usaglasiti.**

U Ministarstvu unutrašnjih poslova i Ministarstvu finansija konstatovano je da pojedini djelatnici koji putuju na istim relacijama, ostvaruju različite iznose naknade za prevoz na posao i sa posla, a u Ministarstvu pravde navedena naknada se isplaćuje na osnovu cijene dnevne karte, što nije u skladu sa Zakonom o platama i naknadama u organima vlasti u FBiH i Pravilniku o platama i naknadama Ministarstva pravde.

Preporuka:

- ***Potrebno je da Vlada FBiH preispita propise vezane za ostvarivanje prava naknade članovima Vlade FBiH, njihovim savjetnicima i izabranim dužnosnicima, koje nemaju karakter plata, u dijelu ostvarivanja prava na naknade za prevoz korisnicima odvojenog života.***

6.1.2.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal i usluge iskazani su u iznosu od 69.550.001 KM, što je odnosu na planirana sredstva od 87.749.937 KM 79%. Vrsta i struktura navedenih izdataka prikazana je u sljedećoj tabeli:

¹² "Sl. novine FBiH" br. 87/10, 22/11,45/13 i 09/16

¹³ „Sl. novine FBiH“ br. 63/10, 22/11,66/11 i 51/12

Opis	Izmjene i dopune Budžeta Federacije BiH za 2017. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2017. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2016. godinu	Index (3/2x 100)	Indeks (3/4x 100)	% udjela
1	2	3	4	5	6	7
1. Putni troškovi	3.037.279	2.461.753	2.274.206	81	108	3
2. Izdaci za energiju	6.151.250	5.293.518	5.205.014	86	102	8
3. Izdaci za komunikacije i kom. usluge	5.940.311	5.429.742	5.233.909	91	104	8
4. Nabavka materijala i sitnog inventara	16.491.601	14.730.624	15.064.037	89	98	21
5. Izdaci za usluge prijevoza i goriva	2.824.530	1.973.363	1.809.795	70	109	3
6. Unajmljivanje imovine i opreme	8.615.258	8.127.781	7.450.615	94	109	12
7. Izdaci za tekuće održavanje	4.581.409	3.895.863	3.747.348	85	104	6
8. Izdaci osiguranja, bankarski i platni pr.	2.033.861	1.513.221	1.431.756	74	106	2
9. Ugovorene druge i posebne usluge	38.074.438	26.124.136	37.281.869	69	70	37
UKUPNO	87.749.937	69.550.001	79.498.549	79	87	100

Izdaci za ugovorene usluge iskazani su 26.124.136 KM i za 11.157.733 su manji u odnosu na prethodnu godinu. U okviru navedenih izdataka najznačajniji iznosi se odnose na ugovore o djelu, naknade komisijama, troškove spora i zatezne kamate po sudskim sporovima.

Naknade za rad stručnih komisija i drugih radnih tijela iskazane su u neto iznosu 1.801.735 KM, što je za 111.067 KM više u odnosu na prethodnu godinu. Isplate se odnose na naknade članovima komisija formiranim u skladu sa Uredbom o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodioca federalnih organa državne službe¹⁴, koje se isplaćuju iz budžetskih sredstava i naknade članovima komisija, koje su formirane u skladu sa posebnim zakonskim propisima, a iste se finansiraju od naplate usluga fizičkih i pravnih osoba za izvršene poslove po posebnim propisima i iz namjenskih sredstava. Provedenim revizijama budžetskih korisnika, kao i u prethodnom periodu, konstatovana je nedosljedna primjena navedene Uredbe, kod isplate naknade članovima komisija za poslove iz nadležnosti budžetskih korisnika; definisanja i primjene kriterija za utvrđivanje visine naknade članovima radnih tijela, kao i angažovanju pojedine osobe u više od dva radna tijela. Ne možemo potvrditi opravdanost isplata naknada članovima komisija, koji su uposlenici institucija, a koji obavljaju poslove iz nadležnosti revidiranih institucija (javne nabavke, slaganje arhivske građe, prijem uposlenika i sl.). Naglašavamo da članstvo u određenom radnom tijelu ne podrazumijeva obaveznu isplatu naknade jer je članom 8. stav 1. Uredbe isplata naknade uslovljena obavljanjem poslova izvan radnog vremena, a što se ne može potvrditi u svim slučajevima u kojima je došlo do isplate.

Skrećemo pažnju da, iako je određen broj komisija formiran na osnovu posebnih propisa, u istim se radi o poslovima i zadacima koji su u nadležnosti ministarstava, te da bi isti trebali biti u okviru redovnih radnih zadataka (kao npr. komisije formirane u Ministarstvu zdravstva i Ministarstvu unutrašnjih poslova).

¹⁴ „Sl. novine FBiH“ br. 48/14,77/14,97/14 i 58/15

Također i za poslove iz nadležnosti **Komisija za administrativna pitanja** i **Komisija za statusna pitanja** članova Vlade FBiH i njihovih savjetnika, a koji se odnose na pripremu prijedloga rješenja o imenovanju, odnosno postavljenju rukovodećih državnih službenika koje imenuje Vlada FBiH, donošenje rješenja o platama i drugim materijalnim pravima koje nemaju karakter plate za članove Vlade i ostale koje imenuje Vlada, odlučivanje o dodjeli stanova za privremeni smještaj, donošenje pojedinačnih akata o pitanjima koja se odnose na stambenu problematiku iz nadležnosti Vlade, rješavanje u upravnom postupku o pitanjima iz nadležnosti Vlade i ostale poslove koji se zaključkom Vlade stave u nadležnost komisija, smatramo da su to redovni poslovi iz nadležnosti Vlade FBiH, u skladu sa Zakonom o Vladi FBiH i Poslovníkom o radu Vlade FBiH, zbog čega ne možemo potvrditi opravdanost izvršenih isplata za navedene komisije.

Obračun poreza i doprinosa članovima komisija iz reda uposlenih, nije imao tretman plaće, kako je propisano odredbama Zakona o porezu na dohodak¹⁵. Naime, naknade koje poslodavac isplaćuje uposlenom za njegovo angažovanje izvan radnog vremena na poslovima koji imaju karakteristike nesamostalne djelatnosti ili pretežno karakteristike nesamostalne djelatnosti, bilo da se izvršavaju u radno vrijeme ili izvan redovnog radnog vremena, smatraju se oporezivim prihodom na osnovu nesamostalne djelatnosti iz člana 10. stav 2. tačka 3. naprijed navedenog Zakona i oporezuju se na način propisan članom 27. istog Zakona.

Preporuke:

- ***Potrebno je da Vlada FBiH preispita Uredbu o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodioca federalnih organa državne službe, uvažavajući činjenicu da se značajan dio budžetskih sredstava izdvaja za naknade komisijama čiji su članovi uposlenici budžetskih korisnika;***
- ***Potrebno je da Ministarstvo finansija preispita data uputstva koja se odnose na pitanje obračuna poreza i doprinosa na naknadu za rad članova komisija i da osigura kako bi svi iste obračunavali i plaćali u skladu sa važećim zakonskim propisima.***

Naknade po osnovu ugovora o djelu iskazane su u neto iznosu 3.435.626 KM, što je više u odnosu na prethodnu godinu za 781.631 KM. Kao što je konstatovano u Izvještaju prethodne godine i u revidiranoj godini ugovori o djelu su se zaključivali za obavljanje poslova i zadataka utvrđenih Pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji, odnosno za poslove koji opisom odgovaraju poslovima iz nadležnosti revidiranih institucija. Navedeno je pravdano nedostatkom potrebnog broja izvršilaca, kako bi se osigurao kontinuitet u radu i neodložnost obavljanja stručnih poslova, odnosno nemogućnost zapošljavanja zbog važećeg moratorija Vlade FBiH na zapošljavanje. Ugovori su se sa izvršiocima posla zaključivali u kontinuitetu (sa kraćim prekidima) tokom cijele 2017. godine, a pojedini i više godina, na osnovu pribavljene saglasnosti Vlade FBiH. Iz prezentirane dokumentacije nije se mogao potvrditi način utvrđivanja visine naknade, odnosno vrednovanje poslova

¹⁵ „Sl.novine FBiH“ br. 10/08, 09/10, 44/11, 07/13 i 65/13

koji su bili predmet ugovora, kao ni transparentnost izbora osoba za zaključivanje ugovora o djelu. **Višegodišnje ponavljanje obavljanja poslova putem ugovora o djelu, ukazuje da takvi poslovi nisu privremenog karaktera, tako da se ne bi trebali obavljati na ovakav način. Smatramo da ugovori o djelu zaključeni na ovakav način predstavljaju netransparentan način zapošljavanja, što se ne može prihvatiti, kada je u pitanju javni sektor. Popuna nedostajućeg kadra neophodnog za poslovanje institucija, nije se provodila uz poštovanje odredbi Zakona o državnoj službi u FBiH i Zakona o namještenicima u organima državne službe u FBiH. Ugovori o djelu nisu zaključivani jednokratno i za obavljanje tačno utvrđene vrste posla i zadatka, koji traje dok se ugovoreno djelo ne izvrši, nego kontinuirano tokom cijele godine.**

Preporuke:

- ***Potrebno je da Vlada FBiH poduzme aktivnosti kako bi se ugovori o djelu zaključivali samo za poslove i radne zadatke predviđene zakonskim propisima, te da se isti zaključuju jednokratno, na određeno vrijeme, s tačno definisanim poslovima koje treba uraditi;***
- ***Za obavljanje poslova utvrđenih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, potrebno je da budžetski korisnici, angažovanje izvršioca vrše u skladu sa Zakonom o državnoj službi u FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH.***

Izdaci za unajmljivanje imovine iskazani su u iznosu 8.127.781 KM i veći su u odnosu na prethodnu godinu za 708.995 KM. Na unajmljivanje prostora i zgrada odnosi se 4.408.174 KM, od čega je po ugovoru o najmu poslovnih prostora na poziciji Službe za zajedničke poslove organa i tijela FBiH iskazano 3.184.925 KM. Na ime unajmljivanja skladišta utrošeno je 1.337.011 KM, od čega se 95% odnosi na robe u Federalnoj direkciji robnih rezervi. Troškovi unajmljivanja opreme iznose 1.567.840 KM, a unajmljivanje stalnih sredstava u obliku prava (licence) iskazano je u iznosu 814.755 KM i isto je evidentirano na poziciji Vlade FBiH.

Za smještaj federalnih institucija sa sjedištem u Sarajevu zaključeno je devet ugovora o zakupu, za što je utrošeno 2.506.376 KM, i to: 1.652.366 KM za smještaj četiri ministarstva i tri budžetska korisnika (ugovor sa Unipromet d.d. Sarajevo), 495.654 KM za Vladu FBiH i druge institucije (ugovor sa Socijaldemokratskom partijom), te 358.356 KM za tri budžetska korisnika po ugovorima sa različitim najmodavcima.

Na osnovu tri ugovora o zakupu poslovnog prostora, za smještaj federalnih institucija sa sjedištem u Mostaru (četiri ministarstva i Porezna uprava) iskazano je ukupno 677.469 KM.

Iako su pokrenute određene aktivnosti za smještaj federalnih institucija, isto nije rezultiralo konkretnim rješenjima ni u 2017. godini, a što bi uticalo na smanjene troškova zakupa poslovnih prostora i ostvarenje ušteta u Budžetu FBiH. Naime, Vlada FBiH je imenovala Pregovarački tim Vlade FBiH za vođenje pregovora sa timom Vlade Kantona Sarajevo u vezi kupovine zgrade JU „Studentski centar“ Nedžarići, za rješavanje trajnog smještaja federalnih organa i tijela u Sarajevu. Međutim, po datom mišljenju Federalnog

pravobranilaštva, Vlada FBiH je odustala od navedene kupovine.

Preporuka:

- ***Potrebno je da Vlada FBiH nastavi aktivnosti na iznalaženju rješenja za trajan i cjelovit smještaj federalnih organa i institucija.***

Izdaci za gorivo, auto gume, održavanje i osiguranje vozila iskazani su 3.231.743 KM, od čega se odnosi na: gorivo 1.683.317 KM, auto gume 169.905 KM, održavanje vozila 979.194 KM i osiguranje vozila 399.327 KM. Kao i prethodne godine, konstatovano je, da se Uredba o uslovima i načinu upotrebe službenih putničkih automobila u organima uprave u FBiH i unutrašnji pravilnici o upotrebi službenih putničkih automobila kod jednog broja budžetskih korisnika nisu primjenjivali u dijelu: popunjavanja putnih naloga na propisanom PN4 obrascu (nije evidentirana relacija kretanja, broj osoba u vozilu, potpis osobe koji je upravljao vozilom, ne upisuje se pređena kilometraža ili se upisuje znatno veći broj km od navedene relacije na putnom nalogu, datum polaska i dolaska, utrošeno gorivo i sl.). Kod korisnika koji su bili predmet revizije, u pojedinim slučajevima u isto vrijeme, na istoj relaciji korišteno je više automobila, što smatramo neracionalnim, s obzirom na to da se na broj osoba na službenom putu putovanje moglo obaviti i jednim vozilom, konstatovana je upotreba službenog vozila za put u inostranstvo, bez odobrenja i bez izdatog putnog naloga za službeno putovanje od strane nadležnog rukovodioca. Kod pojedinih budžetskih korisnika, u određenom vremenskom periodu vršeno je servisiranje i opravka motornih vozila, nabavka potrošnog materijala i rezervnih dijelova za vozila bez zaključenog ugovora. Također, uočeno je da su fakturisane cijene za isporučeno gorivo na isti dan bile različite, u zavisnosti od toga na kojoj je benzinskoj pumpi izabranog dobavljača gorivo točeno, a što nije u skladu sa zaključenim ugovorima. Na osnovu naprijed navedenog, utvrđeno je da nisu uspostavljene adekvatne kontrole kod upotrebe i raspolaganja službenim automobilima. Navedene nepravilnosti finansijski nisu značajne, ali uvažavajući činjenicu da se radi o korisnicima javnog novca smatramo da iste nisu primjerene.

Preporuka:

- ***Potrebno je Vlada FBiH u saradnji sa Ministarstvom finansija i budžetskim korisnicima unaprijedi interne kontrole i osigura uredno vođenje evidencija upotrebe službenih vozila, koje su neophodne za praćenje i kontrolu troškova, a time i namjensku upotrebu istih.***

Izdaci za fiksne, mobilne telefone i internet usluge iskazani su u iznosu 2.315.595 KM, od čega se na usluge mobilne telefonije odnosi 632.064 KM. Zaključkom Vlade FBiH definisano je pravo upotrebe službenih telefona i utvrđeni mjesečni iznosi potrošnje za rukovodioce federalnih organa uprave i federalnih upravnih organizacija (do 150 KM) i rukovodeće državne službenike, državne službenike i namještenike (do 50 KM). Generalni sekretarijat Vlade FBiH je u 2017. godini internim aktom ograničio troškove upotrebe službenog telefona za Premijera i sekretara Vlade FBiH, ali nije izmijenjen Zaključak u dijelu utvrđivanja ograničenja za sve članove Vlade FBiH. **Upotreba telefona za ministre**

nije limitirana, a Zaključkom nisu obuhvaćeni savjetnici premijera Vlade FBiH i savjetnici ministara.

Preporuka:

- ***Potrebno je da Vlada FBiH preispita Zaključak o pravu korištenja službenih telefona u dijelu limitiranja potrošnje za ministre i savjetnike.***

Putni troškovi iskazani su u iznosu 2.461.753 KM, od čega se na troškove u zemlji odnosi 1.737.816 KM, a na troškove u inostranstvu 723.937 KM. Način, postupak ostvarivanja i visina naknade troškova za službena putovanja regulisani su Uredbom o naknadama troškova za službena putovanja.¹⁶

Provedenim revizijama kod dijela budžetskih korisnika uočeni su određeni nedostaci kod priznavanja i obračuna troškova putovanja, s obzirom na to da se iz izvještaja o obavljenom službenom putu ne mogu sa sigurnošću utvrditi bitni elementi za obračun dnevnica i drugih troškova, koji su propisani spomenutom Uredbom (izjava da li je osigurana ishrana na službenom putu, podatak o najkraćoj udaljenosti kod upotrebe privatnog automobila, dokaz o putovanju u inostranstvo, odobrena visina troškova za smještaj i drugi).

Izdaci za reprezentaciju iskazani su u iznosu 500.945 KM. Kod određenih budžetskih korisnika utvrđeno je da interni akti nisu usklađeni sa Uredbom o reprezentaciji i poklonima u federalnim organima uprave i federalnim upravnim organizacijama koju je usvojila Vlada FBiH, da istim nisu propisani limiti, odnosno gornja granica do koje korisnici imaju pravo na stvaranje izdataka za reprezentaciju. S obzirom na navedeno, konstatovano je da pojedini budžetski korisnici nisu uspostavili adekvatnu kontrolu ovih troškova, te da nije postupljeno po navedenoj Uredbi.

Preporuka:

- ***Potrebno je da Vlada FBiH osigura primjenu Uredbe o naknadama troškova za službena putovanja i Uredbu o reprezentaciji i poklonima u federalnim organima uprave i federalnim upravnim organizacijama svih budžetskih korisnika.***

6.1.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi (grantovi) iskazani su u iznosu 992.870.357 KM i u ukupnim rashodima Budžeta FBiH za 2017. godinu učestvuju 41%. U odnosu na prethodnu godinu viši su za 3% ili 25.060.048 KM, a u odnosu na plan manji su za 2%.

U tabelarnom pregledu dati su iznosi i procentualni udio pojedinih tekućih transfera prema računovodstvenoj klasifikaciji:

¹⁶ „Sl. novine FBiH“ br. 44/16, 50/16

Opis	Izmjene i dopune Budžeta Federacije BiH za 2017. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2017. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2016. godinu	Index (3/2x100)	Index (3/4x100)	% Učešća
1	2	3	4	5	6	7
Tekući transferi i drugi tekući rashodi	1.015.443.193	992.870.357	967.810.309	98	103	100
Tekući transferi drugim nivoima vlasti	353.703.005	351.506.849	336.187.064	99	105	36
Tekući transferi pojedincima	472.665.500	468.504.631	466.396.265	99	100	47
Tekući transferi neprofitnim organizacijama	22.320.624	23.115.808	22.872.243	104	101	2
Potpore javnim preduzećima	40.856.054	39.095.660	35.785.119	96	109	4
Potpore privatnim preduzećima i poduzetnicima	97.389.632	93.090.843	81.705.747	96	114	9
Tekući transferi u inostranstvo	0	2.112.313	1.394.984		151	0
Drugi tekući rashodi (izvršne sudske presude)	28.508.378	15.444.253	23.468.887	54	66	2

Najznačajnija sredstva tekućih transfera realizovana su putem Ministarstva rada i socijalne politike i Ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata, u ukupnom iznosu od 714.867.065 KM, što predstavlja 72% realizovanih tekućih transfera, čija je raspodjela sredstava utvrđena zakonskim propisima. Navedena sredstva su se doznavačavala krajnjim korisnicima putem redovnih mjesečnih tranši.

Obavljenom revizijom tekućih transfera revidiranih budžetskih korisnika utvrđeno je sljedeće:

- 1) Proces planiranja i odobravanja sredstava nije u svim slučajevima proveden u skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji BiH i članom 37. Zakona o izvršavanju Budžeta Federacije BiH za 2017. godinu u dijelu utvrđivanja bitnih elemenata programa, koji se odnose na naziv i svrhu programa, kriterije za raspodjelu sredstava, iznos i izvore sredstava, kategoriju korisnika sredstava, te načine i rokove za izvještavanje, što je uticalo na način realizacije tekućih transfera, iznos utrošenih sredstava i rezultate, odnosno postignute efekte ulaganja u iste;
- 2) Pojednim lex specialis zakonima utvrđeno je finansiranje određenih područja iz Budžeta FBiH u znatno većem iznosu sredstava nego što se ista planiraju i realno mogu izdvojiti iz Budžeta FBiH (finansiranje Federalnog fonda solidarnosti; poljoprivreda - poticaji u biljnoj i animalnoj proizvodnji; potpore javnim preduzećima, od kojih se najznačajniji dio odnosi na JP Željeznice Federacije BiH, te boračko invalidsku zaštitu). Članom 105. Zakona o budžetima u FBiH utvrđeno je da u slučaju da su odredbe drugih zakona i propisa u suprotnosti s navedenim zakonom, primjenjivat će se Zakon o budžetima u FBiH. Navedeni problemi su prisutni već duži niz godina, zbog čega se može zaključiti da nije izvršena

adekvatna procjena uticaja pojedinih zakona i propisa na Budžet FBiH, pa bi za iste trebalo pokrenuti izmjene i dopune i uskladiti ih sa Zakonom o budžetima u FBiH;

- 3) Programi utroška sredstava nisu pravovremeno doneseni, što je uticalo na raspodjelu i knjigovodstveno evidentiranje sredstava, te nadzor nad namjenskim utroškom doznačenih sredstava u fiskalnoj godini;
- 4) Nije ostvarena potpuna transparentnost raspodjele transfera, jer za raspodjelu pojedinih transfera nije objavljen javni poziv. U većini slučajeva nisu uspostavljeni odgovarajući i mjerljivi kriteriji za raspodjelu, te su korisnici sredstava i iznosi određeni na osnovu subjektivne procjene članova komisija koji su predlagali raspodjelu;
- 5) Pojedini budžetski korisnici, koji su bili predmet revizije, nisu osigurali javno objavljivanje o dodijeljenim sredstvima transfera, kako korisnika, tako dodijeljenih iznosa;
- 6) Sredstva tekućih transfera se planiraju i odobravaju, a da nije utvrđena zakonska obaveza finansiranja istih iz Budžeta FBiH (transferi neprofitnim organizacijama, udruženjima, političkim strankama i drugi);
- 7) Nije uspostavljen odgovarajući nadzor i izvještavanje o utrošku transfera na relaciji: korisnici sredstava - nadležna ministarstva - Ministarstvo finansija - Vlada FBiH - Parlament FBiH;
- 8) Nadležni organi i institucije ne vrše procjenu učinaka dodijeljenih transfera;
- 9) Nije uspostavljena sveobuhvatna i adekvatna baza podataka korisnika tekućih transfera (poljoprivreda, boračko - invalidska zaštita, socijalna zaštita, razvoj, poduzetništvo i obrt, okoliš i turizam i druga područja), tako da se finansiranje pojedinih oblasti, programa i projekata na federalnom nivou (horizontalno) vrši istovremeno od strane dva ili više budžetskih korisnika, a također i sa viših i nižih nivoa vlasti (vertikalno);
- 10) Revizijom jednog dijela budžetskih korisnika utvrđeno je da su isti planirali transfere koji nemaju zakonski osnov (Vlada FBiH, Ministarstvo rada i socijalno politike, Ministarstvo obrazovanja i nauke, Ministarstvo okoliša i turizma, Ministarstvo finansija i Ministarstvo kulture i sporta);
- 11) Kao i prethodnih godina prilikom planiranja transfera i donošenja programa utroška po pojedinim transferima u okviru istih, planirana su takozvana interventna sredstva ili sredstva rezerve, koja se raspodjeljuju po odlukama rukovodioca budžetskih korisnika, a da za isto nije osigurana transparentnost i kriteriji raspodjele, koji bi bili osnov za visinu dodijeljenih sredstava.

Preporuke:

- ***Blagovremeno predlagati programe utroška sredstava transfera, kako bi se isti i realizovali u godini za koju su i planirani;***
- ***U skladu sa nadležnostima, potrebno je da Vlada FBiH u saradnji s resornim ministarstvima poduzme aktivnosti na prijedlogu izmjena i dopuna zakonskih propisa koji regulišu finansiranje pojedinih oblasti u zdravstvu, poljoprivredi, potpore javnim preduzećima i boračko – invalidskoj zaštiti;***

- *Programima o utrošku sredstava tekućih transfera utvrditi mjerljive kriterije, jasno definisati svrhu odobravanja sredstava, utvrditi obavezu izvještavanja o namjenskom utrošku doznačenih sredstava, te osigurati kontrolu nad utroškom ovih sredstava;*
- *Potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo finansija poduzmu mjere za ocjenu opravdanosti finansiranja transfera koji nemaju zakonsku osnovanost;*
- *Programima utroška sredstava precizirati svrhu i način korištenja i izvještavanja o utrošku u skladu sa članom 57. Zakona o budžetima u FBiH.*

Strukturu izvršenja tekućih transfera po namjeni dajemo u sljedećoj tabeli:

Opis	Izmjene i dopune Budžeta Federacije BiH za 2017. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2017. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2016. godinu	Index (3/2x100)	Index (3/4x100)
1	2	3	4	5	6
Tekući transferi i drugi tekući rashodi	1.015.443.193	992.870.357	967.810.309	98	103
Tekući transferi u oblasti socijalnih prava	718.896.757	714.867.065	705.630.981	99	101
Tekući transferi - poticajna sredstva	97.389.632	93.090.844	81.705.747	96	114
Tekući transferi - subvencije	40.856.054	39.095.660	35.785.119	96	109
Tekući transferi grant (nepovratna) sredstva	99.654.948	113.202.580	104.635.001	114	108
Tekući transfer za finansiranje obveza Proračuna FBiH	87.850.000	11.883.932	11.494.585	14	103
Tekući transfer iz namjenskih sredstava (podračuna)	5.287.424	5.286.023	5.089.989	100	104
Drugi tekući rashodi (izvršne sudske presude)	28.508.378	15.444.253	23.468.887	54	66

6.1.2.3.1 Tekući transferi iz oblasti socijalnih prava

Izvršenje tekućih transfera iz oblasti socijalnih prava je u okviru planiranog budžeta i isti su utvrđeni Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom, Zakonom o penzionom i invalidskom osiguranju i Zakonom o prijevremenom povoljnijem penzionisanju boraca odbrambeno-oslobodilačkog rata. Iz godine u godinu ova izdvajanja se povećavaju od 1 do 2%, tako su u odnosu na prethodnu godinu veća za 1,31%. Sredstva se realizuju preko Ministarstva rada i socijalne politike i Ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata i doznačavaju krajnjim korisnicima putem redovnih mjesečnih tranši. Doznačena sredstva iz oblasti socijalnih prava odnose se na:

- Transfer za MIO/PIO 252.840.454 KM
- Transfer civilnim žrtvama rata 25.432.943 KM
- Transfer za invalidnine 281.628.690 KM
- Implementacija Zakona o pos. pravima dob.ratnih priznanja 15.331.677 KM
- Transfer za lica sa invaliditetom – neratni invalidi 139.633.101 KM
- UKUPNO: 714.867.065 KM**

Transfer Fondu MIO/PIO odnosi se na refundaciju isplaćenih plata pod povoljnijim uslovima (prava za demobilizirane borce i članove njihovih porodica; prava boraca i članova njihovih porodica; preuzete obaveze za korisnike penzija pripadnika bivše JNA; pokriće dijela penzije po osnovu priznatog posebnog staža; pokriće dijela penzija po osnovu člana 130. Zakona o MIO/PIO; pokriće minimalnih penzija; sredstva na ime verifikacije duga prema Zavodu MIO/PIO; transfer po Zakonu o službi u Vojsci FBiH i transfer po Zakonu o prijevremenom povoljnijem penzionisanju boraca), od čega se iznos od 186.235.262 KM (ili 74%) odnosi na pokriće dijela penzije po osnovu priznatog posebnog staža i transfer po Zakonu o prijevremenom povoljnijem penzionisanju boraca.

Transfer za invalidnine, prema podacima Ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata doznačen je, za 87.270 korisnika, što je u odnosu na prethodnu godinu manji za 1.130 korisnika ovog prava. U skladu sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o pravima boraca i članova njihovih porodica¹⁷, utvrđeno je da će se visina osnovice usklađivati sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH, a da će se za obračun i isplatu mjesečnih novčanih naknada primjenjivati koeficijent u skladu sa navedenim Zakonom, na osnovu čega je za 2017. godinu izvršeno usklađivanje i primjenjivana je osnovica od 867,50 KM sa koeficijentom za obračun i isplatu mjesečnih novčanih naknada korisnika boračko - invalidske zaštite u FBiH (invalidnina) od 0,965257. U skladu sa Zakonom o pravima boraca i članova njihovih porodica, Ministarstvo vrši nadzor nad provođenjem navedenog Zakona i propisa donesenih na osnovu istog, izdaje instrukcije i vrši neposredni upravni nadzor i kontrolu namjenskog trošenja sredstava za ostvarivanje prava po ovom Zakonu. Obračun invalidnina u 2017. godini vršio se putem novog Informacionog sistema za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata (ISVDV).

Transfer za lica sa invaliditetom – neratni invalidi realizuje se preko Ministarstva rada i socijalne politike i isti je u odnosu na prethodnu godinu veći za 1.939.194 KM. Navedeni iznos se odnosi na tekuće obaveze iz 2017. godine, utvrđene Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodica sa djecom iz 2009. godine¹⁸ i izmjenama i dopunama istog. U odnosu na prethodnu godinu povećan je broj korisnika ovog prava, na osnovu realizacije Odluke Ustavnog suda BiH iz 2013. godine, kojom je utvrđeno da osobe sa invaliditetom, koji je nastao nakon 65. godine života, a kod kojih je, po mišljenju Instituta, utvrđena potreba za korištenjem prava na dodatak za njegu i pomoć od druge osobe, ovo pravo ostvaruju prema propisu kantona. Do kraja 2017. godine Parlament FBiH nije usvojio izmjene i dopune navedenog Zakona po nalogu Ustavnog suda BiH, iako je Ministarstvo više puta upućivalo dopise, u cilju podsjećanja na obavezu postupanja po Odluci Ustavnog suda BiH. Broj korisnika sredstava ovog transfera u decembru 2017. godine u odnosu na decembar 2016. godine povećan je sa 43.872 na 44.046, dok je broj rješenja o ostvarivanju prava sa 47.546 smanjen na 47.084 iz razloga što jedan korisnik ostvaruje pravo po više osnova.

¹⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 33/04, 56/05, 70/07, 9/10, 90/17

¹⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 14/09

Na ostalima potraživanjima iskazano je 749.530 KM, a odnosi se na povrat neovlašteno isplaćenih naknada za 460 korisnika prava, za neratne invalide – osobe sa invaliditetom. S obzirom na visinu navedenih potraživanja u Ministarstvu nisu poduzete zakonom utvrđene aktivnosti za povrat istih.

Transfer civilnim žrtvama rata se realizuje preko Ministarstva rada i socijalne politike. Korisnici prava ostvaruju naknadu u skladu sa Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom. Osnovica za obračun iznosi 70% od osnovice utvrđene federalnim propisima o pravima boraca i članova njihovih porodica i usklađuje se na način kako se vrši usklađivanje novčanih primanja za navedene korisnike. Osnovica za obračun u 2017. godini bila je kao i prethodnih godina 586,15 KM.

Za realiziranje ovih sredstava u 2006. godini doneseno je Uputstvo o načinu isplate novčanih primanja civilnih žrtava rata i o načinu vođenja evidencija o korisnicima prava, koje općinske službe nisu primjenjivale u dijelu da se sve promjene od utjecaja na ostvarivanje prava korisnika unose u bazu podataka i da se u roku od 15 dana sa dokaznom dokumentacijom dostave nadležnim kantonalnim organima. Navedeno je imalo za posljedicu da je iz federalnog budžeta vršena isplata sredstava korisnicima koji su ta prava izgubili. Povrat sredstava nije vršen na način da se ista vraćaju u Budžet FBiH, već se umanjuju obaveze prema kantonima za tekući mjesec za iznos više isplaćenih sredstava u prethodnom periodu. Način povrata ovih sredstava nije uređen propisima.

Na datum bilansa potraživanja po ovom osnovu iznosila su 93.300 KM. Tokom godine izvršen je povrat od 41.144 KM, za tri korisnika u toku je sudski spor u vrijednosti od 69.956 KM, a za preostalih 14 korisnika vrši se povrat u ratama ili se čeka na povrat.

Implementaciju Zakona o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja¹⁹ provodi Ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata. Broj korisnika koji su ostvarili ovo pravo u decembru 2017. godine (4.951) je manji za 26 u odnosu na januar iste godine (4.977). Osnovica za isplatu mjesečnih novčanih naknada dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova njihovih porodica u 2017. godini je iznosila 641,66 KM sa koeficijentom od 0,965248.

6.1.2.3.2 Tekući transferi – poticajna sredstva

Izvršenje tekućih transfera – poticajna sredstva učestvuje sa 9% u ukupnom izvršenju tekućih transfera i isti su realizirani preko **Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva 74.054.308 KM, Ministarstva razvoja poduzetništva i obrta 18.714.946 KM i Ministarstva energije, rudarstva i industrije 303.606 KM.**

Preko Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva realizovani su **poticaji za poljoprivredu**, u okviru kojih se na obaveze iz prethodnih godina odnosi 7.700.000 KM, a na poticaje za veterinarstvo 2.317.559 KM. Kao i prethodnih godina, za model poticanja proizvodnje - biljna i animalna proizvodnja, Ministarstvo je prilikom izrade i izvršenja Programa utroška sredstava poticaji za poljoprivredu za 2017. godinu odobravalo sredstva, iako su ukupni zahtjevi za podršku unutar modela proizvodnji i modela kapitalnih ulaganja bili znatno veći od iznosa utvrđenog u Programu potpore. **Navedeno**

¹⁹ „Sl. novine FBiH“ br.70/05, 61/06, 9/10, 90/17

nije u skladu sa Zakonom o novčanim potporama, tako da Ministarstvo kontinuirano stvara veće obaveze od Budžetom odobrenih sredstava, što je posljedica dugogodišnjih obračuna poticaja bez realnih podloga i neodgovarajućih i neprimjerenih cijena utvrđenih Programom u proizvodnjama, na osnovu zahtjeva klijenata, za koje su nadležna kantonalna ministarstava i koja obračun proizvodnje dostavljaju Federalnom ministarstvu na isplatu. Cijene u Programu nisu usaglašene sa Planom proizvodnje i raspoloživim sredstvima Budžeta, kako bi se izbjeglo stvaranje obaveza iznad visine odobrenog Budžeta za tekuću godinu i kontinuirano prenošenje obaveza iz jednog perioda u naredni. Također, planiranje nije zasnovano na stratezijskim ciljevima razvoja poljoprivrede u Federaciji BiH. Zbog navedenog stvorene obaveze koje se odnose na poticaje za proizvodnje za period 2014 - 2017. godine, na dan 31.12.2017. godine evidentirane su u iznosu od 14.198.060 KM u pomoćnim evidencijama i vanbilansnoj evidenciji Ministarstva, ali ne i u Glavnoj knjizi Trezora, kako je regulisano važećim zakonskim i drugim propisima.

Poticajna sredstva za **finansiranje prvog zapošljavanja i samozapošljavanja** sa pozicije Ministarstva razvoja poduzetništva i obrta iskazana su u iznosu od 15.625.314 KM, što je 82% od planiranih 19.000.000 KM. U skladu sa Uredbom o poticanju zapošljavanja, realizacija ovog transfera je započela prethodne godine, putem Federalnog zavoda za zapošljavanje i kantonalnih službi za zapošljavanje, s tim da se sredstva osiguravaju u budžetu Ministarstva. Ministarstvo je za finansiranje prvog zapošljavanja i samozapošljavanja u 2017. godini, poslodavcima doznačilo 15.671.893 KM, što zajedno sa realizovanim iznosom iz 2016. godine iznosi 23.708.283 KM (ugovoreno 25.875.378 KM). Razlika između ugovorenog i realizovanog iznosa poslodavcima će se doznačiti na teret Budžeta 2018. godine. Uredbom je predviđeno da poslodavac ima obavezu novouposlenog radnika zadržati u radnom odnosu onoliko mjeseci koliko mu je bila osigurana subvencija, odnosno maksimalno još godinu dana nakon isteka subvencije. Izvršenim kontrolama na terenu utvrđeno je da određeni broj poslodavaca nije ispoštovao ugovore, zbog čega je do 31.12.2017. godine pokrenuta procedura raskida 56 potpisanih ugovora po kom osnovu je utvrđena obaveza povrata od 331.070 KM, od čega je u 2017. godini vraćeno 97.443 KM. Također, 35 poslodavaca po potpisivanju ugovora u vrijednosti od 335.797 KM, nisu započeli realizaciju istih do 31.12.2017. godine, te su ugovori sa istim raskinuti. Vrijednost zaključenih ugovora za poticaj zapošljavanju sa 25.875.378 KM smanjena je za iznos raskinutih ugovora na 25.539.561 KM, međutim nismo mogli kvantificirati tačan broj novouposlenih osoba, s obzirom na to da se navedeno odrazilo na početni broj od ugovorenih 3.787 osoba. Imajući u vidu naprijed navedeno, kao i činjenicu da su zadužene institucije za provedbu zapošljavanja do 31.12.2017. godine stvarno realizovale 23.708.283 KM (47%), može se zaključiti da realizacija Programa utroška sredstava nije bila na zadovoljavajućem nivou, što upućuje na slabosti poduzetih mjera i aktivnosti od strane Ministarstva i drugih institucija koje su učestvovala u realizaciji ovog transfera.

Na ime **subvencija privatnim preduzećima i poduzetnicima** Ministarstvo, razvoja poduzetništva i obrta realizovalo je 3.089.632 KM, a isti se odnosi na poticaje za: opstanak tradicionalnih i starih obrta 180.000 KM; razvoj vezanih i posebnih obrta 698.796 KM;

novosnovane subjekte malih i srednjih preduzeća (MSP) 976.512 KM i jačanje konkurentnosti MSP 1.234.324 KM.

Tekući transfer za izgradnju poduzetničkih zona realizovan je u iznosu od 940.368 KM i odnosi se na izgradnje nove i unapređenje postojeće komunalne infrastrukture u poduzetničkim zonama FBiH, tamo gdje ista predstavljaju prepreku razvoju poduzetništva, kao i unapređenje usluga za upravljanje razvojem poduzetničkih zona u FBiH. Korisnici sredstava su isključivo jedinice lokalne samouprave, koje imaju pravo podnošenja projektnih prijedloga za finansiranje u skladu sa utvrđenim kriterijima, iz Programa utroška sredstava.

Subvencije privatnim preduzećima Ministarstva energije, rudarstva i industrije iskazane su u iznosu 303.606 KM. Programom utroška sredstava predviđeno je da se sredstva odobravaju privatnim preduzećima i poduzetnicima za uplatu doprinosa djelatnicima koji ostvaruju uslove za penziju do kraja budžetske 2017. godine. Sredstva su odobrena „Krivaja-Mobel“ d.o.o. u stečaju u iznosu 139.070 KM za penzionisanje 63 uposlena, „Helios“ d.d. Banovići 44.541 KM za penzionisanje 4 uposlena i „BNT Hidraulika“ d.d. u stečaju Novi Travnik 150.000 KM za penzionisanje 6 uposlenih. Sa korisnicima su zaključeni ugovori, kojima je definisana obaveza da isti u roku od tri mjeseca dostave potvrde Porezne uprave o izmirenju doprinosa za osobe iz zahtjeva, ili će u protivnom Ministarstvo dati nalog nadležnim institucijama da izvrše povrat odobrenih sredstava. Vlada FBiH je 09.05.2018. godine usvojila Izvještaj o kontroli namjenskog utroška sredstava Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima za uplatu doprinosa penzijskog i invalidskog osiguranja u cilju penzionisanja uposlenih i zadužila Ministarstvo da pokrene aktivnosti na povratu nerealizovanog dijela doznačenih sredstava.

6.1.2.3.3 Tekući transferi – subvencije

Izvršenje tekućih transfera – subvencija, najvećim dijelom je realizovalo Ministarstvo prometa i komunikacija 23.860.000KM, Ministarstvo energije rudarstva i industrije 12.922.585 KM i Ministarstvo rada i socijalne politike 2.343.445 KM. Prilikom realizacije, nadzora i izvještavanja ovih transfera, konstatovani su propusti koji se najvećim dijelom odnose na: nedosljednu primjenu zakonskih propisa u stvaranju preduslova za finansiranje istih, pravovremeno zaključivanje ugovora sa korisnicima, uspostavljanje adekvatnog nadzora i izvještavanje o namjenskom utrošku doznačenih sredstava.

Ministarstvo prometa i komunikacija doznačilo je JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo 21.340.000 KM. Proračunom FBiH odobravala su se i doznačavala sredstva koja nisu bila dovoljna u odnosu na stvarne troškove JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo, zbog čega se Zakon o finansiranju željezničke infrastrukture i sufinansiranju putničkog i kombiniranog saobraćaja provodio samo djelimično. Također, Zakon o finansijskoj konsolidaciji JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo za period od 01.01.2008. do 31.12.2012. godine²⁰, nije realizovan. Navedeno ukazuje da u proteklom periodu nije posvećena dovoljna i potrebna

²⁰ „Sl. novine FBiH“ broj: 4/09

pažnja željezničkom saobraćaju, s obzirom na to da JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo u Planu finansijskih sredstava prihode iz budžeta FBiH planiraju u iznosima od 62.161.300 KM do 66.622.836 KM (za 2017. godinu u iznosu od 65.047.359 KM), koji predstavljaju realne izdatke. **Bitno je istaći da Ministarstvo nije ostvarilo potpun i adekvatan nadzor nad utroškom transfera javnim preduzećima i nije osiguralo tromjesečno izvještavanje propisano Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2017. godinu.**

Ministarstvo prometa i komunikacija doznačilo je 1.860.000 KM na ime unapređenja avio prometa u Federaciji BiH i to za: JP „Međunarodna zračna luka-aerodrom Mostar“ d.o.o. (u daljem tekstu: Aerodrom Mostar) 1.430.000 KM i JP „Međunarodni aerodrom Tuzla“ d.o.o. (u daljem tekstu – Aerodrom Tuzla) 430.000 KM.

Revizijom je utvrđeno da je Aerodrom Mostar u Izvještaju o utrošku sredstava, između ostalog prikazao i troškove struje, usluge mobilne i fiksne telefonije, kancelarijskog materijala, materijala za čišćenje, sanaciju ograde i druge troškove koji nisu odobreni Odlukom o usvajanju programa utroška, što ukazuje da sredstva nisu u cijelosti utrošena u skladu sa utvrđenom namjenom. Također, ne možemo potvrditi da je Ministarstvo izvršilo adekvatan nadzor nad utroškom sredstava, kako je utvrđeno Odlukom o usvajanju programa utroška, a za nenamjenski utrošena sredstva u skladu sa ugovorom, Aerodrom Mostar nije izvršio povrat doznačenih sredstava.

Odlukom Vlade FBiH za unaprijeđenje avio saobraćaja odobreno je JP Aerodrom Mostar 1.000.000 KM za pokretanje nove redovne zračne linije Mostar - Zagreb. Ugovor o prenosu sredstava zaključen je 27.12.2017. godine, a sredstva su doznačena tek u februaru 2018. godine. S obzirom na to da su sredstva doznačena u 2018. godini, Aerodrom Mostar nije ispunio ugovorenu obavezu za dostavu izvještaja o utrošku do 28.02.2018. godine, te je Ministarstvo u martu 2018. godine uputilo urgenciju preduzeću.

Aerodrom Tuzla Izvještaj o utrošku sredstava sa pratećom dokumentacijom i Odlukom Nadzornog odbora o usvajanju istog, nije dostavio u utvrđenom roku. U Izvještaju su navedene zbirne pozicije utrošenih sredstava.

Sa pozicije Ministarstva energije, rudarstva i industrije subvencije su doznačene: **Operatoru – Terminali Federacije za uspostavu rezervi naftnih derivata u iznosu 9.999.000 KM, Energoinvestu d.d. Sarajevo za izmirenje duga za plin Ruskoj Federaciji u iznosu od 1.580.544 KM i javnim preduzećima za uplatu doprinosa za penziona i invalidsko osiguranje u svrhu penzionisanja uposlenih u iznosu od 1.302.671 KM.**

Zakonom o naftnim derivatima u FBiH propisana je taksa za uspostavu rezervi naftnih derivata, koja je namjenski **prihod Operatora – Terminali FBiH**. Namjena utroška prikupljenih sredstava je definisana Odlukom Vlade FBiH o načinu namjenskog utroška sredstava ostvarenih na osnovu takse za uspostavu rezervi naftnih derivata za period 2014. – 2018. godina. Planom namjenskog utroška takse predviđeno je da se određeni procent prihoda realizuje za troškove rada Operatora (za 2014. godinu 100 %, za 2015. godinu 44,98%, za 2016. godinu 40%, a za 2017. godinu 36,16%), te da se preostali prihodi koriste za nabavku rezervi naftnih derivata, nabavku i izgradnju novih skladišta i osiguranje tehničko-tehnološke ispravnosti postojećih skladišnih kapaciteta. Ministarstvo je Rješenjem o proceduri prenosa raspoloživih sredstava, predvidjelo da se prikupljena sredstva doznačavaju

mjesečno kroz dva naloga u omjerima 40,71% i 59,29%, prema utvrđenoj namjeni sredstava. Kako Operator ne raspoláže tehničkim preduslovima za skladištenje rezervi naftnih derivata, tako nema niti mogućnosti nabavke istih, što je bila i osnovna namjera prilikom usvajanja Zakona o naftnim derivatima u FBiH, dok se prikupljena sredstva ne realiziraju za definisanu namjenu, već stoje neiskorištena na namjenskim računima (8.718.682 KM za izgradnju novih skladišta i osiguranje tehničko-tehnološke ispravnosti postojećih skladišnih kapaciteta i 4.150.606 KM za nabavu naftnih derivata, ugovaranje osiguranja rezervi naftnih derivata i kontrolu kvaliteta).

Subvencije javnim preduzećima, za uplatu doprinosa za penziona i invalidsko osiguranje, Ministarstvo energije, rudarstva i industrija realizovalo je 1.312.671 KM po dva javna poziva za penzionisanje 95 uposlenih, koji su bili zaposleni u poduzećima sa većinskim učešćem državnog kapitala („Tehničko remontni zavod“ d.d. Hadžići, „Vitezit“ d.o.o. Vitez, „Zrak“ d.d. Sarajevo, „Pretis“ d.d. Vogošća, „KTK Visoko“ d.d. Visoko i „Željezara Zenica“ d.o.o. Zenica). Revizijom i Zapisnikom komisije za kontrolu namjenskog utroška odobrenih sredstava od 21.02.2018. godine je utvrđeno da korisnici sredstava po l javnom pozivu, kojima su sredstva doznačena 14.09.2017. godine, nisu u definisanom roku dostavili uvjerenje Poreske uprave, zbog čega se ne može potvrditi da je ostvaren cilj koji se želio postići realizacijom spomenutih sredstava. Također, Ministarstvo nije dalo nalog Federalnom zavodu za mirovinsko i invalidsko osiguranje da izvrši povrat odobrenih sredstava u Budžet FBiH, iako je isto bilo dužno učiniti u skladu odredbama zaključenih ugovora. Sa pozicije Ministarstva rada i socijalne politike na ime subvencija javnim preduzećima za subvencioniranje troškova električne energije uplaćeno je 2.343.445 KM.

6.1.2.3.4 Tekući transferi grant (nepovratna) sredstva

Tekući transferi koji se doznačavaju kao grant (nepovratna sredstva) krajnjim korisnicima, neprofitnim organizacijama, iskazani su u iznosu od 113.202.580 KM, što predstavlja 11% od ukupnog izvršenja tekućih transfera. Ovi transferi su realizovani putem Ministarstva zdravstva (40.834.445 KM), Ministarstva rada i socijalne politike (2.315.000 KM), Ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica (21.096.272 KM), Ministarstva financija (30.121.443 KM), Ministarstva kulture i sporta (8.623.885 KM), Ministarstva obrazovanja i nauke (6.945.849 KM), Ministarstva okoliša i turizma (4.879.328 KM), Ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata (12.851.476 KM), Vlade Federacije BiH (4.100.000 KM), Ministarstvo prostornog uređenja (2.114.000 KM), Predsjednika i dopredsjednika Federacije BiH (560.151 KM) i Parlamenta Federacije BiH (238.203 KM).

Od ovih transfera u Izvještaj dat ćemo kraća obrazloženja za one transfere koji su značajniji po iznosu odobrenih sredstva i po utvrđenim nepravilnostima kako slijedi:

Ministarstvo zdravstva iskazalo je 40.834.445 KM, što se odnosi na transfere za: Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH u iznosu od 30.402.280 KM, sanaciju zdravstvenih ustanova 9.000.000 KM, Zavod za transfuzijsku medicinu FBiH 1.125.000 KM i Agenciju za akreditaciju u zdravstvu 300.000 KM. Sredstva transfera u budžetskom zahtjevu planirana su na osnovu zahtjeva korisnika, a da Ministarstvo prethodno nije izvršilo suštinski uvid u dokumentaciju dostavljenih zahtjeva i izvještaja o realizaciji

prethodnih godina, kako bi se potvrdio iznos i opravdanost zahtjeva. Izuzetak je transfer za sanaciju javnih zdravstvenih ustanova u FBiH, koji nije bio u budžetskom zahtjevu Ministarstva, već je odobren amandmanima Doma naroda parlamenta FBiH prilikom usvajanja Budžeta FBiH za 2017. godinu.

Zakonom o zdravstvenom osiguranju i Odlukom Vlade FBiH o izdvajanju sredstava u Fond solidarnosti FBiH utvrđeno je da će se 10,2% od ukupnih prihoda ostvarenih od doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje izdvajati iz Budžeta FBiH na propisani račun za potrebe **Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH**. Budžetski zahtjev Ministarstva je sačinjen na osnovu Instrukcije Ministarstva finansija i na usaglašen prijedlog Ministarstva zdravstva i Zavoda. Problem finansiranja federalnog Fonda solidarnosti je evidentan već duži niz godina. Ministarstvo je u prethodnom razdoblju pokrenulo izmjene Zakona o zdravstvenom osiguranju, u kojem je predviđeno i finansiranje federalnog Fonda solidarnosti, ali je isti vraćen iz parlamentarne procedure. Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o zdravstvenom osiguranju Vlada FBiH je 18.01.2018. godine utvrdila i uputila u Parlament FBiH, ali do okončanja predmetne revizije isti nije usvojen.

Za sanaciju zdravstvenih ustanova u FBiH (Klinički centar Univerziteta u Sarajevu, Sveučilišna klinička bolnica Mostar i Univerzitetsko-klinički centar Tuzla) odobreno je po 3.000.000 KM, za finansiranje osiguravanja dostignutog nivoa standarda sigurnosti i kvaliteta zdravstvenih usluga sekundarnog i tercijarnog nivoa, koje se pružaju pacijentima iz cijele FBiH kroz održavanje i poboljšanje likvidnosti javnih zdravstvenih ustanova čiji je osnivač FBiH. Sredstvima transfera iste trebaju izmiriti dio dospjelih obaveza za nabavku lijekova i drugog potrošnog materijala, te servisiranje i obnavljanje medicinske opreme zbog dotrajalosti. Provedenom revizijom nismo mogli potvrditi način utvrđivanja visine sredstava, niti kriterij za odabir korisnika s obzirom na to da su zdravstvenim institucijama odobrena sredstva u istom iznosu, iako se iste razlikuju po broju zaposlenih, visini stvorenih obaveza i iskazanim gubicima.

Tekući transferi raseljenim osobama, povratnicima i izbjeglicama realizovani su putem **Ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica**. Plan povratka, obnove, gradnje i razvoja održivog povratka za 2017. godinu, je na prijedlog Ministarstva usvojila Vlada FBiH. Planom je navedeno da je u cilju realizacije Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma za BiH i Revidirane strategije za provedbu istog, neophodno nastaviti aktivnosti na osiguranju pretpostavki za povratak i njegovu održivost. Osnovne pretpostavke u realizaciji navedenog cilja su obnova devastiranog stambenog fonda, ekonomska održivost, ruralni razvoj, obnova infrastrukture u povratničkim naseljima i reintegracija povratnika u lokalnu zajednicu.

Sredstva u iznosu 21.096.272 KM odnose se na sljedeće transfere: raseljene osobe i povratnike 16.096.905 KM, zajedničke međuentitetske, općinske projekte i projekte sa nevladinim organizacijama 1.999.861 KM i programe podrške razvoja održivosti povratka u RS 2.999.506 KM. Plan monitoringa i kontrole namjenskog utroška realizovanih sredstava iz Budžeta FBiH za 2017. godinu, Ministarstvo je sačinilo početkom 2018. godine. Istim je obuhvaćeno 156 klijenata uz korisnike Programa zapošljavanja povratnika u maloj privredi i Programa podrške investicijskim projektima u cilju zapošljavanja

povratnika, koji se redovno prate u skladu sa trajanjem ugovora. Ministar je imenovao dvije komisije za izradu zapisnika o monitoringu realizacije svih projekata održivosti povratka u 2017. godini, sa zadatkom da pristupe pregledu dokumentacije, vrše obilazak na terenu, traže dostavljanje izvještaja, kao i da kontinuirano prate realizaciju nezavršenih projekata do ukupnog utroška doznačenih sredstava. Komisije su dostavljale urgencije korisnicima koji izvještaje nisu dostavili do kraja godine, te sačinile evidenciju prispjelih izvještaja. Aktivnosti su nastavljene i u 2018. godini, nakon isteka roka za dostavljanje izvještaja namjenskog utroška u skladu sa utvrđenim planom nadzora po regijama. **Evidenciju korisnika dodijeljenih sredstava i realizaciju istih Ministarstvo prati na godišnjem nivou. U prezentiranom Izvještaju realizacija sredstava transfera je iskazana po programima i provedenim mjerama, u ukupnim iznosima po programu i broju korisnika. Ministarstvo objavljuje na web stranici, službenim novinama i dnevnoj štampi javne pozive, preliminarne i konačne liste potencijalnih korisnika sredstava po programima, ali s obzirom na to da nisu objavljene odluke po korisnicima i iznosima doznačenih sredstava, Ministarstvo nije osiguralo potpunu transparentnost dodjele sredstava u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.**

Ministarstvo finansija je iskazalo transfere drugim nivoima vlasti u iznosu od 12.951.488 KM i transfere neprofitnim organizacijama 5.286.023 KM.

Odlukom Vlade FBiH od 10.10.2017. godine, o utvrđivanju kriterija raspodjele sredstava za finansijsku potporu kantonima namijenjeno je 9.000.000 KM, a općinama i gradovima 3.000.000 KM. Za raspodjelu sredstava kantonima i općinama propisani su kriteriji (broj stanovnika, površina, broj učenika u osnovnom i srednjem obrazovanju, smanjenje broja zaposlenih i projekti od značaja za razvoj pojedinih općina) za čiju primjenu će se koristiti podaci Federalnog zavoda za statistiku i Poreske uprave FBiH.

Odlukom o raspodjeli sredstava predviđena su sredstva za osam kantona i iste su zadužene da sredstva troše u skladu sa principima i načelima restriktivne budžetske politike koju sprovodi Vlada FBiH, a koja se između ostalog odnosi i na ograničenje rasta troškova plata i naknada za zaposlene te smanjenje ukupne javne potrošnje. Revizijom smo utvrdili da je raspodjela sredstava kantonima izvršena bez primjene propisanih kriterija. Na ime finansijske potpore i finansiranja projekata od značaja za razvoj gradova i općina odlukama Vlade FBiH od 20.11.2017. godine odobrena su 2.000.000 KM za 28 općina i gradova u rasponu od 10.000 KM do 400.000 KM, te dodatno 1.000.000 KM za jednu općinu. Korisnici sredstava su dužni da do 30.06.2018. godine, Ministarstvu finansija dostave izvještaje o namjenskom utrošku sredstava. Ističemo da nisu utvrđeni kriteriji i parametri za dodjelu sredstava općinama i gradovima, te da prethodno nije utvrđeno o kojim se projektima radi i koji vid finansijske potpore se pruža, odnosno nije utvrđena konkretna namjena sredstava, niti efekti koji se očekuju od utroška budžetskih sredstava. Također, nije objavljen poziv za dostavljanje aplikacija i potrebne dokumentacije za vrednovanje istih, niti je isto propisano Odlukom, što je u konačnici uticalo na transparentnost dodjele sredstava kantonima i općinama. Zbog navedenog, ne može se potvrditi način realizovanja sredstava tekućih transfera Ministarstva finansija.

Ministarstvo rada i socijalne politike je realizovalo 11 tekućih transfera, u iznosu 5.595.164 KM, koji nemaju zakonski osnov planiranja i finansiranja iz budžeta, a plaćanje je izvršeno za: Subvencije troškova električne energije 2.343.445 KM, kamate na revolving kredit 1.364.719 KM, ustanove socijalne zaštite za zbrinjavanje na nivou FBiH 934.000 KM, organizacije civilnih invalida 371.000 KM, Savez logoraša BiH – projekat provedbe Odluke MSP 180.000 KM, IDA – istraživačko dokumentacijske aktivnosti i zaštita žrtava svjedoka genocida 130.000 KM, Ekonomsko socijalno vijeće 125.000 KM, Hrvatsku udrugu logoraša domovinskog rata u BiH 85.000 KM, Dječiju nedjelju 32.000 KM, aktivnosti predviđene Uredbom o primjeni odgojnih preporuka prema maloljetnicima u FBiH 20.000 KM i zapošljavanje Roma 10.000 KM.

Za pojedine tekuće transfere (Dječija nedjelja, aktivnosti predviđene Uredbom o primjeni odgojnih preporuka prema maloljetnicima u FBiH i zapošljavanje Roma) javnim pozivima je definisana procedura i način pregledanja i odabira pristiglih prijava, međutim odredbama istog nije predviđeno obavještanje aplikanata o rezultatima, komisija nije u utvrđenom roku dostavila izvještaj o svom radu, te Odlukom o usvajanju Programa utroška sredstava niti drugim dokumentom nisu precizirani rokovi za formiranje komisije ili drugog tijela zaduženog za nadzor nad utroškom sredstava.

Sredstva su realizovana na osnovu Odluke o usvajanju programa utroška sredstava. Revizijom smo utvrdili da Ministarstvo nije donijelo interne procedure i politike o rokovima i načinu planiranja transfera, kontroli utroška i izvještavanju, kojim bi se jasno propisali zadaci, rokovi, forma izvještaja i dokumentacija kojom bi se pravdao utrošak doznačenih transfera. Također, ugovorima nije precizirana obaveza dostavljanja Plana utroška sredstava, dok Izvještaj o utrošku sredstava ne ukazuje na efekte ostvarene utroškom budžetskih sredstava, niti pruža informacije o opravdanosti istih.

Ministarstvo kulture i sporta iskazalo je 8.590.000 KM od čega se 5.292.000 KM odnosi na oblast kulture i sporta, mladih, udruženja građana, kulturno – graditeljskog naslijeđa i institucija nauke i kulture od značaja za FBiH, 200.000 KM na kulturna društva Preporod, Napredak, Prosvjetu i Benevalenciju i 3.098.000 KM na fondacije. Ministarstvo već duži vremenski period ne poduzima pravovremeno aktivnosti na pripremi, usvajanju i provedbi programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele tekućih transfera, zbog čega se isti kontinuirano realizuju na teret budžeta naredne godine. Revizijom je utvrđeno da raspodjela 82% sredstava transfera iz oblasti kulture i sporta, mladih, udruženja građana, kulturno – graditeljskog naslijeđa i institucijama nauke i kulture od značaja za FBiH nije izvršena prema utvrđenim kriterijima iz Programa utroška sredstava, iz razloga što komisija, prilikom utvrđivanja broja bodova, nije raspolagala relevantnom dokumentacijom kojom bi se potvrdio dodijeljeni broj bodova po pojedinom kriteriju.

Ministarstvo obrazovanja i nauke iskazalo 6.841.849 KM od čega se na transfere drugim nivoima vlasti odnosi 3.133.932 KM i na neprofitne organizacije 3.757.917 KM. Ministarstvo je u 2017. godini sačinilo Analizu podržanih projekata iz sredstava tekućih transfera s ciljem utvrđivanja efikasnosti uloženi sredstava i procjene da li je potrebno nastaviti dalju realizaciju istih ili ih zamijeniti drugim projektima. Najveći dio tekućih transfera realizovan je u skladu sa Programom utroška sredstava i utvrđenim kriterijima

raspodjele sredstava, a u postupku revizije nisu utvrđene značajnije nepravilnosti. Kao i prethodnih godina, iako ne postoji zakonski osnov za planiranje Transfera za institucije nauke i kulture od značaja za BiH, Ministarstvo je realizovalo 1.100.000 KM odobrenih sredstava Budžetom FBiH za 2017. godinu.

Vlada FBiH iskazala je 3.970.000 KM tekućih transfera, od čega je 3.800.000 KM na transfer za političke stranke i koalicije i 170.000 KM za reformu javne uprave. Za političke stranke i koalicije Vlada FBiH nije utvrdila svrhu korištenja sredstava, niti predvidjela način i rokove izvještavanja korisnika sredstava. Osim Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2017. godinu, finansiranje političkih partija nema zakonski osnov za planiranje transfera. Također, prihvataju se izvještaji korisnika sredstava bez relevantne dokumentacije, zbog čega se ne može izvršiti adekvatan nadzor nad utroškom datih sredstava i smanjiti mogućnost zloupotreba i nenamjenskog trošenja budžetskih sredstava.

Ministarstvo prostornog uređenja iskazalo je 2.070.000 KM tekućih transfera koji se odnose na sanaciju šteta nastalih usljed poplava i klizišta 1.100.000 KM i za projekte utopljanja zgrada radi uštede energije 970.000 KM. Revizijom je utvrđeno da nisu propisani adekvatni kriteriji za vrednovanje projekata, da isti nisu u potpunosti mjerljivi kako bi osigurali objektivno vrednovanje i rangiranje projekata, te da omogućavaju favoriziranje pojedinih projekata. Također, raspodjela interventnih sredstava nije izvršena u skladu sa Odlukom o usvajanju programa utroška sredstava transfera kojom je propisano da se odabir korisnika vrši na osnovu propisanih kriterija, niti je dokazana hitnost realizacije projekata odobrenih iz interventnih sredstava – rezerve Ministra. Ističemo da je iz interventnih sredstava ukupno odobreno 870.000 KM (600.000 KM za sanaciju šteta nastalih usljed poplava i klizišta i 270.000 KM za projekte utopljanja zgrada radi uštede energije).

Ministarstvo okoliša i turizma iskazalo je 4.600.000 KM tekućih transfera koji se odnose na: transfere za okoliš 1.400.000 KM, transfer za razvoj turizma 2.700.000 KM i transfer za JP Nacionalni park Una 500.000 KM. Kao i u prethodnim godinama programi utroška sredstva su kasno usvojeni, što u konačnici utiče na pravovremenost obavljanja nadzora nad namjenskim utroškom doznačenih sredstava. Nije usvojena strategija za razvoj turizma koja bi trebala biti osnov planiranja i raspodjele transfera za turizam. Kriteriji za vrednovanje projekata nisu jasno precizirani, niti kojom relevantnom dokumentacijom se potvrđuje ispunjenost određenog kriterija i način određivanja broja bodova. Bodovanje jednog dijela kriterija je izvršeno na osnovu podataka iskazanih u popunjenim aplikacijskim obrascima za prijavu projekta na Javni poziv. Za pojedine projekte, bodovi su dodijeljeni na osnovu subjektivnog mišljenja članova komisije (npr. Pripremljenost projekta čije sufinansiranje traži pripremljenost tehničke dokumentacije, postojeće dozvole, stepen spremnosti za početak radova i dokaz da je osigurana minimalno jedna trećina novčanih sredstava u odnosu na sveukupno potrebna sredstva). S obzirom na navedeno, doneseni kriteriji i potkriteriji nisu jasni i mjerljivi za bodovanje primljenih aplikacija, niti je ispunjenost uslova po određenim kriterijima potvrđena jasno definisanom dokumentacijom.

Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH (430.000 KM), **Predsjedavajući i potpredsjedavajući domova Parlamenta FBiH** (238.203 KM) i **premijer i zamjenici premijera Vlade FBiH** (150.000 KM) iz tekuće rezerve iskazali su ukupno 810.203 KM. Sredstva su odobrena pojedincima, neprofitnim organizacijama i nižim nivoima vlasti na osnovu zahtjeva istih, a najvećim dijelom se odnose na jednokratne potpore pojedincima i finansiranje udruženja iz oblasti kulture, sporta, turizma, zaštite okoliša, te boračkih i vjerskih organizacija, kao i ostalih udruženja građana. **Za planiranje ovih sredstava, sa pozicija Predsjednika i potpredsjednika FBiH i Parlamenta FBiH, nema posebne zakonske regulative, niti je Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2017. godinu uređen način raspodjele istih. Navedenim Zakonom regulisana je visina sredstava koju mogu odobriti premijer i zamjenici premijera Vlade FBiH i podnošenje izvještaja o utrošku ovih sredstava.** Sredstva se realiziraju na osnovu pojedinačnih odluka o odobravanju sredstava. Definisana je namjena sredstava, ali nisu definisani jasni i mjerljivi kriteriji za odabir korisnika i utvrđivanje visine sredstava za raspodjelu. Provedenom revizijom ne može se potvrditi da je osigurana dokumentacija na osnovu koje bi se potvrdio način izbora krajnjih korisnika sredstava tekućih transfera, niti da je osigurana transparentnost i javnost raspodjele istih. Također, raspodjela navedenih sredstava transfera je u nadležnosti izvršne vlasti, odnosno pojedinih federalnih ministarstava.

6.1.2.3.5 Tekući transferi za finansiranje obaveza Budžeta FBiH

Izvršenje tekućih transfera za finansiranje obaveza Budžeta iznosi 11.883.932 KM, što je 1% izvršenja tekućih transfera, a isti su realizovani putem Ministarstva finansija. U okviru navedenog izvršenja iskazan je povrat pogrešno ili više isplaćenih poreza 7.407.784 KM, izvršenje sudskih presuda i rješenja o izvršenju, izmirenje preuzetih obaveza Prijašnjeg FMO i VF 3.731.028 KM i izvršenje odluka Ustavnog suda BiH/Evropskog suda za ljudska prava 745.120 KM. Realizacija navedenih transfera izvršena je u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Zakonu o izvršavanju budžeta za 2017. godinu i drugim zakonskim propisima kojima je definisano izmirenje navedenih obaveza.

6.1.2.3.6 Transferi iz namjenskih sredstava na podračunima u okviru Jedinstvenog računa trezora

Transferi neprofitnim organizacijama realizovani su preko Ministarstva finansija u iznosu od 5.286.023 KM i odnose se na raspodjelu prihoda ostvarenih po osnovu naknada za priređivanje igara na sreću, uplaćenih u Budžet Federacije BiH u 2016. godini. Raspodjela sredstava od igara na sreću izvršena je nakon javnog poziva, koji za raspodjelu sredstava prikupljenih u prethodnoj godini raspisuje nadležna ministarstva, najkasnije do 31. januara tekuće godine. Javni poziv mora sadržavati opće kriterije za dodjelu sredstava propisane Uredbom o kriterijima za utvrđivanje korisnika raspodjele dijela prihoda ostvarenih u budžetu Federacije BiH²¹, kao i posebne kriterije. Po okončanju propisane procedure, prikupljena sredstva su raspodijeljena na projekte po ministarstvima: Ministarstvu rada i socijalne politike, Ministarstvu nauke i obrazovanja, Ministarstvu kulture i sporta, Ministarstvu zdravstva i Ministarstvu razvoja, poduzetništva i obrta, a koja dalje sredstva raspoređuju krajnjim korisnicima.

²¹ „Sl. novine FBiH“, br. 89/15 i 11/17

Provedenom revizijom utvrđeno je da su pojedini krajnji korisnici sredstava (Ministarstvo obrazovanja i nauke i Ministarstvo kulture i sporta) ista planirali i utrošili u svrhu redovnih troškova poslovanja (plate zaposlenih, troškovi telefona, grijanja, troškovi interneta, bankarske usluge i sl.). Zbog navedenog, pojedini izdaci ne mogu se smatrati namjenski utrošenim sredstvima, jer isti nisu nastali u svrhu realizovanja odobrenih projekata.

6.1.2.4 Kapitalni transferi

Kapitalni transferi realizovani su u iznosu od 23.904.999 KM, što predstavlja izvršenje 17% od plana, a u odnosu na prethodnu godinu veći su za 12.538.145 KM ili 210%. Najznačajniji iznosi navedenih transfera realizovani su putem Ministarstva prometa i komunikacija u iznosu od 15.573.066 KM, Ministarstva energije, rudarstva i industrije od 4.000.000 KM, Ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica 1.499.433 KM, Ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata 1.491.000 KM i Ministarstva rada i socijalne politike 1.000.000 KM.

Ministarstvo prometa i komunikacija odobrilo je potpore Zračnoj luci Mostar, aerodromima Tuzla i Bihać, javnim preduzećima od prikupljenih prihoda od GSM licence, te za eksproprijaciju nekretnina za izgradnju ceste Neum – Stolac. Revizijom je utvrđeno da Ministarstvo nije ostvarilo adekvatan nadzor nad utroškom sredstava kapitalnih transfera, s obzirom na to da isti nisu pravovremeno doznačeni krajnjim korisnicima. Izvještaj o utrošku sredstava, koja su dostavili korisnici sredstava i koje je Ministarstvo prosljedilo Federalnom ministarstvu finansija više su narativnog karaktera i iz njih se ne može sagledati pravo stanje namjenskog utroška sredstva. Razmatranjem dostavljenih izvještaja, bez uvida u stvarno stanje, samo je zadovoljena forma, a nije ostvaren potpun i adekvatan nadzor nad utroškom doznačenih sredstava. Planirani kapitalni transferi javnim preduzećima - Transfer za izgradnju autocesta i brzih cesta u iznosu od 107.000.000 KM predviđen Izmjenama i dopunama Budžeta FBiH za 2017. godinu nije realizovan, s obzirom na to da Ministarstvo nije sačinilo prijedlog programa utroška sredstva niti je od strane Vlade FBiH donesena Odluka o programu utroška sredstava u skladu sa Zakonom o izvršavanju Budžeta Federacije BiH za 2017. godinu.

Ministarstvo energije, rudarstva i industrije finansiralo je razvojne projekte javnih preduzeća iz oblasti namjenske industrije. Projekti su imali za cilj povećanje broja zaposlenih, rast indeksa industrijske proizvodnje, primjenu novih naprednih tehnologija i tehnoloških postupaka, razvoj novih proizvoda, modernizaciju proizvodnih procesa i poboljšanje općeg privrednog stanja. Predviđeni kriteriji za odobravanje sredstava su da su privredna društva razvrstana u grupu namjenske industrije i da zapošljavaju najmanje 50 uposlenika. Objavljena su dva javna poziva i na osnovu odluka ministra sredstva su dodijeljena preduzećima „Pretis“ d.d. Vogošća 2.000.000 KM, „Vitezit“ d.o.o. Vitez 800.000 KM, te po 300.000 KM preduzećima „Zrak“ d.d. Sarajevo, „Tehnički remontni zavod“ d.d. Hadžići, „Binas“ d.d. Bugojno i „BNT – Tvornica mašina i hidraulike“ d.d. Novi Travnik. Sa korisnicima sredstava zaključeni su ugovori kojima je definisana obaveza da odmah po realizaciji dobivenih sredstava, a najkasnije šest mjeseci od dodjele istih dostave Ministarstvu izvještaj o namjenskom utrošku, a u slučaju nepoštivanja istog

dužni su dobivena sredstva vratiti u Budžet FBiH. Revizijom je utvrđeno da su sredstva dodijeljena i korisnicima koji nisu izmirili poreze i doprinose iz prethodnog perioda, niti su dostavili izvještaje o namjenskom utrošku odobrenih sredstava iz 2016. godine. Do okončanja predmetne revizije nisu dostavljeni izvještaji o namjenskom utrošku odobrenih sredstava po odobrenim transferima iz 2017. godine.

Ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata sredstva je realiziralo za nabavu 60 putničkih automobila za potrebe ratnih vojnih invalida 100% prve grupe. Ministarstvo nije javno objavilo podatke o dodijeljenim sredstvima i korisnicima kojima su sredstva odobrena, kako je to propisano članom 4. Zakona o budžetima u FBiH, prema kome se, između ostalih, izvršavanje budžeta zasniva na načelu transparentnosti.

Ministarstvo rada i socijalne politike odobrilo je sredstva ustanovama za zbrinjavanje na nivou FBiH, čiji je osnivač Federacija BiH. Ovo finansiranje uređeno je Zakonom o preuzimanju prava i obaveza osnivača nad ustanovama socijalnog zbrinjavanja u FBiH na način da se sredstva za rad istih osiguravaju iz naknada obavljenih usluga. Imajući u vidu da ovim Zakonom nije predviđeno finansiranje iz Budžeta FBiH, ne smatramo opravdanim kontinuirano finansiranje kapitalnih ulaganja u ustanove socijalne zaštite u FBiH. Ministarstvo nije blagovremeno i u skladu sa nadležnostima poduzelo potrebne aktivnosti kako bi se sredstva od 650.000 KM odobrena u prethodnom periodu, koristila za predviđene namjene u skladu sa odlukama Vlade FBiH za izvedbene projekte i pripreme radove, odnosno nenamjenski utrošena sredstva vratila u Budžet FBiH.

Zbog naprijed navedenog, ne može se potvrditi da je raspodjela sredstava kapitalnih transfera izvršena u skladu sa Zakonom o izvršavanju budžeta FBiH za 2017. godinu, usvojenim programima utroška sredstava Vlade FBiH i jasnim i mjerljivim kriterijima za raspodjelu sredstava transfera predloženih od strane budžetskih korisnika, uz javno objavljivanje podataka o korisnicima i visini dodijeljenih sredstava, niti je izvršen adekvatan nadzor nad namjenskim utroškom sredstava sa analizom ostvarenih efekata.

Preporuka:

- ***U skladu sa Zakonom o izvršavanju budžeta u FBiH, od strane nadležnih osigurati realizaciju kapitalnih transfera, uz jasne i mjerljive kriterije za raspodjelu i iste javno objaviti sa podacima o korisnicima i visinom dodijeljenih sredstava.***

6.1.2.5 Interventna sredstva ili sredstva rezerve

Budžetski korisnici programima utroška sredstava tekućih i kapitalnih transfera planiraju interventna sredstva ili sredstva rezerve. Raspodjela ovih sredstava vrši se bez kriterija za raspodjelu i prijave potencijalnih korisnika na javni poziv, zbog čega se ne može potvrditi osnovanost i opravdanost planiranja i realizacije istih. Smatramo da navedena sredstva predstavljaju jednu vrstu tekuće rezerve, čija je namjena i korištenje regulisano posebnim propisima, a u pojedinim slučajevima sredstva rezerve ili interventna sredstva odobravaju se korisnicima koji nisu zadovoljili propisane kriterije i čiji se zahtjevi, nakon ocjene komisije nalaze na listi aplikanata koji nisu ispunili uslove iz javnog poziva. S obzirom na to da interventna sredstva na neki način imaju karakter rezerve, koja ministrima, u čijoj nadležnosti

je raspodjela istih, daje pravo raspodjele sredstava krajnjim korisnicima bez kriterija, smatramo da se na ovakav način ministrima kroz programe i Zakon o izvršavanju budžeta daje veće pravo nego što je predviđeno Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju budžeta. U skladu sa navedenim, imajući u vidu namjenu korištenja i način raspodjele ovih sredstava, može se zaključiti da ne postoji osnov za planiranje sredstava rezerve ili interventnih sredstava u programima utroška tekućih i kapitalnih transfera.

Primjera radi navodimo da u **Ministarstvu okoliša i turizma** (235.900 KM) i **Ministarstvu kulture i sporta** (324.900 KM) komisije nisu vršile vrednovanje pristiglih zahtjeva za dodjelu interventnih sredstava, niti su sektori Ministarstva učestvovali prijedlozima za donošenje odluka o raspodjeli planiranih sredstava.

Pojedini korisnici transfera za sufinansiranje izgradnje spomen obilježja, uređenja mezarja i grobalja (199.500 KM) iz nadležnosti **Ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata** nisu ispunjavali uslove iz Programa utroška sredstava sa kriterijima raspodjele i Javnog poziva, s obzirom na to da se isti nisu mogli svrstati u boračku populaciju, niti u vjerske zajednice. Raspodjela interventnih sredstava (40.000 KM) nije izvršena u skladu sa Odlukom o usvajanju Programa utroška sredstava, s obzirom na to da su sredstva dodijeljena za projekte gdje se ne radi o hitnim i nepredviđenim slučajevima. Neprofitnim organizacijama dodijeljeno je 160.000 KM, iako istima nije odobreno sufinansiranje iz redovnih sredstava, te se ne može potvrditi opravdanost raspodjele interventnih sredstava.

Iz interventnih sredstava **Ministarstvo prostornog uređenja** je raspodijelilo 406.000 KM. Sredstva su odobrena u visini traženih iznosa, bez primjene propisanih kriterija za vrednovanje projekata i bez dokaza o hitnosti realizacije istih.

Preporuka:

- ***Potrebno je da Vlada FBiH u saradnji sa budžetskim korisnicima, programe utroška sredstava transfera donosi bez interventnih sredstava.***

6.1.2.6 Izdaci za kamate

Izdaci za kamate iskazani su u iznosu 97.851.704 KM i u odnosu na prethodnu godinu manji su za 1.675.470 KM, dok je indeks realizacije u odnosu na Izmjene i dopune budžeta za 2017. godinu 67%. Kamate po vanjskom dugu iskazane su u iznosu od 77.086.232 KM, od čega su kamate na pozajmice primljene kroz Državu – relevantne obaveze 74.624.618 KM, a kamate na pozajmice direktnih inostranih obaveza FBiH 2.461.614 KM. Izdaci za kamate po vanjskom dugu se izmiruju u skladu sa otplatnim planovima po kreditima uz dostavu obavijesti Ministarstva finansija i trezora BiH, izvoda Centralne banke BiH i uz saglasnost Federalnog ministarstva finansija.

Kamate na domaće pozajmljivanje iskazane su 20.765.472 KM, a čine ih kamate po emitiranim dugoročnim obaveznicama 20.345.000 KM i kamate po emisiji trezorskih zapisa 420.472 KM.

6.1.2.7 Izdaci za finansijsku imovinu

Izdaci za finansijsku imovinu iskazani su u iznosu od 2.661.700 KM i izvršenje istih je 36 % u odnosu na plan. Ovi izdaci se odnose na Ministarstvo finansija 641.700 KM, Ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta 2.000.000 KM i Federalnu upravu civilne zaštite 20.000 KM.

Izdaci za finansijsku imovinu realizovani preko Ministarstva finansija odnose se na sufinansiranje Projekta „Vodoopskrba i odvodnja otpadnih voda u FBiH“ – WATSAN FBiH za 2017. godinu od 500.000 KM za Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, a preostalih 141.700 KM na sufinansiranje Projekta CEB II – Zatvaranje kolektivnih centara i alternativnih smještaja pružanjem javnih stambenih rješenja za 2017. godinu za Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica.

Izdaci za ostala domaća pozajmljivanja iskazani su u iznosu od 2.000.000 KM u okviru **Ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta**, a odnose se na plasman sredstava putem Razvojne banke Federacije BiH za realizaciju Programa „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“, u skladu sa ugovorom o komisionim poslovima i aneksima na isti, te Odluci Vlade Federacije BiH o odobravanju utroška sredstava sa navedene pozicije (23.02.2017. godine). Određeni broj potencijalnih korisnika nije u mogućnosti da izvrši kompletiranje tražene dokumentacije, ili da nakon provedene procedure provjere kreditnog rizika zadovolji uslove za plasman sredstava, ili iz drugih razloga odustane od kreditnog zaduženja, te odobrena sredstva ostanu neiskorištena. Navedeno potvrđuje i stanje raspoloživih sredstava za dalji plasman u iznosu od 4.226.354 KM, koje je Razvojna banka FBiH iskazala na dan 31.12.2017. godine u Izvještaju o implementaciji kreditnih linija. Zbog navedenog ne možemo potvrditi opravdanost odobravanja pozajmljivanja sredstava u 2017. godini.

Preporuka:

- ***Potrebno je da Vlada FBiH sa nadležnim ministarstvom poduzme adekvatne mjere u cilju što efikasnijeg korištenja budžetskih sredstava koja se nalaze na računu namjenskog dugoročnog depozita Vlade FBiH kod Razvojne banke FBiH.***

6.1.2.8 Izdaci za otplatu dugova

Izdaci za otplatu dugova iznose 996.500.036 KM što predstavlja izvršenje 97% od plana, a u odnosu na prethodnu godinu povećani su za 109.922.662 KM. Otplata dugova planirana je u iznosu 1.031.274.555 KM. Struktura navedenih izdataka je slijedeća: otplate dugova primljenih kroz Državu – relevantne obaveze 557.328.669 KM, otplate domaćeg pozajmljivanja 400.379.528 KM, otplate unutrašnjeg duga 34.859.047 KM i vanjske otplate u iznosu 3.932.792 KM.

6.1.3 Tekuća rezerva

Sredstva tekuće rezerve su odobrena Budžetom i Izmjenama i dopunama Budžeta Federacije BiH za 2017. godinu u iznosu 5.155.000 KM, a realizovana su 3.106.996 KM. Namjena sredstava tekuće rezerve propisana je Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2017. godinu, kojima je definisano da se ista koriste za

nepredviđene namjene, za koje u budžetu nisu planirana sredstva ili za namjene za koje se tokom godine pokaže da za njih nisu utvrđena dovoljna sredstva, jer ih pri planiranju budžeta nije bilo moguće predvidjeti. Procedure za dodjelu ovih sredstava definisane su Odlukom o procedurama za dodjelu sredstava iz tekuće rezerve Budžeta Federacije BiH²².

Pregled planirane i realizirane tekuće rezerve po nosiocima dat je u tabeli:

KM

Redni Broj	Opis	Izmjene i dopune Budžeta FBiH za 2017. godinu	Ostvareno u 2017. godini	Index (4/3)
1	2	3	4	5
1	Tekuća rezerva Vlade FBiH	5.000.000	2.956.996	59
2	Tekuća rezerva Premijera	75.000	72.500	97
3	Tekuća rezerva zamjenika Premijera (ministar rada i socijalne politike)	40.000	37.500	94
4	Tekuća rezerva zamjenika Premijera (ministrica finansija)	40.000	40.000	100
Ukupno:		5.155.000	3.106.996	60

Tekuća rezerva Vlade Federacije BiH realizovana je na osnovu odluka Vlade Federacije BiH, a iskazana je kod budžetskih korisnika na pozicijama: transferi neprofitnim organizacijama 996.776 KM, subvencije preduzećima 700.000 KM, tekući transferi pojedincima 371.250 KM, ostali transferi 27.000 KM, materijalni izdaci 253.940 KM i nabava stalnih sredstava 608.030 KM.

U okviru ovih sredstava Generalnom Sekretarijatu Vlade FBiH odobreno je 904.856 KM, a realizovano 897.719 KM. Sredstva su odobrena: Fondaciji za održivi razvoj – Odras iznos od 647.415 KM, za izmirenje obaveza prema radnicima; Organizaciji Međunarodne Investicijske Konferencije – Sarajevo Biznis Forum 2017 30.000 KM; Institucijama kulture u svrhu podrške projektima 150.000 KM (5 korisnika u iznosima od 10.000 KM do 50.000 KM); Udruženju „Srce za djecu koja boluju od raka u FBiH“ 49.361 KM i za nabavu opreme za potrebe nesmetanog rada i stabilnosti Elektronskog registra udruženja i fondacija Federacije BiH 20.943 KM.

Iz tekuće rezerve Vlade Federacije BiH, budžetskim korisnicima su se odobravalala sredstva u iznosu od 2.052.140 KM za različite namjene: Ministarstvu prometa i komunikacija 700.000 KM za eksproprijaciju u vezi izgradnje ceste Neum- Stolac; Ministarstvu kulture i sporta 361.200 KM, od čega 300.000 KM za organizaciju Evropskog zimskog omladinskog festivala „EYOF 2019“ i 61.200 KM za nagrade iz oblasti sporta; Ministarstvu rada i socijalne politike 300.000 KM za provođenje Zakona o Jedinstvenom registru korisnika gotovinskih naknada; Kazneno-popravnog zavodu zatvorenog tipa Zenica 230.000 KM za izdavanje odobrenja građenja paviljona IX; Uredu Vlade Federacije BiH za evropske integracije 135.000 KM za financiranje prevođenja pravnih akata za potrebe Upitnika Evropske komisije i Ministarstvu trgovine 50.000 KM za finansiranje kampanje „Made in BiH“.

Prema naprijed navedenom, konstatujemo da se tekuća rezerva odobravalala za finansiranje izdataka i rashoda koji su se mogli i trebali planirati u okviru budžeta i redovnih aktivnosti resornih/nadležnih budžetskih korisnika, da se ista nisu koristila samo za nepredviđene namjene ili ih je pri planiranju budžeta bilo moguće predvidjeti

²² „Sl. novine FBiH“, br. 106/14

kako je propisano Zakonom o budžetima FBiH i Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2017. godinu. Primjera radi, odobravanje sredstava iz tekuće rezerve za institucije kulture i sufinansiranje međunarodne Investicijske konferencije vrši se već duži niz godina.

Preporuka:

- *Sredstva tekuće rezerve Vlade Federacije BiH koristiti za namjene propisane Zakonom o budžetima u FBiH.*

6.1.4 Finansijski rezultat

U finansijskim izvještajima za 2017. godinu iskazano je ostvarenje prihoda, primitaka i finansiranja u odnosu na rashode i izdatke kako slijedi:

R. br.	Opis	Izmjene i dopune Budžeta FBiH za 2017. godinu	Ostvareno u 2017. godini	Ostvareno u 2016. godini	Index (4/3)	Index (4/5)
1	2	3	4	5	6	7
I	PRIHODI (1+2+3)	2.124.835.126	2.119.834.478	1.810.651.638	100	117
1	Prihodi od poreza	1.620.277.705	1.600.094.278	1.430.922.837	99	112
2	Neporezni prihodi	504.528.300	519.699.270	379.684.891	103	137
3	Transferi i donacije	29.121	40.929	43.910	138	93
II	RASHODI (1+2+3+4)	1.622.142.528	1.403.632.627	1.378.909.929	87	102
1	Tekući rashodi	1.334.147.944	1.281.875.924	1.268.015.901	96	101
2	Kapitalni transferi	137.678.183	23.904.999	11.366.854	17	210
3	Izdaci za kamate	145.161.401	97.851.704	99.527.174	67	98
4	Tekuća pričuva	5.155.000	0	0	-	-
III	TEKUĆI SUFICIT/TEKUĆI DEFICIT (I-II)	502.692.598	716.201.851	431.741.709	142	166
IV	NETO NABAVA STALNIH SREDSTAVA (2-1)	-83.500.056	-105.086.089	9.396.552	126	-1.118
1	Primici od prodaje stalnih sredstava	120.165.998	120.165.998	53.246	100	225.681
2	Izdaci za nabavu stalnih sredstava	36.665.942	15.079.909	9.449.798	41	160
V	UKUPAN SUFICIT/DEFICIT (III-IV)	586.192.654	821.287.940	422.345.157	140	194
VI	NETO POVEĆANJE FINANSIJSKE IMOVINE (1-2)	67.656.300	-2.661.700	-13.847.700	-4	19
1	Primici od finansijske imovine	75.000.000	0	0	-	-
2	Izdaci za finansijsku imovinu	7.343.700	2.661.700	13.847.700	36	19
VII	NETO ZADUŽIVANJE (1-2)	-653.848.954	-706.464.509	-323.528.892	108	218
1	Primici od zaduživanja	377.425.601	290.035.527	563.048.482	77	52
2	Izdaci za otplate dugova	1.031.274.555	996.500.036	886.577.374	97	112
VIII	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT/SUFICIT (V+VI+VII)	0	112.161.731	84.968.565	-	132
NERASPOREĐENI VIŠAK PRIHODA NAD RASHODIMA/SUFICIT ISKAZAN U BILANSU STANJA BUDŽETA FBiH NA DAN 31.12.2017.G.			122.458.457	10.164.527	-	1.205

U revidiranoj godini ukupni prihodi i primici iskazani su u iznosu 2.240.000.476 KM, finansiranje u iznosu 290.035.527 KM, rashodi i izdaci u iznosu 1.421.374.236 KM, otplate primljenih kredita i zajmova u iznosu 996.500.036 KM, te višak prihoda nad rashodima/suficit u iznosu 112.161.731 KM.

Akumulirani višak prihoda nad rashodima/suficit iskazan u Bilansu stanja Budžeta FBiH na dan 31.12.2017. godine u iznosu od 122.458.457 KM, ne može se potvrditi za 81.760.730 KM, s obzirom na to da je izvršenom revizijom finansijskih izvještaja jednog broja budžetskih korisnika utvrđeno, da obaveze i rashodi u Glavnoj knjizi Trezora nisu

evidentirani u skladu sa važećim propisima, odnosno isti nisu evidentirani na propisanim bilansnim pozicijama. Zbog navedenog rashodi i izdaci su za navedeni iznos podcijenjeni, odnosno manje iskazani.

Iskazani finansijski rezultat/suficit ne može se potvrditi iz sljedećih razloga:

- Obaveze na osnovu pravosnažnih presuda i sudskih izvršnih rješenja iz radnog odnosa (25.850.058 KM) i ostalih pravosnažnih presuda i sudskih izvršnih rješenja i upravnih sporova (29.199.930 KM) iskazane su u iznosu od 55.049.988 KM na razgraničenim rashodima, što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH. Ovakav način evidentiranja na bilansnim pozicijama imao je za posljedicu, da u konačnici navedene obaveze ne prikazuju i odražavaju stvarno stanje na datum bilansa. O istom nije data ni informacija u zabilješkama uz finansijske izvještaje, niti je obrazloženo u Izvještaju o izvršenju Budžeta FBiH za 2017. godinu, koje je Ministarstvo finansija uputilo Vladi FBiH, a Vlada FBiH u parlamentarnu proceduru na konačno usvajanje. Navedene obaveze nisu obuhvaćene godišnjim popisom, te se ne može tačno potvrditi koji se iznos obaveza odnosi ponaosob na svakog budžetskog korisnika.
- Dospjele obaveze u iznosu od 26.710.742 KM iskazane su na vanbilansnoj evidenciji. Od navedenog iznosa 12.512.682 KM odnosi se na pravosnažne presude i sudska izvršna rješenja iz radnog odnosa budžetskih korisnika, a 14.198.060 KM, na poticaje za poljoprivredu.

Pored naprijed navedenog, ističemo da je rezultat iskazanog suficita u Izvještaju, dijelom i rezultat neizvršenja planiranih kapitalnih izdataka i kapitalnih transfera, od čega su nerealizovani kapitalni transferi 83% (planirani 137.678.183 KM, realizovani svega 23.904.999 KM). Finansiranje infrastrukturnih projekata iz akumulirane dobiti javnih preduzeća i naplate klirinškog duga bivšeg SSSR-a, planirano Rebalansom Budžeta FBiH za 2017. godinu nije realizovano.

6.2 IMOVINA, OBAVEZE I IZVORI SREDSTAVA

U konsolidovanim finansijskim izvještajima Budžeta Federacije BiH na dan 31.12.2017. godine iskazana je imovina u iznosu od 1.467.696.839 KM, a odnosi se na: dugoročna razgraničenja 378.138.001 KM, dugoročne plasmane 340.983.909 KM, stalna sredstva 243.581.664 KM (nabavne vrijednosti 477.082.001 KM, otpisane vrijednosti 233.500.337 KM), novčana sredstva 328.137.800 KM, kratkoročna potraživanja 137.729.477 KM, kratkoročne plasmane 35.991.183 KM, kratkoročna razgraničenja 1.720.815 KM, finansijske i obračunske odnose sa drugim povezanim jedinicama 759.934 KM i vrijednosne papire 654.056 KM.

Obaveze i izvori sredstava iskazani su u iznosu od 1.467.696.839 KM, a čine ih dugoročne obaveze i razgraničenja 5.647.397.699 KM, kratkoročne obaveze i razgraničenja 488.283.897 KM i izvori stalnih sredstava u iznosu -4.667.984.757 KM (aktivni konto).

6.2.1 Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe

Novčana sredstva iskazana su na dan 31.12.2017. godine u iznosu od 328.137.800 KM i u odnosu na prethodnu godinu veća su za 103.879.243 KM.

Stanje na transakcijskim računima na dan 31.12.2017. godine iznosilo je 318.877.201 KM, a u okviru istih, na posebnim namjenskim računima, iskazano je 64.051.068 KM. Najznačajniji iznosi posebnih namjenskih sredstava odnose se na sredstva za zaštitu i spašavanje 21.516.387 KM, sredstva za avio-promet 21.198.050 KM, PDV-revolving 4.776.262 KM, prikupljanje prihoda od GSM licenci 4.496.379 KM, prihodi od lutrije 3.449.360 KM, taksu za uspostavu rezervi naftnih derivata 2.298.356 KM, sredstva Escrow računa 1.831.902 KM, sredstva od polaganja specijalističkih i stručnih ispita zdravstvenih radnika 1.686.752 KM, te prikupljena sredstva od uplate naknada prihoda za šume 1.440.108 KM. **U toku 2017. godine na pojedinim računima kao što su Escrow račun, PDV-revolving, računi za prikupljanje prihoda od GSM licenci i prihoda za šume, nije bilo odliva sredstava, što dovodi u pitanje pravovremenost namjenskog trošenja prikupljenih sredstava u skladu sa zakonskim osnovama za prikupljanje i raspolaganje istim.**

6.2.2 Stalna sredstva

Stalna sredstva su na dan 31.12.2017. godine iskazana u iznosu od 243.581.664 KM sadašnje vrijednosti (nabavna vrijednost 477.082.001 KM, ispravka vrijednosti 233.500.337 KM) i ista nisu usaglašena sa izvorima stalnih sredstava (240.595.415 KM) za 2.986.249 KM.

U postupku revizije budžetskih korisnika izvršena je provjera dokumentacije na osnovu koje su iskazani građevinski objekti i zemljišta, te je utvrđeno da su pojedine građevine (zgrade, stanovi, garaže) evidentirani, iako za iste budžetski korisnici ne posjeduju vjerodostojnu dokumentaciju o posjedu i nemaju uknjiženo pravo vlasništva nad imovinom, s obzirom na to da je ista prema prezentiranoj dokumentaciji u vlasništvu i posjedu drugih pravnih osoba.

S obzirom na to da pojedine nekretnine nisu iskazane na osnovu vjerodostojnih knjigovodstvenih isprava, niti je FBiH u posjedu svih objekata, konstatovali smo da nije realno iskazana vrijednost građevinskih objekata u Glavnoj knjizi Trezora i finansijskim izvještajima, kako je to propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- ***Potrebno je osigurati vjerodostojnu dokumentaciju o vlasništvu i posjedu građevina i zemljišta, na osnovu kojih je izvršeno knjigovodstveno evidentiranje u Glavnoj knjizi Trezora.***

6.2.3 Dugoročni plasmani

Dugoročni plasmani na dan 31.12.2017. godine iskazani su u iznosu od 340.983.909 KM i u odnosu na prethodnu godinu manji su za 76.248.264 KM. Navedeni predstavljaju realizaciju plasmana putem Razvojne banke FBiH i Union banke Sarajevo.

Sredstva uložena u Razvojnu banku FBiH u okviru Ministarstva finansija, po ugovorima o komisionim poslovima, iskazana su u iznosu od 172.597.900 KM, što je u odnosu na stanje istih sa 31.12.2016. godine (191.723.578 KM) manje za 19.125.678 KM. Navedeno smanjenje ulaganja nastalo je kao rezultat pozitivnih kursnih razlika. Razvojna banka FBiH je u 2017. godini po komisionim kreditima naplatila ukupno 15.641.232 KM (od čega se na glavnici odnosi 12.957.414 KM, a na kamatu 2.683.818 KM). Iz komisionih sredstava, Razvojna banka FBiH je naplatila naknadu 650.249 KM i za svoj račun kompenzirala sredstva u iznosu od 330.331 KM. Kompenzirana sredstva odnose se na naknadu po Ugovoru o reprogramu kredita odobrenom društvu Pretis d.d. Vogošća, te naknade po kreditima odobrenim društvima PS Vitezit d.o.o Vitez i Binas d.d. Bugojno po odlukama Vlade FBiH iz ranijih godina.

Vlada FBiH je u martu 2017. godine donijela Odluku o davanju suglasnosti za zaključivanje Ugovora o namjenskom depozitu između Razvoje banke FBiH i Vlade FBiH u svrhu osiguranja kredita JP Autoceste FBiH d.o.o. Mostar u iznosu do 48.084.578,77 KM. Namjenski garantni depozit formira se od novčanih sredstava koja su naplaćena i koja će biti naplaćena iz založenih potraživanja po kreditima odobrenim iz komisionih kreditnih linija kojima Razvojna banka FBiH upravlja, u ime i za račun Vlade FBiH. Ministarstvo finansija je tokom godine slalo dopise Razvojnoj banci FBiH, kojim je tražilo prenos (uplatu) naplaćenih kreditnih sredstava koja su potrebna Federaciji BiH za servisiranje vanjskog duga po pojedinim supsidijarnim sporazumima, koje Razvojna banka FBiH nije uplatila. U odgovorima na navedene dopise Ministarstva, Razvojna banka FBiH je navela da nije u mogućnosti izvršiti prenos traženih sredstava, jer postupa u skladu sa navedenom Odlukom Vlade FBiH i potpisanim ugovorom.

Razvojna banka FBiH izvršila je uplatu raspoloživih slobodnih sredstava novčanog depozita nastalog servisiranjem kreditnih obveza JP Autoceste FBiH u iznosu od 12.000.000 KM na Jedinstveni račun Trezora. Aneksom broj 1 Ugovora o namjenskom garantnom depozitu, iznos do kojeg je ugovoreno formiranje namjenskog garantnog depozita umanjen je za navedeni uplaćeni iznos sredstava.

Od ukupno planiranih prihoda od Razvojne banke FBiH na osnovu kredita datih u komisijama u iznosu od 7.991.774 KM u 2017. godini, na depozitni račun Budžeta FBiH uplaćene su samo obračunate kamate, u skladu sa Ugovorom o formiranju namjenskog dugoročno oročenog depozita iz 2013. godine, u iznosu od 49.719 KM. Iznos planiranih prihoda od Razvojne banke FBiH na osnovu kredita datih u komisijama, nije ostvaren u planiranom iznosu, jer je Vlada FBiH donijela odluku da se naplaćena sredstva od komisionih kredita usmjere na garantni depozit koji je formiran u 2017. godini.

U okviru Ministarstva energije, rudarstva i industrije dugoročni plasmani su na dan bilansiranja iskazani u iznosu 12.847.364 KM i isti predstavljaju realizaciju plasmana u iznosu 2.021.505 KM putem Union banke Sarajevo i 1.825.860 KM putem Razvojne banke FBiH, depozit kod Izvozno kreditne agencije BiH u svrhu osiguranja garancije 5.000.000 KM i oročeni depozit kod Intesa Sanpaolo banke u iznosu 4.000.000 KM, a koji služi kao instrument osiguranja povrata kredita odobrenog Operatoru – terminali Federacije. Tokom 2017. godine umanjena je pozicija dugoročnih plasmana za 27.899.533 KM, s obzirom na to da su ista prodana Union banci. Predmetom prodaje su bili plasmani

realizovani preko Union Banke u periodu 2013. do 2016. godine Mjera 1. Modernizacija tehnološkog procesa i Sanacija posljedica izazvanih elementarnim nepogodama.

Ministarstvo prometa i komunikacija iskazalo je dugoročne plasmane u iznosu od 35.266.036 KM, koji se odnose se na učešće Vlade FBiH u osnovnom kapitalu JP „B&H Airlines“ d.o.o. Sarajevo. Prema raspoloživim podacima iz aktuelnog izvoda iz sudskog registra Općinskog suda u Sarajevu na dan 15.01.2016. godine upisanim u registar jedini osnivač bila je Federacija BiH sa 100%-im udjelom osnivača ugovorenim (upisanim) i uplaćenim kapitalom u iznosu od 18.773.273 KM. **Za preostali iznos od 16.492.763 KM udjela Vlade FBiH u osnovnom kapitalu BH Airlines, koji je evidentiran u poslovnim knjigama Ministarstva nije izvršeno usklađivanje stanja za povećanje udjela upisom u registar kod nadležnog suda, kako je propisano Zakonom o registraciji poslovnih subjekata u FBiH. U 2016. godini pokrenut je stečaj u BH Airlines, zbog gubitka koji u značajnom dijelu premašuje ukupni kapital, te je neizvjesno da će od iskazanih dugoročnih plasmana biti ekonomskih koristi.**

Ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta je od 2015. do 2017. godine, po osnovu zaključenih ugovora o komisionim poslovima sa Razvojnou Bankom odobrilo ukupna sredstva u iznosu od 22.648.465 KM. U skladu sa odlukama Vlade FBiH²³, navedena sredstva se plasiraju na revolving osnovi sa rokom povrata na Jedinstveni račun Trezora, u Budžet FBiH do 2030. godine.

Dugoročni plasmani kod Ministarstva okoliša i turizma iskazani su u iznosu od 277.542 KM i odnose se na potraživanja za deponovana sredstva u Razvojnoj banci FBiH za Program „Sufinansiranje kamata na kredite koji se koriste za izgradnju turističko-ugostiteljskog kapaciteta, održivog razvoja turizma na selu, te izgradnja osnovne turističke infrastrukture“ iz 2010. godine i Program utroška sredstava „Transfera za razvoj turizma u FBiH“ iz 2014. godine. Ministarstvo je zaključenim Protokolima sa Bankom definisalo način sufinansiranja kamata.

6.2.4 Kratkoročna potraživanja i plasmani

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 137.729.477 KM, od čega se 91.333.708 KM odnosi na potraživanja od krajnjih korisnika kreditnih sredstava na osnovu dospjelih, a neizmirenih obaveza koje su izmirene iz Budžeta FBiH i isto su evidentirane kod Ministarstva finansija, a ostatak kod ostalih budžetskih korisnika. **Navedeno direktno utiče na primitke i likvidnost Budžeta Federacije BiH, s obzirom na to da Federacija BiH obaveze prema kreditorima mora izmiriti u ugovorenom roku i dospjelom iznosu.**

U okviru iskazanih potraživanja nisu iskazana dospjela potraživanja od kantona po Stand by aranžmanima sa MMF-om u iznosu od 32.373.506 KM, niti se može potvrditi da su poduzete sve zakonom propisane radnje za naplatu istih.

Najveći dio potraživanja nastao je po kreditima iz ranijeg perioda, prije donošenja Zakona o zaduživanju, dugu i garancijama u Federaciji BiH, kada u cilju naplate istih, nisu

²³ Odluke o izmjenama i i dopunama Odluka o odobravanju utroška dijela sredstava „Transfera za poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“ utvrđenih Budžetom FBiH donesenim za 2008. – 2012. godinu, kao i Odluke za 2015.,2016. i 2017. godinu.

osigurani instrumenti osiguranja naplate kredita od krajnjih korisnika. Ministarstvo finansija je slalo opomene za neizmirenje obaveza, međutim u revidiranoj godini nisu poduzimane druge mjere na naplati navedenih potraživanja, niti je prezentirana dokumentacija o izvršenim usaglašavanjima navedenih iznosa putem izvoda otvorenih stavki na dan 31.12.2017. godine.

Potraživanja od kantona za dospjele anuitete po odobrenim kreditnim sredstvima iskazane su u iznosu od 776.488 KM, od čega se po III Stand by aranžmanu zaključenom sa MMF–om, na potraživanja za kamate od Bosansko-podrinjskog kantona odnosi 772.439 KM.

Tokom 2017. godine poduzimane su aktivnosti na naplati duga po osnovu kredita datih krajnjim korisnicima, upućivane su opomene za plaćanje koje su samo djelimično dale rezultat, ali nisu pokrenuti sudski postupci za naplatu istih.

Ministarstvo finansija nije za nenaplaćena potraživanja starija od šest mjeseci poduzelo sve zakonom propisane radnje za naplatu istih, niti je iste evidentiralo na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja a što nije u skladu sa članom 46. Zakona o budžetima u FBiH kao i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor.

Ministarstvo pravde je za potraživanja na osnovu izvršenja mjera pritvora sa stanjem na dan 11.12.2017. godine dužnicima dostavilo izvode otvorenih stavki, na usaglašavanje, a iste je potvrdilo sedam kantona s kojima su zaključeni ugovori u ukupnom iznosu od najmanje 2.180.302 KM i dva kantona s kojima nisu zaključeni ugovori u ukupnom iznosu od 49.830 KM. Distriktu Brčko, Kantonu 10 i Ministarstvu pravde BiH dostavljene su konfirmacije na usaglašavanje na ukupan iznos od 299.520 KM na ime dugovanja prema Ministarstvu, međutim iste nisu potvrđene.

Navedeno usaglašavanje nije u skladu sa članom 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, kojim je definisano da se stanje obaveza i potraživanja utvrđuje na dan 31.12. tekuće godine.

Provedenom revizijom konstatovano je da Ministarstvo, potraživanja na ime zaključenih ugovora, nije evidentiralo u svojim finansijskim izvještajima u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor. Navedena potraživanja iskazana su na poziciji KPZ-a.

U okviru **Ministarstva prometa i komunikacija** iskazana su kratkoročna potraživanja u iznosu 8.085.493 KM. **potraživanja od preduzeća Željeznice FBiH** iznose 3.835.000 KM, za datu pozajmicu za PDV-e, po osnovu odluke o odobravanju izdvajanja sredstava iz Budžeta FBiH za 2010. i 2011. godinu Ministarstvu, koja su uplaćena istom društvu za izmirenje obaveza za PDV (2010. godina 1.700.000 KM i 2011. godina 2.135.000 KM). U proteklom periodu, Vlada FBiH je više puta donosila Odluke o reprogramu ovih potraživanja. Željeznice FBiH nisu ispoštovale rok 15.10.2017. godine, te su zahtjevom od 13.10.2017. godine zatražile prolongiranje datuma vraćanja sredstava, na osnovu čega je Ministarstvo uputilo zahtjev za reprogramom ovih sredstava Federalnom ministarstvu finansija. Vlada Federacije BiH je isto prihvatila, te donijela Odluku o izmjeni Odluke o

reprogramiranju obaveza po Odluci za 2010. godinu²⁴ i Odluci za 2011. godinu²⁵ kojim je rok vraćanja ovih sredstava ponovno produžen do 15.10.2018. godine.

Imajući u vidu da se već duži vremenski period, na osnovu zahtjeva Željeznice FBiH, konstantno prolongiraju rokovi za naplatu potraživanja, a od kojih je značajan iznos stariji od šest mjeseci (iz 2010. i 2011. godine), utvrđeno je da nije izvršeno evidentiranje istih na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja, kako je propisano odredbama Računovodstvenih politika za federalne budžetske korisnike i trezor. Također, Ministarstvo u saradnji s nadležnim institucijama nije poduzelo konkretne aktivnosti, kako bi društvo postupilo po odlukama Vlade FBiH, te u utvrđenom roku izvršilo povrat sredstava na Jedinstveni račun trezora FBiH.

Potraživanja od pravnih osoba u iznosu 1.872.923 KM odnose se na potraživanja za putničku taksu od avioprijevoznika u inostranstvo 1.305.913 KM, putničke takse od avioprijevoznika u zemlji 543.060 KM i za isporučene usluge preuzete od Federalne direkcije za civilnu avijaciju 23.950 KM.

U okviru ostalih potraživanja iskazana su sumnjiva i sporna potraživanja u iznosu 2.377.571 KM, od čega se 2.067.291 KM odnosi na potraživanja prema avioprijevoznicima na osnovu Odluke o putničkoj taksi – naknadi za razvoj i unapređenje avio-prometa u Federaciji BiH i 310.280 KM i na potraživanja od općina na osnovu nepravosnažnih sudskih presuda u vezi povrata sredstava iz 2008. godine.

Preporuka:

- ***Potrebno je da Ministarstvo finansija sa nadležnim institucijama i organima poduzme sve zakonom propisane radnje za naplatu potraživanja starijih od šest mjeseci, te iste evidentira na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja.***

6.2.5 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze u konsolidovanim finansijskim izvještajima Budžeta FBiH na dan 31.12.2017. godine iskazane su u iznosu od 488.283.897 KM. U okviru ovih obaveza najznačajniji iznos odnosi se na: kratkoročne tekuće obaveze prema pravnim i fizičkim osobama 175.781.721 KM, obaveze prema zaposlenim 90.274.111 KM, obaveze po trezorskim zapisima 100.000.000 KM i kratkoročna razgraničenja 122.154.723 KM.

U okviru **kratkoročnih tekućih obaveza prema pravnim i fizičkim osobama** najznačajnije su obaveze prema dobavljačima 96.088.766 KM, ostale kratkoročne obaveze 55.452.994 KM i obaveze za subvencije 17.557.239 KM.

Kada su u pitanju kratkoročne tekuće obaveze, to su obaveze za decembar 2017. godine i najznačajniji iznosi se odnose na ministarstva koja su raspolagala većim budžetskim sredstvima i koja su u okviru budžetskog razdjela bila zadužena za raspodjelu transfera na godišnjem nivou preko 300 miliona KM. (Ministarstvo za pitanje boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata i Ministarstvo rada i socijalne politike) i ministarstva sa budžetom između 10 i 100 miliona KM (Ministarstvo poljoprivrede,

²⁴ „Sl. novine FBiH“ br: 15/10; 63/11; 92/12; 2/13; 55/14; 66/15; 82/16 i 93/17

²⁵ „Sl. novine FBiH“ br: 63/11; 22/13; 56/14; 66/15; 82/16 i 93/17

vodoprivrede i šumarstva, Ministarstvo prometa i komunikacija, Ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica, Ministarstvo zdravstva i Ministarstvo energije rudarstva i industrije).

Za prevladavanje problema likvidnosti u toku 2017. godine, jedanaest puta je izvršena emisija trezorskih zapisa ukupne nominalne vrijednosti 260.000.000 KM, uz kamatnu stopu do 0,2%. Po navedenom osnovu prikupljeno je 259.832.728 KM. Na naplatu je dospio iznos od 159.855.848 KM glavnog duga i 144.152 KM kamata. Na datum bilansa **obaveze po osnovu izdanih trezorskih zapisa** iskazane su u iznosu od 100.000.000 KM.

Kratkoročna razgraničenja najvećim dijelom se odnose na razgraničene prihode u iznosu od 84.358.880 KM i ostala razgraničenja, koja u saldu („prebijenom stanju“) iznose 37.795.843 KM.

Kratkoročno razgraničeni rashodi (55.452.994 KM), kod većine budžetskih korisnika odnose se na obaveze po sudskim presudama i izvršnim sudskim rješenjima iz radnih odnosa.

S obzirom na to da obaveze po sudskim presudama i izvršnim sudskim rješenjima predstavljaju dospjele obaveze i da nisu ispunjeni uslovi za evidentiranje istih na poziciji kratkoročnih razgraničenja, može se zaključiti da navedene obaveze nisu evidentirane u skladu sa Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor. Također, članom 76. Zakona o budžetima u FBiH propisano je da se rashodi i izdaci priznaju na osnovu nastanka poslovnog događaja i u izvještajnom periodu na koji se odnose nezavisno od plaćanja. Navedeno je imalo uticaj da su obaveze u finansijskim izvještajima manje iskazane, odnosno podcijenjene za navedeni iznos.

Stanje na kontima 360000-Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama na dan 31.12.2017. godine iznosi 0 KM i isto ne korespondira sa stanjem iskazanim na kontima glavne kategorije 160000 - Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama koje je iskazano u iznosu od 759.934 KM. Navedeno je suprotno odredbama Računovodstvenih politika za federalne budžetske korisnike i trezor.

Razgraničeni prihodi iskazani su u iznosu od 84.358.880 KM i najvećim dijelom se odnose na namjenska sredstva naplaćena po posebnim zakonskim i drugim propisima za čiju realizaciju su zadužena pojedina ministarstva i isti iznose 76.577.749 KM, dok se na naplaćene redovne prihode odnosi 6.935.880 KM. U okviru razgraničenih prihoda su namjenska sredstva za zaštitu i spašavanje, sredstva avio takse, sredstva GSM licence, sredstva od privatizacije, taksa za uspostavu rezervi naftnih derivata, naknade za šume i drugi. Zajednički problem koji je utvrđen revizijom pojedinačnih budžetskih korisnika je da se raspodjela i trošenje ovih sredstava u svim slučajevima ne vrši pravovremeno i namjenski.

Preporuke:

- ***Potrebno je dospjele obaveze iskazivati u skladu sa načelom modificiranog nastanka poslovnog događaja, i članom 76. Zakona o budžetima u FBiH, odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenih politika za federalne budžetske korisnike i trezor;***

- *Izvršiti usaglašavanje stanja na kontima finansijskih i obračunskih odnosa sa drugim povezanim jedinicama, te evidentiranje na istim vršiti u skladu sa Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor.*

6.2.6 Dugoročne obaveze i razgraničenja

Dugoročne obaveze u konsolidovanim finansijskim izvještajima Budžeta FBiH na dan 31.12.2017. godine iskazane su u iznosu 5.647.397.699 KM, od čega se na dugoročne zajmove odnosi 5.525.853.928 KM, ostale dugoročne obaveze 65.094.170 KM i dugoročna razgraničenja 56.449.601 KM. U odnosu na prethodnu godinu dugoročne obaveze su manje za 10%, a dugoročna razgraničenja za 28%.

Strukturu dugoročnih zajmova čine dugoročni krediti i zajmovi vanjskog zaduživanja od 4.739.373.176 KM i obaveze domaćeg zaduživanja 786.480.751 KM.

U odnosu na prethodnu godinu obaveze po vanjskom dugu su manje za 510.674.005 KM ili 9% i sastoje se od:

Vanjski dug koji je ugovorila Bosna i Hercegovina **4.657.148.836 KM**

- Stari dug (kreditna zad.po ugovorima do 06.04.1992. godine) 705.749.628 KM
- Zajmovi za infrastrukturu impl. u FBiH 2.128.860.951 KM
- Zajmovi za javnu budžetsku potrošnju 1.446.568.698 KM
- Zajmovi za privredne djelatnosti 375.969.559 KM

Vanjski dug koji je direktno ugovorila FBiH **82.224.340 KM**

- Zajmovi za javnu pror. potrošnju plasirani za projekte obrazovanja 2.717.507 KM
- Zajmovi za infra. u oblasti vodosnabdijevanja i saobraćaja u FBiH 79.506.833 KM

Dugoročne obaveze po unutrašnjem dugu iskazane su u iznosu od 786.480.751 KM i u odnosu na prethodnu godinu (983.103.728 KM) manje su za 181.520.515 KM. Navedene obaveze odnose se na: obaveze od dugoročnih obveznica za staru deviznu štednju u iznosu od 41.811.395 KM, emitirane obveznice za ratna potraživanja 214.663.999 KM, obaveze od dugoročnih vlastitih obveznica na osnovu zaduženja FBiH u iznosu od 530.000 KM i obaveze od dugoročnih vlastitih obveznica Ministarstva finansija za staru deviznu štednju u iznosu od 5.235 KM.

U 2017. godini Federacija BiH je zadužena na osnovu jedne **emisije obveznica** u ukupnom iznosu od 30.000.000 KM, uz kamatnu stopu od 1,09% do 1,25%, te je prikupljeno 29.999.154 KM. Otplate su izvršene u iznosu od 120.000.000 KM, a kamate po istim iskazane su u iznosu od 2.755.000 KM. Nedospjeli dug po emitiranim obveznicama na dan 31.12.2017. godine iskazan je u iznosu od 530.000.000 KM (od 2018. do 2022. godine), od čega u 2018. godini na naplatu dospijeva 120.000.000 KM.

Po kreditu Vlade Kraljevine Španije (za vodosnabdijevanje općina Široki Brijeg, Ljubuški i Fojnica), sa podračuna za servisiranje ino duga FBiH, plaćene su dospjele kreditne obaveze u iznosu od 382.981 KM (glavnica 308.146 KM i kamate 74.835 KM). Po navedenim obavezama, u ranijem razdoblju Sporazumom o kreditu regulisan je kreditni odnos između Kraljevine Španije i Ministarstva finansija i trezora BiH i odnos između

španskih izvođača i navedenih općina, kao krajnjih korisnika kredita. **Obaveze po ovim kreditima još uvijek nisu prenesene sa BiH na FBiH, odnosno sa FBiH na krajnjeg korisnika, te po navedenim isplatama, u Glavnoj knjizi Trezora, nisu iskazane obaveze niti potraživanja od krajnjih korisnika. S obzirom na to da su ove obaveze teretile Budžet FBiH, u skladu sa zakonskim i ostalim propisima, Ministarstvo finansija kao nadležno ministarstvo za planiranje i evidentiranje obaveza po vanjskom dugu, bilo je u obavezi iste unijeti u Glavnu knjigu Trezora i poduzeti aktivnosti da se iste vrate u Budžet FBiH.**

Preporuka:

- ***Potrebno je da Ministarstvo finansija u Glavnoj knjizi Trezora izvrši sva potrebna evidentiranja knjigovodstvenih promjena koja su nastala odlivom sredstava po kreditu Vlade Kraljevine Španije.***

6.2.7 Izvori sredstava

Na datum bilansa izvori stalnih sredstava iskazani su u iznosu od 240.595.415 KM, dok je sadašnja vrijednost stalnih sredstava iskazana od 243.581.664 KM, te isto nije usaglašeno za iznos od 2.986.249 KM.

Ostali izvori sredstava iskazani su u iznosu od 301.993.520 KM, dok su dugoročni plasmani iskazani 340.983.909 KM, te neusaglašenost iznosi 38.990.389 KM.

Izvori stalnih sredstva u bilansu stanja iskazani su kao negativna vrijednost u iznosu od -4.780.146.487 KM, što ukazuje da su primici od kreditnih zaduženja veći od vrijednosti imovine i predstavljaju prikaz kumuliranog negativnog finansijskog rezultata Budžeta FBiH na dan 31.12.2017. godine. Navedeno je posljedica stvaranja obaveza iznad ostvarenog prihoda duži niz godina.

6.2.8 Popis sredstava i obaveza

Provedenim revizijama finansijskih izvještaja budžetskih korisnika za 2017. godinu, kod jednog broja istih konstatovano je da popis sredstva i obaveza nisu proveli u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Kod pojedinih korisnika koji su bili predmet revizije evidentno je odsustvo pravovremenih i kvalitetnih pripremnih radnji za provođenje popisa, usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem nije bilo cjelovito, te je prisutno kašnjenje knjigovodstvenog evidentiranja utvrđenih razlika.

Nedostatak validne dokumentacije (ZK izvadak i izvod iz posjedovnog lista) kojom bi se potvrdilo vlasništvo i posjed na građevinama, otežavaju utvrđivanje stvarnog činjeničnog stanja nekretnina **kod Ministarstva obrazovanja i nauke, Ministarstva kulture i sporta i Ministarstva rada i socijalne politike. U Ministarstvu za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata, iako je Uredbom o privremenom preuzimanju funkcija Prijašnjeg FMO-a iz oblasti vođenja evidencija i upravnog postupka o pripadnosti oružanim snagama i okolnostima stradavanja utvrđeno je, da će Ministar formirati Komisiju za primopredaju opreme, inventara, dokumentacije i sredstava od Prijašnjeg FMO-a, a Vlada FBiH je 2009. godine donijela zaključke koji tretiraju pitanje navedene imovine, ni u toku 2017. godine nije izvršena primopredaja**

imovine između Ministarstva i institucije nadležne za imovinu Prijašnjeg FMO-a i nije utvrđen konačan status predmetne imovine.

U **Ministarstvu prometa i komunikacija** revizijom je utvrđeno da nije izvršen popis stalnih sredstava sadašnje vrijednosti 10.586.001 KM, odnosno nije utvrđeno stvarno stanje, a samim tim nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem sredstava datih na korištenje Agenciji - BHANSA. Iz Ministarstva je dopisom od 01.02.2017. godine traženo od Agencije – BHANSA, da izvrši popis stalnih sredstava i sitnog inventara koji su u vlasništvu Ministarstva i dostave primjerak popisnih lista. Međutim, navedeno Agencije - BHANSA isto nije uradila. Također, u Izvještaju o popisu stalnih sredstava i sitnog inventara konstatovano je da je za otuđena stalna sredstva koja se nalaze na korištenju u Agenciji - BHANSA, Komisija dala prijedlog za preknjižavanje na stalna sredstva privremeno van uporabe do rješavanja pitanja krađe (nabavne i ispravke vrijednosti u iznosu 84.781 KM), od čega se 35.347 KM odnosi na putničko vozilo marke Volkswagen – Golf V otuđeno u decembru 2016. godine i 49.434 KM na Agregat FG Wilson LH 14 koji je otuđen još u 2015. godini. Iako su navedena sredstva otuđena nije konstatovan manjak, odnosno stvarno stanje.

Redovnim godišnjim popisom obaveza u Trezoru, Ministarstvo finansija nije obuhvatilo niti popisalo ukupne obaveze po pravosnažnim sudskim presudama evidentirane kod budžetskih korisnika, tako da se ne može tačno potvrditi o kojim obavezama se radi, odnosno koji se iznos obaveza odnosi ponaosob na svakog budžetskog korisnika.

Popisne komisije kod pojedinih korisnika su preuzele stanja iz knjigovodstvenih evidencija, ne utvrdivši stvarno stanje istih, što ukazuje da nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem, niti je popis na dan 31.12.2017. godine izvršen u skladu sa Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- ***Popis imovine, obaveza i potraživanja izvršiti blagovremeno i sveobuhvatno, te uskladiti knjigovodstveno stanje sa stanjem utvrđenim popisom, kako je to Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH propisano.***

7. VANBILANSNA EVIDENCIJA

U vanbilansnoj evidenciji sa 31.12.2017. godine iskazan je iznos od 7.035.944.208 KM. Navedeni iznos najvećim dijelom se odnosi na primljene mjenice za osiguranje kredita, zajmova i grantova u iznosu od 4.370.621.731 KM, te izdane garancije za obezbjeđenje kredita, zajmova i grantova u iznosu od 90.261.653 KM, dugoročne obaveze FBiH od krajnjih korisnika, kojima je FBiH, na osnovu supsidijarnih sporazuma ustupila na korištenje kreditna sredstva u iznosu od 2.297.848.385 KM.

Obaveze Federacije BiH po osnovu pravomoćnih presuda i izvršnih sudskih rješenja iskazane su u iznosu od 12.512.682 KM, što nije u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH, jer su iste dospjele, i trebaju se evidentirati na pripadajućim pozicijama

rashoda i obaveza u izvještajnom periodu na koje se odnose, neovisno od plaćanja.

Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva na vanbilansnoj evidenciji je iskazalo 25.853.751 KM, od čega se 14.389.661 KM odnosi na stvorene obaveze za nerealizovane poticaje u poljoprivredi iz prethodnih godina, i iste su se trebale evidentirati na poziciji rashoda i obaveza pripadajućeg razdoblja.

Preporuka:

- ***Obaveze, odnosno rashode budžetski korisnici trebaju da planiraju i evidentiraju u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor.***

8. JAVNE NABAVKE

Nabavku roba, usluga i ustupanje radova korisnici Budžeta FBiH bili su dužni provoditi u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama²⁶. Odredbe navedenog Zakona i propisa vezanih za provođenje javnih nabavki u 2017. godini nisu u potpunosti primjenjivani kod: Parlamenta FBiH, Ureda predsjednika i dva potpredsjednika FBiH, Vlade FBiH, Ministarstva unutrašnjih poslova, Ministarstva pravde, Ministarstva finansija, Ministarstva energije, rudarstva i industrije, Ministarstva prometa i komunikacija, Ministarstva zdravstva, Ministarstva trgovine, Ministarstva prostornog uređenja, Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata, Ministarstvo rada i socijalne politike, te Ministarstva obrazovanja i nauke.

Budžetski korisnici su u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, prije pokretanja postupaka javnih nabavki, donosili Plan nabavki i isti je u najvećem broju slučajeva mijenjan u toku 2017. godine, a kod pojedinih i po nekoliko puta. Najčešći konstatovani propusti u dijelu sačinjavanja plana nabavki, provođenja postupka javne nabavke, te zaključivanja i realizacije ugovora su sljedeći:

- Planovi nabavke ne sadrže sve provedene postupke, a pojedine nabavke vršene su bez provođenje javne nabavke;
- Zaključivanje ugovora sa odabranim dobavljačima u drugoj polovini ili pred sami kraj budžetske godine na period koji zahvata dvije fiskalne godine, **što nije u skladu sa članom 17. stav (3) Zakona o javnim nabavkama s obzirom na to da obaveze koje dospijevaju u narednim godinama moraju biti ugovorene u iznosima predviđenim propisima, kojim se uređuje izvršenje budžeta. Navedeni način preuzimanja obaveza nije u skladu sa članom 6. stav 4. Zakona o budžetima u FBiH po kojem budžetski korisnici mogu preuzeti obaveze na teret budžeta tekuće godine samo za namjene i do visine utvrđene u posebnom dijelu budžeta, ako su za to ispunjeni svi zakonom i drugim propisima utvrđeni uslovi;**
- Tenderska dokumentacija nije sačinjavana u potpunosti u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima na način da svim ponuđačima pruža jednak i nediskriminirajući tretman;

²⁶ „Sl. glasnik BiH“ br. 39/14

- Vršene su nabavke roba i usluga bez primjene odredbi Zakona o javnim nabavkama, dijeljenje predmeta nabavke protivno odredbama člana 15. tačka 6. Zakona;
- Primjenom direktnog postupka nabavke nije zadovoljen princip nediskriminacije (nije vršeno istraživanje tržišta i nema dokaza da se pregovaralo o cijeni);
- Zaključeni ugovori sa dobavljačima nemaju preciziranu ukupnu vrijednost ugovora; nedostatak internih kontrola prilikom realizacije zaključenih ugovora (nabavljane roba i usluga, koje nisu sadržane u ponudi dobavljača; fakturisane cijene dobara i usluga ne odgovaraju cijenama koje su ugovorene i prihvaćene u ponudi putem provedenih postupaka).

Preporuka:

- *Potrebno je da budžetski korisnici u potpunosti primjenjuju Zakon o javnim nabavkama u dijelu blagovremenog započinjanja procedura javnih nabavki kao i praćenja realizacije zaključenih ugovora.*

9. KOMENTAR

U ostavljenom roku očitovalo se Federalno ministarstvo finansija na Nacrt Izvještaja finansijskoj reviziji Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH za 2017. godinu, broj: 01-14-3-3292/18, od 25.07.2018. godine, dok se Vlada FBiH nije očitovala na navedeni Nacrt.

U očitovanju Federalnog ministarstva finansija su dati komentari i obrazloženja za određeni broj nalaza i preporuka, koji se odnose na Registar budžetskih korisnika, evidentiranje po kreditu Vlade Kraljevine Španije i pravosnažnih sudskih presuda, utrošak sredstava tekuće rezerve i zaključivanje ugovora o djelu. S obzirom na to da nije dostavljena dodatna dokumentacija, niti su data adekvatna obrazloženja za naprijed navedeno, isti nisu imali uticaja na nalaze, kvalifikacije i preporuke date u Izvještaju o finansijskoj reviziji Izvještaja o izvršenju Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2017. godinu.

Rukovodilac Sektora za finansijsku reviziju

Mirsada Janjoš, dipl. oec.

Tim za reviziju:

Mirko Mišić, dipl. oec. - vođa tima

Anisa Prasko, dipl. oec - član tima

Amira Muhić, dipl. oec. - član tima

Sabina Muderizović, MA Menadžmenta - član tima

IV. PRILOG
KONSOLIDOVANI GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI
I PREGLED REALIZOVANIH TEKUĆIH TRANSFERA

KONSOLIDOVANI GODIŠNI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA ZA 2017. GODINU

Naziv institucije: Budžet FBiH						
Opis	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (3-2)	Procent (3/2x100)	
		U tekućoj godini	U prethodnoj godini			
1	2	3	4	5	6	
I. PRIHODI (os 1 do 16)	2.124.835.126	2.119.834.478	1.810.651.638	-5.000.648	99,8	
PRIHODI OD POREZA (1+2+3+4+5+6+7+8)	1.620.277.705	1.600.094.278	1.430.922.837	-20.183.427	98,8	
1. Porez na dobit pojedinaca i preduzeća	66.655.104	75.573.677	63.886.886	8.918.573	113,4	
Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)						
Porezi na dobit poduzeća						
Porez na dobit banaka i drugih finansijskih organizacija i društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz područja elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz područja igara na sreću i ostalih preduzeća	66.655.104	75.573.677	63.886.886	8.918.573	113,4	
2. Doprinosi za socijalnu zaštitu	0	0	0	0	-	
3. Porezi na plaću i radnu snagu	0	0	0	0	-	
4. Porez na imovinu	0	0	0	0	-	
5. Domaći porezi na dobra i usluge	0	0	0	0	-	
6. Porez na dohodak	0	0	0	0	-	
7. Prihodi od indirektnih poreza	1.553.492.601	1.524.473.930	1.366.672.733	-29.018.671	98,1	
8. Ostali porezi	130.000	46.670	363.218	-83.330	35,9	
NEPOREZNI PRIHODI (9+10)	504.528.300	519.699.270	379.684.891	15.170.970	103,0	
9. Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	369.016.955	384.038.165	278.646.922	15.021.210	104,1	
Prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija	329.326.055	372.702.254	270.906.132	43.376.199	113,2	
Ostali prihodi od imovine	13.001.147	10.770.709	7.486.657	-2.230.438	82,8	
Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	469.753	565.088	252.723	95.335	120,3	
Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu						
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	0	114	0	114	-	
Prihodi od privatizacije	0	0	1.410	0	-	
Prihodi na temelju premije i provizije za izdatu garanciju	26.220.000	0	0	26.220.000	-	
10. Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga, kazne i drugi prihodi	119.665.690	121.724.415	82.153.934	2.058.723	101,7	
Administrativne takse	27.998.703	25.347.810	16.087.050	-2.650.893	90,5	
Sudske takse	41.958	33.269	38.932	-8.689	79,3	
Komunalne naknade i takse						
Ostale budžetske naknade i takse	16.658.376	15.926.388	15.763.335	-731.988	95,6	
Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima	30.025.074	23.932.755	18.568.125	-6.092.319	79,7	
Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika proračuna i vlastiti prihodi)	18.942.477	20.120.663	19.835.916	1.178.186	106,2	
Neplanirane uplate – prihodi	25.999.102	36.363.530	11.860.577	10.364.428	139,9	
Novčane kazne	15.839.632	13.930.270	14.940.156	-1.909.362	87,9	
Drugi tekući prihodi	6.023	6.419	3.943.879	396	106,6	
PRIMLJENI TRANSFERI I DONACIJE (od 11 do 16)	29.121	40.929	43.910	11.808	140,5	
11. Primljeni tekući transferi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija						
12. Primljeni tekući transferi od ostalih razina vlasti	0	40.929	43.910	40.929	-	
13. Primljeni kapitalni transferi od inozemnih vlada						
14. Kapitalni transferi od ostalih razina vlasti i fondova						
15. Kapitalni transferi iz nevladinih izvora						
16. Donacije	29.121	0	0	-29.121	-	

II. RASHODI (od 1 do 7)						
	1.622.142.528	1.403.632.627	1.378.909.929	-218.509.901	86,5	
1. Plate i naknade troškova zaposlenih	208.576.119	198.077.369	199.174.205	-10.498.750	95,0	
Bruto plate i naknade plata	181.966.094	173.244.804	173.836.244	-8.721.290	95,2	
Naknade troškova zaposlenih	26.610.025	24.832.565	25.337.961	-1.777.460	93,3	
2. Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	22.378.695	21.378.197	21.532.838	-1.000.498	95,5	
3. Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	87.749.937	69.550.001	79.498.549	-18.199.936	79,3	
Putni troškovi	3.037.279	2.461.753	2.274.206	-575.526	81,1	
Izdaci za energiju	6.151.250	5.293.518	5.205.014	-857.732	86,1	
Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	5.940.311	5.429.742	5.233.909	-510.569	91,4	
Nabava materijala i sitnog inventara	16.491.601	14.730.624	15.064.037	-1.760.977	89,3	
Izdaci za usluge prevoza i goriva	2.824.530	1.973.363	1.809.795	-851.167	69,9	
Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	8.615.258	8.127.781	7.450.615	-487.477	94,3	
Izdaci za tekuće održavanje	4.581.409	3.895.863	3.747.348	-685.546	85,0	
Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	2.033.861	1.513.221	1.431.756	-520.640	74,4	
Ugovorene i druge posebne usluge	38.074.438	26.124.136	37.281.869	-11.950.302	68,6	
4. Tekući transferi i drugi tekući rashodi	1.015.443.193	992.870.357	967.810.309	-22.572.836	97,8	
Tekući transferi drugim nivoima vlasti	353.703.005	351.506.848	336.187.064	-2.196.157	99,4	
Tekući transferi pojedinca	472.665.500	468.504.630	466.396.265	-4.160.870	99,1	
Tekući transferi neprofitnim organizacijama	22.320.624	23.115.808	22.872.243	795.184	103,6	
Subvencije javnim preduzećima	40.856.054	39.095.660	35.785.119	-1.760.394	95,7	
Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	97.389.632	93.090.844	81.705.747	-4.298.788	95,6	
Subvencije finansijskim institucijama						
Tekući transferi u inostranstvo	0	2.112.314	1.394.984	2.112.314	-	
Drugi tekući rashodi	28.508.378	15.444.253	23.468.887	-13.064.125	54,2	

5. Kapitalni transferi	137.678.183	23.904.999	11.366.854	-113.773.184	0
Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	3.542.000	1.840.933	1.598.139	-1.701.067	52,0
Kapitalni transferi pojedincima	1.500.000	1.491.000	1.984.000	-9.000	99,4
Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	1.000.000	1.000.000	1.646.716	0	100,0
Kapitalni transferi javnim preduzećima	126.636.183	19.573.066	6.138.000	-107.063.117	15,5
Kapitalni transferi privatnim preduze. i poduzetnicima	5.000.000	0	0	-5.000.000	-
Kapitalni transferi finansijskim institucijama					
Kapitalni transferi u inostranstvo					
6. Izdaci za kamate	145.161.401	97.851.704	99.527.174	-47.309.697	67,4
Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	91.881.261	74.624.618	77.043.281	-17.256.643	81,2
Izdaci za inostrane kamate	2.585.140	2.461.614	2.597.533	-123.526	95,2
Kamate na domaće pozajmice	24.475.000	20.765.473	19.886.360	-3.709.528	84,8
Izdaci za kamate u vezi za dug po izdanim garancijama	26.220.000	0	0	-26.220.000	-
7. Tekuća budžetska rezerva	5.155.000	0	0	0	-
TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (I-II)	502.692.598	716.201.851	431.741.709	213.509.253	142,5
III. TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA				0	
1. Primici od prodaje stalnih sredstava	120.165.998	120.165.998	53.246	0	100,0
Primici od prodaje stalnih sredstava	120.165.998	120.165.998	53.246	0	100,0
Primici od prodaje federalnih robnih rezervi					
Ostali kapitalni primici					
2. Izdaci za nabavku stalnih sredstava	36.665.942	15.079.909	9.449.798	-21.586.033	41,1
Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	1.000	0		-1.000	
Nabavka građevina	20.458.000	5.944.297		-14.513.703	29,1
Nabavka opreme	8.500.971	6.165.721	6.046.558	-2.335.250	72,5
Nabavka ostalih stalnih sredstava	1.807.000	482.332	1.122.976	-1.324.668	26,7
Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	4.944.132	1.866.020	1.904.097	-3.078.112	37,7
Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	954.839	621.539	376.167	-333.300	65,1
NETO NABAVA STALNIH SREDSTAVA (2.-1.)	-83.500.056	-105.086.088	9.396.552	-21.586.032	125,9
A. NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (Tekući suficit/deficit – Neto nabavka stalnih sredstava)	586.192.654	821.287.939	422.345.156	235.095.285	140,1
IV. TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI				0	
1. Primici od finansijske imovine	75.000.000	0	0	-75.000.000	-
Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti					
Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama					
Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima					
Primitak sredstava temeljem sudjelovanja u dionicama javnih preduzeća					
Primitak sredstava na osnovu sudjelovanja u dionicama privatnih preduzeća i u zajedničkim ulaganjima					
Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja					
Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvu					
2. Izdaci za finansijsku imovinu	7.343.700	2.661.700	13.847.700	-4.682.000	36,2
Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti					
Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim preduzećima					
Pozajmljivanje javnim preduzećima					
Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća					
Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i sudjelovanje u zajedničkim ulaganjima	4.343.700	661.700	3.447.700	-3.682.000	15,2
Ostala domaća pozajmljivanja	3.000.000	2.000.000	10.400.000	-1.000.000	66,7
Pozajmljivanje u inostranstvo					
B. NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (1.-2.)	67.656.300	-2.661.700	-13.847.700	-70.318.000	-3,9
V. TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA					
1. Primici od zaduživanja	377.425.601	290.035.527	563.048.482	-87.390.074	76,8
Primici od dugoročnog zaduživanja	117.425.601	30.202.799	242.637.101	-87.222.802	25,7
Zajmovi primljeni kroz Državu	87.245.808		102.521.201	-87.245.808	
Primici od inostranog zaduživanja	179.793	203.645	203.890	23.852	113,3
Primici od domaćeg zaduživanja	30.000.000	29.999.154	139.912.010	-846	100
Primici od kratkoročnog zaduživanja	260.000.000	259.832.728	320.411.381	-167.272	99,9
Zajmovi primljeni kroz Državu					
Primici od inostranog zaduživanja					
Primici od domaćeg zaduživanja	260.000.000	259.832.728	320.411.381	-167.272	99,9
2. Izdaci za otplate dugova	1.031.274.555	996.500.036	886.577.374	-34.774.519	96,6
Otplate dugova primljenih kroz Državu	557.421.642	557.328.669	387.028.465	-92.973	100
Inostrane otplate	4.088.000	3.932.792	4.041.644	-155.208	96,2
Otplate domaćeg pozajmljivanja	430.000.000	400.379.528	339.603.140	-29.620.473	93,1
Otplate unutrašnjeg duga	39.664.913	34.859.047	155.904.125	-4.805.866	87,9
Otplate duga po izdatim garancijama	100.000	0		-100.000	0
Otkup duga					
C. NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (1.-2.)	-653.848.954	-706.464.508	-323.528.892	-52.615.554	108,0
UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (A+B+C)	0	112.161.731	84.968.564	112.161.731	

Rukovodstvo je Konsolidovani godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2017. godinu odobrilo dana 15.03.2018. godine

Ministrica finansija:
Jelka Milićević

KONSOLIDOVANI BILANS STANJA NA DAN 31.12.2017. GODINE			
Naziv institucije: Budžet FBiH			
Opis	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (2/3)x100
1	2	3	4
I AKTIVA			
A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (1+...+8)	504.339.209	402.209.498	125,4
1.Novčana sredstva i plemeniti metali	328.137.800	224.258.557	146,3
2.Vrijednosni papiri			
3.Kratkoročna potraživanja	137.729.477	122.804.294	112,2
4.Kratkoročni plasmani	35.991.183	36.572.131	98,4
5.Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	759.934	759.934	100
6.Zalihe materijala i robe	-4.760	-280	1700
7.Zalihe sitnog inventara	4.760	280	1700
8.Kratkoročna razgraničenja	1.720.815	17.814.582	9,7
B. Stalna sredstva (11+14+17+18)	963.357.630	1.113.130.068	86,5
9. Stalna sredstva	477.082.001	473.324.599	100,8
10.Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	233.500.337	223.517.000	104,5
11.Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	243.581.664	249.807.599	97,5
12.Dugoročni plasmani	340.983.909	417.232.173	81,77
13.Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana			
14.Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)	340.983.909	417.232.173	81,7
15.Vrijednosni papiri	932.945	932.944	
16.Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	278.888	531.987	
17.Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)	654.056	400.958	
18.Dugoročna razgraničenja	378.138.001	445.689.338	84,8
UKUPNO AKTIVA (A+B)	1.467.696.839	1.515.339.566	96,9
II PASIVA			
C. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (19+...+24)	488.283.897	517.830.418	94,3
19.Kratkoročne tekuće obaveze	175.781.721	181.122.700	97,1
20.Obaveze po osnovu vrijednosnih papira			
21.Kratkoročni krediti i zajmovi	100.073.342	120.873.050	82,8
22.Obaveze prema zaposlenim	90.274.111	90.410.485	99,8
23.Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama			
24.Kratkoročna razgraničenja	122.154.723	125.424.183	97,4
D. Dugoročne obaveze i razgraničenja (25+26+27)	5.647.397.699	6.315.265.908	89,4
25.Dugoročni krediti i zajmovi	5.525.853.928	6.143.512.238	89,9
26.Ostale dugoročne obaveze	65.094.170	93.160.624	69,9
27.Dugoročna razgraničenja	56.449.601	78.593.046	71,8
E. Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	-4.667.984.757	-5.317.756.760	87,8
28.Izvori stalnih sredstava	-5.092.436.734	-5.707.028.767	89,2
29.Ostali izvori sredstava	301.993.520	379.107.480	79,7
30.Izvori sredstava rezervi			
31.Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	122.458.457	10.164.527	1204,8
32.Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima			
UKUPNO PASIVA (C+D+E)	1.467.696.839	1.515.339.566	96,9

Rukovodstvo je Konsolidovani bilans stanja na dan 31.12.2017. godine odobrilo dana 15.03.2018. godine.

Ministrica finansija:
Jelka Miličević

KONSOLIDOVANI IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA PERIOD IZVJEŠTAVANJA OD 01.01. DO 31.12.2017. GODINE		
Naziv institucije: Budžet FBiH		
Redni broj	Pozicija	Iznos u KM
1	2	3
	I NOVČANI PRIMICI	
1	Prihodi (od 2 do 6)	2.119.834.478
2	Prihodi od poreza	1.600.094.278
3	Neporezni prihodi	519.692.851
4	Tekući transferi (transferi i donacije)	40.930
5	Kapitalni transferi	
6	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	6.419
7	Kapitalni primici i transferi (8)	120.165.998
8	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	120.165.998
9	Finansiranje (od 10 do 12)	290.035.527
10	Primici od finansijske imovine	
11	Primici od dugoročnog zaduživanja	30.202.799
12	Primici od kratkoročnog zaduživanja	259.832.728
13	UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1 + 7 + 9)	2.530.036.003
	II NOVČANE ISPLATE	
15	Rashodi (od 16 do 21)	1.420.005.318
16	Plate i naknade troškova zaposlenih	201.022.198
17	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	19.562.660
18	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	73.388.189
19	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	1.017.553.048
20	Kapitalni transferi	10.627.519
21	Izdaci za kamate	97.851.704
22	Kapitalni izdaci (redni broj 23)	10.863.961
23	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	10.863.961
24	Finansiranje (25 + 26)	998.661.736
25	Izdaci za finansijsku imovinu	2.161.700
26	Izdaci za otplate dugova	996.500.036
27	UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15 + 22 + 24)	2.429.531.015
28	NETO NOVČANI PRIMICI / ISPLATE (13 - 27) ili (27 - 13)	100.504.988
29	SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	218.372.213
	SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28 + 29)	318.877.201

Rukovodstvo je Konsolidovani izvještaj o novčanim tokovima za period izvještavanja od 01.01.2017. do 31.12.2017. godine odobrilo dana 15.03.2018. godine.

**Ministrica finansija:
Jelka Milićević**

PREGLED REALIZOVANIH TEKUĆIH TRANSFERA U 2017. GODINI

<i>Redni broj</i>	<i>Institucija</i>	<i>Tekući transferi drugim nivoima vlasti</i>	<i>Tekući transferi pojedincima</i>	<i>Tekući transferi neprofitnim organizacijama</i>	<i>Potpore javnim preduzećima</i>	<i>Potpore privatnim preduzećima</i>	<i>Tekući transferi u inostranstvo</i>	<i>Drugi tekući rashodi</i>	<i>Ukupno (3 -9)</i>
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Parlament FBiH		119.604	118.599				113.825	352.028
2.	Predsjednik i potpredsjednici FBiH	127.000	86.000	217.000				7.386	437.386
3.	Vlada Federacije BiH	170.000	47.000	4.779.776				50.298	5.047.074
4.	Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova		5.000	510.800				70.364	586.164
5.	Federalno ministarstvo pravde							14.365	14.365
6.	Federalno ministarstvo finansija	12.951.488		5.286.023				11.883.932	30.121.443
7.	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije				12.882.215	333.606		141.743	13.357.564
8.	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija				23.860.000			89.607	23.949.607
9.	Federalno ministarstvo zdravstva	40.834.445					2.112.313	26.711	42.973.469
10.	Federalno ministarstvo trgovine			120.000				18.590	138.590
11.	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	2.070.000						44.000	2.114.000
12.	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva		25.936			74.054.307		41.337	74.121.580
13.	Federalno ministarstvo za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata		307.333.243	2.478.800				210.390	310.022.433
14.	Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta	940.368	100.000	247.337		18.702.930		39.100	20.029.735
15.	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	279.648.115	139.633.101	2.315.000	2.343.445			135.731	424.075.392
16.	Federalno ministarstvo kulture i sporta	6.416.500		2.173.500				33.885	8.623.885
17.	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica		21.096.272					51.897	21.148.169
18.	Federalno ministarstvo obrazovanja i znanosti	3.123.932		3.767.917				54.000	6.945.849
19.	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	4.600.000						68.846	4.668.846
UKUPNO (1 – 19)		350.881.848	468.446.156	22.014.752	39.085.660	93.090.843	2.112.313	13.096.007	988.727.579

Rukovodstvo Ureda

Dževad Nekić, dipl.oec. – generalni revizor
Dragan Kolobarić, dipl.oec. – zamjenik generalnog revizora

Rukovodioci sektora za finansijsku reviziju:

Mirsada Janjoš, dipl.oec.
Dunja Logo, dipl.oec.
Sead Čorbo, dipl.oec.
Mira Pažin, dipl.oec.

Rukovodilac Sektora za razvoj, metodologiju i kontrolu kvaliteta

Munib Ovčina, dipl.oec.

Koordinator Sektora za Reviziju učinka

Mr.sci. Aida Đozić

Viši revizor za međunarodnu saradnju i komunikacije

Mia Buljubašić, dipl.oec.

Viši revizor za IT

Derviša Harbaš, dipl.ing.org. rada

Kompjuterska obrada:

Odjeljenje za informacijske tehnologije

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FEDERACIJI BIH

71 000 Sarajevo
ul. Ložionička 3
Bosna i Hercegovina

Tel.:

+387 (0) 33 723 550

Fax:

+387 (0) 33 716 400

E-mail:

vrifbih@vrifbih.ba

Web:

www.vrifbih.ba